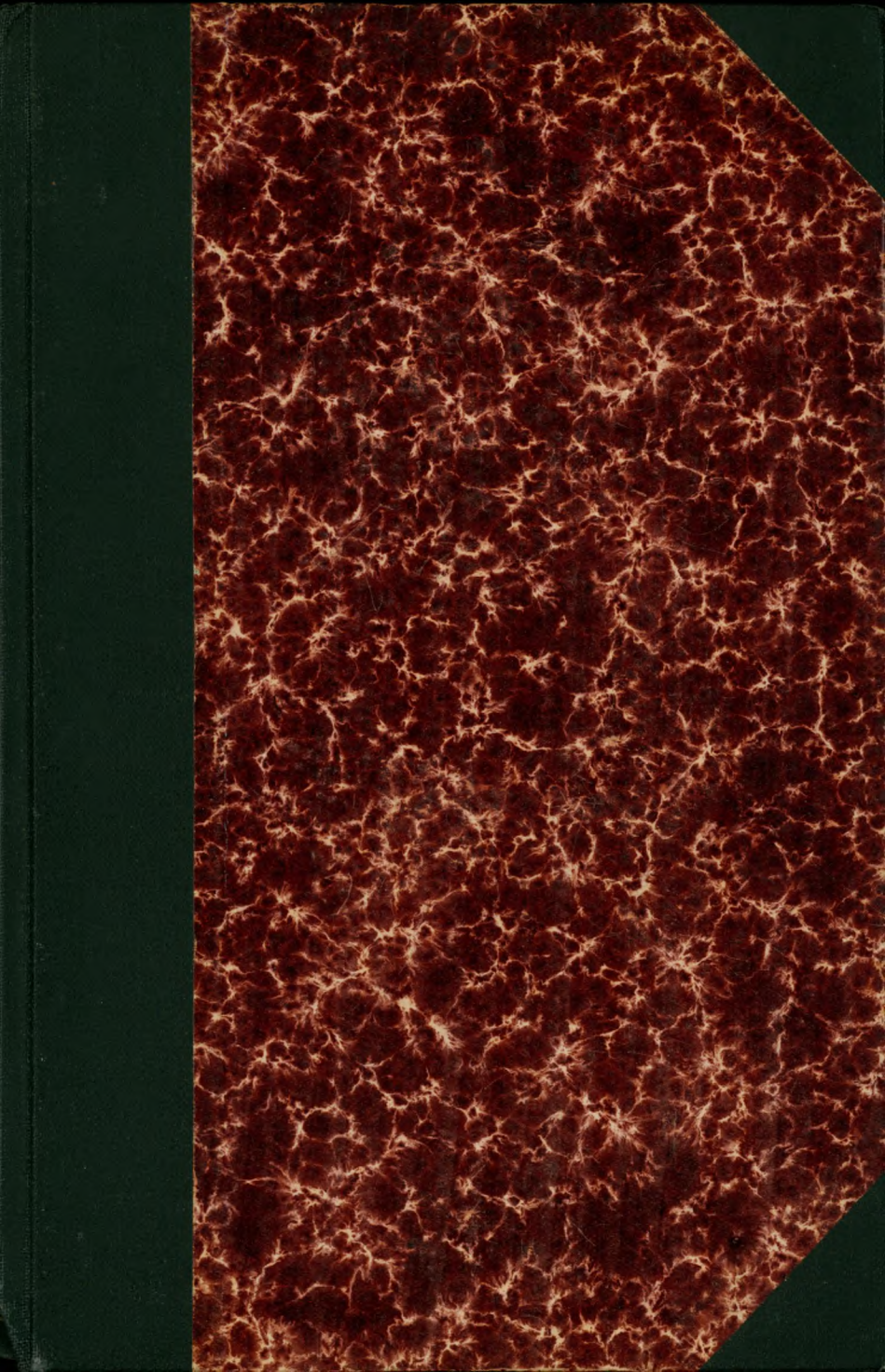

AZ ERDŐ 1943.

S. 60

OEE Könyvtár
Áll. Ell. 2018

Érezhegyi Géza
könyvtárosa
Budapest, V. ker.

AZ ERDŐ

XVII. ÉVF.

1943. JANUÁR

1. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tata II. Esterházy-utca 1.

A MAGYAR ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI
MŰSZAKI SEGÉDSZEMÉLYZET ORSZÁGOS
EGYESÜLETE HIVATALOS LAPJA

AZ EGYESÜLET CIME CSEKKEN RÖVIDEN: MEVME BUDAPEST
EGYESÜLETÜNK CSEKKSZÁMA: 45.872

TARTALOM:

Új esztendő
Akik mindent a legjobban tudnak!
Néhány szó egyesületünk reform-
programjához
Egyesületi hírek
1942. november havi vadbőr árak
Pályázati hirdetésmények
Pénztári beszámoló

Szerkesztői üzenetek
Hirdetések

ORSZÁGOS KÖNYVTÁR	EGYESÜLET
AK	5721.
Csop. V.	tételsz.
	szám.

„Révai”-könyvnyomda Tata, Fazekas-utca 23. Cégtulajdonos: Pataky Jenő.

Szükségem lenne sürgősen 1000 m³ bükk, 1000 m³ gyertyán, 1000 m³ akác és 1000 m³ tölgy rönkre. Ezenkívül 5 kh.-tól felfelé olyan tölgy, bükk, gyertyán és éger erdőre, amely kiadna 10—15000 m³ rönköt és tűzifát. Az ország területén bárhol lehet. A rönk és erdő árát megvételkor azonnal fizetjük. — Erdész altisztek ajánlatát magas tiszteletdíjjal jutalmazzuk. — Cím : Kovács Márton Pál, Nemesvid, Somogy megye.

KNÉBL FERENC

PUSKAMŰVES

Budapest, VIII., Baross-utca 17. Telefon : 134—475.

Fegyver, lőszer, javítások
jutányosan!

Távcsövek, dúvadcsapdák, bőrárúk
nagy választékban!

Kérjen árjegyzéket!

„Mesterséges és Természetbeni Fácántenyésztés“

Irta: Dr. csicséri Orosz Károly György Mezőhegyes.

A munka kimeríti teljes mértékben a természetes és mesterséges volier tenyésztést, tenyészanyag kiválasztását tojás, kezelést, csibenevelést, fácán és fogoly, fácánok különböző betegségeit és az ellene való védekezést. A munka 1939. július havában jelent meg, tele illusztrációkkal.

Ára 3·20 P.

Beszerezhető a szerzőnél.

KARTÁRS! RENDELD MEG MÉG MA
egyesületünk jelvényét,

amely nemcsak azt igazolja, hogy Egyesületünknek tagja vagy, hanem kivitelénél fogva csinos ruhadísz is.

Ára : 2.— pengő.

Megrendelhető Egyesületünknel.

AZ ERDŐ

XVII. ÉVF.

1943. FEBRUÁR

2. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tata II. Esterházy-utca 1.

A MAGYAR ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI
MŰSZAKI SEGÉDSZEMÉLYZET ORSZÁGOS
EGYESÜLETE HIVATALOS LAPJA

AZ EGYESÜLET CIME CSEKKEN RÖVIDEN: MEVME BUDAPEST
EGYESÜLETÜNK CSEKKSZÁMA: 45.672

TARTALOM:

A győzelem programja
Gondolatok a magányban
Egy kedves vadásznapiom
Kegyelmes Uram, az erdőőr nem erdőőr...
Kinevezések
Pályázati hirdetmények
A Nemzeti Vadászati Védegylet hivatalos közleménye
Pénztári beszámoló
Szerkesztői üzenetek
Hirdetések

Az Országos Vizsla Club ismeretterjesztő előadó estje. Az Országos Vizsla Club február 3.-án 17 órai kezdettel tartja tanácsstermében (VIII., József krt. 31/b. I/2.) ezidei negyedik ismeretterjesztő előadó estjét. Belépés díjtalan. Előadást tartanak: Jilly Bertalan: Vizslaversenyek és az angol-vizsla. József Ákos: A tacsó. Müller Albert: Képek a vizsla életéből. (Mozgóképek.) Az OVC. kéri saját, valamint a Szövetségbe tömörült Egyesületek és az Országos Állatvédő Liga tagjait, úgyszintén a „Vadászkutya” olvasóit, jelenjenek meg minél nagyobb számban az előadásokon, barátait és ismerőseiket is hozzák el, az OVC. szívesen látja őket. Esetleg elküldendő meghívókat az OVC. díjtalanul bocsát rendelkezésre.

Szörmeárak

	Drb.-ként	P-ben.
Laposvidéki róka, Ia	.	25—25
Hegyvidéki róka, anyaországbeli, Ia	.	30—31
Hegyvidéki róka, erdélyi magasszőrű, Ia	.	38—43
Kőnyest, Ia	.	110—120
Fanyest, Ia	.	170—180
Görény, nagytestű, Ia	.	17—18
Görény, kistestű, Ia	.	10—12
Vidra, nagy, Ia	.	160—180
Pézsma, Ia	.	16—18
Pézsma, IIa	.	8—9
Pézsma, IIIa	.	4—5
Pézsmafiók	.	1
Mókus, Ia	.	2'50—3
Borz, Ia	.	16—17
Menyét, fehér, Ia	.	3—4
Téli nyúlbor	.	1'20—1'20
Őszi nyúlbor	.	0'60—0'60
Nyári nyúlbor	.	0'30—0'30
Kanin szücsárú kg.-ként	.	8—8
Kanin timárárú kg.-ként	.	5'50—5'50
Kanin nyírásra való kg.-ként	.	4'50—4'45

KARTÁRS! RENDELJ MEG MÉG MA

egyesületünk jelvényét,

amely nemcsak azt igazolja, hogy Egyesületünknek tagja vagy, hanem kivitelénél fogva csinos ruhadísz is.

Ára: 2.— pengő.

Megrendelhető Egyesületünknel.

AZ ERDŐ

XVII. ÉVF.

1943. MÁRCIUS

3. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tata II. Esterházy-utca 1.

A MAGYAR ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI
MŰSZAKI SEGÉDSZEMÉLYZET ORSZÁGOS
EGYESÜLETE HIVATALOS LAPJA

AZ EGYESÜLET CIME CSEKKEN RÖVIDEN: MEVME BUDAPEST
EGYESÜLETÜNK CSEKKSZÁMA: 45.872

- TARTALOM:

A megtartó hit
Levél Oroszországból . . .
Bakony, a várak országa
Róka-lesen
Egyesületi hírek
Pénztári beszámoló
Szerkesztői üzenetek
Pályázati hirdelmény
Hirdetések

Az Országos Vizsla Club utolsó ismeretterjesztő előadó estje. Az Országos Vizsla Club ezidei utolsó ismeretterjesztő előadó estjét folyó évi március hó 2-án tartja tanácstermében (VIII., József körut 31/b. fél 7 órai kezdettel. Belépés díjtalan. Előadást tartanak: Ujvári Cseh Ödön: Számrendszer a kutyatenyésztésben, különös tekintettel a foxterrierre. Goda Erzsébet: Kutyavadászok között. Dr. Szatmáry Rezső: Falkakopók gondozása. Müller Albert: Képek a magyarvizsa életéből. (Mozgóképek). A Club minden vadászt, vadászkutya tulajdonost és kutyakedvelőt szívesen lát, esetleg küldendő meghívókat kérésre rendelkezésre bocsát.

Szőrmeárak

	Drb.-ként P-ben.
Laposvidéki róka, Ia	30—35
Hegyvidéki róka, anyaországbeli, Ia	38—42
Hegyvidéki róka, erdélyi magasszörű, Ia	55—60
Kőnyest, Ia	140—150
Fanyest, Ia	220—240
Görény, nagytestű, Ia	24—26
Vidra, nagy, Ia	220—240
Pézsmá, Ia	20—22
Mókus, Ia	3'50—4'—
Borz, Ia	22—24
Menyét, fehér Ia	4—6
Téli nyúlbor	1'20—1'20
Őszi nyúlbor	0'60—0'60
Nyári nyúlbor	0'30—0'30
Kanin szücsárú kg.-ként	8—8
Kanin timárarú kg.-ként	5'05—5'50
Kanin nyírásra való kg.-ként	4'50—4'50

A nyúlborhoz hozzájön még a 17 filléres gyűjtői, 13 filléres kereskedői és 6 filléres nagykereskedői haszon. Az ipari ár 1'56 P. természetesen Budapestre szállítva.

Kutyabőrök árai: Ia 4'5 quadráton felüli per pöre 6 P. Ia 3'5 quadráton felüli 4'50 P. és Ia 2'5 quadráton felüli 3'50 P

KARTÁRS! RENDELD MEG MÉG MA

egyesületünk jelvényét,

amely nemcsak azt igazolja, hogy Egyesületünknek tagja vagy, hanem kivitelénél fogva csinos ruhadísz is.

Ára : 2.— pengő.

Megrendelhető Egyesületünknel

AZ ERDŐ

XVII. ÉVF.

1943. ÁPRILIS

4. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tata II. Esterházy-utca 1.

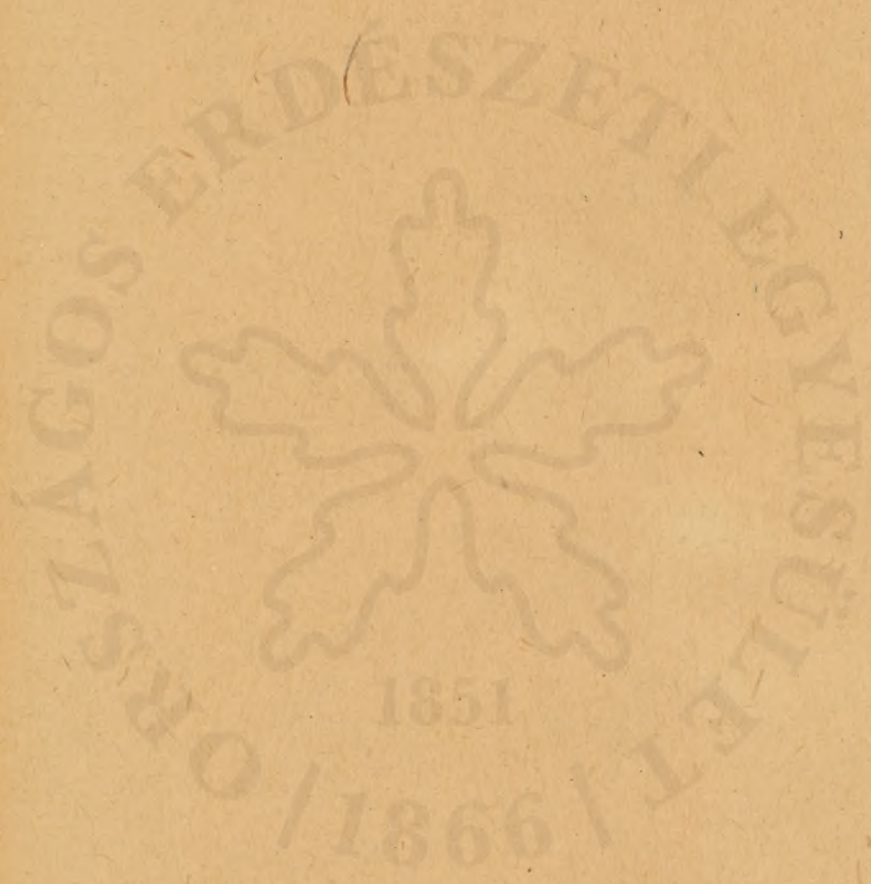
A MAGYAR ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI
MŰSZAKI SEGÉDSZEMÉLYZET ORSZÁGOS
EGYESÜLETE HIVATALOS LAPJA

AZ EGYESÜLET CÍME ORSZÁGOS RÖVIDEN: MEVME BUDAPEST
EGYESÜLETÜNK OSZÁLYSÁMA: 45.672

TARTALOM:

Örömet akartok?
Áldozat a győzelemért
Kötelességteljesítés
Április havi teendők a méhesben
Védjük az erdei hangyát
Az 1942. évi trófeák bemutatása
Ne legyen irgalom . . .
Pénztári beszámoló
Szerkesztői üzenetek
Hirdetések

„Révai”-könyvnyomda Tata, Fazekas-utca 23. Cégtulajdonos: Pataky Jenő.

AZ ERDŐ

XVII. ÉVF.

1943. MÁJUS

5. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tata II. Esterházy-utca 1.

A MAGYAR ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI
MŰSZAKI SEGÉDSZEMÉLYZET ORSZÁGOS
EGYESÜLETE HIVATALOS LAPJA

AZ EGYESÜLET CIME CSEKKEN RÖVIDEN: MEVME BUDAPEST
EGYESÜLETÜNK CSEKKSZÁMA: 45.672

TARTALOM:

Meghívó
Nem anyagiaktól függ
Ne feledkezzünk meg róluk
A vadak téli elhullása
Oculi
Mégmáztuk a Hoverlát
Május havi teendők a méhesben
Pályázati hirdetmények
Egyesületi hírek
Szerkesztői üzenetek
Pénztári beszámoló
Hirdetések

„Révai”-könyvnyomda Tata, Fazekas-utca 23. Cégtulajdonos: Pataky Jenő.

KNÉBL FERENC

PUSKAMŰVES

Budapest, VIII., Baross-utca 17.

Telefon : 134—475.

Fegyver, lőszer, javítások
jutányosan!

Távcsövek, dűvadcsapdák, bőrárúk
nagy választékban!

Amíg a háború tart, árjegyzékkel nem szolgálhatok.

Mesterséges és Természetbeni Fácántenyésztés

Irta: **Dr. csicséri Orosz Károly György Mezőhegyes.**

A munka kimeríti teljes mértékben a természetes és mesterséges volier tenyésztést, tenyészanyag kiválasztását tojás, kezelést, csibenevelést, fácán és fogoly, fácánok különböző betegségeit és az ellene való védekezést. A munka 1939. július havában jelent meg, tele illusztrációkkal.

Ára 3.20 P.

Beszerezhető a szerzőnél.

Dr. Trauer Ervin : „Az erdei fás növények“ című könyve az erdei fák és cserjék ismertetésén kívül a fás növények termőhelyét, külső és belső szerkezetét, valamint életjelenségeit dióhéjban összefoglalva, könnyen érthetően tárgyalja. — A munka elsősorban azoknak készült, akik az erdőt nem hivatásszerűen kedvelik, de hasznát vehetik még az erdei fás növényekkel magasabb tudományos előképzettség nélkül hivatásosan foglalkozók is. — Az 1 termőhelyi táblázattal és 4 nagy tábla rajzzal ellátott 42. oldalas füzet ára 2 pengő, amelyhez postai szállításnál darabonként 20 fillér költséget kell hozzászámítani. Megrendelhető a szerzőnél: Dr. Trauer Ervin m. kir. erdőtanácsos Budapest, VI. Hegedüs Sándor utca 23. III. 17 sz.

AZ ERDŐ

XVII. ÉVF.

1943. JUNIUS

6. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tata II. Esterházy-utca 1.

A MAGYAR ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI
MŰSZAKI SEGÉDSZEMÉLYZET ORSZÁGOS
EGYESÜLETE HIVATALOS LAPJA

AZ EGYESÜLET CIME CSEKKEN RÖVIDEN: MEVME BUDAPEST
EGYESÜLETÜNK CSEKKSZÁMA: 45.672

TARTALOM:

Ünnepi közgyűlés

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületének választmányi, illetve rendes évi közgyűlésének jegyzőkönyve

Hirdetések

„Révai”-könyvnyomda Tata, Fazekas-utca 23. Cégtulajdonos: Pataky Jenő.

KNÉBL FERENC

PUSKAMŰVES

Budapest, VIII., Baross-utca 17.

Telefon : 134—475.

Fegyver, lőszer, javítások
jutányosan!

Távcsövek, dúvadcsapdák, bőrárúk
nagy választékban!

 Amíg a háború tart, árjegyzékkel nem szolgálhatok.

Egy különözeti vizsgára készülő kartársunk nagyon kéri mindazokat a kartársakat, akiknek az esztergomi m. kir. alerdész szakiskola kiadásában megjelent Katona István volt szakiskolai tanár úr által megirt „Erdőbecsléstan“ birtokában van, hogy azt részére 2 hónapi időtartamra átadni sziveskedjék. A használati díjat az illető készséggel megfizeti. Szives értesítést kér Daróczy Márton kartársunk, aki a könyvet továbbítja. Címe: D. M. Esztergom, Alerdész szakiskola.

Erdőőri állást keres 40 éves, szakiskolát végzett erdőőr, róm. kat. nős, családos. Az erdészlet-vadászat terén 21 éves gyakorlattal. Jelenlegi helyemről saját elhatározásomból távozom. Új állásba f. év szeptember 1-én léphetek. Juhász Mátyás Kesztölc, Esztergom-m.

Megvétélre keresek 6 hetestől 6 hónapos korig magyar vizslakölyköt, világossárgát, szukát, kurtirozottat. Csak tisztavérű jöhet számításba. Bratu Lajos urad. erdőőr Etes, Nógrád m.

Erdészletben nyaralási alkalmat keresek feleséggel, lehetőleg szép magaslati helyen július és augusztus hónapban ellátással. Címem : Krump János tanár, Budapest, I. Dezső u. 14.

Mindennemű nyomtatványt olesón és izlésesen készít

»Révai«-könyvnyomda

Tata, Fazekas-utca 23 szám.

Cégtulajdonos : PATAKY JENŐ.

Telefon : 177

AZ ERDŐ

XVII. ÉVF.

1943. JULIUS

7. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY
Szerkesztő- és kiadóhivatal: Tata II. Esterházy-utca 1.

A MAGYAR ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI
MŰSZAKI SZAKFŐISKOLA ÉS MŰSZAKI SZAKKÖZMŰVELŐDÉSI
EGYESÜLETÉNEK HONOS LAPJA

AZ EGYESÜLET CIME CSEKKEN RÓVIDEN: MEVME BUDAPEST
EGYESÜLETÜNK CSEKKSZÁMA: 45.672

TARTALOM:

Hetvenöt év

Kedves Olvasók!

Az ember erdei károsításai

A söréllövés gyakorlati vizsgálata

Szomorú esetek . . .

Képzettebb kezekbe a magyar vadállományt

*Esztergomi m. kir. alerdész szakiskola
évváró ünnepélye*

Egyesületi hírek

Pénztári beszámoló

Szerkesztői üzenetek

„Révai”-könyvnyomda Tata, Fazekas-utca 23. Cégulajdonos: Pataky Jenő.

KNÉBL FERENC

PUSKAMŰVES

Budapest, VIII., Baross-utca 17.

Telefon : 134—475.

Fegyver, lőszer, javítások
jutányosan!

Távcsövek, dúvadcsapdák, bőrárúk
nagy választékban!

Amíg a háború tart, árjegyzékkel nem szolgálhatok.

Felhívás

a vadászkutyaidomító tanfolyamra való jelentkezésre.

Az Országos Vizsla Club 1943. augusztus hó 2-től 12-ig vérebeselek, vizslások, spanielesek, foxisok és tacskók részére előreláthatóan Gödöllőn negyven hallgató számára vadászkutyaidomító tanfolyamot tart.

1. A tanfolyamra jelentkezhetnek hivatásos vadászok, erdészek, erdőőrök, vadőrök, vadászkutyakedvelők és mindazok, akik elsajátítani óhajtják, miként kell a vadászkutyával bánni, azt nevelni, szoktatni, gondozni és vele vadászni.

2. A tanfolyam külön foglalkozik a véreb bevezetésével, a vizsla és a spaniel idomításával, továbbá a tacskó és foxterrier kiképzésével.

3. Gondoskodás történik arról, hogy a tanfolyam hallgatói mérsékelt áron részesülhessenek ételmezésben. Erről a jelentkezők külön értesítést kapnak.

4. A tanfolyam díjtalan, csupán a vizsgadíjért és oklevélért fizet minden hallgató 10 pengőt és 2 pengő bélyegilletéket, összesen 12 pengőt. Ezt az összeget jelentkezés alkalmával Puntigam Jenő, az OVC pénztárosának, Budapest, VIII., Kálvária-tér 14. sz. kell beküldeni. A postautólványon fel kell tüntetni, hogy a befizetett összeg a tanfolyam céljára szolgál. Tekintettel arra, hogy a tanfolyamnak csak negyven hallgatója lehet, a felvételnél a jelentkezés sorrendjét tartjuk be. Csak annak a jelentkezését vesszük figyelembe, akiknek a vizsgadíja beérkezett.

5. A magukat felvétetni szándékozók július hó 20-ig bezárólag egyszerű levélben jelentkezzenek az Országos Vizsla Club (Budapest, VIII. József-körút 31/b.) titkáránál. Az érdeklődők ugyancsak tőle kaphatnak felvilágosítást.

6. A jelentkezésnél fel kell tüntetni a nevet, a foglalkozást, a vallást, pontos lakcímet, milyen fajta vadászkutyát hoz, milyen fajta kutyára vonatkozó tanfolyamot óhajt hallgatni.

7. A hivatásos vezetők ingyenes közös elszállásolásban részesülhetnek.

8. A jelentkezők hozzanak magukkal egy rövid pórázt, egy hosszú (8—10 méteres) pórázt (zsinórt vagy vezető szíjat), sipot, kutyakefét, etetőtálat, továbbá jegyfűzetet írónnal.

9. Az úrvezetők elszállásolásuk biztosítása végett forduljanak ugyan csak július hó 20-ig közvetlenül a gödöllői kir. Vadász hivatalhoz.

Az Országos Vizsla Club.

AZ ERDŐ

XVII. ÉVF.

1943. AUGUSZTUS

8. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tata II. Esterházy-utca 1.

A MAGYAR ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI
MŰSZAKI SEGÉDSZEMÉLYZET ORSZÁGOS
EGYESÜLETE HIVATALOS LAPJA

AZ EGYESÜLET CIME CSEKKEN RÖVIDEN: MEVME BUDAPEST
EGYESÜLETÜNK CSEKKSZÁMA: 45.872

TARTALOM:

Szalmaláng
A továbbképzésről
Valamit a selejtezésről
A sörétlövés gyakorlati vizsgálata
Vissza várjuk!
Augusztus havi teendők a méhesben
Pályázati hirdetmény
Megjelent „A hivatásos vadász” című
szakkönyv
Egyesületi hírek
Pénztári beszámoló
Szerkesztői üzenetek

Bu.
u. 6. Pest

KNÉBL FERENC

PUSKAMŰVES

Budapest, VIII., Baross-utca 17.

Telefon : 134—475.

Fegyver, lőszer, javítások
jutányosan!

Távcsövek, dűvadcsapdák, bőrárúk
nagy választékban!

 Amíg a háború tart, árjegyzékkel nem szolgálhatok.

Megjelent az Erdészeti Zsebnaptár két kötetben. Ára
28 pengő. Megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesület-
nél Budapest V. Alkotmány-u. 6.

KARTÁRS! RENDELD MEG MÉG MA **egyesületünk jelvényét,**

amely nemcsak azt igazolja, hogy Egyesületünknek
tagja vagy, hanem kivitelénél fogva csinos ruhadísz is.

Ára : 2.— pengő.

Megrendelhető Egyesületünknel

Mesterséges és Természetbeni **Fácántenyésztés**

Irta: Dr. csicséri Orosz Károly György Mezőhegyes.

A munka kimeríti teljes mértékben a természetes és
mesterséges volier tenyésztést, tenyészanyag kiválasz-
tását tojás, kezelést, csibenevelést, fácán és fogoly,
fácánok különböző betegségeit és az ellene való
védekezést. A munka 1939. július havában jelent
meg, tele illusztrációkkal.

Ára 3·20 P.

Beszerezhető a szerzőnél.

Hirdetéseket

felvesz lapunk

kiadóhivatala.

AZ ERDŐ

XVII. ÉVF.

1943. SZEPTEMBER

9. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tata II. Esterházy-utca 1.

A MAGYAR ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI
MŰSZAKI SEGÉDSZEMÉLYZET ORSZÁGOS
EGYESÜLETE HIVATALOS LAPJA

AZ EGYESÜLET CIME CSEKKEN RÖVIDEN: MEVME BUDAPEST
EGYESÜLETÜNK CSEKKSZÁMA: 45.672

TARTALOM:

Magyar program
A nyugdíj
Hivatalos vadászok erkölcstana
Néhány szó a gleditschia (lepényfa) mag
forrázásáról
Rendelet
Kinevezések
Szeptember havi teendők a méhesben
Pályázati hirdetmény
Egyesületi hírek
Szerkesztői üzenetek

„Révai”-könyvnyomda Tata, Fazekas-utca 23. Cégtulajdonos; Pataky Jenő.

KNÉBL FERENC

PUSKAMŰVES

Budapest, VIII., Baross-utca 17.

Telefon: 134—475.

Fegyver, lőszer, javítások
jutányosan!

Távcsövek, dűvadcsapdák, bőrárúk
nagy választékban!

 Amíg a háború tart, árjegyzékkel nem szolgálhatok.

Megjelent az Erdészeti Zsebnaptár két kötetben Ára 28 pengő. Megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesületnél Budapest V. Alkotmány-u. 6.

Mesterséges és Természetbeni Fácántenyésztés

Irta: Dr. csicseri Orosz Károly György Mezöhegyes.

A munka kimeríti teljes mértékben a természetes és mesterséges volier tenyésztést, tenyészanyag kiválasztását tojás. kezelést, csibenevelést, fácán és fogoly, fácánok különböző betegségeit és az ellene való védekezést. A munka 1939. július havában jelent meg, tele illusztrációkkal.

Ára 3:20 P.

Beszerezhető a szerzőnél.

Most jelent meg! Az állati lélek.

Irta: Dr. Fenczik István ny. miniszter. Átnézte: Nikolits György főszerkesztő. Előszóval ellátta: Dr. Kolosváry Gábor egy. m. tanár. — Az erdész, aki az erdőt és természetet járja, szintén nem nélkülözheti ezt az összes állatokkal foglalkozó állat-lélektani vadászkönyvet, mely igen érdekes előadásban tárgyalja az állatok lelki, szellemi, szerelmi életét és egyéb megnyilvánulásait, figyelemmel Darwin, Dupont, Cuvier, Brehm, Raimarus és még sok kiváló világhírű természetfilozófus elméleteire. — A szakkönyv bolti ára: 12 P. 50 f., de a MEVME. tagjai és Az Erdő olvasói a könyvet **10 P. 40 f.** előzetes beküldéssel szerezhetők be a **Vadászati Ulmutató kiadóhivatalában**, Budapest, VI., Szinyei Merse utca 11 sz. — Telefon: 111—491. Postacsekk: 38.466 szám.

AZ ERDŐ

XVII. ÉVF.

1943. OKTÓBER

10. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tata II. Esterházy-utca 1.

A MAGYAR ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI
MŰSZAKI SEGÉDSZEMÉLYZET ORSZÁGOS
EGYESÜLETE HIVATALOS LAPJA

AZ EGYESÜLET CIME CSEKKEN RÖVIDEN: MEVME BUDAPEST
EGYESÜLETÜNK CSEKKSZÁMA: 45.672

TARTALOM:

A magunk útján — előre
A tulajdonos erdei károsításai
Üzenet az alerdész különbözetire készü-
lőknek
Egyesületi hírek
Pályázati hirdetmény
Szerkesztői üzenetek
Pénztári beszámoló
Hirdetések

„Révai”-könyvnyomda Tata, Fazekas-utca 23. Cégtulajdonos: Pataky Jenő.

AZ ERDŐ

XVII. ÉVF.

1943. NOVEMBER

11. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tata II. Esterházy-utca 1.

A MAGYAR ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI
MŰSZAKI SEGÉDSZEMÉLYZET ORSZÁGOS
EGYESÜLETE HIVATALOS LAPJA

AZ EGYESÜLET CIME CSEKKEN RÖVIDEN: MEVME BUDAPEST
EGYESÜLETÜNK CSEKKSZÁMA: 45.672

TARTALOM:

Meghívó

*A tulajdonos büntetlenül elkövethető erdei
károsításai*

Őszi gondolatok

Az ártéri erdőgazdálkodásról

Hirdetmény

Egyesületi hírek

Állás kínálat és kereslet

Szerkesztői üzenetek

Pénztári beszámoló

Hirdetések

„Révai”-könyvnyomda Tata, Fazekas-utca 23. Cégtulajdonos: Pataky Jenő.

AZ ERDŐ

1881

ERDŐ

ERDŐ

ERDŐ

ERDŐ

ERDŐ

ERDŐ

ERDŐ

ERDŐ

ERDŐ

ERDŐ

AZ ERDŐ

XVII. ÉVF.

1943. DECEMBER

12. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tata II. Esterházy-utca 1.

A MAGYAR ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI
MŰSZAKI SEGÉDSZEMÉLYZET ORSZÁGOS
EGYESÜLETE HIVATALOS LAPJA

AZ EGYESÜLET CIME CSEKKEN RÖVIDEN: MEVME BUDAPEST
EGYESÜLETÜNK CSEKKSZÁMA: 45 672

TARTALOM:

Békesség . . .
Faállománybecslés grafikus úton
Nyomok a hóban
Köszönet érte
Egyesületi hírek
Különfélék
Hirdetések

„Révai”-könyvnyomda Tata, Fazekas-utca 23. Cégtulajdonos: Pataky Jenő.

A Z E R D Ó

XVII. ÉVFOLYAM

1943. JANUÁR

1. SZÁM.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési díj: egész évre 6 pengő, fél-
évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj
egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy
még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények,
erdőszolgák stb. a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt,
de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesü-
leti tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó leve-
lezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez; Tatára küldendők.

A petit betűs vagy táblázatos hirdetések díja milliméterenkint 40 fillér.
A legkisebb hirdetés ára 4 P. A támpéldány ára darabonként 1 P.

Uj esztendő

Az idő mesgyéjén állunk. Az idő olyan, mint a tenger. Hatalmával senki nem mérkőzhetik, a partját nem látják szem-
meink s határait senki meg nem mérheti. Az idő olyan, mint
a folyóvíz, föltartózzhatatlanul fut célja felé, siet, örvongve ro-
han és soha meg nem pihen.

Az idő mesgyéjén áll az ember... az alkotó, küzködő,
fecsegő, játékos, síró-rívó, ujjongó, mókázó, álmodozó ember.
Azonban az esztendő egy napján valamennyien mély és ko-
moly gondolatokba merülve belenézünk az idők folyamába.
A visszatekintés nagyon különös dolog, mert komoly, figyel-
meztető szózatként mered reánk. Ha boldog volt a múlt esz-
tendő, akkor paradicsomról beszél, sokszor ugyan nagyon köny-
nyen elveszett paradicsomról, amely után sóhajtva, epekedve
vágunk vissza, főleg, ha a jövő agoddalmakkal tölti el lel-
künket, s a jövődökhöz így szeretnénk szólni: bár ne jöttél
volna még, hiszen nem tudom, hogy milyen leszel, hogy nap
sugaras, aranyos, derülten mosolygó leszel-e, amilyen az el
múlt esztendő volt? Aki a múltban a boldogság mesevilágá-
ban élt, most retteg ez elkövetkező napoktól, mert nem tudja
hogy vajjon megisméllődik-e számára még egyszer a múlt? A
visszafelé néző képzelet a múltat, az eltűntet szereti eszmény

szépségekkel felékesíteni. A szerencse gyermekeire, a hétköznap is ünnepet ülőkre ne gondoljunk ilyenkor, azonban vesünk számadást a multunkkal és kérdezzük meg magunkat, lehetséges volna-e az, hogy mindenütt fény és ragyogás övezzen bennünket és hogy sehol árnyékot fölfedezni ne tudjunk? Pedig a folyton működő képzelet egyebet se tesz, mint lassan, szinte észrevétlenül egyik sötét vonást a másik után törli le a mult idők történetéből, míg végre nem marad egyéb, csak fény, csak világosság, mintha mögöttünk minden a szépség birodalmában élt volna. Hogyan is szoktuk mondani: ami jó egyszer elmúlt, az nem jön vissza többé soha! Ez azonban azal a veszéllyel fenyeget bennünket, hogy nagyon is átadjuk magunkat a multnak és ügyellenek, tehetetlenek és hasznavehetetlenek leszünk a jövő feladataira.

Vannak másféle emberek is, akik ma nem az elmúlt és nem az elveszett boldogságra tekintenek vissza, hanem akiknek lelkén a mult súlyos sebe sajog. Az egyik nagyszerű reménységeket taplált, a remények azonban nem teljesültek, szétfoszlottak, semmivé lettek, akár a tavaszi hó. A másíknak magasröptü, messzelátó tervei voltak, összetörtek, porrá zúzódtak. A harmadiktól a halál rabolta a legkedvesebbjét. Aztán . . . ki tudná csak rövid vonásokban is elsorolni mindazt, ami az emberi sors könyvében följegyezve van. Ha ilyen szomorú eseményekre kell visszagondolni, ölnkbe tesszük a kezünket és némán, csüggedten várjuk a jövőt. Akinek eszményeit az eszménynélküliség köznapja tönkretette, az nem egy könnyen szárnyal az eszményiség felé.

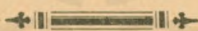
Mi azonban ezen a napon nemcsak a multnak, hanem a jövőnek is a szemei közé szoktunk nézni. Kopogtatunk a jövő nehéz kapuján s olyan nagyon, oly igen nagyon szeretnénk, ha föltáruhá előttünk és mi láthatnánk, hogy mi van a nagy kapu mögött? Szeretné ezt tudni mindenki. Az emberek kinevetik és joggal nevetik ki azokat, akik kártyavető jósokhoz fordulnak. Pedig ezek valamennyien a jövő fátyolát szeretnék föllebenteni és tudni. Ó mily égő vágyakozással szeretnék tudni a jövő álarcos hatalmasságainak a nevét és hogy miként lehetne valahogyan urrá lenni fölöttük.

Igen! Mit hoz ránk a jövő esztendő? Boldogságot? Vagy sebet üt a szívünkön? Ki tudja? Sokban függ tőlünk is a gondviselésen kívül. Ha fölvértezzük magunkat a higgadtság vértjével és a hősiesség páncéljával, meg tudjuk állni helyünket itt is. És, ha valaki halálos küzdelemre van hivatva, ha a halálra szántaknak és elveszettek őrhelyén kell hősi önfeláldozással kitartani s a lelkében ujjongva így tud beszélni: meglátom meddig bírom a küzdelmet; meglátom mikor ros-

hadok térdeimre s mikor térítenek ki siri nyugalomra: annak a legmélyebbre vágott seb sem fáj, annak az utolsó vágás is csak a lelke börtönét pattantja fel. Az ilyen ember ujjongva nézhet a jövő felé, hiszen igazán hős s a jövő koszorút fon homlokára. Tanuljuk meg, hogy nagyon sok vért veszthet el a szív anélkül, hogy teljesen elvérezne, hogy sok mindenféle nem fáj volna annyira, mint amennyire fáj, ha nem beszéltek volna tele előre a fejünket azzal, hogy mennyire fáj majd, ahelyet, hogy azt tanulnánk, hogy miként ne vessünk felette.

Minden útunk egy cél felé vezet, amely célt az jelölte ki számunkra, aki útnak indított bennünket. Amikor önállóan gondolkozni kezdünk, vagy amikor magunkról gondoskodnunk kell, rendezkedni szoktunk és így beszélünk: ezt most így csinálom, azután úgy, aztán jön az, utána meg amazt . . . Látnod: így . . . úgy! És . . . És . . .? másként történt . . . Ó Istenem! De sokszor, de másként történik minden, nem így vagy úgy, hanem egészen másként, mint ahogyan hittük, kívántuk, reméltük.

De azért mégsem félj! Ne légy könnyelmű, ne légy gyáva! Ezt olvassuk egy régi címeren. Legyünk mi ilyenek! És most előre Kartársak! Az Isten nevében!

Akik mindent a legjobban tudnak!

A mindennel elégedetlenkedőkről, a háborús helyzettel járó korlátozások miatt, magukat szenvedő mártiroknak tekintőkről emlékezünk meg ez alkalommal. Éppen a helyzet fel-tárása, a követendő út megjelölése érdekében nem csinálunk titkot abból, hogy sajnos sokan vannak olyanok, akik semmi-vel sincsenek megelégedve, mindent kifogásolnak és legfőbb törekvésük, hogy minden a közjó és az összesség érdekeit szolgáló rendelkezést, ahol csak lehet, kijátszanak és a maguk jólétét mindenáron és minden körülmények között biztosítják.

Csak a saját tele kamrájukkal, zsúfolt szekrényükkel, másoktól elvont, felesleges tartalékaikkal és gyomrukkal törődőkön kívül, van a magyar életnek egy másik népes rétege is. Ebből kerülnek ki azok, akik mindenkinél mindent jobban tudnak. Nincs olyan törvény, rendelet, intézkedés, elgondolás, amit jónak tartanának. Mindenben hibát találnak, fogalmuk sincs az egyes elgondolások indító okairól, a különféle, elkerülhetetlen intézkedések várható hatásáról, még azt sem tudják, hogy mi-ként fog alakulni a gyakorlati életben a tervezett megoldás, de

máris készek a leglesújtóbb véleménnyel és azzal a megállapítással, hogy az illetékesek megint rosszul fogták meg a dolg végét. Hej, milyen másképpen csinálnák ők, ha rájuk, az ő hozzáértésükre bízna a dolgok intézését. Szerintük azonban az igazi tehetségek nem érvényesülhetnek, nem jutnak szerephez és széhez. Háttérbe vannak szorítva és ezért nem találják meg semmiféle vonatkozásban a szükséges — ugyancsak szerintük — leghelyesebb megoldásokat.

Mit szól hozzá, ezt is milyen szerencsétlenül fogták meg? — kérdezik sorban mindenkitől, aki útjukba kerül és a jobb ügy szolgálatában dicséretet érdemlő buzgalommal magyarázgatják, hogy miért nem jó az, amit az illetékesek elkerülhetetlennek és megvalósítandónak tartanak. Ezek minden megállapításból nagy raktárkészlettel rendelkeznek mindenestre, csak eggyel nem, — hogy valami jó, valami helyes. Ilyen szerintük nincs! Ilyet el sem tudnak képzelni. Kivéve azt az egyetlen esetet, — ha ők intéznék az ügyeket.

Hogy juthat azonban szerephez olyan valaki, — állapítják meg egyre-másra, — aki érti a dolgokat és mindent igazán jól csinál. A honért, annak sorsáért való aggodásuk terhe, keserű fájdalomtól telített fölényeskedésükben jut kifejezésre. Ezzel azonban nem takarékoskodnak és mételyező megállapításaikat, mint bőségszarú tartalmát ontják, amerre csak lehet. Mindenkit igyekeznek meggyőzni, mindenki előtt azt bizonyítgatják, hogy mi — miért nem jó.

Egy elismerő, egy dicsérő, vagy csak egy méltányló, a szükségszerűséget elismerő kijelentésük nincs. Ezek magatartásáról azt mondják sokan, hogy nem kell velük törődni. Hadd fecsegenek. Ez nem igaz! Ennek a tudálékos, kákán is csomót kereső rétegnek az örökös handabandázása is oktan elégedetlenséget szít, — ami éppen úgy aláássa a belső front szilárdságát, mint minden egyéb megengedetlen és közösségi érzést kikezdő hírverés vagy cselekmény. Ezek sem jobbak és nem érdemelnek más elbírálást a nemzet mai nagy erőpróbája során, mint az elégedetlenkedők, a feketefront seregének kárteknő partizánjai.

Ezek is éppen úgy szemben állanak a nemzet összességével, mint mások, akik nem tudnak és nem akarnak beilleszkedni a mai idők kötelességteljesítésébe és nem vetik alá magukat a közösség, a nemzet nagy céljait szolgáló intézkedéseknek. A magyar társadalomnak, amely tudja, hogy az ország jövő boldogulása függ a most, kint és bent egyformán folyó harc győzelmes kimenetelétől, ezekkel szemben is fel kell venni a harcot és ezt a bomlasztó tevékenységet is meg kell akadályozni.

„Egy rossznak szaladása gyakorta az egész sereget meg-tébolyítja“. Hát még sok száz és ezer rossz, szellemi és er-kölcsi megfutamodása mennyire tébolyíthatja meg a belső arc-vonal seregét? Ennek kikezhdhetetlensége pedig ma éppen olyan fontos, mint a külső arcvonal minden áldozatra kész küzdőé.

Ezzel a belső front szilárdsága szempontjából, fontos kér-déssel is a magyar alerdész kar kipróbált táborának kell első-sorban tisztában lenni és az e téren tévelygőkkel szemben is olyan magatartást kell tanúsítania, mint azokkal, akik bármi-lyen egyéb vonatkozásban, nem a mai idők magyar parancsai, a megkívánt fegyelem és együttudás alapján teljesítik köteles-ségüket!

Vitéz Szekeres Károly.

Néhány szó egyesületünk reform-programmjához

„Az Erdő“-ben egyik fiatal felvidéki kartársam az erdés-zeti szakoktatásról, illetve a középfokú erdészeti szakiskoláról is írt. Olvashattunk azonban még másról is cikkében, ami ugyan már nem először hangzott el, és nem először jelent meg róla cikk lapunk hasábjain. Olvastunk ugyanis ismét a címkérdés-ről. Ezekhez szeretnék én, aki a szakiskola padjait nem olyan régen hagytam el, néhány szót hozzászólni.

Veszem először a szakiskolának a négy középiskolához való kötését. Hogy mennyire indokolt volt egyesületünk ez-iránti kérelme a Földművelésügyi Miniszter Úrnál, azt mutatja egy másik kartársam ugyancsak megjelent cikke, amely az erdészeti altiszt munkaköréről szól.

Azonban a négy középiskolai előképzettségre vonatkozó kérelmünk még mindig csak a jóindulatú ígéretek stádiumá-ban van.

Az erdőri és altisztai kar túlnyomó többsége sokszor gi-gászi küzdelmek árán is, de elvégzetteti gyermekeivel a négy középiskolát. Nem egyszer láttam idősebb kartársamat, amint zimankós hóviharos hajnalon hasig érő hóban törtetett gyer-mekeivel a falu felé, egyiket hátára véve, a nagyobbacsokák előtt pedig törve a havat, hogy könnyebben tudjanak menni. S ahol már járt útra találva a kicsinyeket magukra hagyhatta, könnyezve nézett, sírva fordult utánuk. Elszorult bizony az én szívem is e könnyek láttára. Az ilyen családapa pedig mint már fentebb említettem leküzdve minden nehézséget, gyermeke

jobb jövőjéért el fogja a középiskola négy osztályát végeztetni úgy is vele és azt hiszem nem olyan sok kartársam van, aki a falutól, vagy várostól olyan rendkívül nagy távolságra lakik, hogy ezt semmiféle módon nem teheti meg. Az én szakiskolai osztálytársaim között például egyetlen tanuló volt, aki erdőri család gyermeke lévén nem végzett négy középiskolát. Nem az édesapján múlott.

Az erdőbirtokos segíthetne ezen a kérdésen, mégpedig nem azzal, hogy nem szabad a szakiskolát négy középiskolai végzettséghez kötni, hanem azzal, hogy adjon alkalmazottjának megfelelő családi-pótlékot, amiből tudja gyermekeit iskoláztatni. Én azt hiszem, hogy azon a bizonyos közgyűlésen inkább az erdőbirtokosok anyagi érdekei szóltak bele beadványunk elbírálásába, mint a szociális szempontok, mivel ellenérveket a beadvány tárgyalásánál inkább az erdőbirtokosok hangoztattak s a mérnöki kar inkább helyeselte ez irányú kérésünket.

Az alerdész-szakiskolán már mutatkozik ennek az eddig nem teljesített jogos kérelmünknek hátránya, mert a tanuló, aki bekerült hat elemivel az iskolába, intelligenciájánál fogva jóval alul marad a többi tanuló társainál és ha szorgalma és és törhetetlen akarata révén a tanulásban jobb eredményt tud felmutatni, mint a négy középiskolát végzett tanuló társa, kikerülve az életbe, ismeretei mégis csak hiányosak maradnak és e sokoldalú pályán botladozva teljesítheti csak kötelességét.

A másik amiről szeretnék még szólni, maga a szakoktatás.

Felsorolja Orosz kartársam cikkében az erdőőr tennivalóit. Hát ezeket tanultuk is csekély kivétellel majdnem mind az iskolán. Csakhogy sajnos annyira összezsúfolva az egész anyagot, hogy végül is sok mindent meg nem értve hiányos ismeretkörrel letettük az alerdész-szakvizsgát. Én eléggé felnőtt korban, katona időm kiszolgálása után kerültem a szakiskolába és így már akkor is komolyan tudtam elbírálni szakoktatásunkat. Melyik az a kartárs, aki el tudja mondani diákéveiről, hogy ebben a korban imádta volna a tankönyvet. Kevés van azt hiszem. Jó magam például sohasem tartóztam a jeles tanulók közé. A szakiskolát közepes jó eredménnyel végeztem. Ma, amikor már kint az életben szolgálatban állok, sokszor gondolok arra, hogy miért is nem jegyeztem meg jobban ezt a részt annakidején az iskolában. Milyen jó lenne ezt most tudni. Nosza elő gyorsan a régi szakkönyveket, próbálok pótolni mindent, amit felejtettem. Ámde tanári magyarázat nélkül most már nem megy, és itt most felhozom a kartársam által említett középfokú erdészeti szakiskolát. Ha ezt az anyagot,

amit ma az alerdész-szakiskolán két év alatt diákszóval kifejezve be kell vágni, azt jól kibővítve és alapos magyarázattal ellátva négy év alatt könnyen és biztosan megtanulná a tanuló és a szakiskola végzése után szilárdan, teljes tudással állna a magyar erdészet szolgálatába. Sokan vagyunk, akik még szívesen pótolnánk a mulasztást, különösen mi fiatalok.

Egy példát szeretnék felemlíteni szemléltetés gyanánt.

A mai zsidótörvényes világban azt szeretnénk elérni, hogy a magyar nemzeti közgazdasági életet tehermentesítsük a „hasznos” zsidó befolyás alól. Többek között így a fakereskedelmet is. Állandó fakereskedelmi szaktanfolyam nincs hazánkban, a fa, ez a nemzetgazdasági kincs pedig így avatlan egyének kezébe kerül nagyobbrészt a zsidóság kikapcsolása folytán. A belterjesebb erdőgazdaságok ma már épen ezen oknál és az értékesítési viszonyoknál fogva maguk végzik a felaadást, ami véleményem szerint helyesebb is. (Kevesebb haszon jut a zsidónak.) Ezen művelet pedig megint csak az erdőőri karra hárul túlnyomó részben.

A zsidó kereskedők legelőbbje érettségizett ember volt. Itt megint meg kell említeni a középfokú iskolát. Ha a zsidónak érettségi kellett e pályához, miért nem kell akkor fokozni a mi szakoktatásunkat, ami a kereskedelmen kívül még egyéb, sokszor igen nagy szellemi és gyakorlati tudást kívánó munkák végzésére is kellene hogy képesítsen.

Az alerdész-szakiskolán pedig a fakereskedelemtől nagyon keveset tanulhat a tanuló, vagy a később felaadóvá váló alerdész. Az üzemtan mindössze 4 oldalon emlékezik meg róla. „Fakereskedelmi szokványok” címen. Szerintem kellene, hogy külön tantárgy lenne a fakereskedelem. Annyi oldala van a kereskedésnek és annyi fufanggal kell néha egy-egy felaadást végrehajtani, nem is beszélve a vasúti szállításokról hogy erről négy oldalon tárgyalni nagyon kevés.

Hogy túl van így is terhelve a tanulók tanulási ideje, az biztos. Még ráadásul irtózik is egy kicsit minden diák a könyvektől. De viszont van olyan felesleges tantárgy is az iskolán, aminek iskolai oktatása nem épen szükséges. Ott van például a háziipari oktatás. Szép, ha valaki tud cifranyelű papírvágót, vagy főzőkanalat faragni, vagy lábtörlőt fenni, de ezt különösen, ha van az illetőben egy kis művészi hajlam, odahaza is megtanulja, és nem is elengedhetetlen az erdészeti pályához ezen műveletek tudása. Sokkal elengedhetlenebbnek tartom azonban a fakereskedelemben való jártasságot.

A heti két órai háziipar helyett tehát inkább lehetne fakereskedelmi órát tartani a tanulóknak.

De ennek a tárgynak, valamint a többi tárgynak a meg-
tanulására is időt kell adni a tanulóknak.

Helyesnek tartom a mezőgazdasági munkát, de csak ad-
dig a mértékig ami feltétlen kell a köztes és mezőgazdasági
használatokhoz, illetve ezek kezelésének ismeretéhez. Az al-
erdész nem ispannák és nem mezőgazdának készül, bár an-
nak is kell lennie sok esetben. Többet kellene tehát a tanu-
lónak az erdőben dolgoznia és nem fordítva. Ott azután meg
is lehet pályáját szeretetelni vele, felhíva figyelmét a természet
szépségeire és így még abban is föl lehet kelteni a hivatás-
érzetet, aki nem hivatásszerűleg lépett erdészeti pályára.

Sok feleslegesen eltöltött idő szabadulna fel ilyen szem-
pontok figyelembevételével és többet tanulhatna a tanuló.

Még egy fontos dologról szólott kartársam a cikkében és
ez a címkérdés.

Nem csak a felvidékiek lepődtek meg, meglepődünk mi
is, amikor az 1935. évi IV. törvénycikk megjelent. Többet vár-
tunk. Igen keveset kaptunk. Törvénybe iktatták a segédsze-
mélyzet címhasználatát, ennek ellenére még ma is vannak er-
dőgazdaságok, sőt túlnyomó részben vannak, ahol nem veszik
figyelembe a szakiskolát végzettekre vonatkozó törvényes pon-
tokat. Tisztában vagyunk azzal, hogy mit végez egy védkerü-
letvezető erdőőr. Legyen az szakiskolás, vagy magánvizsgás,
mindegy. Egyik talán elméletileg jobb ember, a másik gyakor-
latilag jártasabb lehet teendőiben. Mindkettőnek állnia kell a
sarat és tudnia kell. De minden esetben több annál, mint
amit a foglalkozásának elnevezése jelent.

Olyan hirdetést még nem olvastam egyetlenegy szaklap-
ban sem, hogy pl.: „Intelligens, szakvégzett, kettős könyvelés-
ben, gazdasági termelésben, irodai és számadási ügyvitelben,
földmérésben, stb.-ben jártas *mezőőr* felvétetik.” Ellenben erdőőr
jelzővel igen sokat olvastam.

Bizony kedves Kartársam nem ezt érdemli a karunk. De
főleg nem azt a javadalmazást és nem azt a megbecsülést,
amiben részünk van.

Nem kérünk sem Tekintetes sem Nagyságos rangot, csak
megbecsülést és egy olyan nevet, amit eldobtak mások, mert
néhány megértő birtokos levette műszaki személyzetéről a
megcsúfoló jelzőt, és erdésznevet adott alkalmazottainak. Ezt
a régi, szép, de félredobott címet kérjük csak, nem címkörság-
ból, hanem ezt is, mint minden mást az erdészet előmozdítása
érkéiben. Mert idézem Szíjj kartárs szavait: „Az erdész szó
tisztetletet parancsol, az erdőrebe mindenki megtörölheti sáros
csizmáját, beledörzsölheti rozsdás tollát stb.” Az erdőört nem
tiszteli senki. Ugyanolyan csősznek nézik, mint a határbeli ku-

koricacsőszet. Nincs tekintélye. De van tekintélye az erdésznek, aki ennél fogva úgy a védelmi szolgálatban, mint a kitermelésnél és egyéb munkálatoknál eredményesebben működhet.

Sokat harcolhatunk, amíg minden rendbe jön: közép-fokú iskola, címkérdés, nyugdíjkérdés, cselédkérdés, balesetbiztosítás stb. Nem rajtunk múlik.

Akik segíthetnének rajta nem azért nem teszik, mert nem volna szükség rá.

Végül kartársaim még arról akarok szólni, hogy ne csak itt szálljunk síkra érdekeinkért. Mert a mi lapunkat azok, akik segíthetnének rajtunk ugyancsak keveset vesznek kezükbe. Fogjunk tollat és kopogtassunk olyan helyen is cikkeinkkel, ahol valószínűbb lesz, hogy azok is elolvassák, akik erre illetékesek. Mutassuk meg, hogy többet tudunk a szőlőcsősznél és ha kell síkra tudunk szállni a saját tollunkkal is ügyünkért.

Befejezésül pedig egy indítványt szeretnék tenni. A négy középiskola ügyének előmozdítására és a hóvihárban törtető erdészgyerekek érdekében.

Van az egyesületnek egy kis pénzbeli vagyona. Ugyis szó volt már arról, hogy milyen ingatlanba kellene fektetni pénzünket. Ajánlanám szerényen, hogy tegyen az egyesület alapítványt egy internátus létesítésére, ahol az erdészcsaládok gyermekei középiskolába járhatnak. Ha a vasutasok és honvédtisztek meg tudták tenni, mi is megtehetjük.

Mi pedig kartársak járuljunk minden erőnkkel hozzá és ezen cél érdekében is minél többen legyünk az egyesület tagjai.

Jó lenne, ha úgy mint az emlékműre való gyűjtésnél nyitva állna a persely minden kartárs előtt, akik tudom szívesen ajánlanák fel segítségüket ebben az ügyben, mert saját hasznukat is látnák benne. Ha a terv kivitele megvalósulna, sok kartársunkat mentenénk meg családi gondjaitól és elő lenne segítve szakoktatásunk ügye is.

Igy képzelem szebbé és jobbá tenni egyesületünk reformprogramját.

Tamás János.

Egyesületi hírek:

Mindazoknak, akik a karácsonyi ünnepek és újesztendő alkalmával meleg szeretettel emlékeztek meg az egyesület vezetőségéről, ezuton mondunk hálás köszönetet.

Az újév küszöbén szeretetünk minden melegével fordulunk valahol Oroszországban harcoló derék kartársaink felé, büszkén tekintünk rájuk és kívánjuk, hogy mielőbb dicsőséges küzdelem után üdvözölhessük ismét körünkben.

Minden kartársunknak és kedves hozzátartozójának boldog újévet kívánunk.

Eljegyzés. Bocskay Olga és Raposa Ferenc alerdész november hó 29-én tartották eljegyzésüket Borszáken. A jegyeseknek őszintén gratulálunk.

Esküvő. Bornemissza Tirsika és Kristofcsik Zoltán december hó 20-án tartották esküvőjüket a szentendrei róm. kat. plébánia-templomban. A fiatal párnak sok-sok boldogságot kívánunk.

Halálozás. Kulics Győző kartársunk, gróf Dégenfeld Pál ligeti erdőbirtokának erdésze, december hó 6-án elhunyt.

Amikor őszinte szívvel fejezzük ki részvétünket a nagy csapás felett, kérjük a Mindenhatót adjon erőt a hozzátartozóinak a fájdalom elviseléséhez, a megboldogultnak pedig örök nyugalmat.

Felhívás. Vitéz Szilárd József eplényi kartársunkat arra kérjük, hogy a régi nevét velünk sürgősen közölni sziveskedjen.

Januári lapunkhoz postatakarékpénztári lapot mellékelünk és kérjük kartársainkat, hogy esedékes tagdíjaikat küldjék meg.

„A börszakma“ 1942. december 22-iki számából“

Szaklapunk november hó 27-iki számában részletesen beszámoltunk az induló vadbörpiacról. Akkori jelentésünkben megemlítettük, hogy az árak tekintetében a legteljesebb bizonytalanság uralkodik, azonkívül az árukat illetőleg még csak kezdődő forgalomról beszélhetünk.

A piac forgalma az eltelt négy hét óta sem sokat erősödött, ami az enyhe télnek tudható be, s így kevés áru fut a piacon.

A kevés áru ellenére is azt kell mondanunk, hogy nagy az érdeklődés, ami természetesen csak a legcsekélyebb mértékben nyerhet a fenti okoknál fogva kielégítést. Legnagyobb érdeklődés még mindig a pézsma- és rókabőrök iránt van. Ami érthető is, mert hiszen nagyon sok külföldi szőrme maradt el, már nemcsak az idén, hanem már tavaly is. Tulajdonkép-

pen csak e két bőrféleségben van nagyobb forgalom, a többiből a felhozatal csak igen minimális. Értesülésünk szerint rókából és pézsmából bármennyit el lehet adni.

Nyúlbőrök tekintetében még mindig bizonytalanságban tartja a piac forgalmát a maximált és egyben minimált 1.20 P-s ár. És bár e tekintetben szaklapunk tett is lépéseket az Árhivatalnál, hogy a viszonteladói ár is megállapíttassék, e kérdés rendezése folyamatban van.

A kutyabőrök változatlanul 4-3 és 2 P-ös árakon kerülnek forgalomba.

Irányárakként az alanti jegyzéseket vehetjük figyelembe :

	db.-ként P-ben
Laposvidéki róka Ia	17.00 — 18.00
Hegyvidéki róka. anyaországbeli Ia	23.06 — 26.00
Hegyeszidéki róka erdélyi magasszőrű Ia	30.00 — 33.00
Kőnyest Ia	80.00 — 90.00
Fanyest Ia	150.00 — 160.00
Görény, nagytestű Ia	15.00 — 26.00
Görény, kistestű Ia	8.00 — 10.00
Vidra, nagy Ia	100.00 — 120.00
Pézsmá Ia	12.00 — 14.00
Pézsmá IIa	6.00 — 6.00
Pézsmá IIIa	3.00 — 4.00
Pézsmá fiók	0.50
Mókus Ia	1.30 — 1.50
Borz Ia	12.00 — 14.00
Menyét, fehér Ia	1.50 — 2.00
Téli nyúl bőr	1.20 — 1.20
Őszi nyúl bőr	0.60 — 0.60
Nyári nyúl bőr	0.30 — 0.30
Kanin szűcsáru kg-ként	8.00 — 8.00
Kanin tímárú kg-ként	5.50 — 5.50
Kanin nyírásra való kg-ként	4.50 — 4.50

Mindennemű nyomtatványt olcsón és izléselesen készít

»Révai«-könyvnyomda

Tata, Fazekas-utca 23 szám.

Cégtulajdonos: PATAKY JENŐ.

Telefon: 177

M. kir. földművelésügyi Miniszter.

97.053/1942.
I.—A. 1. szám.

Hirdetmény.

Az alföldfásítási munkálatoknál ideiglenes kisegítő erdőőrök nyerhetnek alkalmazást.

Ezek az ideiglenes kisegítő alkalmazottak az állami rendszerű kisegítő szolgálai állásokra megállapított illetményekben, a 4.000—1941. M. E. számú rendelettel megállapított lakbérben, a 6.500—1942. M. E. számú rendelettel megállapított és a családtagok számának megfelelő családi pótlékban és havi 25 pengő háborús külön munkálatányban, s végül havi 60 pengő kiküldetési illetmény átalányban részesülnek.

Az alkalmazás rendszeresített állami alkalmazásra való kinevezésre igényt nem nyújt, kifejezetten ideiglenes jellegű és kettő heti felmondással bármikor megszüntethető.

Azokat az ideiglenes kisegítő alkalmazottakat azonban, akik szolgálatukat kiválóan látják el, a rendszeresített állásokra meghírdetendő pályázatokon elsőbbségben fogom részesíteni.

Az alkalmaztatás iránti kérvényhez eredetiben, vagy hiteles másolatban a következő okmányok csatolandók:

1. születési anyakönyvi kivonat (keresztlevél);
2. három hónapnál nem régebb keletű hatósági erkölcsi bizonyítvány, amely a családi állapotot és a politikai megbízhatóságot is igazolja;
3. a magyar honosságot igazoló bizonyítvány, esetleg a magyar állampolgárság fenntartására való igény szabályszerű bejelentést (opciót) igazoló okmány;
4. iskolai végzettséget igazoló okmány;
5. az 1935. évi IV. t.-c. 48. §-ában előírt szakképesítést igazoló bizonyítvány;
6. jó látó-, hallóképességet és erdőri szolgáltra alkalmas erős testalkatot igazoló újabb keletű hatósági orvosi bizonyítvány;

7. esetleges előző szolgálatot igazoló okmány.

A folyamodóknak *sajátkezüleg* írt és 2 pengő értékű okmánybélyeggel ellátott kérvényüket ennek a hirdetménynek a Budapesti Közlönyben történt megjelenésétől számított 30 napig bezárólag *pontos lakcímük* fel tünetése mellett a m. kir. földművelésügyi miniszterhez címezve a minisztérium I.—A főosztályához (Budapest, V. Kossuth Lajos-tér 11 sz. III. em. 312. ajtó) kell benyújtani.

A hirdetmény alapján ideiglenesen alkalmazottak alkalmaztatásuk időpontjától számított 6 hónap alatt úgy a szülők, mint a négy nagyszülő házassági és keresztleveleit, ha pedig nők, feleségükről és annak felmenőiről is ugyanezeket az okmányokat bemutatni kötelesek.

A hirdetményben közölt feltételeknek meg nem felelő, nem sajátkezüleg írt, hiányosan felszerelt, vagy elkésve érkezett folyamodványokat nem veszem figyelembe.

Budapest, 1942. évi december hó 9-én.

M. kir. földművelésügyi Miniszter.

M. kir. Földművelésügyi Miniszter.

292.458/1942.

III./B—2.

M. kir. Földművelésügyi Miniszternek

292.458/1942. III./B—2. számú rendelete a tenyészvadjuttatás tárgyában kibocsátott 290.904/1942. III./B—2. számú rendeletben a mezei tenyésznyúl ármegállapításának módosításáról.

A tenyészvadjuttatás tárgyában 290.904/1942. III./B—2. számú rendeletben (megjelent a Budapesti Közlöny 1942. évi 219. számában) a mezei tenyésznyúlnak páronkint 36 pengőben megállapított árát — a löttvad időközben történt áremelésére tekintettel, — 45 pengőre emelem fel.

Tekintettel a tenyésznyúl újbóli megállapított árára, azok, akik tenyésznyulat 1942. évi november hó 30. napjáig 36 pengős árban igényeltek, azt a fenthivatkozott rendeletemben foglalt átvételi kötelezettség ellenére sem kötelesek az újonnan megállapított 45 pengős árban átvenni.

Budapest, 1942. december 10-én.

A miniszter rendeletéből:

(P. H. BÁRCZY s. k.
miniszteri tanácsos.

A kiadmány hitelül:

DVORSZKY s. k.
min. shiv. igazgató h.

Pénztári beszámoló

November havi befizetések folytatása: Nagy Imre Kiskunhalas 6, Cserepes István Párkány 12, Motrik Jenő Körösmező 11, Gödöllői erd. hiv. személyzete 13, Raposa Ferenc Ratosnya 2, Mohos József Telki 5, Kovasits János Bellye 2.20, vitéz Altai Emil Gödöllő 20, Szilicsány Ferenc Tp. 230/43. 9, Horváth Ottó Letenye 10. November havi befizetések összesen: 1484'12 P.

December havi befizetések: Gráczi Ferenc Sátorrét 10, Oláh Lajos Bpest 4, Szabó Gyula Pula 12, Desics István Egyházasa 14, Magyar József Kéthely 5'70, Bánfai Mihály Diósgyőr 5'70, Weinrach Géza Taracköz 20, Bornemissza Ferenc Szentendre 17, Dabolczy András Bpest 6, Malmos Mihály Miskolc 5, Kasza József Pécs 1, Rádóczy Gyula Trebusafejérpatak 6, Nagy Alajos Pákozd 36, Bándi Ferenc Tusnád 10, Gödöllői erd. hivatal személyzete 15, Erdész Ferenc Baja 6, Kuszuger János Újpetre 6, Bitai István Lázárfalva 6, Újlaki Tivadar Vajszló 10, Bagi József Tompa 10, Szabó Gellért Tiszabogdány 2, Woldinger Kálmán Felsőmocsolád 3, Halomházi Pál Görgényszentimre 8'75, Nádaskai Richárd Bpest 40, Horváth Lajos Kaszómező 12, Simon Dezső B.-szentmiklós 12, Nagy Sándor Orosháza 5, Németh János Bakoca 0'50, Kerényi Ferenc Lillafüred 8, Volt úrbéres Erdőbirtokosság Tapolca 20, Horváth József Réde 6, Raposa Ferenc Ratosnya 6, Fekete József Komárom 5, R. Kovács István Karcag 8, Bedi Károly Pakodhegy 8, Molnár Andor Beszterce 40, Bánfai Mihály

Diósgyőr 3, Gróf Benyovszky Mórincné 5, Gera József Kisszálás 30, Stíft Géza Csatárimajor 12, Stíft Kálmán Csatárimajor 12, Gubicza János Csákvár 12, Neumann Károly Vigánt 3, Major Ferenc Sántos 26, Horváth József Bogyoszló 15, Garami Árpád Ungvár 30, Papp István Méhes 10, Szabó Márton Esztergom 250, Pasztorek Antal Drégelypalánk 450, Borkai Lajos Pelsőcz 24, vitéz Szilárd József Eptény 20, Hessz Ferenc Mohács 15, Simon Péter Felsőgalla 8, Poszlen János Kaszópolyana 12, Barsi János Szinfa 10, Drexler János Szedres 10, Francz Ferenc Kőrösmező 6 P.

Folytatása lapunk legközelebbi számában.

Kartársi üdvözlettel:
Pálmai József
főszámvevő.

Szerkesztői üzenetek

Papp István Méhes. Temetkezési segélye rendezett. Tagdíja 1943. augusztus hó 15 ig van előfizetve.

Lengyel László Pilisszentkereszt. Tagdíjhátraléka 1942. év végéig 24.50. November hó 13-án küldött 5 P.-öt egészébe temetkezésre számoltuk el s maradt 2.50 P, temetkezési hátraléka is.

Ujlaki Tivadar Vajszló. A küldött 10 P.-ből 6 P.-öt Temetkezésre számoltunk el és 4 P.-öt tagdíjra és így tagdíja 1943. május hó 1-ig rendezett.

Orosz László Szombathely. A küldött 10 P.-ből 6 P.-öt tagdíjra és 4 P.-öt temetkezésre számoltunk el. Temetkezési hátraléka 1 P.

Horváth Lajos Kaszomező. A küldött 12 P.-vel tagdíja 1942. év végéig rendezett.

Németh Lajos Bakocsa. Tagdíja és temetkezési segélye 1942. év végéig rendezett.

Neumann Károly Vigánt. Tagdíja és temetkezési segélye 1942. év végéig rendezett.

Szinger Vilmos Erdőmajor. A küldött 10 P.-ből 3.50 P.-t temetkezésre, 6.50 P.-öt tagdíjra számoltunk el. Tagdíjhátraléka 1942. év végéig 16.50 P.

Bagi József Tompa. Tagdíjhátraléka 1942. év végéig 1.50 P.. Temetkezése rendezett.

Bánfai Mihály Diósgyőr. A küldött 3 P. és 5.70 jegyzet árával tagdíja 1943. január hó 15-ig rendezett.

Szabó Márton Esztergom. Tagdíjhátraléka 1942. év végéig 4 P. Temetkezés rendezett.

Garami Árpád Ungvár. Tagdíja és temetkezése 1942. év végéig rendezett.

Grandner Paula. Tagdíjhátraléka 20.50 P. Temetkezése rendezett.

Nagy Imre Kiskunhalas. Tagdíjhátraléka 1942. év végéig 4 P.

Havasi Péter Podrag. Tagdíja 1943. május hó 1-ig rendezett.

Tóth Herman Péter Balatonendréd. Tagdíjhátraléka 1942. év végéig 26 P.

Farkas István Királyszállás. Tagdíjhátraléka 1942. év végéig 8.50 P.

Molnár Andor Beszterce. 40 P. leszámításával tagdíjhátraléka 1942. év végéig 20 P.

Major Ferenc Sántos. Tagdíja 1943. május hó 15-ig rendezett.

Várközi János Kisbolyár. Évi 12 P. tagdíjat fizet. Tagdíja 1943. szeptember hó 1-ig rendezett.

Szakvizsgázott vadőr, erdő- és vadőri állást keres. Az erdőműveléshez és apró, nagyvad tenyésztésben jártas. Életkora 47 év. Hadbavonulástól mentes. Címe: Kosik János, Rónyapuszta, u. p. Zádorfalva, Gömör m.

25 éves, r. k. vallású őskeresztény erdélyi menekült, 7 elemi osztályu végzettséggel, — a román állami erdészetenél alkalmazásban volt — a szakiskola elvégzéséhez szükséges 1 évi gyakorlat megszerzésére, lehetőleg az államerdészetenél elhelyezkedést keres. Címe: Garay Károly, Sopron, Csengery-utca 38.

53 éves okl. erdő- és vadőr állást keres április 1-re. Erélyes, józan, nagy gyakorlattal, kis igényü. Címe a kiadóhivatalban.

Szakvizsgázott erdőőr állást keres 1943. január hó 1-ére. 36 éves, nős, őskeresztény, katonaviselt. Úgy a vadászatban, valamint az erdőkezelésben hosszabb gyakorlattal rendelkezem. Szíves megkeresést: Lukács József erdőőr, Budapest, XII. Krisztina körút 85. fsz. 4.

Erdészgyakornoki állást keres 18 éves ref. vallású, 4 középiskolát végzett, magyar állampolgár. Megkereséseket — Oláh Lajos, Budapest, VIII. Német-utca 36 sz. fldsz. 3 ajtó, — kérek.

A Z E R D Ö

XVII. ÉVFOLYAM

1943. FEBRUÁR

2. SZÁM.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési díj: egész évre 6 pengő, fél-
évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj
egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy
még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények,
erdőszolgák stb. a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt,
de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesü-
leti tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó leve-
lezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez; Tatára küldendők.

A petit betűs vagy táblázatos hirdetések díja milliméterenkint 40 fillér.
A legkisebb hirdetés ára 4 P. A támpéldány ára darabonként 1 P.

A győzelem programja

A háború nem a szavak, hanem a tettek ideje. Egy pi-
cinyke tett többet ér, mint a leghatalmasabb szónoki beszéd.
S ennek az igazságnak jegyében hangzott el legutóbb az a
felelős helyről jött megnyilatkozás, melyet méltán lehet nevezni
a győzelem programjának. Ebben a háborúban, mi magya-
rok győzni fogunk! — hangzik a hitvallás, de a szót mind-
járt alátámasztják a cselekedetek. Nem üres beszéd, nem hang-
zatos szólam, ami a fülünkbe csendül. Már is valóság, már is
elhatározott tett minden szó, amely a győzelmet szolgálja.

A harcoló Magyarország nem ismeri a szó és tett kö-
zötti szakadékot. Politikájának irányelve az alkotás, az ország-
építés és a munka. Katonája kint harcol a fronton, kormánya
a néppel együtt itthon dolgozik a népért. A győzelem érde-
kében bevezeti a zsidó vagyonadót, mert az osztó igazság kí-
vánja, hogy míg mi vérünket adjuk, a magyar vendégszeretet
élvezői adják legalább a kétes körülmények között megszer-
zett aranyak egy részét. Rendelkezik a kormány a lakáskér-
dés ügyében, hogy a keresztény magyarság javára kiegyen-
lítsse az itt fennálló különbségeket. Intézkedik a zsidó birtokok
keresztény kézre juttatásáról, elrendeli, hogy az a magyar hős,
aki kint a tűzvonalban arany vitézségi érmet kap, minden kü-

lönösebb és hosszadalmasabb eljárás nélkül rögtön földet kapjon a megváltott zsidó birtokokból. Lehetetlen észre nem venni, hogy más szellem vezérli ma a magyar politikát, mint az első világháború idején. Most nincs különbség a szó és a tett, nincs távolság az ígére és megvalósítás között. A katona aki távol a hazától kimagasló hősiességgel véde a hont, nyomban birtokosává válik az ősi földnek, melyért vére hullt.

Az a nagy lelki változás tehát, amelyet a szegedi eszme indított el, most már egész közéletünkben, gyakorlatilag is érvényesül. A nemzet és a kormány együtt haladnak az építő munkában. És ennek a munkának semmi sem állhatja útját. A félelemérzet terjesztői, a született rémületkeltők hamarosan elkülönülnek a magyarságtól, mert a kormány munkatáborba viteti az összes hadköteles zsidókat. Ezzel nemcsak a szellemi fertőzés bacillushordozóit zárja el, hanem hatalmas csapást mér az árdrágítók, árúrejtegetők fekete frontjára is. Nagyon helyes azonban, ha ezzel kapcsolatban megérti mindenki azt is, hogy a zsidókérdésen túl még van sok, sok nagy magyar probléma is. Első ezek között az egyenlő áldozathozatal megvalósítása. Mert a győzelemért, mely egyet jelent a nemzet fennmaradásával, mindenkinek meg kell hozni a maga áldozatát. Ennek egyik módja a hadkötelezettségi adó és hadmentességi váltság bevezetése, melynek segítségével a bármely okból itthonmaradottak pénzben róják le azt az adót, amelyet egy új világért és hazája boldogabb holnapjáért ömlő piros vérrel fizet a magyar katona.

A kormányzat bejelentette és nagyrészt már tettekre is váltotta ezt a munkatervet, melyet joggal mondhatunk a magyar győzelem programjának. Ennek sikerében azonban nem elegendő a csak felülről jövő intézkedés, nem elég a felőlős helyről végrehajtott legelhatározóbb cselekedet sem. Ehez az egész nemzetnek legalább is hasonló erőfeszítése szükséges. A munkásnak és a gazdának termelni kell a hivatalnoknak jobban, gyorsabban intézni az aktát, a közönségnek pedig fegyelmezetten eltűrni a korlátozásokat, vállalni a nehézségeket. Nem kritizálni, hanem dolgozni. Nem beszélni, hanem cselekedni. A kormányzat erre megmutatta a példát. S ezen az úton most vele együtt kell haladni minden magyarnak. Mert ez a munka a tettért tettet kér. Minden magyar erőfeszítését, hogy egyakarattal válthasuk valóra a magyar győzelem programját.

Eladó két darab drótszűrő foxi. Egy 3 éves anya és egyéves kölyke. Kotorékhajtásra és disznóhajtásra kitűnően betanítva. Címe: Balogh Lajos erdész. Esztergom, Mekszikó.

Gondolatok a magányban.

Tudom azt, hogy egy régi közgyűlési határozat alapján temetkezési segélyben csak az itthon elhunyt kartársak hátramaradottjai részesülhetnek. Tehát a katonai szolgálatot teljesítőkre nem vonatkozott.

Annakidején ez a határozat helyesnek látszott, mert békeidő volt. Ma azonban — véleményem szerint — idejét múlta. Idejét múlta azért, mert háború van és a hősi halált halt kartársak nem csak a saját, de a mi családjunkért is, az egyesületünkért és az egész nemzetért áldozták fel életüket. Azért tehát nemcsak a nemzet tartozik nekik hálával, de mint kartársaknak mi és külön-külön és mint egyesületi, illetve temetkezési tagoknak az egyesületünk is.

Most, amikor minden társadalmi egyesület erejét megfeszítve igyekszik a hadbavonult tagjainak hátramaradottjait támogatni, mi sem állhatunk tétlenül.

Sajnos a mi anyagi helyzetünk nem engedi meg azt, hogy minden hadbavonult kartárs családját támogassuk, bár ez lenne a legszebb, de azt kötelességünk megtenni, hogy a hősi halált halt kartárs hátramaradottjait temetkezési segélyben részesítsük, ha tagja volt a temetkezési alpnak.

A közgyűlésen elhangzott titkári beszámoló szerint egyesületünk taglétszáma 1200 fő, tehát ha minden kartárs fizető tagja lenne a temetkezési alpnak, vagyis halálesetenként mindenki befizetné az 50 fillért, 600 P. segélyben részesülne a kenyérkereső nélkül maradt család.

Úgy gondolom, hogy mindenki tisztában van ennek az összegnek jelentőségével.

Kérem tehát a kartársakat, hogy legyünk mindannyian fizető tagjai a temetkezési alpnak, hogy bebizonyítsuk együttérzésünket.

Gondoljon minden itthon levő kartárs arra, hogy őt is behívhatják harctéri szolgálatra és nem lesz-e megnyugtató reá nézve, ha tudni fogja, hogy szerettei az első legnehezebb napokban nem lesznek támasz nélkül.

Az egyesületünk igen tisztelt vezetőségét pedig arra kérem, hogy keressen módot a régi határozat megváltoztatására és a hősi halált halt kartársak hátramaradottjai részére is fizesse ki a temetkezési segélyt.

Kostyál János.

Erdészgyakornoki állást keres 18 éves ref. vallású, 4 középiskolát végzett, magyar állampolgár. Megkereséseket — Oláh Lajos, Budapest, VIII. Német-utca 36 sz. fldsz. 3 ajtó, — kérek.

Egy kedves vadásznapom

Mint a Jézuskát váró kisgyermek, éjfélt után többször megbredtem. Jó-e, rossz-e ezen szokásom, nem tudom. Ha valahova készülök s talán örömmel készülök, mindig így nyugtalanodok álmaimban is. Szóval most is így volt. Persze, mert vadászatra készültem. Nekünk, erdészembereknek újság az ilyesmi. Bár reggel 5-kor még még sötét éjszaka volt, még sem jött álom szememre a fél 6-ra beállított ébresztőóra szaváig. Ki szóltam hát öreg kocsisomnak, hogy készítse el a szánkót, etesse meg szürkémeket, mert szeretnék időben indulni.

— Vasárnap van ma erdész uram, figyelmeztet a bátyó.

— Tudatában vagyok, éppen ezért csak magam megyek.

Igy aztán mire álmosan, a — 17 C°-tól fázósan, szinte didergőn dugta ki fejét a láthatáron Nap őfelsége, már útban voltam. Rövid és kellemes szánkóút után elértem E. barátom vendégszeretettől híres otthonát. Ő már felkészülve, útrakészen várt s csakhamar megjelent a ház úrnője is vagy 5 fajta „papramorgóval”. De gyorsan bucsút mondtunk E. jó barátommal s megindultunk. Szürkémnek közben párja lett. E. az 5 lova közül befogatott egyet s így ketten vontattak bennünket felfelé, mert bizony a lakástól szépen emelkedő az út be az erdőbe. E. sem hozta kocsisát, csak magunk voltunk.

Az éjjel esett 3–4 cm.-es új hó nekünk kedvezett, az erdő hű képét, tükrét tárta elénk. Minden nyom frissen mutatta az erdőlakók számát, ismertette meg velünk tartózkodási helyét. Barátom otthona az erdő szélén van, tehát nem lehet azon csodálkozni, hogy alig hagytuk azt el, már is keresztezte útunkat egy kisebb szarvascsapat friss nyoma. Éjjeli vándorlásuk, élelem utáni kóborlásuk idején benéztek innen az erdészlakásba is. Ki tudja, hátha annak padlásáról jó szarvasorrt ingerlő szagok csalták őket erre. Jó zab, árpa, tengeri szaga. Ebben a cudar világban is akad azért valami ezekből a dolgokból. Nagy a gazdaság, kell az élelem. Vegyes társaság lehetett. Bikák, tehenek nyoma maradt az erdőszélen, majd a vágásnak tartva, az ott ledöntött körisek rügyeit, fiatal hajtásait, kérgét keresték. Bizonyára savanyú ábrázattal. Jó szag a levegőben, kevésbé izletes élelem a bendőbe. De fontos az, hogy telljen. Diákkorom jut eszembe. Prefektus atyánk a piskótagyár felé irányította heti sétánk legtöbbszörét is mély lélegzési gyakorlatokat végeztetett velünk annak hátamögötti réten s élénk adta a kis kenyér, almából álló uzsonnát. A piskótának szagával laktunk jól. Ezek is így majszolhatták a rügyet, miközben szívtak nagyokat a zab, kukorica szagából. Barátom, aki a kocsis szerepét töltötte be, letért az útról. A szá-

láló-vágásban kerülgette a fákat, tuskókat nagy óvatosan, hogy a rudlival közelebről találkozzunk. Hiába volt minden, szürkém bután csinálta. Ahelyett, hogy hosszú lábait szaporábban szedte volna, lazsált, ő is vendégnek érezte magát s a húzást társára hagyta. Egy kis tuskónál aztán biztatásomra akkorát talált rajtunk rántani, hogy E.-vel érintkezést vettünk a nem éppen kellemes hótakaróval. Ezután még óvatosabban, de „csakazértis“ a vágás területén folytattuk barkácsolásunkat. A társaság meglátogatott sok ledöntött faóriást, körülkapargatott nem kis területet. Bizonyára makk után kutattak. Majd beváltak a vágás melletti rudasba. Megkerültük azt is, mivel már bent jártunk jól a dombok birodalmában. Sőt olyan szakadékos helyen is vezet útnk, hogy bizony nem venné egyikünk sem szívesen, ha le kellene szánkózni annak fenekére. A keresett társaság is szépen kikerülte, az oldalban húztak tova libasorban a vezérsuta után. Nem telt bele félóra, előttünk állt a keresettek fajtájából két darab. Borjas tehén. Alkalmas fa mellett léptem a szánkóról, hogy a borjút esetleg meglőjem. Istenasszonyunk nem így akarta, Faképnél hagytak, mielőtt cselekedtem volna. Irány egy nagy katlan. — Ide gyalogosan nézek be, mondom E.-nek. Alaposan átkutattam szemeimmel az egész völgyet, de abban nem láttam vadat. Már vissza akarok fordulni, amikor a katlan túlsó peremén szarvastükröt látok. Illetve tükröket. Olvasom: egy, kettő, három, hat és még fejek. Loholok E.-hez, közlöm vele a látottakat és már kész haditervvel indulunk. A katlan peremén rájuk szánkózunk. Út itt a hegyekben kevés van, ezért gyakran kell az úttalan barkácsolás sokszor kellemetlen meglepetéseit választani a mégis több reménnyel kecsegtető siker érdekében. E. nemcsak erdész a javából, a legjavából, hanem nagyszerű kezelője a gyepelőnek is. Néha ugyan ijesztiget bennünket egy-egy nagyobb kődarab. tuskó, de azért szerencsésen elérjük célunkat. Előttünk a csupa tehén-borjúból álló társaság. Szóval másik csapatra leltünk. S mint ilyenkor szokott lenni, de-hogy is lehet látni nyílást másfelé a szán számára, mint pont a szarvasok felé. Leugrom, enyém az elsőség. E. vendégének tekint. Farral áll felém minden darab. Gyorsan végigfutja tekintetem a társaságot. Elöl tehénfejek, majd a hátrább állókból tehenet, borjút, tehenet, borjút és még három tehenet látok. Ezek meddők, gondolom s nem megy E. messze tőlem, amikor a hozzám legközelebbi tehén vékonyára fogom a fegyver hajszálkeresztjét s elhúzom a ravaszt. Csak mondhatnám centimétereket láttam a tükrön kívül, de bíztam lövésemben. A tehén szépen jelezte a gyomorlövést. Barátom is azt mondja: gyomorlövés. A rálövés helyén igen sok vágott szőr, vér semmi.

Pár ugrás után azonban vért találunk, melynek színe nem a gyomronlőtt vadéhoz hasonló. A tehén azonnal elvált társaitól, ez is bizonyította, hogy súlyos a sebe. Űgetése mindinkább lassúbb lett, hamarosan lépésbe ment át s biztosak voltunk abban, hogy a legelső kis alkalmat, illetve helyet kihasználja, hogy lefeküdjön. Mindketten vérebesek vagyunk s nem tartjuk helyesnek a sebágyából felvert gyomronlőtt vad hajtását. Mégis rámegyünk, hogy mielőbb végezzünk vele. Nem csalódunk. A legelső sziklásabb részben keresett menedéket, onnan ugrik meg. Bár teljesen készen vagyok a lövésre, mégsem lőhettem. Teljesen csak tükrét mutatta. Űgetése azonban csak igen rövid, majd látjuk, amint tőlünk nem messze elfekszik. A távolság 120–150 lépés. Innen távcsővel a nyakat is el kell találni. De bezzeg csunyán elhibázom. A tehén feje mögötti bükkben éktelenkedik golyóm nyoma. A neki szánt helytől kissé balra. Odamegy a másik golyóm is, bár ekkor mozdította fejét. A harmadik azután megváltotta szenvedéseitől. Bár nem négy töltennyel szoktam vadjaimat elejteni, most ennyi kellett. Szóval az igazság ez. Míg E. a lovakért megy, kizsigerelem. Bőven van időm, mert E.-nek nagyot kell kerülnie. Munkámat lassan végzem. Ráérek szemügyre venni a máskor is szívesen megvizsgált gyomortartalmat. Bár pukkadásig telt az, még sem bírok felfedezni benne egyebet, mint rügyet. A gőzölgő meleg vértől, meggémberedett újjaim kimelegednek, s amikor a jó hideg hóval megmosom, szinte gőzölnek. A kezemről lecsepegett, valamint a szarvas egyéb részeiből kiömlő vér szomorú dolgokra figyelmeztet, juttat eszembe. Az orosz hómezőkön magyar fiú véréből piros a hó... Messze, lenn a völgyben delet harangoznak. Úgy érzem, annak minden kondulása értük, kint lévő szeretteinkért, minden magyar életéért könyörög. Szívének minden kondulása ima az Úrhoz! Milyen jó így imádkozni kint, a szent erdei magányban. Az angelust magam is értük mondom el.

Lövésem pár centiméterrel a szánt helytől balra tért, így bizony a combot is érte, bár azon keresztül a gyomrot roncsolta szét.

Végre megjön Barátom is. Bár nagyot kellett kerülnie, még is volt egyéb akadály a jövetelének. Mint mondja, „csak” kétszer vett hófürdőt. Közben felkerül a pótülésre tehenem s már is poroszkálunk újabb eshetőségek felé. Gyönyörű helyen vezet keresztül utunk. Hatalmas bükkök között síklik a szán,

Hirdetések felvételnek

lapunk

kiadóhivatalában.

Északi oldaluk a hótól „hófehér”. Az erdő legkisebb része is fehér. Gyönyörű ez a szűziesség. De a hatalmas bükkök birodalma mindig áhitatra int. Mennyi évtizede állanak már ezek itt... Az az erdész bácsi, aki ezeket ültette, már talán az örök vadászterületeken is megunta az égifák ültetését. Most talán ő is vadászgat, selejtez, tehenezget, vagy ki tudja, nem-e rókát, nyestet, medvét hajszol... Ott a tejúton van ám az örök vadászmező. Ha felnézek a csillagokra, mindig az az érzésem, hogy ott van az örök erdő. Ott van vad, nem kell gazdagnak és szerencsésnek születni, csak gazdag, nemes lélekkel kell odamenni. És melyik erdőtjáró nem milliomos-e téren? Lelkét, szívét az erdő szent magánya kifehériti, megtisztítja, ha durva volt is megfinomítja... S amikor őszbe csavarodik gondoktól gyakran terhes feje, addig jóssággal megtelik lelke is s az égiek jutalomképpen nagy pagonyt ültetnek számára és a jócselekedetekért egy-egy kedvelt vadat engednek ki abba. Ez lesz az ő vadászterülete. Amilyen volt itt lenn a lelkem, olyan lesz ott a vadászterületem. Vajjon milyen az én vadászterületem? Lesz-e benne hatalmas agancsos, agyaras? Vagy csak apróvadas lesz-e az? Bögésre is járhatok majd, vagy csak szalonkahúzásban gyönyörködhetem? — Olyan lesz az a terület, amilyenre magunk formáljuk!

Merengésemből E. ráz fel. Nem vagyok udvarias, figyelmes, pedig ő van soron, én vagyok a kocsis. Nem a bükköstől igen eltérő vörös csuhákat kerestem, hanem elmerengtem, igen messze kalandoztam. Nagy csomó bamba tekintet, jó egynéhány fül mered felénk. E. már is ugrik egy nagyobb bükk mellé s alig futja tekintetem végig a társaságot, már is durran E. Mauserja. A társaság megzavarodva ugrik szét. Lótás, futás, kavarodás. Nem láttam a jelzést, nem tudom e téren, hogy Barátom golyója talált-e, bár más oldalról biztos tudom, hogy az ő golyója még a futó vadat is igen ritkán kerüli el, nem az állót. De látom is, amint egyik, a tőlem legtávolabbi szaporázza lépteit, élesen derékszöget ír a hóba, majd újra társai után iramodik, miközben alaposan lemarad. Amazok úgy látszik jó pajtások, mert megvárják. E. sem rest, újból szól puszkája. Erre én megállítom a lovakat, pokrócot terítek rájuk s már is loholok E. illetve a szarvasok után. E. második lövésétől vagy 40 lépésre ott fekszik egy jókora, enyémmel öregebb tehén szabályos kamralövessel, a második után bőséges vérzés. Könnyen követjük a nyomot azután, hogy a zsigerelést itt is elvégzem. E. mint házigazda ugyan nem akarja engedni ezt, de én sem vagyok könnyen hajlítható. Felkerül ez is a másik mellé s immár hatan megyünk a hetedik felkeresésére. Az sem megy messze. Alig hogy elérte az erdész szemének

ugyan nem örvendetes, de a természetkedvelőnek annál gyö-
nyörűbb nyires-rekettyés sűrűbb fiatalos szélét, már is elfeküdt
nehéz, hátsó kamra-lövésével. Fejét ugyan vizslán tartja még,
míg E. golyója bele nem vágja a hóba úgy, hogy szinte hó-
felhő von feje köré glóriát. Ez egy borju volt.

Bizony volt mit húzni lovainknak. Reggeltől, délután há-
romig nagy utat tettünk meg. A szán gyorsan síklik, a hideg-
ben a lovak is vígabban poroszkálnak. Bejártuk a hegyeket,
völgyeket.

Ekkor már iránynak a jó melegséggel váró otthont vettük.
A kocsis szerepét ismét E. vette át, a lövésben soros ismét
én voltam, de már is lemondtam arról. Esetleg rókára, vagy a
nálunk ritkán található nyulra . . . De nem került sor a puskára.
Erdészembernek úgy is ritkán akad ilyen kellemes nap, évente
2—3, sokaknak ennyi sem, hát meg kell azt becsülnünk, szent
Hubertus kegyeit nem szabad elveszíténünk oktalan véreng-
zéssel.

Melegséggel, szeretettel várt benünket az otthon apraja
nagyja. Amiért jó vadászok voltunk, nagyon jó terítéssel ked-
veskedett a ház úrnője, Lovamat is megvendégelték, maga-
mat alig engedtek elmenni. Pedig lassan betakarta szürkés-
fekete lepellel a tájat a közelgő éjszaka, aludni küldte a kis
didergő madárkákat, a fázósabb, a világtítással spórolóbb fa-
lusi népet.

Mire a falunk feletti dombra felértem szürkémme, bizony
a tejút milliányi csillaga fent ragyogott az égbolton. Szürkém
patái alatt sirt a hó, nyöszörgött, jajgatott, siratta az áldo-
zatokat . . .

Odafent egy-egy erdész-bácsi mosolygós csillagszeme ne-
vetett, nézett le rám, köszöntött felém. Úgy éreztem, ott fenn
ők most adomáznak, a társalgóban poharazgatnak, pipázgat-
nak s mesélgetnek azokról a vadászmezőkről, ahol ők olyan
mostohák voltak.

De volt két kekes-piros lánggal égő hatalmas szempár,
amelyik kedvesebb volt a többinél is, barátságosabb a sok
barátságosnál. Mosolygása, szeretete, üzenete kincs számomra
s amikor újra meg újra rá gondolok földi gyarló szívem szere-
tetével, úgy érzem, a nagy vadfogóból egy-egy kedves vada-
mat ereszteti ki az én vadászterületemre. Minden igyekezetem
oda irányul, hogy ez a hely gazdag, fejedelmi legyen.

Kérlek kedves „főerdész” bátyám engedd, hogy sok-sok
idő álljon rendelkezésemre s minél hatalmasabb kanok, szar-
vasok, medvék kerülhessenek be szívem, lelkem jutalmazá-
sára adandó vadászterületembe, ahova — ha itt nem adódna
mód — majd „annak idején” az én jó E. barátomat olyan

szerelettel hívom meg, amelyik az ő páratlan szeretetét is felül mulja,

Szücs László.

Kegyelmes Uram, az erdőőr nem erdőőr...

Az erdőlegények s az erdőkerülők képesítetlen csőszködésének ideje lejárt. Helyébe az erdőgyakornokok és az erdővédkerületeket vezető vizsgázott erdőőrök kerültek; olyan terjedelmes munkakörrel és megbizatással, hogy manapság sem az erdő, sem annak vadállománya védelmére nincsen idejük. Nem „kerülgetik” és nem is őrzik tehát az erdőt, amelyben százféle munkálat, megannyi helyen dolgozó munkáscsoport felügyelete képezi külső szolgálatukat. Ezt a külső ténykedést is azonnal igen sokszor csak ráérő idejükben végezhetik, mert a védkerületvezetés sokoldalú és nehéz hivatása csaknem állandó irodai munkát követel tőlük.

Az erdőőr kiszélesedett munkaköre és lekötöttsége érlelte meg azt a belátást, amelynek nyomában ma törvényes rendelkezés írja elő a kötelező vadőrtartást: az erdőőröknek a vadászati teendők alól való mentesítését. Ilyen körülmények között bizony nem illetheti szemrehányás az erdőőrt, ha tudtán kívül vadorzás, vagy fatolvajlás fordul elő az erdőn, amelyről csak közvetve szerezhethet tudomást. A mindenütt jelenlevő, erdei kihágókat fülöncsipő, vadat és váltóit mesterien kipuható régmódi mindenes — erdőőrnek ma már a szelleme is csaknem kihalt! Nem kötelességmulasztás volt tehát, sőt nem is lustaság Kegyelmes Uram, hogy bögéskor az erdőőr nem számolt be a bikákról és az erdőben sem járkált vadfigyelés céljából. Ezek az okok lapultak meg a nehézményezett eset mögött is, amely szerint: két hét leforgása alatt egyszer sem volt látható — a kárpáti bögőhelyen — az erdőőr.

Ime ékes bizonyoságképen egy újabb eset, amely igazolnij tudja, mennyire nem szerencsés dolog a védkerületvezető erdészember megjelölése ezzel a címmel: erdőőr, — amely nemcsak a mesterség fogalmát nem fedi, de az egész foglalkozás félremagyarázására is alkalmat ad, amidőn viselőjét őrnék nevezi. Ez tévesztette meg Kegyelmes Uramat is és ez ellen küzdünk mi, — sajnos ezideig meddő harccal —, de a napnál is világosabb érveink és jogos kívánságunk jelszavával: az erdőőr nem erdőőr, hanem erdész!

Az a hatáskör és hivatás, amelyet betölt, az a szakismeret és munkateljesítmény, amelyet ma különösen a visszacsatolt erdőterületek védkerületeinek vezetése az erdőőröktől megkíván, semmiesetre sem préselhető egy olyan foglalkozáscím

alá, amely a nem szakembert megtéveszti, viselőjét pedig degradálja. Az erdő őrzéséhez nem kell szakvizsga: azt elvégezheti bármely cselédsorban tartott analfabéta csősz is. Ehhez a szolgálathoz aztán valóban fölemelő rangos cím volna az erdőőr megszólítás; ránk nézve azonban, akik sokszor éjfélekig görnyedünk a szellemi munka papírhalmazai felett: legkevesébbé sem megtisztelő, hanem lealacsonyító, kicsufoló és hamis titulus az erdőőri cím! Sorsunkkal mindaddig megbékélni nem tudunk, ameddig foglalkozásunk megnevezését illetően: hivatalosan „álnevet” kell viselnünk.

Szabó Gellért m. kir. erdőőr, Máramaros.

Kinevezések

A m. kir. földművelésügyi miniszter az államerdészeti egyéb szakszemélyzet létszámában Solcz József (Máramarosziget), Szakács Aladár (Rahó), Márkus Elemér (Bustyaháza), m. kir. erdészeti üzemi segédtisztet, Bacsó János (Taracköz) ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtisztet, Endrényi Imre (Gödöllő) m. kir. erdészeti üzemi segédtisztet és vitéz Altai Emil (Gödöllő) műszaki altiszt — m. kir. vadászt m. kir. erdészeti üzemi tisztékké a X. fizetési osztályba,

továbbá Balzsay Endre (Malomrét) és Bordás József (Felsővisó) ideiglenes minőségű m. kir. erdőkezelési gyakornokokat ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtisztékké,

Németh István (Ungvár), Répássy László (Marosvásárhely), Dudás Lajos (Nagybocskó), Zengő Mihály (Nagyberezna), Répás Román (Felsőszinevér), Gunda Mihály (Rahó), Erdész Sándor (Nagybánya), Szakács József (Nagybánya) és Retkes Mihály (Görgényszentimre) igeiglenes minőségű m. kir. erdőkezelési gyakornokokat m. kir. erdészeti segédtisztékké a XI. fizetési osztályba kinevezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter az államerdészeti egyéb szakszemélyzet létszámában Csekon János (Eszkáros), Kiss József (Gödöllő) és Lohotzky Alajos (Gödöllő) műszaki altiszt, m. kir. főerdőörököt, Marjai Endre (Visegrád) szakaltiszt, m. kir. főerdőört és Nagy József (Kőrösmező) I. oszt. altiszt m. kir. erdőört a X. fizetési osztályba m. kir. erdészeti üzemi tisztékké,

Virányi József (Dévaványa) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőört a XI. fizetési osztályba m. kir. üzemi segédtiszté, Takács Károly (Budapest) székesfővárosi erdőört és Acsai István (Tata) kir. járásbírósaági kezelőt a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtisztékké, Turányi János (Huszt) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőört a XI. fizetési osztályba

m. kir. erdészeti üzemi segédtitkárt, Nagy Gábor (Komárom) pénzügyi kezelőt és Király Mihály (Edde) uradalmi erdészt a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtitkárré, Rádóczy Gyula (Terebesfejérpatak) I. oszt. altiszt. m. kir. erdőőrrel a XI. fizetési osztályba m. kir. erdészeti üzemi segédtitkárré,

végül Bencs Lajos (Ungvár), Mikóczy György (Patakófalú), Fila József (Kecskemét), Aposztol Miklós (Máramarossziget) és Bodor Lajos (Tara³köz) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőőrrel és Teleky Zoltán (Kecskemét) képesített alerdészt ideiglenes minőségű m. kir. erdőkezelési gyakornokká kinevezte.

M. kir. Földművelésügyi Miniszter.

102.224/1942. szám.

I/A.—1.

Hirdetmény.

A visszacsatolt területeken földbirtokrendezés alá vont, továbbá a zsidó tulajdonban volt erdőterületek teendőinek el-látásánál ideiglenes alkalmazást nyerhetnek azok az alerdé-szek és erdőőrök, akik a IV. középiskolai előképzettség mel-lett erdőgazdasági szakiskolát, erdőőri szakiskolát vagy aler-dész szakiskolát végeztek.

Ezek az ideiglenes alkalmazottak Budapesten 200 (Kettő-száz) pengő, a vidéken 180 (Egyszáznyolcvan) pengő havidíj-ban, ezen felül a 5.500/1942. M. E. számú rendelet alapján megállapítandó háborús külön munkaátalányban és az előírt feltételek fennforgása esetén a feleség és gyermekek után csa-ládi pótlékban részesülnek, kiküldetésük esetén pedig a m. kir. erdőkezelési gyakornokokat megillető kiküldetési költségeket jogosultak felszámítani.

Az alkalmazás rendszeresített állami állásra való kineve-zésre igényt nem nyújt, kifejezetten ideiglenes jellegű és négy heti felmondással bármikor megszüntethető, azonban a szolgál-at kifogástalan teljesítésétől feltételezetten az államerdészeti egyéb szakszemélyzet létszámában való kinevezéseknél elsőbb-séget biztosít.

Az alkalmaztatás iránti kérvényhez eredetiben vagy hite-les másolatban a következő okmányok csatolandók:

1. születési anyakönyvi kivonat (keresztlevél);
2. három hónapnál nem régiebb keletű hatósági erkölcsi bizonyítvány, amely a családi állapotot és a politikai megbiz-hatóságot is igazolja;

3. a magyar honosságot igazoló bizonyítvány, esetleg a magyar állampolgárság fenntartására való igény szabályszerű bejelentést (opciót) igazoló okmány;

4. az alapfeltételként kikötött iskolai végzettséget igazoló okmányok;

5. jó látó-, hallóképességet és erdészeti szolgálatra alkalmas erős testalkatot igazoló egy évnél nem régebb keletű hatósági orvosi bizonyítvány;

6. az esetleges előző szolgálatot igazoló okmány.

A folyamodóknak *sajátkezűleg* írt és 2 pengő értékű okmánybélyeggel ellátott kérvényüket ennek a hirdetésnek a Budapesti Közlönyben történt megjelenésétől számított 30 napig bezárólag pontos lakcímük feltüntetése mellett a m. kir. földművelésügyi miniszterhez címezve a minisztérium I/A. főosztályához (Budapest, V. Kossuth Lajos tér 11. szám III. em. 312. ajtó) kell benyújtani.

A hirdetés alapján ideiglenesen alkalmazottak alkalmaztatásuk időpontjától számított 6 hónap alatt úgy a szülők, mint a négy nagyszülő házassági és keresztleveleit, ha pedig nők, feleségükről és annak felmenőiről is ugyanezeket az okmányokat bemutatni kötelesek.

A hirdetésben közölt feltételeknek meg nem felelő, nem sajátkezűleg írt, hiányosan felszerelt, vagy elkésve érkezett folyamodványokat nem veszem figyelembe.

Budapest, 1943. évi január hó 5-én.

M. kir. földművelésügyi Miniszter.

M. kir. Földművelésügyi Miniszter.

292.417/1942 szám.

III/B—2.

Tárgy: Hasznosvad téli etetésére szálas takarmány biztosítása.

Valamennyi Vármegyei Vadászati Felügyelőnek
(Helyettesének) és Vadászati Tudósítónak,
Székhelyeiken.

Értesítem, hogy felkérésemre a m. kir. Közellátási Miniszter úr 586. 665/1942. V. 4. ü. o. számú átiratában hozzájárult ahhoz, miszerint a hasznosvadak téli etetésére szükséges szálas takarmányt a vadászterületek tulajdonosai (haszonbérői) az 5070/1942. M. E. számú rendelet 4. §. 2. pontja alapján beszerezhető vásárlási engedéllyel biztosítsák.

A hivatkozott rendelet szövege a következő:

„A vásárlási engedélyt tizenöt métermázsánál kisebb

mennyiségre, fogatos járművön való szállítás esetében a községi előljáróság, (polgármester) minden más esetben a m. kir. Közellátási Hivatal adja ki. A községi előljáróság (megyei város polgármestere) által kiadott vásárlási engedély csak abban a vármegyében jogosít vásárlásra, amelynek területén az illető község (város) van. A törvényhatósági jogú város polgármestere által kiadott vásárlási engedély a város területével szomszédos vármegyei törvényhatóság területén is jogosít vásárlásra.“

Budapest, 1942. december 11.-én.

A kiadmány hitelül :

Olvashatatlan aláírás

miniszteri Shiv. igazgató.

A miniszter rendeletéből :

Bárczy s. k.

miniszteri tanácsos.

A Nemzeti Vadászati Védjegyet hivatalos közleménye

A Nemzeti Vadászati Védjegyet Budapesten, a Pesti Vigadó épületében március 16-tól április 5-ig

agancsbemutatót rendez.

Kiállítható minden olyan trófea, amelynek viselőjét 1942-ben ejtették el, vagy viselője 1942-ben hullott el. Külföldi trófeákat csak a *Nemzeti Vadászati Védjegy* tagjai állíthatnak ki. A minőségi versenyben csak olyan trófea vehet részt, amelyet jogos tulajdonosa vagy annak megbízottja állított ki. A szabadterületi és a vadaskerti trófeák külön-külön bíráltnak el.

A vad elejtője vagy a vadászterület gazdája által pontosan kiállított írásbeli bejelentések *Nadler Herbert* ügyvezető alelnök címére küldendőek (Budapest, XIV., Városliget, Állatkert), aki levélbeli megkeresésre bejelentési űrlapot küld.

Bejelentendő :

1. A trófea fajtája.
2. A vad elejtője.
3. Az elejtés helye (legalább a vidék, hegység vagy megye említendő meg, valamint az is, hogy szabad terület vagy vadaskert); vadaskerti trófeák esetében okvetlenül bejelentendő a körülkerített területnek terjedelme (katasztrális holdjainak száma), amelyen az elejtett vagy elhullott vad nevelődött, illetve agancsát (vagy szarvát) növesztette.

4. Az elejtés kelte.

5. A vadászterület gazdája (tulajdonosa vagy bérlője).

A bejelentés és a trófeák beküldésének legvégső határideje a téli időjárás okozta szállítási akadályok és torlódások miatt február hó 10-e.

Elkészve vagy hiányosan bejelentett és az elkészve beérkezett trófeák, valamint a mesterségesen színesített, festett vagy bármiképen hamisított agancsok a versenyen nem vesznek részt.

A vadaskerti vadásztrófeák osztályában az ezer kat. holdnál kisebb körülkerített területen nevelődött — illetve agancsát növesztett — szarvasbika agancsa, az ötszáz kat. holdnál kisebb területen nevelődött dámlapátos, szikaszarvas és muflonkos agancsa, illetve csigája és a kétszáz kat. holdnál kisebb területen nevelődött őzbak agancsa díjazásban nem részesül; a bírálóbizottság azonban az ilyen szarvas-, däm-, szika- és őz-agancsok és mufloncsigák bírálati pontszámát is megállapítja, a kiállítási tárgymutatóban feltünteteti és tulajdonosának kívánóságára külön okiratban is igazolja.

A vasúton feladott trófeák „Schenker és Társa szállítónak a Nemzeti Vadászati Védjegylet számára, Budapest, nyugati p. u.” címre köldendők; a póstán feladott küldemények címzése pedig: „Nadler Herbert, Budapest, V., Deák Ferenc-u. 2., Pesti Vigadó”, ugyannerre a címre a személyesen hozott vagy küldönccel küldött trófeák is szállítandók. A trófeáknak a kiállítás színhelyére szállításának és visszaszállításának költségei a kiállítókat terhelik.

Pénztári beszámoló

December havi befizetések folytatása: Kovács István 10, Antal György 6'50, Huszti Lajos 6, Kósa János 20, Elcsik Rudólf 10, Csanyi Sándor 8, Kiricsi János 15, ifj. Győr István 1'50, Kovács Sándor 7, Fábíán Sándor 14, Csikvári Rudolf 14, Zsidi Lajos 21, Horváth György Esztergom 20, Dudás Lajos 14, Gajda Gábor 6, Doktor Antal 6. December havi befizetések összesen: 877.65 pengő.

1943. január havi befizetések: Hartl István Pásztó 14, Musitz István K.-koha 5, Oláh Lajos Bp. 4, Laki József Körösmező 10, Erdősi József Arló 2, Járányi Ferenc Somogy 6, Cseh János Diósgyőr 1'50, Rácz Mihály Tarackraszna 12, Tamás Károly 6, Traxler Ferenc Bustyaháza 9, Rehács János Batytyán 12, Varga Pál Réde 5, Sipos Ferenc Körösmező 10, Kiss Bertalan Orosháza 12, Bánki László Pilismarót 6, Bozner János Szekszárd 3, vitéz Répás Román Zirc 30, Elek Géza Ókemence 6, Kasza József Pécs 1, Molnár Pál Komárom 12, Simon Péter Felsőgalla 3, Tajnel János Gödöllő 8, Kiss János Gyöngyös 14, ifj. Laskó István Penc 3, Schwendtner Antal Nagykovácsi 6, Milényi János Gödöllő 5, Poprádi Béla Bp. 12, Németh Géza Himód 4, Pfaffsics Gyula Senta 6, Kapoli Pál

Letenye 3, Csibulya Pál Nagybátony 6, Szabó Árpád Galgó 8, Fülöp Ferenc Visegrád 6, Hunyadi Károly és Hunyadi József Ipolyszalka 24, Ronás Ferenc Somoskőújfalu 6, Fischer Géza Alcsút 4'50, Szij Ferenc Püspökladány 10, Sikray Ferenc Bp. 6, Juhász Mátyás Esztergom 6, Frey József Báránfok 12, Kőkényesi Sándor Kőrösmező 10, Tamás Gyula Szatmárnémeti 10, Vurcsiger Rezső Velény 12, Horváth Károly Vitnyéd 28, Babalcsai János Neszmély 6'50, Kőhalmi József 18, Kiss Ferenc Pécs 6, Frey György Dunacsin 6, Scheili Lipót Kőrösmező 6, Sáros Bálint Pilismarót 10, Németh János Bakóca 12, Mihályka Gyula Körmend 6, Kaplár József Bélavár 24, Lengyel Pál Németmokra 6, ifj. Kozma Mihály Parád 6, Hugli Pál Gyöngyössolymos 3, Maár Károly Felsővisó 12, Scherlein Alajos Tarján 3, Hessz Pál Fenyőfő 18, Neumann Károly Vigánt 12, Király Sándor Valkó 6, Szukop István Bekény 6, Cservenák Pál Palásti 6, Pál István Pélmonostor 15, Körn Miklós Trebusafejérpatak 6, Hevesi József Ujvidék 8, Stefánkó Rezső Dacs 12, Németh Károly Hédervár 6, Dr. Orosz Károly Mezőhegyes 12, Gábor János Tiszacsege 6, Szatmári Püspökség 6, Horváth József Vajszló 6, Havasi Lajos Alsólendva 6, Forgács Mihály Fedémes 7'50, Kurali István Szendehely, 3, Tamás Jenő Nagyberki 8, Kiss Tóth Tamás Lengyel 5, Poprádi Kálmán Szentendre 20, Hoffer Ferenc Kővágószőlős 12, Dudás József Telki 12, Dévényi Antal Piliscsaba 20, Halvax András Bogdása 15, Hamar János Orgovány 15, Bekes Dezső Putnok 5, Mészáros József Csesznek 15, Gerencsér Rezső Nagykanizsa 6, Mohos József Telki novemberben küldött 6 P könyvelve van, most szintén 6 P. Nádaskay Richárd 20, Grellmeth János Pátkapuszta 8, Princesz József Munkács 6, Gombás László Isaszeg 12, Kocsárdi Károly Isaszeg 12, Kelemen József Varbó 20, Horváth József Kelebia 6, Ódor Imre Salgótarján 6, Dávid Sándor Pörböly 16, Haszanyik József Rimaszombat 12, Pataky Árpád Szombathely 15, Simon István Nagybarát 14, Kocsis Zsigmond Szatmárhegy 13, Dancs Imre Zalaegerszeg 6, Rauch Károly Pornóapáti 6, Ughy Antal Keszthely 5, Csomai János Keszthely 10, Ósz István Lovászpátona 12, Horváth Ferenc 12, Szücs László Bakonybél 6, Szalay Lajos Erdőháza 12. Temetkezési segélyalap rendezett. Farkas Sándor Jászszentlászló 6, Nagy Imre Kiskunhalas 4, Tóth Imre Debrőd 6, Balázs Imre Samoskőújfalu 3, Ragozsán János Trebusafejérpatak 6, Horváth István Andocs 6, Illés István Turjapolena 10, Győri Sándor Ratosnya 14, Knébl Ferenc Bp. 25, Kovács János Kazár 6, Mata Lajos Gyöngyössolymos 20, Scsubelka Mihály Szerednye 2, Tatai csoport 24'50, Ujvári Miklós Csesznek 12. Még egy kartárs küldött Csesznekről 12 pengőt,

a nevét nem tudjuk elolvasni. elmosódott. Szalay Lajos Erdőháza 12, Wächter Gyula és Fia 15, Komáromy László Alsószentkirály 12, vitéz Ferenczy György Lorántháza 6, Horváth Károly Zalaapáti 7, Horváth Lajos Balatonkiliti 20, Vida Lajos Ugod 10, Honti Pál Pilisszentlászló 12, Sági János Bp. 25, Toldi Imre Trebusafejérpatak 6, Tölgyesi Lajos Kisszékely 4, Milcsevics József Rahó 10, Molnár Gyula Pilismarót 4, Rózsahegyi József Galambok 6, Kovács József Sükösd 3, Kovács János Hajós-Szentgyörgy 6, Kincses György Kelebia 6, Hámori Antal Tát 14, Tóth József Gödöllő 10, Erdőig. üzemi szla. Beszterce 6, Pipás András Mezőhegyes 10, Párizs Antal Karád 10, Deák Pál Decs 70, Wappel József Csontos 10, Zsuzsman Tivadar Hollóháza 10, Repicsky Gusztáv Kecskemét 3, Lemkó József Lonka 12, Schmidl István 2, Szamji Gyula Gyöngyösfalu 3'50, Murányi János Gyöngyössolymos 12, Kasza Ferenc Orfű 7'50, Tihanyi András Diósgyőr 8, Kothay Mihály Drégelypalánk 3, Adorján István Dunabogdány 12'50, Urbán Ferenc Hejce 4'50, Pribula Nándor Eresztvény 6, Szász Ferenc Iszka-szentgyörgy 6, Szerdahelyi István Sátoraljaújhely 3'50, Végvári Jenő T. p. 257/73. 12, Tüthő János Püspökladány 3, Komondi Ferenc Iharkut 5, Hosszú Ferenc Kötöcs-Csicsalpuszta 6, Héjjas József Mecsekfalja 6, Molnár Sándor Nagykamarás 1'50, Mézner Antal Vágóshuta 5, Nemes György Nyékládháza 6, Kiszél András Gyűrűfűz 3, Vigh István Morichida 20, Patai Gyula Sóri 6, Pasztelyák József Okemencze 6, Lengyel László Pilisszentkereszt 2'50, Stadler József Tiszabogdány 12, Schemlyuk János Okemencze 6, Szkubénics György Okemencze 6, Andorkó Mózes Székelyzombor 3, Erdész Lajos Pörboly 12, Hasdy János Deáki-puszta 3, Tóth István Szakonyfalu 10, Némethi Ferenc Uzsa-puszta 10, Kovács Sándor Árpádtető 3, Jankovics József Pörboly 6, Fűzi Lajos Zselickislak 12, Frong István Szántód 3, Szalczer Antal Tosokberend 14, Traub Sándor Zanka 3, Kerter János Szatmárhegy 6, Körmöczy Illés Békéscsaba 8, Komocsin István Komárom 4'10, Csontos József Bethlen 8, Bittmann Gyula Réde 10, Vezán Ferencné Bátaszék 6, Lents Miklós Lillafüred 6, Ézsiás János Alsófernezely 3, Deák Mihály Ratosnya 10, Szabó József Sajtoskál 12, Juztsuk Lipót Giródtótfaju 12, Madarász Lajos Gyimesfelsőlak 8, M. Kir. Alerdész Szakiskola Szeged-Királyhalom 6, Molnár András Hódmezővásárhely 10, Milcsevics Lajos Körösmező 5, Mészár Tibor Bükkszentkereszt 12, Prém Béla Réde 6, Dobos Gyula Rudnok 12, Gregán Emilné Nagyborzsöny 12, Keisz Antal Körösmező 12, Csepeczauer Pál Miskolc 14. Kartársi üdvözlettel:

Pálmai József
főszámvevő.

A Z E R D Ó

XVII. ÉVFOLYAM

1943. MÁRCIUS

3. SZÁM.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési díj: egész évre 6 pengő, fél-évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj egyszermindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorú nyugdíjasok vagy még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények, erdőszolgák stb. a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt, de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesületi tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez; Tatára küldendők.

A petit betűs vagy táblázatos hirdetések díja milliméterenkint 40 fillér. A legkisebb hirdetés ára 4 P. A támpéldány ára darabonként 1 P.

A megtartó hit

„Odakint, valahol a szarmata síkságon kegyetlenül fúj a jeges északi szél. Hókrisztály csillog a puska cső acélján és ha jön a hajnal, zuzmarává fagy a lehelet az őrtálló vitéz bajszán, szakallán. Ebből a hideg semmiségből, az orosz éjszakák dermedt sötétjéből csak egyetlen világosság tüze csapdos a strázsáló magyarra. Orosz ágyu vasesője, Sztalin-orgona gránátja, sötétben előrecsúszó barbárok szemének kénköves lángja. És Horthy Miklós urunk katonája mégis ott áll a vártán. Mégis állja és szenvedti Sztalinék téli offenzívájának örült rohamát, mert ő közvetlen közelből látja, hogy ez a harc valóban döntő. Mindezen felül pedig tudja azt is, hogy a nagy téli csatát, az utolsó bolsevik tartalékokkal folytatott vérengző tusát, szövetségeseivel együtt ő fogja megnyerni, mert nincs más megoldás. Ebben a háborúban csak elveszni, vagy győzni lehet.

A honvédnek és szövetséges bajtársainak ez a tudat ad erőt minden szenvedés elviseléséhez s ennek a mélységes hitnek, győzelmi akaratnak kell eltölteni az itthoniakat még olyankor is, mikor a frontról nem fényes győzelmek, gyors sikerek, hanem kemény és véres tusák hírei érkeznek. Ilyenkor tél idején, egy hóban, orkánban előrehajszolt szovjet embercsorda vad rohamai idején van legnagyobb szükség arra a megrendíthetetlen hitre, mely a győzelem bizonyosságához kapcsolódik. Ha téli eszéken az ezüst tükrös pesti kávéházban, vagy a

falusi kemence mellett összeülnek az emberek, hogy megvitasák a frontról érkező híreket, ilyen sötétbe, ködbefult időkben kell minden szón, minden mondaton átsugározni a feltétlen győzelmi hitnek. Elvégre egy negyedfélve tartó háború során megtörténhetik az is, hogy olyan hír érkezik, amelynél mi jobbat, kedvezőbbet szeretnénk hallani. De ilyenkor kell megérezni mindenkinek, hogy a háborút nem a vágyak, az óhaj-tások és remények irányítják, hanem a tények, a katonai meg-gondolások s épp ezért nagyon könnyen megtörténhetik, hogy egy-egy hír, amelyet itthon nem tudunk helyesen értékelni, nem tudunk megérteni, egy-egy hír, amelyet mi nem éppen kedvezőnek látunk, új győzelmek, új diadalok csíráját hor-dozza magában.

A hangulatváltozások, könnyelmű itéletek és üres sáptó-zások helyett a nemzeti közvéleménynek is a honvéd, a szö-vetséges bajtárs rendíthetetlen nyugalmára van szüksége. Mert a kint küzdő magyar tudja, hogy bármilyen embertömegeket hajszol ellene Sztalin politrukja, bármilyen híreket harsog az ellenséges rádióállomás, a mi oldalunkon van a jobb fegyver, a magasabbrendű hadvezetés, fölényesebb intelligencia s a mi katonáink mögött győzhetetlen energiák dolgoznak. Az egyet-len hadigyárrá vált Európa millió és millió munkása ková-esolja a fegyverek özönét, olyan hosszú szerelvények indul-nak naponta a frontra, hogy az egybekapcsolt vonatok a Hol-dig érnének. Igen! Ez a háború más, mint az előző volt. Most nem bénítja meg a sztrájk a nagy hadműveleteket, nem hiányzik a lőszer, mikor egy hatalmas csata zajlik. Most nem elégedetlen, lázadó tömegek, nem bujtogató agitátorok állanak a harcolók mögött, hanem dolgozó, elszánt milliók, fegyelm-ezett tömegek, gigászi szervezettség és halálra is kész győzelmi akarat. Ez a mi biztos győzelmünk megrendíthetetlen alapja, mely mellett epizóddá törpül minden muló esemény, minden olvan hír, amit — háromezer kilométerre a fronttól — nem is tud áttekinteni civil ember.

Ezeken a ködös téli esteken, végtelennek tetsző éjszaká-kon így érlelődik a bizonyosság, hogy mi és szövetségeseink minden eddiginél diadalmasabban tartjuk fel a ránk törő ro-hamot. Mert ott a halálba hajszolt bolsevik milliók véérébe fult pusztákon, ott a szovjet-katonák hullahegyein nem az el-lenfél győzelme, hanem végleges pusztulása, teljes kimerülése érlelődik. Ez az egyetlen bizonyosság, ez az egyetlen kézzel-fogható valóság. S ha ez a hit ugyanolyan erővel tudja be-tölteni az otthont, mint a távoli lövészárkot, akkor a bizonyos végső győzelem napján újra teljesedik az Irás örök igazsága, mely azt hirdeti: megtartott téged a te hited".

Levél Oroszországból...

Mélyen tisztelt Ügyvezető Elnök Úr!

Hálás köszönetem nyilvánítom úgy a fronton küzdő bajtársaim, mint a magam nevében is azokért a meleg, velünk együttérző bajtársi szeretetért, mely a december havi választmányi gyűlésen kartársaink részéről megnyilvánult, továbbá azokért a szavakért, amivel Ügyvezető Elnök Úr a Kormányzó-helyettes Úr őfőméltóságáról és rólunk is megemlékezett.

Szeretettel gondolunk mindnyájan az otthonmaradt kartársakra és bízunk abban, hogy miként mi a Don partján, úgy ők is a belső fronton őrt állnak az európai kultúra felett és hogy ezt az őrhelyet bármily nehézség és viharok közepette is el nem hagyták ők sem.

Nekünk, akik itt künn védjük drága hazánk érdekeit, alkalmunk volt látni a vörös ördög vandáli pusztításait, lélek- és erkölcsrabló munkáját, sokkal jobban tudatunkba gyökerezett az az eszme, hogy ennek a gyilkos áramlatnak, mely Európa lelkét készül megölni, innen pusztulni kell! És ha patatokban folyik is a magyar vér vagy hegyek emelkednek a holttestekből, akkor sem juthat Európa bolsi zsarnokok kezébe, erdőkoszorúzta Kárpátaink harmatgyöngyös pázsítlján nem tiporhat vörös rablókordák bakancsa!

De ehhez a harchoz nemcsak a mi fegyveres védelmünkre van szükség. Biztonságot csak akkor érezhetünk itt ellenségeinkkel szemben, ha tudatunkban van az, hogy odahaza egy sziklaszilárd, megingadhatatlan, hitében százszor megedzett, egységes nemzet áll, melyet semmiféle hazug propaganda, politikai offenzíva szét nem bomlaszthat. Így hátra nem kell tekintenünk, mert ott biztonságot érezve, fokozottabb bátorsággal nézünk szembe, előre az ellenséggel és ha kell, a halállal.

A magyar erdész sohasem volt szélsőséges politikai irányzatoknak híve. Nemzetét és hazáját szeretni megtanította Isten legszebb alkotása, a vadvirágos természet. Épen ezért józan életbölcselet az diktálja ma is, „a hazáért mindent, a hazától semmit.” Kartársainknak is érezni kell, hogy ma mindenkinek együtt van a helye, dolgozni és küzdeni kell a jobb jövőért, a nagyobb darab kenyérért. Boldog lennék Ügyvezető Elnök Úr, ha egyszer azt hallanám, hogy minden kartársam kivétel nélkül egyesületünk tagja. Látnám az összetartást és látnám karunk jobb életszínvonalra jutását, mert ebben az egyesületben olyan védőbástyát ismertem meg, melyben bizni lehet. Erős a felépítése, tiszták a céljai, csupán a védősereg a maroknyi. Szeretném megüzenni minden magyar kartársnak,

hogy igaz kultúrát és jobb szaktudást tanulhat egyesületünk keretein belül és így fokozottabb tevékenységet fejthet ki abban a küzdelemben, melyben a világ majdnem minden állama részt vesz és amelyben gigászi nagyhatalmak mellett, maroknyi nemzetünk mégis a győzők között áll. A most dúló háború példákat mutatott arra, hogy a maradi, kevés katonai tudással és ócska felszereléssel, léleknélküli álomkatonákkal hirtelenében megindított hadjáratok milyen hamar omlanak össze.

Példát vehet erről a magyar erdész is, akinek ma nem volna szabad a régi tanoknál megmaradni. Úgy értem, hogy a régiből a jót, az újból a hasznosat! Amikor napi munkája után letette beosztásának megfelelő fegyvereit, az átlalót, a vonalzót, a tollat vagy vadásztarisznyát, jusson eszébe, hogy a munkaháború érdekében tökéletesebbé, képzetesebbé, frissebbé kell tenni magát és igyekezzék ezt szabad idejében tanulmányok, olvasmányok stb. segítségével fokozni magában, hogy így mindig többet tudjon nyújtani nemzetének és segítségére legyen annak a honvédnek, aki párezer kilométerre hazájától, a Don partjáig kergette az ellenséget s így megmentette a családi fészket, a drága magyar erdőt is a pusztítás ördögétől.

Mélyen tisztelt Ügyvezető Elnök Úr! Ezt kívánjuk csupán az otthon lévő kartársaktól, az összetartást és vállvetett munkát és hiszem, hogy a többi ittlévő kartársammal együtt boldogan fogjuk győzelmes hazatérésünkor Uzsoznál megölelni a legelső magyar fenyőt, ha mindenki tehetségéhez mérten ilyenformán segíti hazáját.

Szeretetteljes üdvözlésünket küldjük minden kartársnak. Sajnos nem lehetünk mind együtt, hogy külön-külön aláírva is köszönetet mondjunk a közgyűlési megemlékezésért, de úgy gondolom, hogy minden fronton lévő kartárs velem érez és így nyugodtan tolmácsolhatom az ő köszönetüket is.

Valahol Oroszországban, 1942. december hó 19-én.

Maradok igaz hazafi és erdészüdvözlettel:

*Tamás János tizedes
m. kir. alerdész.*

Jelenleg felmondatlan, állásban lévő 41 éves, szkv. erdőőr, nős, két gyermek atyja, 11 éves erdőgazdasági gyakorlattal állást keres. Erős, egészséges, az erdőgazdaság és a vadászat minden ágában jártas. Megkereséseket „Jó erdőőr” jellegére a lap kiadóhivatalába kérünk.

Eladó egy darab „Erdőőr” és egy darab „Vadőr” című szakkönyv à 10 pengős árban. Király Antal Somogy, Bábod.

Bakony, a várak országa

Erdélybe, vagy az északkeleti Kárpátok tagadhatatlanul mesés világába viszi a képzeletet a vágy mostanában. Ezek jöttek divatba.

Hálátlanok vagytok! Most elhanyagoltok minket! Bezzeg, nem is olyan régen mi voltunk dédelgetett kedvesetek! Megcsodáltátok erdőrengetegünket, festői tájainkat, várromokkal ékesített hegyormainkat, kincs volt számotokra bányáink, gyáraink bauxitja, szene, porcellánja, műtrágyája, szőnyege, tőzege, vadunk, halunk, bőséges állatállományunk s irigyelt volt a nagy karaj kenyeret biztosító bakonyi háziipar!

Ezeket mondta keserű szemrehányással nékem a minap a bakonyi hegyek ősz, koronázatlan királya, a zuzmarástelejű Kőrishegy.

Kötelességemet teljesítem tehát, amikor alábbi cikkemben igyekezek azoknak, akik még nem ismerik, vagy hűtlenül elpártoltak tőle, nagy vonásokban bemutatni a Dánántúl eme sajtószerű jellegű vidékét, mely más, mint Hazánk nyugati felén emelkedő hegyek, másabb a Pilisnél, a Vértesnél, vagy a balatoni hegyeknél. Más világ van itt. A trianoni Magyarország legnagyobb erdője, dédelgetett fa-forrása, bányája.

Már az első Árpádok korában Hazánk eme részén több évszázadon keresztül erdőispánsággá lett átalakítva s első ispánjává Szt. László királyunk Gugot tette, majd e tisztségben követték őt a Csákok, Garayak, Báthoryak, Rozgonyiak és azok leszármazottja.

Az egész Bakonyt várromok teszik valóságos magyar Burgenlanddá, a várak országává. Bakonybél felett a Podmaniczkyak híres lovagvára, az Ujvár, majd Döbrönte, Somlyó, Devecser, Sümeg, Nagyvázsony, Esseg, Öskü, Várpalota, Bátorkő, Csesznek stb. őriznek egy-egy romot, többé-kevésbé megviselt történelmi emléket. Már ez is mutatja, hogy a Bakony őseinknek nem csak kedvelt rengetege, hanem bőségesen termő, halat, vadat, ásványt biztosító éléskamrája, megélhetési fészke volt.

A királyi vadászok, szakácsok, tárnokok, erdőővők, lovászok, pecérek, pásztorok itt laktak, természetesen külön-külön telepeken. A királyi vadászok mai ősei a szentgáli nemesek ma is olyan erdőterületekkel rendelkeznek, amilyennel csak királyok kegyeit élvezők rendelkeztek.

A Bakony heglába három megyébe kapaszkodik. Veszprém, Fejér és Zalába. Pápa-Devecser-Sümeg-Tapoca-Balaton északi része Nádasladány-Inota-Bakonyszentkirály határolja naggyából. Területe cca 4000 km².

Alapközete igen változó. Megtalálható benne a kristályos

mész, vörös homokkő, kovasavas márga, dolomit, valamint a mész.

Legmagasabb csúcsa a Bakonybél-től északkeletre fekvő Kőrishegy, mely 713 m. magas. A Kékhegy 656, a Somhegy 653, a Feketehajag 648, Parajos 645, Papod 643 méterre emelkednek a tenger színe fölé. A Kőrishegről gyönyörű panoráma tárul a szemlélő elé. Északra a pannonhalmi ezeréves bencés főapátság monostora, északnyugatra a Kisalföld gazdag rónasága, nyugatra a merész ivelésű Somló, délre a Balaton ezüstösen csillogó víztükre, délnyugatra a Bakony sok-sok kisebb-nagyobb emelkedése, dombháta, erdőkkel borított pagonya teszi felejthetlenné, magáévá a szemlélőt, keleten pedig a mesés alagutakkal gazdag Cuha-völgye viszi álomországba az embert.

Amíg nem ismertem, nem szerettem, idegenkedtem tőle. A szegénylegények, a rabló-lovagok unszinpatikussá tették már magát e szót is: Bakony. Ma azonban második hazám, szeretett, kedves otthonom.

Mint erdészembereket, feltétlenül érdekel és némi büszkeséggel tölt el, hogy Európa eddig ismert legnagyobb tiszafa (*Taxus baccata*) erdője, mint őshonos, a bükk-kor maradványaként a Bakonyban van. Annak egyik első irodalmi felfedezője, erdészember fia és testvére, a múlt év végén oly fiatalon elhunyt Dr. Rédl Rezső, a piaristák tudós tanára a „Bakonyhegység és környékének flórája” című művében említi, hogy a Borostyánhegyen, a Felsőhajag szomszédságában 1928. május 27-én 306 fő tiszafát talált *Fraxinus* és *Sorbus* társaságában, ami a márkói Somhegyen talált pár tővel együtt a tiszafának bakonyi őshonosságát csak megerősíti. A Bándtól Szentgálig terjedő hegysorozatban, főként a Miklóspálhegyen tömegesen előforduló tiszafa a Bakonyhegység legérdekesebb növényteni jelensége. Kereken 49.000 tőre becsüli ezen állományt Dr. Rédl tanár úr.

A Bakony fő faneme a bükk. (*Fagus Sylvatica*). Utána gyertyán, kőris, tölgy, cser, juharral találkozunk leggyakrabban. Természetesen kisebb-nagyobb fenyőerdő (vörös luc, jegenye, fekete és erdei) foltokkal is találkozunk. Itt meg kell említenem még a zirci és bakonybéli apátságok növénykertjeit, ahol Szeghalmi Gyula szerint több mint 400 féle lombosfa és bokor, valamint 100 féle fenyő lelhető!

Mint fő fafajról, a bükkről szeretnék valamit említeni. Ha valahol, itt beigazolódott tanulásunk ama része, hogy a hosszúságban való legnagyobb évi növekedést a bükknél tapasztaljuk. Különösen a jobb talajú, kevésbé sziklás völgyekben, hajlatokban, oldalokban nőnek olyan hengerestörzsű, sok és elsőrendű hámozási-rönköt adó, ontó bükkök, amilyenekkel

másutt is ritkán találkozunk. Úgy a klíma, mint a talaj a bükknek kedveznek. A hatalmas, makkot ontó bükkrengeteg vonzotta is a királyi kanászokat a Bakonyba. Azt mondja róluk a fáma, a hagyomány, hogy mire a Balatontól megindulva Bécsbe, vagy Pest-Budára értek, a makkon úgy meghíztak a királyi sertések, hogy alig dőcögtek!

A Bakonyban olyan bükk önvetérvülést láttam, amelyet másutt még nem. Nem túlzok amikor azt vetem papírra, hogy itt egy erdészember, ha ideje és az üzemterv megengedi úgy gazdálkodhat, hogy csak vágatni kell, ültetni soha. Horribilis összegeket menthet meg kenyéradójának. A bükk ontja a makkot. Az idő, az ember, a vad gondoskodik annak földbejutásáról, az Úr pedig a kikelésről. És ez dönti meg a Bakony egyes helyein a fokozatos felújító-vágásról tanult elméletet. Mint tanultuk, a fokozatos felújító vágás 3 részre tagozódik. 1. Előkészítő, 2. Vető, 3. Felszabadító vágásra. Itt az idő, a tapasztalat változtatta meg ezen elméletet oly módon, hogy az első és második vágásmód elmarad — ha csak a szárazfák kiszedését nem nevezzük ezek valamelyikének — de a harmadikat, vagyis a felszabadító vágást több évben végezzük mint ott, ahol az előbbi két vágásnál már jelentékeny fatömeg kivétellett. Míg a felszabadító-vágás már tarolása a megmaradt két előbbi vágás utáni fatömegnek — az újulat nagysága, életképessége szerint — addig az általam ismert egyes helyeken az úgynevezett bakonyi módszer egészen más helyzetet teremt. Az itteni teljes záródásban lévő bükkben az újulat minden előzetes emberi beavatkozás nélkül nagyszerűen életre kél úgy, hogy igen sok helyen az üzemterv meghagyásai miatt a vágással elmaradunk annyira, hogy újulatunkat, kenyéradónk erszénye nem egy esetben megsínyli azt. A különben eléggé kényes, világosságot kedvelő bükkcsemete nagyszerűen él és fejlődik az ismétlem száradéktól megmentett, de sem előkészítő, sem vetővágással meg nem bontott, tehát teljes záródású erdőben.

A szakember azonnal kérde és felveti, hogy mi történik a csemetével akkor, amikor az egész fatömeg már az ő életében lesz kiszedve fölüle. Ez a hátránya e módszernek ugyan megvan, sőt a favágókérdés nehézségei is e téren volnának orvoslandók egyrészt, mert nagy csemetésben nem dolgozik különösen a mai műrostos világban szívesen, de a másik oldalát nézve látjuk, hogy onnan adni igen könnyű, ahol van! Ezer és ezer csemete törekszik a magasba. A ledöntött fa agyonüt százat, még mindig marad bőségesen. A döntés legtöbbször télen, hóval történik, mely mód igen kedvező az újulat megvédésére. Ezen időben a favágó, kéziszános, fuvaros

tizedrésnyi kárt nem csinál, mint pl. a nedvkeringés idején. Ha kipusztulna csemeténk 50%-a, még akkor is bőségesen elég volna a megmaradt 50% arra, hogy megfelelő záródású bükkösünk legyen. A tapasztalat azonban azt jegyeztette fel velem, hogy a legsűrűbb állású fiatalosba a télen döntött fa is csak 15–20%-nyi kárt tesz, ami későbbi állományra semmi rossz hatással nincsen.

Természetesen az erdészembernek az igazi munkája ezután következik. A bükkösből korán ki kell szedni a tenyészteni nem kívánt fanemeket, melyek szokás szerint kézzel-lábbal, könyékkal tolakodnak s ha nem vagyunk résen, az erőszakos gyertyán, vagy egyéb fafaj a szerénykedő bükköt még akkor is tönkre teszi, ha az a magassági növekedésben a legnagyobb teljesítményt éri el. Ha másképpen nem, beékelte teszi, ami később kiszáradásra vezet. Vagyis a „bükkszabadtástról” nem szabad elfeledkeznünk, ébernek kell lennünk, arra időben gondolnunk kell.

A Bakony állatvilága, akár csak fekvése, közete, flórája igen változó. Szarvas, dóm, muflon, őz, nyul, róka, vidra lakja. De feltűnő madárvilágának nagy szegénysége. Szegényebb vidéket e téren elképzelni sem tudok. Ritka itt az ölyv, a sólyom, a karvaly, sőt az éneklőmadarak is oly kis számban tartózkodnak itt, hogy szinte resteltem magam a Madártani Intézet főadjunktusa, Dr. Vasváry Miklós úr előtt, akinek szinte semmi adattal nem szolgálhatok. Nem csak nekem, hanem az ornitológiában jártasabb, a Bakonyban gyakrabban megforduló természetrajz-tan tanároknak is feltűnt ez.

Szarvasállománya bár számbelileg sok, minőségre igen különböző. Az északi és déli részen, a ravazdi és nagyvázsonyi pagonyokból díjas, gyönyörű példányok kerülnek fel a kiállításra. A középső részen ritkán akad 8–9 kilós agancsot meghaladó bika. Véleményem szerint sok itt a tehén, meg a kilónivaló bika is, de természetesen a mezőgazdasági vadkár is kisebb, mint az előbb említett bakonyi nyulványokon.

A Bakony keleti részéből kerülnek elő Hazánk legjobb mufloncsigái, a bakonyszombathelyi, gézaházi Esterházy vadaskertből.

Úgy a szabadon élő dán, mint az őz közepes, sőt gyenge-közepes lapátot, agancsot fejleszt.

Disznójának száma, mint Hazánk egyéb részein minőségre is igen változó. A szaporulattól, a vadászoktól függ nem kis részben azok száma. Azért hallottunk gyönyörű disznózásról! Emlékezzünk csak pár éve Kormányzó Urunk jelenlétében lefolyt ugodi vadászatokra. A Főméltóságú Ur, meg a híres golyólövő, alaszka, afrikavadásznunk, Gr. Széchenyi Zsigmond

olyan eredményt értek el, amelyet nyílt területen keveset másutt. Fácán a hegyekben nem marad meg, bár foglalkoztak megtelepítésével. Fogoly a környékünkről teljesen kipusztult. Nyúl is olyan ritka, mint a fehér holló. Róka, menyét gyakoribb, nyest is előfordul, sőt vadmacska, vidra is akad.

A Bakony vizeiben bőségesen él az izletes húsu Domolykó. (*Squailus cephalus*), valamint a még ennél is többrebecsült Sebespisztráng (*Trutta trutta*). Ez utóbbinak olyan példányával találkoztam már itt, amelynek létezéséről nem is hallottam. 56 cm, hosszúságot elérő 1.6 kg. súlyu gyönyörű példány nem kis örömet szerzett a halásznak. A patakok mélyén, a kövek alatt annyi rák rejtőzik, hogy vidékünkön még a nyaralók is megundorodtak eme ronda dögevőtől. Különben egyszerű favágó népet láttam, amint a vízben megfőzött rákollót szopogatta. Izlés dolga. Én semmire sem értékelem azóta, mióta egy félig vízben lévő disznóhullán százával láttam nyüzsögni.

Meg kell emlékezni még a bakonyi háziiparról. Talán Bakonybél vezet e téren. Csonkahazánk egész faszerszám szükségletét (talicska, favilla, lapát, gereblye, sütőlapát, teknőtalp, főzőkanál stb.) hosszú évekig ők látták el a statisztikai adatok szerint. Itt mindenki fűr, farag. Kezdetleges, legtöbbször magagyártotta szerszámaival olyan munkát produkál, amit megbámul az idegen. Irni, olvasni nem tudó igazi „bakonyi“-akkal találkoztam, akiknek világlátottsága ennek dacára lerí arcukról. Amerikát járt majdnem valamennyi, de alább nem adja Szlavónia, Dalmácia, Romániánál egyik famunkás sem. Úgy beszél a Fekete tengerről, mint mi a Balatonról s a Románia Máre gondolatát már 40 évvel ezelőtt hallotta, amikor vándorbotjával kezében, szerszámjával zsákjában megindult, hogy a tanító által elolvasott meghívásnak eleget tegyen a szlavóniai Dolny-Tuzlán, vagy a romániai Csernavodán. De írni ma sem tud!

Úgy érzem, ezzel eleget tettem kötelességemnek s hinni merem kibékíttem többeket a Bakonnyal és veled, Te kedves öreg hegyorom. Te zuzmarástetejű Kőrishegy. Szücs László

Pályázati hirdetés. A királyszállási honvéd Erdőigazgatóság pályázatot hirdet egy erdőőri állásra a Budapesti Közlöny folyó évi január hó 26, 27 és 58.-ik számában. 41/1943. Eig. szám.

Állást kap. Erdőgazdasági irodai munkálatokban is jártos, önálló, szakképzett erdőőr, 1943. évi május hó 1-én alkalmazást nyerhet murarátkai erdőgazdaságban Zalamegye. Bizonyítványok szakképzettség s fizetési igények megjelölésével az ajánlatok Dr. Pozsgó Rezső uradalmi ügyész Letenye címre küldendők. Eredeti okiratok küldése mellőzendő.

Róka-lesen

Hegyes-dombos vidéken van állomáshelyem, melyet erre felé a világ közepének neveznek. Az erdőbirtok községi, papi és más magánbirtokok között terül el és jó távol az úgynevezett kultúrától. A fenti elnevezés találó is. bár a község lakói nyugodt temperamentumu, más nyelvű, de jó magyar érzésűek. Az erdőbirtok a falunál kezdődik és jóformán azt körül is övezi.

A vadállomány őz, nyúl, a nehéz telek előtt bő fácán és fogolyállományu, időközönként átvonuló nagy vaddal. Természetesen a megfelelő dú vaddal is tarkítva. Maga a terület igen szeszélyes és nehéz terepű, vagy 210 törési pontja van, azonban jó kezelés mellett igen kedves és jó vadászterület. A vadászbérlője talpig uriember és jó lövő, híres vadász, aki igen sok és jó cserkészetet élt át e területen és igen sok őzbak trofeával gazdagította gyűjteményét.

De térjünk a tárgyra. Az erdőbirtok egyrésze kőbányászterület kezelet rész. Ez, ősrégi sziklahasadékok és ősidők folyamán a hegyoldalból legurult háznagyságú sziklák tömegéből áll bábeli összevisszaságban, mely a rókák és nyesteknek paradicsomi védelmet nyújt. Egyes helyeken a természet által még ősidőkben vájt sziklák között barlangszerű folyosók vannak, amelyek nagyobb hidegek alkalmával szinte gőzfürdő-szerűen állandóan gőzölnék.

Ebben a rókáknak ideális lakásokban nemcsak a helybeli, de nagy havazások és hidegek alkalmával a környékbeli rókák is szinte bekvártélyozzák magukat időközönként.

Délután 3 óra körül, amikor a védjázatban a favágó munkások már szállingózni kezdenek haza, pláne a szomszéd községbeliek — elindultam a fenti rókatanya felé lesre.

Az idő tipikus téli esti alkony, a hó 30—40 cm. magas és lassan haladtam fel a tekergős hegyi úton kis foxikutyám kíséretében.

Lassan haladok felfelé egy meredek kocsiúton, amikor egy őzsutát látok két gidájával az oldalon közeledni, amint itt-ott rágják a rügyeket az őzmama élénk figyelése mellett — de az úthajlásba lapulva elhagyom őket — megyek tovább célom felé.

Alig megyek tovább vagy 100—150 lépésre egy nagyobb tisztás felé, két jól megtermett nyúl bugdácsol a magas hóban, élelem után keresgélve, de óvatosan többször két lábra állva figyelnek a tisztás szélére és egyszerre lábrakapva gyorsan elinalnak.

Megállok és szemlélődök. Mi oka lehetett ennek a gyors

helyzetváltozásnak? S ni csak, a falú felőli erdősélnél egy jól kifejlett kóbormacsokát pillantok meg vagy 300 lépésnyire, persze innen az ijedelem. Fontolgom, mit is csináljak, ha a foxit utána engedem, biztosan felzavarja egy fára és biztos az elejtése — de az időm rövid, hagyom másnapra, mert le-késni nem szeretném az előre tervezett róka-lest. Most már szaporábban igyekszem fel a fenyves felé vezető úton, s egy keresztnél egy mámoros atyafival akadok össze, aki a pincéből jövet a rövidebb utat választva az erdön jött keresztül. Kérdőre vonom, hogy miért jön a tilos úton? Mire ő azt válaszolta, hogy ő arra megy, amerre rövidebb az út. Az atyámfiaát módszeres útbaigazítással láttam el — aki távolabb mesz-sze az összes szentek emlegetése után haladt a falú felé.

Na, gondoltam most már igazán ideje lesz, hogy felérjek célo-m helyére, mert még lekések.

Tovább haladva, pár őzcsaládot látok előttem áthaladni s bizonyos távolságban megállva bámultak utánam.

Végre felértem a hegyre és lassan haladtam célo-m felé, ahol szándékom volt lesre ülni.

A célhoz értem, s a meredek sziklaszélről gyönyörködve néztem le a szakadékos sziklás völgybe s már előre is örültem az izgalmas lesnek.

A helyemen a havat gondosan elkapartam és botoszéke-met kinyitottam — foximnak mellettem helyet csináltam és figyelni kezdtem a tőlem 30—40 lépésnyire levő két szikla-hasadékot, ahonnan a rókák alulról feljövet szoktak éjjeli vadászatokra kimenni.

Nyugodtan elhelyezkedtem és a jó öreg hűséges piper puskámba két 4-es söréttel töltött töltényt raktam és vártam.

Lent a völgyben a pincék között az utolsó pincézök dalolva szállingóztak hazafelé s utána halotti csend borult a tájra. Vagy 20 percig ültem így, semmi nesz, csak a füles-bagoly huhogott a sziklából kirepülve.

Egyszerre csak alattam lent, vagy 40 méter mélységben időközönként neszt hallok és foxim is erősen figyel és néz rám kérdően: mi ez?

Intek neki, csak nyugalom. A nagy csendben a sziklák labirintjában már az erdészfülnék sokatmondó neszből tudtam, hogy a komák felébredtek, jó lesz fokozottabban figyelni.

Miután két kijáratra kellett figyelni, csak vártam. Egyszerre csak a távolabbi sziklanyilásnál a koma orra a szeméig kitolódik, de nyomban vissza is húzta. Ez így volt vagy két ízben s egyszerre csak másodpillanatok alatt kiugrik egy szép fejlett kanróka a perem szélére, amikor lövésem eldördül. Saj-

nos a félméternyi kanyarban a paraszthajszállal lekéstem, s csak a vad rohanást hallottam a bokrok között.

Na, ezt jól megcsináltam, morfondíroztam magamban. No de sebaj, párzási idő lévén, nem azért erdész az erdész, hogy az ilyen dologba egykönnyen belenyugodjék.

Két napig nem mentem tájára sem — de harmadik nap kis kutyám társaságában ismét a régi helyemre ültem és egyszer csak hallom a völgyből, hogy az én komám szerelmesen hívja a párját. Mindig-mindig közelebb. Egyszerre csak csend és az én várt vendégem nem szól. Halotti csend. Kis foxim mereven nézi a régi sziklarepedést.

Egyszerre csak mintha az égből pottant volna le, elém ugrott a régvárt róka, egy kis félméteres pandalra. Ebben a pillanatban eldőrdült az én régi jó lőcsöm és a szerelmes koma vagy 40 méter mélységbe zuhant.

Meleg, jóleső érzéssel indultam le a havas lejárón a komáért és foxim farkcsóválva várt rám, szinte kutyanyelven mondta, hogy ezt jól csináltad gazdám.

Lőcsős.

Egyesületi hírek:

Igen sokan fordulnak hozzánk és érdeklődnek a külömbözeti vizsga letételének pontos idejéről.

Miután hivatalosan erről az egyesületnek ezidő szerint tudomása nincs, ezért arra kérjük kartársainkat, hogy várják meg türelemmel, míg akár hivatalos helyről értesítést kapnak, akár lapunk útján erről értesítjük.

Egyik kartársunk februári lapunkban „Gondolatok a magányban” cím alatt a temetkezési egyesületünkről igen megszivlelendő cikket írt.

Miután a felvetett kérdés felett csak a közgyűlés dönthet, így érdemben csak azt ajánljuk kartársaink szives figyelmébe, hogy a temetkezési segélyalapunk és így a segítség is csak akkor lesz eredményes, ha minden egyes egyesületi tagunk vállalja a temetkezési segélyalap támogatását és belépését egy levelező-lapon bejelenti.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a temetkezési alapba belépni szándékozók kötelezőleg kijelentik, hogy a belépéssel járó 1 pengőt a belépéssel egyidejűleg és minden elhalálozáskor az 50 fillért befizetik. Tudomásul veszik, hogy a temetkezési hozzájárulás beküldésének három ízben való elmulasztása esetén temetkezési alap segélyezésére nem számíthatnak.

Mind azok tehát, akik a kartársi együvértartozás és a köl-

csönös segélyezésnek, illetve áldozatkészségnek hivei, lent leirt kötelező nyilatkozatot egy levelezőlapon küldjék be címünkre.

Mindenkit érhet baleset elv alapján reméljük, hogy senki sem fogja magát kivonni a közös áldozathozatalból.

Ak!knek nem áll rendelkezésükre a különbözőzeti vizsgálá-hoz szükséges jegyzetek, azok várják meg türelemmel az első vizsgázókat, akiket már most most felkérünk arra, hogy a vizsga letétele után jegyzeteiket akár kölcsön, akár rendes áron bocsássák a később vizsgázók rendelkezésére. Csak így oldható meg majd a vizsgára készülők jegyzetekkel való ellátása.

Felkérjük kartársainkat, hogy a nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel tagsági díjukat küldjék be. Amennyiben csekk-lap nem állna rendelkezésükre, úgy minden póstahivatalnál kapható biankócsekkben a 45.672 csekk számlánkra is beküld-hetik takdíjukat.

Felkérjük kartársainkat, hogy címváltozásukat minden hó 20-ig feltétlen jelentsék be, mert a lap zavartalan szétküldése csak így biztosítható, A címváltozásnál a régi címet is kérjük közölni a pontos könyvelés miatt. Névmagyarosítás esetén a régi név közlését kérjük,

Kérjük kartársainkat, hogy a hősi halált hall kartársak nevét és családi állapotát velük közölni szíveskedjenek.

Halálozások. Mély részvétellel értesítjük kartársainkat, hogy Horváth János hercegi erdőőr Vitnyéd január hó 31-én 32 éves hűséges szolgálat után 63 éves korában elhunyt. Özvegye és gyermekei gyászolják. Fentnevezett kartársunk a temetkezési alapnak tagja volt, özvegyének a temetkezési segélyt folyósítottuk. Kérjük kartársainkat, hogy a temetkezési hozzájáruláso-
kat beküldeni szíveskedjenek.

Bekes Dezső alerdész kartársunkat súlyos csapás érte. Jóságos felesége életének 53-ik, boldog házasságának 33-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt.

810 **Mindennemű nyomtatványt olcsón és izlésesen készít**

1510 **»Révai«-könyvnyomda**

100 **Tata, Fazekas-utca 23 szám.**

100 **Cégtulajdonos: PATAKY JENŐ.**

Telefon: 177

Rendelet

A m. kir. földművelésügyi miniszternek 36.724/1943. F. M. számú rendelete a vadászati tilalmi idők megállapításáról szóló 160.000/1941. F. M. számú rendelet egyes rendelkezéseinek módosítása tárgyában

Az 1925:XXIV. tc. 1. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

A 160.000/1941. F. M. számú rendelet (Rendeletek Tára, 1941. évfolyam 2257 oldal) 1. §-a (1) bekezdésének s) pontjában foglalt rendelkezés akként módosult, hogy a kacsák minden fajára április hó 16. napja helyett március hó 1. napjától tilos vadászni.

2. §.

A jelen rendelet a kihirdetésének napján lép hatályba. Budapest, 1943. évi február hó 11-én.

Báró Bánffy Dániel s. k.
m. kir. földművelésügyi miniszter.

Pénztári beszámoló

1943. január hó folytatása: Csata Albert Gyimesbükk 8, Sümeghy Sándor Sorokmajor 12, Németh János Bajna 6, Wolf Miklós Körösmező 10, Horvát János Feketevíz 12, Győri János Bükkzsérc 12, Kovács József 6, Kovács János Nova 5, M. kir. Alerdész Szakiskola Görgényszentimre 6, Lökös István Bánfalva 6, Bartolits Rudolf Oroszvár 12, Németh Ignác Oltárc 15, Bedi Károly Pakodhegy 2, Wurzinger Rezső Velény 2, Perhács Péter 15, Hajas József Percseny 15, Gillányi Ferenc Kelebia 6, Mohácsi András 12, Mahcsinszky Pál Gödöllő 8, Kovács Sándor Lelesz 14, Pölcz Kálmán Sárpentele 6, Tóthpözsi Péter Pál Tompa 3 10, Böndör István Bács 12, Borbély Béla Nagykapos 12, Káiser István Nagymadarász 9.

Január havi összes befizetés:

Február hóra befizettek: Vörös Lajos Bakonynána 6, Szép Gyula Nagykapornok 12, Németh Károly Hédervár 4, Horváth Imre Kutas 22, Bakai József Balatonszentgyörgy 10, Várközi János Kisbajár 6, Kroyer János Karád 12, Bartók István 12, Szabó Márton 10, Lovász József 10, Cziegler Miklós 12, Ábrahám Géza 12, Csordás József Nemetbánya 12, Senta József Szentpéterföldre 10, Horváth János Kohári 17, Varga Sándor Szin 6, Szalai Tivadar Veszprém 12, Szaszko István Szeged 6, Szakács István Nagybánya 3, Sziklai Gyula Sajó-

lászlófalva 20, Kapui Károly Bakonyszentlászló 20, Novodárszky Gyula Diósgyőr 8, Scheff József Gyertyánliget 9, Simunovits Antal Bagyán 12, Kovács János Kazár 6, ifj. Csorba István Alsóseleste 6, Hegyháti Miklós Szinfalu 460, Kovács József Vál 12, Kiss György Földeák 10, Zilahi János Bogyoszló 12, Balogh Lajos Esztergom 10, Peszeli Dezső Szilvagy 3, Juhász János Miskolc 5, Ochs Lajos Dolha 6, Gyenis János Jakabhegy 2'50, Cservenka Ferenc Tata 24'50, Deák László Debrecen 5, Kovács Béla Gézaháza 4, özv. Bögözy Gyárfásné Rákosszentmihály 3, Belányi Vilmos Dorog 3, Füzi István Kaposvár 20, Tomázy Zoltán Körösmező 15, Tihanyi István Kerepes 24, Szabó János Esztergom 10, Csemba Lajos Sümeg 17, Tarnai Gusztáv Gödöllő 14, Gazdag János Lábatlan 19, Vancsura Antal Szentgyörgy 10, Markó János Agyagosszergély 20, Kiss Géza Kerecsend 12, özv. Csizmadia Józsefné Iharkut 6, Bálint Dezső Kisszállás 14, Pollermann József Bács 12, Nyemkc József 24, Györgyi László Dunaszentbenedek 15, Simon István Mezőhegyes 8, Kósa József Csolnok 10, Kokály Ferenc Körösmező 3, Kasza József Pécs 1, Bányász Mihály Kolozsvár 4, Balogh József Bakonyszentlászló 20, Hardy János Nyerád 2, v. Nagy Bozsóki József Lillafüred 7, Kenese Béla Szokoly 12, Bene János Gutorfölde 7, Szabó Gellért Tiszabogdány 4, F. Minisztérium Könyvtára 1'35, Rakonczai Ferenc Radosztján 10, Boros István Tiszabogdány 34, Farkas István Királyszállás 9'60, Kákonyi Lajos Érsekcsanád 10, Tapolcai volt Urbéres 40, Kalász István Balasagyarmat 30, Bányovszky János Nyárjas 14, Cyörgy F. József Gyimesközéplak 12, Harkai József Högyész 10, Párma Béla Ógyalla 12, Tankó Péter Kükkszérz 12, Telek János Zagyaróna 10, Melnik Mihály Körösordas 20, Kovács József Szomaházi 2'50, Molnár József Bácsordas 20, Bráz Mihály Kosna 14, Hessz János Zagyaróna 6, Makai Kálmán Kolozsnéma 10, Trecska József Gyöngyösoroszi 5, Mokher János Csöprönd 14, Tungli Ferenc Bakonybél 6, Tarafás Mihály Alsóság 12, Deli Antal Korpád 15, Henez József Gánt 10, Lámer G. Lajos Felsőhomoród 17, Lázár Péter Árpádhalm 16, Farkas Jenő Réde 6, Szabó Ferenc Lesencetomaj 10.

(Folyt. köv.)

Kartársi üdvözlettel:

Pálmai József

főszámvevő.

Szakovizsgázott erdőőr állást keres 1943. év április 1-re. Középkorú, nős, őskeresztény, katonaviselt, több kitüntetéssel rendelkezik. Szíves megkeresés lhász István uradalmi erdőőr Kiskút, Lábod. Somogy m.

Szerkesztői üzenetek

Szabó János tagdíjhátraléka 1943. év végéig 18 P.

Csemba Lajos tagdíja 1943. év végéig 2 P., temetkezési túlfizetése 4 P.

Tarnay Gusztáv tagdíjhátraléka 1943. év végéig 9'50 P., temetkezési hátraléka 4'50 P.

Deák László tagdíja 1943. év végéig 50 fillér, temetkezésnél 4 P. túlfizetése van.

Dávid Sándor tagdíja 1943. év végéig rendezett, temetkezési túlfizetése 2'50 P.

Szenta József Szentpéterföldre tagdíja 1944. február végéig rendezett, temetkezési hátraléka 4 P.

Sziklai Gyula tagdíja 1943. év végéig rendezett, temetkezési hátraléka 3 P.

Kapui Károly tagdíja 1943. év végéig rendezett, temetkezési hátraléka 1 P.

Novodárszky Gyula tagdíjhátraléka 1943. év végéig 36'24 P., temetkezésnél 2'50 P.

Kiss György tagdíjhátraléka 1943. év végéig rendezett, temetkezésnél túlfizetés 3'50 P.

Balog Lajos Esztergom tagdíjhátraléka az év végéig 6 P.

Juhász János Miskolc tagdíjánál 1943. év végéig 50 fillér, temetkezésnél 1 P. túlfizetése van.

Vitéz Nagy Bozsoki József Lillafüred tagdíjhátraléka 1943. év végéig 7'50 P., temetkezése rendezett.

Kósa József Csolnok tagdíjhátraléka 1943. év végéig 24 P., temetkezése rendezett.

Györki László Diuszentbenedek tagdíja 1944. év február hó 1-ig rendezett, temetkezése kiegészítve.

Kalász István Balasagyarmat tagdíjhátraléka 1943. év végéig 10 P.

Makai Kálmán Kolozsnéma tagdíjhátraléka mint egész tagdíjas 1943. év végéig 6'50 P., temetkezési túlfizetése 2 P.

Deli Antal Koprád tagdíja 1943. év végéig rendezett, temetkezési túlfizetése 3 P.

Szabó Ferenc Lesenczetomaj tagdíjhátraléka 1943. év végéig 3 P., temetkezése a mai napig rendezett.

Hirdetéseket

felvesz

lapunk Kiadóhivatala.

A Z E R D Ő

XVII. ÉVFOLYAM

1943. ÁPRILIS

4. SZÁM.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési díj; egész évre 6 pengő. fél-évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények, erdőszolgák stb. a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt, de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesületi tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szemleli részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Tatára küldendők.

A petit betűs vagy táblázatos hirdetések díja milliméterenkint 40 fillér. A legkisebb hirdetés ára 4 P. A támpéldány ára darabonként 1 P.

Örömöt akartok?

Kartársak! Menjünk ki e tavaszon képzeletben együtt erdőkbe és vegyük sorra a rügyező fákat és intézzünk mind-egyikhez kérdést: van-e örömük? A felelet meglepő lesz. Azt sugják, hogy van és a még alig kiterült lombágaikkal felénk udvarolnak és mintha kegyes legyezésbe fognának, eltüntetik rólunk a koratavas gondjaitól és melegétől arcunkra gyöngyözött izzadtságot és mi hálásan tekintgetünk szét fáink között, hogy a nagy alvás és fázás után is megőrizték szeretetüket, örömeiket irántunk. Némelyek közülünk el-el maradoznak és érzékenyen megsimogatják az ismerős fákat. Szólnak hozzájuk, mintha beszédük lenne velük és épen ez a beszélgetés reánk nézve a legbiztatóbb. Elmondják a télben kiállt izgalmakat, amiket a szelek, a viharok, a fagyok okoztak. Mint csavardott a szél izmos karjaival az ágakra és miként feszítette meg erejét, hogy tövestől rántsa magával a pusztulásba az életet. Mekkora erőfeszítésbe került a fának, hogy helyén maradjon. Nemcsak törzsét feszítette feszesebbé, de gyökerét is mélyebbre eresztette oda, ahová nem ért a fagy, ahonnan évről-évre feljut az erő a törzsön át az ágakba és kiforr rajta a rügy, a kedves vendégünk — a mi éltünk — amiért fáradunk. A távollét az élet számára. Úgy is mondhatnánk: „lelkigyakorlatra” megyünk, ahol megismerkedünk a szenvedés titkaival. Ahol mindenegyes lelkigyakorlatos pont arról szól, hogy tél,

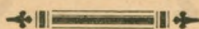
szenvedés nélkül nincs élet, nincs nyugalom és nincs boldogság. Mit érne az örök tavasz vagy örök nyár? Mindannyian észrevehettük már, hogy a májusi orgona nyílás után magunk akarunk változást és szinte tologatjuk az időt, hogy az unt orgona után rózsákat láthassunk. Az elvirulása után meg a gubona érésben élünk és készülünk hangos kaszakalapálással és fenéssel az aratásra. Pedig ott a rém: a tikasztó hőség, a nyári kín. Lassan őszbe hajlanak a hónapok és mi nem tiltakozunk. Előszedjük a gunyát és előbb csak panyókára vetjük, majd észrevétlenül ráncsuszik és egyszercsak azon kapjuk magunkat, hogy megvastagodott rajtunk a ruhánk a goromba téltől. Úgy jártunk mint az örökké ujság után vágyakozó gyermek, mely nyugodtan mondhatjuk az egész emberiség ábrázolója. Egy ideig hallgat, aztán elkezd sírni. Édesanyja ringatja, akkor elhallgat. Kis idő múlva megint sírni kezd, mert unja a ringatást. Anyja leteszi a földre, a gyermek elhallgat, mert tetszik neki az új hely. Kis idő múlva megint sír. Akkor játékot ad a kezébe. Elhallgat, de nem sokáig, míg végre kifárad és elalszik. Így nyugtalanodunk mi emberek is és vágyakozunk új örömök után. A vágyakozások kielégítésére a Világ vállalkozik, még pedig a legkülönfélébb módon. Ha a földön nem érzi jól magát az ember, megnyitja számára a levegőt és repülőgépen fellöki a hideg magasokba. Ha onnan visszasírja magát, megnyitja neki a föld gyomrát és leviszi bányákba, ahol játéknak, csillogásnak terem az arany. Vagy bűvárhajón leviszi a tengerfenékre, ahol gyöngyöket halászhat. Színházakat, kabarékat, cukrászdákat, kocsmákat, hangversenyeket, olvasótermeket nyit meg, csak örüljünk. Ha fáj a testünk, hogy ne fájjon, csillapított ad, szomorúság idején szesszel itat, hogy ne érezzük a lélek mardosásait. És a kiáltás az örömök után mégis mind hangosabb. Hangosabb, mert az ember mindinkább jobban távolodik az örömtől. Ha valaki nagyon kiált az öröm után, annak nincs öröm a szívében.

Az öröm rejtőhelye kedves Kartársaim a szenvedés! Aki sokat jár emberek között és hallgatja sóhajaikat rájön arra, hogy az emberek szeretnének menekülni a szenvedések elől. Igen, mert a szenvedésnek csak a kéréget, külső felületét veszik észre. Sok ember csak a jajgatást hallja, mely fölszakad a szenvedő ajkáról és irtózáttal tölti el, mert nem hallja a szenvedés tiszta csengését, mely a mélyről úgy tör elő, mint az imádság a jól szenvedőből. Aki a bajokat nem csupán csapásoknak nézi, amelyek aravalók, hogy végig és végig sértsék és megtörjék az emberi lelket, melytől azt hiszik csak menekülni illik. Nem, a szenvedések nem aravalók, hogy menekülést keressünk a szenvedélyek poharához, vagy ha már azok

sem izlenek, a halálhoz. Mi lenne a természettel, ha minden tél elől megfutamodna? Mi lenne a fákkal, a réttel? Bizonyára az történe, hogy nem jutnánk soha új tavaszra, zöldelő erdőre, virágos rétre, mert éppen a tél az, mely újra erősíti a szunnyadó sejteket, hogy annál erősebben pattantsa ki az erős fakérget az új élet előtt. A szenvedés teremti meg a legigazibb kapcsolatot köztünk és erdők közt. Nem a mi fájdalomunk-e a téli haldoklás az erdőben? Amikor vért könnyez, verejtékez és ha jól odafigyelünk még keserves jajkiáltást is hallhatunk erdők felől. Felsőhajt erdők a fázós télben, mint ahogy mi is felhördülünk a csapások súlya alatt, de tudjuk, eljön az idő, amikor lesz annyi erőnk, hogy lezárhassuk magunkról a kint, a fájdalmat és ez a mi tavaszunk.

E hónapban husvétet ünneplünk kedves Kartársak. Emlékezzünk csak a nagy „Haldoklóra” Krisztusra: minden szava a feltámadást lehelte. Azt gondolhatnánk, hogy a halál pusztulás, az elmulás, pedig csak látszat, mert mennél többször hal meg bennünk valami, annál több hely marad az új küzdelemhez. Taroljuk csak le télen erdeinket, meglátjuk, tavasszal mennyi erőteljes új hajtás mutatkozik majd a zöldelő fűvek közt és ha jól gondozzuk a csemetéket, nem bántuk meg a téli tarolást...

Kartársaim! visszafelé jövet az erdőnkől, ahová együtt vándoroltunk képzeletben, ne jöjjünk együtt, hanem megint csak képzeletben maradjon mindegyikünk egy-egy kedves rügytől borított fa mellett és beszéljünk vele a téli szenvedésről és a dús rügyezésről... Sokra tanít még bennünket, amit csak kettesben lehet megtudni a husvétii csendben...

Áldozat a győzelemért

Keleten most a világtörténelem legnagyobb csatája folyik. Harc, amelynek elszántsága és méretei mellett eltörpülnek a história legirtózatosabb ütközetei is. Ebben az embert, vért, anyagot emésztő küzdelemben csak két esély van: győzelem vagy elpusztulás. Európai szabadság vagy világkatasztrófa, amely maga alá temeti az emberi civilizációt, keresztény kultúrát, a népek és egyéni életek szabadságát és egyetlen irtózatossá rabszolgagyarmattá alakítja az egész világot.

Ilyen harcban, ekkora küzdelemben, amikor népek sorsa vettetik kockára, amikor egy egész világ jövője fölött tör-

ténik döntés, a háború természetéből folyólag lehetnek veszteségek, de — annak, akinek van hite és meggyőződése — pillanatnyilag sem szabad kételkedni abban, hogy ezekben a csatákban mégis az erkölcsi igazság, a jobb vezetés, fölünyesebb technika, fejlettebb kultúra, hasonlíthatatlanul különb szervezettség, vagyis a mi oldalunk aratja a teljes győzelmet.

A magyar hadijelentés is kertelés nélkül elismerte a magyar csapatok nehéz és veszteségteljes harcát, amely hősiességében, elszántságával semmiben sem marad alatta a nagy szövetségesek dicsőséges helytállásának. A belső arcvonaltól, a szeretteiért aggódó, hőseiért lelkesedő Magyarország súlyosnak érzi egyetlen magyar honvéd hősi halálát, vagy könnyebb sebesülését is, de számol azzal a könyörtelen ténnyel, hogy ma a háború vastörvénye uralkodik a világon. Áldoznunk és véreznünk kell, hogy megmeneküljünk attól a sokkal nagyobb, sokkal súlyosabb és minden tekintetben elviselhetetlen csapástól, amit a Magyarországra szabaduló bolsevista áradat jelentene. A nálunknál jóval kisebb finn testvér ugyanilyen megdönthetetlen meggyőződéssel állta az 1939–40-es esztendő téli csatáit, ugyanilyen rendíthetetlen helytállásról tesz tanúságot ma is a héroszi bajtárs, a nagy német szövetséges védereje ugyanilyen mesebeli kitartással állja a bolsevik embercsorda tömegrohamait. Sztalingrádban, az összelőtt romváros lövészárkaiban, az egyszerű gránátossal egy vonalban, kezében szuronyos puskával harcol a tiszt, a vezénylőparancsnok, a tábornok. Ha tiz, ha száz ember önfeláldozásáról van szó, a cinikus, hidegszívű ember talán azt mondhatja, hogy ez szent örültség, de amikor százezer ember éhezve, vérezve, utolsó töltényig kitarva küzd, akkor ebben a hősi erőfeszítésben, ebben az ezreket egybefoglaló halálraszántságban meg kell érteni mindenkinek, hogy ők, akik ott vannak, akik közvetlen közelből tekintettek bele a bolsevik pokol minden rémségébe, jobbnak látják a halált, éhezést, embertelen nélkülözést, mint azt a bizonyos szovjetmenyországot.

Ebben a meggyőződésben egyenlő értékű társ velük a honvéd, aki inkább veszteségeket szenved, inkább elcsorgatja piros vérét a végtelen, fehér hómezőkön, sem mint, hogy a magyar otthonra engedje szabadulni a vörös pokol ördögi tűzét. S ha vannak veszteségek, ha a magyarság sem menekülhet a háború következményei elől, akkor ezeket nem rémüldözéssel, hanem a testvér iránti mélységes sajnálattal, de mindennekfölött azzal a hittel kell fogadni, hogy a mi fiaink áldozata nélkül ezerszeres vértenger borítaná el az akácos portát, vérfolyam sodorná magával a gyermek bölcsőjét és tűzben, vérben, bolsevik terrorban pusztulna el a magyar otthon s vele

minden, ami magyar és amiért érdemes élni. Igen! Vannak kemény perceink, nehéz óráink, vannak legendás hőseink, de ők, akik meghalnak, valamennyien tudják, hogy a maguk világát védik. Az ő drága vérével áztatott barázdából egy erős, független Nagy-Magyarország számára fog tavasszal kisarjadni a biztos győzelem és a jövődő vetése.

Kötelességteljesítés

Kedves és megható az a ragaszkodás, mely kiérződik a fronton küzdő és a hazáért legnagyobb áldozatot hozó kartársaink leveleiből, akik hálásan emlékeznek meg az itthonmaradt kartársakról, örömmel olvassák lapunkat s mindannyiszor annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy kartársaik is maradék nélkül teszik meg kötelességüket egyesületükkel szemben, összetartásukkal, lankadatlan munkásságukkal megteremtik az alerdészek szebb és boldogabb jövőjét. Munkára, kölcsönös megbecsülésre és szeretetre buzdítanak.

Akik e sorokat írják, teljes mértékben átérzik e szavak fontosságát, mert tudják, hogy csak így állhatnak ők is helyt, csak így tudnak eredményesen harcolni a nagy túlerővel szemben, csak így tudják hazájukkal szemben megtenni kötelességüket és megvédeni az itthonmaradottakat.

A közös szenvedés valahol Oroszországban egy egész új, erősebb, gerincesebb, bajtársiasabb, megértőbb, de a tűzben keménnyé acélosodott új embertípust nevel, mely nem tűr megalkuvást, nem tűr határozatlanságot, hanem miként azt az ellenséggel szemben gyakorolta, bátran néz a veszéllyel szembe és gyors elhatározással cselekszik.

Minden hálánk és aggodásunk ezeké a hazát védő bátor harcosoké, akiket szeretetünk, bajtársi együttérzésünk kíséri a végtelen harcok mezején, akiket visszavárunk dicsőséges harcaikból, hogy a harcmező után itthon békés munkájukkal boldog megelégedésben élhessék jól megérdemelt életüket.

Ezeknek a harcos hősöknek tanácsait pedig mi itthon maradottak szívleljük meg, fogadjuk meg nekik, hogy küzdünk és küzdeni fogunk érdekeikért, szebb és boldogabb jövőjükért, hogy ezzel biztosítsuk számukra hazatértük után munkájukért és becsületes helytállásukért járó gondtalan életüket.

Sokat írtunk és beszéltünk már az egyesülés szükségességéről, az összetartásban rejlő erőről, a kölcsönös kartársi

megbecsülésről és szeretetről, úgy hisszük ezen igazságokkal mindnyájan tisztában vagyunk. Minden évben közgyűlési találkozáson megismételjük hitvallásunkat és megfogadjuk, hogy laudakodatlan erővel küzdünk tovább érdekeink védelméért, hogy mindazt, amit egyesületünkön keresztül megvalósítandó célul kitűztünk, megvalósuljon és meghozza számunkra a régvárt boldogabb jövőt.

A mai nagy világégésben mindenkire kétszeres munka esik mint békeidőben, ma mindenkinek megfeszített erővel kell dolgoznia, hogy a haza védelmére bevonult kartársaink helyett is elvégezzük a közérdekű és mindennapi szükségletet biztosító erdőgazdasági munkálatokat. Helyt állunk és szó nélkül dolgozunk megfeszített erővel, mert ez kötelességünk. Tudjuk, hogy ezzel tartozunk Hazánknak és azoknak, akik a legtöbbit, a legnagyobbat adják, akik a békés munkát, a családi tűzhely nyugalmát biztosítják nekünk és családunknak. Nem kérünk, nem várunk elismerést, mert ez kötelességünk.

E mellett a kötelelenség mellett nem szabad megfeledkeznünk érdekeinkről sem, nem szabad elfelejtenünk, hogy egyesületünkkel szemben is van vállalt kötelességünk, hogy minden tudásunkkal és befolyásunkkal támogatni tartozunk. Kötelességünk elsősorban abban áll, hogy a vállalt fizetési kötelezettségeinknek eleget tegyünk, mert ezzel biztosíthatjuk egyesületünk zavartalan működését.

Másodsorban: ma amikor az ország minden részébe eljutnak olyan kartársak, akik egyesületünknek tagjai, nézzenek körül azon a vidéken, ismerjék meg az ott élő kartársakat, vázolják előttük egyesületünk célkitűzéseit és igyekezzenek őket belépésre bírni, vagy címüket velünk közölni, hogy mi vehessük fel velük az érintkezést.

Harmadsorban: ne térjenek napirendre egyszerűen a temetkezési segélyalap ügyében tett felhívásunk felett, hanem gondolkodjanak és adják tanújelét áldozatkészségüknek azáltal, hogy a kis áldozatot követelő, de adandó esetben igen hathatós segítséget nyújtó segélyalapot hozzájárulásukkal támogatassák. Mit ér minden nemes elhatározás és szociális gondoskodásra való törekvés, ha a felvetett és a közgyűlés által elfogadott szép gondolat a kartársak nemtörődömségén nem fejlődhet azzá, amivé a jóakarató indítványozó szánta.

Csak nemrég vetette fel Kostyál kartársunk azt a gondolatot, hogy a temetkezési segélyt fizessük ki a harcúeren hősihalált halt kartársak hozzátartozóinak, hogy ezzel hálánkat és kötelességünket némileg leróhassuk azokkal szemben, akik értünk, nyugalmunkért a legnagyobb kincsüket, életüket adták. Az elgondolás nemes szívre vall és úgy érezzük, hogy kicsi-

nyes gondolkozásunk és szűkmarkuságunk miatt szégyenkeznünk kell, mert nem tettük meg kötelességünket.

Nem térhetünk napirendre anélkül, hogy ne érezzünk önvádat, melytől csak úgy szabadulhatunk, ha legközelebbi gyűlésünkön pótoljuk és helyrehozzuk ezen mulasztásunkat.

Kötelessége ezenkívül minden kartársnak a legjobb tudásával közreműködni lapunk támogatásában, megfelelő szakcikk beküldésével.

Elhisszük és méltányoljuk kartársaink nagy elfoglaltságra való hivatkozást, mégis állítjuk, hogy egy kis önfeláldozással, egy kis megerőltetéssel maradna kartársainknak annyi idejük, hogy évenként egy szakcikket írjanak, megfigyeléseikről, a végzett és tanult munkájukat új környezetükben lapunk útján ismertessék.

Annyi jó és tanult, szellemileg képzett, jól felkészült kartársat ismerünk akiknek nem kerülne megerőltetésükbe, ha évenként egy szakcikket írnának, amivel hozzájárulnának lapunk útján kartársaink ismereteinek bővítéséhez. Sokan vagyunk, elég sok műszaki tisztünk is van, akik beosztásuknál fogva is nagyobb látókörrrel rendelkeznek, tehát csak akarni kellene és megvalósulna az az óhajunk, hogy kartársaink egymástól tanulva bővíthetnék ismereteiket és olyan dolgokkal ismerkedhetnének meg, mely egyébként nem adódna meg nekik.

A magyar közmondás azt mondja: „Segíts magadon, az Isten is megsegít.“ Ez a közmondás egy aranyigazság marad mindig, mert ha magunk nem segítünk magunkon, hiába várjuk, hogy Isten valami csodát tesz velünk. Elsősorban tehát magunknak kell segíteni magunkon, hogy Isten segítségét kiérdemeljük. Segíteni pedig úgy tudunk legjobban, ha lapunkban közreadott szellemi és gyakorlati felkészültségünket megmutatjuk és ezzel megcáfoljuk a rólunk alkotott téves felfogást.

Tanuljunk és tanítsunk másokat, mert ez is kötelességünk, ezzel is tartozunk embertársainknak és magyar Hazánknak. A hosszú gyakorlati és élettapasztalatainkat még hiuságból se rejtsük véka alá, ne zárkózzunk el az ifjúságtól, akik tanulni akarnak tőlünk. Ne vigyük tudásunkat a sírba, mert ezzel ártunk Hazánknak. Gondoljunk mindig arra, hogy szerzett tudásunk mennyi megfigyelést, utánjárást, lemondást követelt tőlünk és mily lelkiismeretlenségűek vagyunk, ha minden támogatás nélkül hagyjuk, hogy ifjú kartársaink ismét előlről kezdve hosszú éveken keresztül szerezzék meg azt a gyakorlati tudást, amit mi már megszereztünk, de talán gyarló emberi hiuságból nem árulunk el, nehogy az ifjúság minden megerőltetés nélkül jusson mindannak tudatába, amihez nekünk hosszú idő kellett.

Aki így gondolkozik és ezt teszi, az megfeledez az arról,

hogy az idő nem áll meg, hogy minden fejlődik és halad, tehát nekünk is mindent el kell követnünk, hogy ifjúságunk teljes felkészültséggel helyt tudjon állani. Ezért kötelessége minden kartársunknak közreműködni abban, hogy hosszú élettapasztalatait, megfigyeléseit az ország minden részéből eljuttassa lapunk szerkesztőségébe, ezzel lehetőséget és alkalmat ad ifjú nemzedékünknek a tanultak kiegészítésére és ismereteik bővítésére.

Ne feledjük el, hogy lapunkat elsősorban ezért indítottuk meg, ne felejtjük, hogy lapunkon keresztül ítélnék meg, hogy ezen keresztül mutathatjuk meg legjobban, hogy érettek és felkészültek vagyunk.

Ha olvassuk a „Magyar föld” című lapot és abban „Tanuljunk egymástól” című cikkeket, önként vetődik fel bennünk a kérdés, hogy ezek a kiscgazdák, akik ma szintén kétszeresen vannak munkával terhelve, akiknek felkészültsége sem nagyobb a mi alerdészeink felkészültségénél, mégis miért tudnak lapjuknak állandóan megfigyelésükről egymás tudásának bővítésére szakcikkeket írni. Nyilván azért, mert tudatában vannak kötelességeiknek, mert tudják, hogy tudásuk és tapasztalataik közreadásával nem csak egymásnak, hanem a Hazának is szolgálatot tesznek és ezzel kötelességüket teljesítik.

Remélni merjük, hogy nem csak mi, de minden kartársunk átérzi a kötelességteljesítés szükségességét és minden tudásával közreműködik egyesületünk és lapunk felvirágoztatásában és ezzel teljesíti Hazája és kartársa iránti kötelességét. Ez fogja meghozni karunk számára az elismerést, szociális és jogi helyzetünk javulását, ezzel biztosíthatjuk a Hazánkért és az emberiségért küzdő kartársaink számára az annyira óhajtott szebb jövőt.

Tegyétek meg kötelességeteket, hogy biztosítható legyen számotokra és fiaitok számára a becsületos munkátok után kijáró megélhetés.

Április havi teendők a méhesben

Az enyhének mondható tél után a tavasz is korábban köszöntött be, mint az előző években.

Március második felében a méhek már bőségesen hordták az életet adó virágot és ennél fogva az egészséges méhcsaládok is erősebb tevékenységet fejtettek ki.

Alkalmas időben most már alapos vizsgálatot tartunk a családoknál.

Ha az anya rendszeren petézik, szép, fiatal, dolgozósejtes építménye van és megvan a tavaszi fejlődéshez szükséges 4—5 kg. élelme, a család csendben van. Ahol nagyobb kiterjedésű gyümölcsösök vannak, — megfelelő időjárás mellett — kevesebb élelem is elég, mert a kajszi, őszibarack, cseresznye, szilva nemcsak virágot ad, hanem jól mézet is. Jól mézelenek ezenkívül április végén, május elején a juharfajták is, de különösen a fürtösjuhar.

Ha növelni akarjuk jövedelmünket, — ami a mai időkben különösen ránk férne, — igyekezzünk családjaink fejlődését serkentő etetéssel elősegíteni. Nemcsak a mi, de a nemzet szempontjából is fontos, hogy minél többet termeljünk mindenkől.

Mivel köznapokon szabad időnk nincs, úgy vasárnap készítsük el a serkentő etetéshez szükséges egy heti folyadékot. Ezt úgy készítjük el, hogy 1 kg. cukorhoz 6 dl. vizet adunk, ezt állandó keverés mellett fölfőzzük és esténként annyit melegítünk fel belőle, amennyi egy etetéshez szükséges. Minden dl. folyadékhoz fél dl. vizet adunk.

A serkentő etetés 4 hélig tart megszakítás nélkül — és tekintet nélkül arra, hogy van-e hordás vagy nincs — vagyis április 1, de legkésőbb 6-tól április 29-ig, illetve május 4-ig.

Az egyformán elkészített heti folyadékhoz minden héten több és több vizet adunk úgy, hogy a negyedik héten 1 dl. folyadékhoz 2 dl. vizet adunk.

A mi szolgálatunk nincs időhöz kötve, tehát nem lehetünk alkonyatkor olthon, különösen nem most, szalonkahúzás idején, de a serkentő élelmet, — ha később jövünk is haza — egy zseblámpa fényénél is be tudjuk adni a családoknak. Megfelelő berendezéssel 10 perc alatt akár 20—25 családnak is. Az első két napon egy kis mézet is keverhetünk a folyadékba, hogy a méhek előbb rászokjanak.

Arra nagyon ügyeljünk, hogy az élelemből el ne csepegessünk, mert könnyen rablást idézhetünk elő.

A méhcsaládokat most kell takarni a lehető legmelegebben, nehogy a kiterjedt fiasítás megfázzon, ami a család pusztulását idézheti elő. A röpnylásokat is szűkítsük le, amíg a serkentő etetés tart.

A fiasítás szaporodásával ne feledkezzünk meg a fészek bővítéséről. Mindig csak annyi keretet adjunk a családnak, amennyit könnyen takar.

Ha a család a fészket zsúfólásig megtöltötte, az érett fiasításos kereteket rakjuk át a méztérbe és helyettük adjunk a fészekbe kiépített dolgozósejtes, esetleg — csak ha jó hordás van — egy-két egész műlépes keretet. A nyílt fiasításos

kereteket az anyával természetesen a fészek közepébe tesszük és egyidőben az anyarácsot is közbehelyezzük. A méztérbe hiányzó kereteket szintén kiépített keretekkel pótoljuk.

Gyenge családokat, amiket esetleg az anyák végett tartottunk, a gyengébb anyákat kidobva most már egyesítsük, mert a gyenge családok se mézet, se rajt nem adnak, csak felesleges munkatöbbletet. (A családok egyesítését lásd „Az Erdő” 1942. 2.ik számában.)

A méhitatóba öntsünk mindennap tiszta, jó meleg vizet és legalább hetenkint forró vízzel sikáljuk ki, hogy az idegen, beteg családoktól vízért odajáró méhek ne hogy megfertőzzék a mieinket is. Amelyik családnál kevés az élelem, azt lehetőleg kilós adagokkal etessük föl. Ne sajnáljuk tőlük az élelmet, mert később majd sokszorosan visszafizetik.

Végezetül pedig: továbbra is vigyázzunk a családok nyugalmára. Vezessünk róluk pontos jegyzeteket, amiből bármikor megtudhatjuk a család állapotát és így nem kell feleslegesen bolygatnunk.

Kostyál János.

Védjük az erdei hangyát

Amikor e kicsi szorgalmas, de lényegében tényleg jelentéktelen állatkát választottam témámnak, gondolkodtam azon, érdemes-e ezekkel az apró mindenki figyelmét kikerülő szorgalmas nagy népszerűségű állatkákkal behatóbban foglalkozni? és arra az elhatározásra jutottam: Igenis megérdemlik, hogy az emberiség, de különösen az erdészeti kar figyelmét rá felhívjuk.

Mindig volt... de különösen a mai vágató iramban rohanó-kultúrával mindjobban felszaporodott azoknak az embereknek a száma, akik útjaikat gondoktól nehéz, lehorgasztott fejjel róják. Rohannak, futnak a megélhetés, a mindennapi kenyér után. Számtalan esetben előfordult már velem is meg nem hiszem, hogy volna ember kívül még nem történt volna meg, hogy gondjaiba burkolózva útközben ne keresztezte volna útját egy fűrgemozgású kicsi alig észrevehető dolgos állatka, a hangya. Bár különösebb figyelmet, különösebb megbecsülést nem tulajdonítva neki, egyszerűen átlépi vagy ha éppen a lába alá szalad rálép. Eszébe sem jut, hogy az a pici állatka épp úgy munkába vagy munkából szalad mint Ő, talán még szándékosan is rálép azért, mert a munka helyén lerakott elemőzsiájába belement. Nem gondol arra, hogy azt is az élni-

akarás, az ételöszton hajtja . . . Ha nagyon szigorúan veszszük, le kell szegeznünk azt a tényt, hogy a lakásokban és a konyha körül nem szívesen látott vendég mert az ételben, de különösen az édességekben sokszor jelentékeny kárt okoz, mert belemászva beleszagadnak, így az étel izléstelené válik, ezért a lakásokban és konyha körül indokolt az irtása. De sokat gondolkodtam már afelett: vajjon miért irtják olyan helyen, ahol kárt nem okoz? sőt ha jól megfigyeljük az emberiségnek, de különösen nekünk, az erdészeti terén vannak segítségünkre, úgy az erdőben, mint a csemetekert és gyümölcsösökben. Talán voltunk már többen, akik figyeltük ezeknek az apró nagy népeességű szorgalmas, dolgos állatkáknak életmódját. Természetadta ösztönüknél fogva ott ütik fel tanyájukat, ott telepednek meg, ahol életfenntartásukhoz szükséges dolgokat ha nem is könnyen, de különösebb nehézségek nélkül tudják megszerezni. Ilyen helyek pedig az erdő, gyümölcsösök. A csemetekert már kevésbé alkalmas hangyák megtelepedésére, mert a folytonos kapálás miatt elidegenednek, de azért ha a kerítések mentét lüzetesen átnézzük, egész biztos találunk kisebb-nagyobb bolyokat. Legjobban szeretnek azonban olyan helyen, ahol zavartalanul élhetik munkás-dolgos életüket, bolyaikat különös előszeretettel építik fenyves-erdők csendes fűmentes talaján, ahol a lehullott fenyő tűiből rakják meg fészüküket. Ezt az állításomat azonban nem általánosítom, mert nem minden hangya fajta szereti az erdők csendjét, ahol a saját emberségéből az önmagára utaltságából kell megélnie. Egyes fajtákat mellőzve, csak azokról a fajtákról szándékozom említést tenni, amelyek erdészszemüvegen nézve kimondottan csak hasznos hajtának, amelyeknek védelmére kell, hogy kelljen minden erdész, ezek pedig a következők: Az erdei vörös, az erdei fekete: (az első *Formica rufa* L utóbbi *Formica pratensis*.) Kettőjüket könnyű megkülönböztetni az első teljesen vörös, míg a másíknak a hátrészén nagy fekete folt van. Mind a kettő, de különösen a vörös harciasságánál fogva nagy hasznára van az erdőnek. A kárlékony rovarokat. (hernyó, bogár, tetvek) megöli és messze távolságokról az otthonába a bolyba viszi közfogyasztásra. Az említett kártékonyakból a két elsővel a hús, míg a harmadik, a tetvekkel az édességet pótolják. Azt hiszem mindenki látta már ha nem is az erdőben, de odahaza ha máshol nem, a kertjében lévő rózsafái némelykor a hangyáktól látogatott, biztos tűnődött is már felette, hogy mi lehet az oka? . . . De amikor jobban szemügyre vette valószínű látta, hogy a fiatal hajtásokon és a levélszárakon sűrűen egymásmellett zöldes színű tetvek vannak. A tetvekben lévő nedv édeskésízű, mivel cukorhoz nem jutnak, a tetvek nedvét

ből pótolják cukorszükségletüket. Tehát nekünk nem kárunkra, hanem hasznunkra vannak. Ezért felhívom kollégáim és kar-társaim kedves figyelmét arra: Ha a védkerületében hangya-tojás (báb) szedőket talál könyörtelenül kobozza el tőlük, és vesse velük oda vissza, ahonnan elrabolták. Ne lágyljon meg a szíve a csavargó sopánkodásán, mert akkor önmagá-nak és a védelmére bízott milliós közvagyonnak ellenségévé lett. Mert gondoljunk csak arra, azért mert a tudatlan ember anyagi helyzetén pár fillérrel enyhítve lenne, tönkreteszünk, megfosztatjuk magunkat nagyon sokezer becsületes, dolgos segítőtársunktól, a hangyától.

Szerény véleményem szerint úgy gondolom: több hasz-nunk van abból, ha a közvagyon kárára levő rovarokat, tet-veket pusztítják, mint egyes emberek kedvenc madarai vagy halai néha ilyen felbecsülhetetlen drága, de aránylag mégis olcsó csemegéhez jutnak.

Védjük tehát az erdei hangyát!

Molnár József.

Az 1942. évi trófeák bemutatása

A nemzeti, vadászati Védegylet március hó 16-án nyitotta meg trófea bemutatófát a pesti Vigadóban.

A szép elrendezésben bemutatásra került szarvasagan-csok közül az első aranydíjas Kunder Antal Gemec, Tolna me-gyében a kalocsai érsekség területén ejtett 9.47 kg. súlyú 16 ágú 209.11 pont számmal.

A második aranydíjas Rutich Sándor Szalatnak, Baranya megyében a pécsi püspökség területén ejtett 9.80 kg. súlyú pá-ratlan 16-os, 201.34 pont számmal. Vadaskerti szarvas agancs gróf Széchenyi Móric Iharos, Somogy megyében kalocsai érsek-ség területén ejtett 7.25 kg. súlyú, 14 águ, 188.66 pont szám-mal bronz éremmel díjazott.

A dám-lapátok közül József főherceg tábornagy ő sirályi fensége Pusztavacs, Pest megyében, Fülöp Józsiás Szász Co-burg Gothai herceg területén ejtett 3 kg. súlyú, 184.02 pont számmal bronz éremmel díjazott.

A vadaskerti dámlapátok közül Főméltóságú Horthy Mik-lós kormányzó úr által gróf Tisza Lajos Kálmán területén ejtett 3.20 kg. súlyú, 196.62 pont számmal ezüst éremmel díjazott.

Az őzagancsok közül, Kraft Janos Apanagyfalú Szolnok-Doboka megyében, Csáky István területén ejtett 39.6 dkg. súlyú 167.05 pontszámmal bronz éremmel díjazott.

A vadaskerti mufloncsigák közül Gróf Cziráky Alice Gyarmatpuszta Komárom megyében, Metternich Sándor Klementina hercegnő vadasterületén ejtett 195.85 pontszámmal ezüst éremmel díjazott.

Vadkanagarak közül, Szabó István Gödemesterháza Maros-Torda megyében, Kelemen Vadásztársaság területén ejtett 203.10 pontszámmal aranyéremmel díjazott.

Andory-Aladics Zoltán Csikszenttamás, által ejtett 200.85 pontszámmal aranyéremmel díjazott.

Báró Huszár József Szalárd, Maros-Torda megyében ejtett 199.25 pontszámmal ezüst éremmel díjazott.

A vadaskerti vadkanagarak közül gróf Nádasdy László Alsópere, Veszprém megyében ejtett 193.70 pontszámmal ezüst éremmel díjazott.

A kiállítás termének díszítése és a kiállított trófeák elhelyezése a rendező bizottság fáradhatatlan munkáját dicséri.

Ne legyen irgalom, . . .

Hogy megtudják mi az,
imán kulcsolt kezük,
Ha a halál-sikoly
elvette az eszük,
Ha a gránát füttyöl
esztelen zenével,
A földet markolná
görcsösen a kezük,
Ne legyen irgalom! —
ki a frontra velük.

*

Csak egy éjszakára!
Csak egy éjszakára?
Nem kell még annyi sem,
előbb jó a fáma!
Mikor az est csillag
gyér fényt vet a rögre,
Jönnek a repülők
itt és ott dörögve.
Kegyetlen halált hoz
mint megannyi ármány.

Lebegnek a légben,
mint a papírsárkány.
Elveszted a fejed,
eszedbe jut minden;
Imádkozol buzgón:
Mentsen meg az Isten!
Felszállnak a „Héjják” —
sírva és röhögve,
Haldoklik sok vitéz,
égre néz hörögve.

*

Mindez nem tart soká,
tíz perc sem kell néki,
Mikor a szél sóhajt,
s holt ruhátat tépi.
Elég lesz ennyi is,
akik otthon vagytok,
Akik feketéztek,
Akik drágán adtok.

Kiss Géza.

Pénztári beszámoló

Január havi befizetések összege mult lapszámunkból ki-
maradt. Befizetelt összeg januárban 2287 20 P.

Február havi befizetések folytatása : Mocsáry József Réde
10, Pintér Lajos Tamási 12, Szendrey István Mocsolyástelep
30, Vancsura István Baja 12, Földművelésügyi Minisztérium
Budapest 108, Ambrus Ferenc Tusnádfürdő 6, Szekér Károly
Gyertyánliget 10. Február havi befizetések összege 1238 45 P.

Március havi befizetések : Jánossy Sándor Kolozsvár 6,
Varga Lajos Rédics 10, Milos József Fűzfőgyártelep 12, Tatai
csoport 37, Nagy Mihály Bábolnapuszta 6, Vincze Sándor Bu-
dapest 12, Honti Pál Pilisszentlászló 18, Csabalik Gyula Tatár-
árok 8, Hunyadi János Pilismarót 6, Barnóczky István Debre-
cen 12, Pörcz Sándor Gödöllő 15, Füssy István Alsógalla 2,
Varga László Vámosbalog 14, Kokály Ferenc Kőrösmező 3,
Szanyi Mátyás Bakonybél 12, Cziller József Dombó 15, Erdősi
József Arló 4, Kovács János Kazár 6, Tancos Károly Buda-
pest 12, Fekete József Komárom 6, Fatalin László Kőrösmező
6, Rába György Szőcsénypuszta 10, ifj. Bóta János Fürged 8,
Izing István Kőrösmező 3, Slauszky Ernő Királyszállás 7,
Eötvös Béla Nagybátony 15, Lutter Elemér Bábolna 2, Maár
Lajos Nagybánya 6, Taskovits István Huszt 14, Szabó Jenő
Győrszentiván 8, Horváth Vendel Kemenesszentpéter 8, Zsuzs-
man Tivadar Hollóháza 8, Horváth János Koháry-Szentlőrinc
72, Szálka László Királymező 12, Novodárszky Gyula Diós-
győr-Vasgyár 20'24, Nagy Sándor Orosháza 6, v. Bene Ferenc
Lövete 10, Kugler Gusztáv Mátrafüred 12, Csányi István Pere-
cseny 15, Németh Kálmán Alsókalocsa 8, Hoffer József 1'50,
Ketskeméty András Mezőhegyes 6, Takács János Nagyjáplán-
puszta 12, Scheily Antal Dabrony 40, Senek Rudolf Kőrös-
mező 12, id. Sziklai Gyula Sajólászlófalva 3, Székács Endre
Mezőhegyes 6, Csizmadia Gyula Dombó 12, Nádasdi Ernő
Felsőgalla 3, Teszár Vilmos Óbarok 5'50, Szabó Árpád Barna-
bás 15, Csekey János Ecseg 5, Berze Lajos Gödöllő 6'50, Fisc-
her Géza Alcsut 3, Hórvölgyi Lajos Cserépfalu 12, Brenner
Sándor Sokorópátka 5, Adorján István Dunabogdány 0'50,

Füst István Sebespuszta 16, Kiss Ferenc Pécs 0'50, Bitter János Gyarmatpuszta 7'50, Nagy Ferenc Erdészvölgy 12'50, Grellneth János Pátkapuszta 2, M. kir. Erdőigazgatóság Királyszállás 5, Mayer Oszkárné Dömös 6, Dr. Pozsgó Rezső Letenye 5, Kiss Bertalan Orosháza 4, Takács János Nagyjáplánpuszta 10, Tölgyes Lajos Pilisszentkereszt 10, János István Csikszentgyörgy 9, Kiss János Kászonújfalu 6, Gyűjtő Imre Csikszentgyörgy 6, Bándy Ferenc Tusnád 10, Adorján Imre Csikszentimre 6, ernyei Nagy Domonkos Tusnád 12, Füredi Jenő Écs 12. Folytatása lapunk legközelebbi számában.

Kartársi üdvözlettel:

Pálmai József

főszerkesztő.

Szerkesztői üzenetek

Zsurzsman Tivadar, Hollóháza tagdíjhátraléka 1943. év végéig 8 P, temetkezésnél túlfizetés 5'50 P.

Slauszky Ernő, Királyszállás tagdíjhátraléka 1943 év végéig 4'50 P, temetkezésnél a márciusit is számításba véve, befizetése rendezett.

Teszárs Vilmos, Óbarok tagdíja 1945. év végéig rendezett, temetkezési túlfizetése 1942. év végéig 4'50 P.

Takács János, Nagyjáplánpuszta tagdíja 1944. év július hó 1-ig rendezett, temetkezési túlfizetése 1942. év végéig 3 P.

KARTÁRS! RENDELD MEG MÉG MA **egyesületünk jelvényét,**

amely nemcsak azt igazolja, hogy Egyesületünknek tagja vagy, hanem kivitelénél fogva csinos ruhadisz is.

Ára : 2.— pengő.

Megrendelhető Egyesületünknel.

Kifogástalan kakasos Drilling eladó 9'3—72. Ára : 400 P.
Fővadász, Pilismarót.

Az Országos Vizsla Club ez évi képességi vizsgát április hó 18-án tartja meg Fóton, ahol elbírálásra kerülnek tenyésztési és idomítási szempontokból, az idomítás nélküli nyers kölykök öröklött képességei, Felhívjuk a kölyök vizsla tulajdonosokat, hogy saját érdekükben is vizslájukat ezen képességi vizsgán mutassák be. Különösen vonatkozik ez a törzskönyvvvel nem rendelkező magyar-vizsla kölykökre, mert az esetleges törzskönyvvezetésnek ez előfeltétele. Találkozás: Budapesten április hó 18-án reggel 8 órakor a berlini-téri színgyepen az óra alatt. A vizsláknak a terepre való kiszállításáról gondoskodva van. Részvétel díjtalan. A részvételt azonban legkésőbb április hó 10-ig a club titkárának levelezőlapon (Mikósy András erdőmérnök Budapest, II. Kapi u. 31/33 sz.) be kell jelenteni. Bővebb felvilágosítás a „Vadászskutya“ szaklap március 15-i számában.

Szörmeárak

	Drb.-ként P-ben.
Laposvidéki róka, Ia	30—35
Hegyvidéki róka, anyaországbeli, Ia	38—42
Hegyvidéki róka, erdélyi magasszörű, Ia	55—60
Könyest, Ia	140—150
Fanyest, Ia	220—240
Görény, nagytestű, Ia	24—26
Vidra, nagy, Ia	220—240
Pézsmá, Ia	20—22
Mókus, Ia	3'50—4'—
Borz, Ia	22—24
Menyét, fehér Ia	4—6
Téli nyúlbor	1'20—1'20
Őszi nyúlbor	0'60—0'60
Nyári nyúlbor	0'30—0'30
Kanin szücsárú kg.-ként	8—8
Kanin timárarú kg.-ként	5'05—5'50
Kanin nyírásra való kg.-ként	4'50—4'50

A nyúlborhoz hozzájön még a 17 filléres gyűjtői, 13 filléres kereskedői és 6 filléres nagykereskedői haszon. Az ipari ár 1'56 P. természetesen Budapestre szállítva.

Kutyabőrök árai: Ia 4'5 quadráton felüli per pöre 6 P.
Ia 3'5 quadráton felüli 4'50 P. és Ia 2'5 quadráton felüli 3'50 P.

A Z E R D Ó

XVII. ÉVFOLYAM

1943. MÁJUS

5. SZÁM.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési díj; egész évre 6 pengő. fél-évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj egyszerismindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények, erdőszolgák stb. a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt, de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesületi tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Tatára küldendők.

A petit betűs vagy táblázatos hirdetések díja milliméterenkint 40 fillér. A legkisebb hirdetés ára 4 P. A támpéldány ára darabonként 1 P.

Meghívó.

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete

1943. évi május hó 16-án délelőtt 9 órától Budapest, a Fővárosi Altisztek Közművelődési és Önszegélyző Egyesülete helyiségében, VIII. Mária-utca 10. tartja

***választmányi ülését,
majd ezt követőleg a fenti helyiségben
évi rendes közgyűlését.***

TÁRGYSOROZAT:

Elnöki megnyitó.

Jelentés az 1942. évi működésről.

Tisztújítás.

Esetleges indítványok.*

Tata, 1943. április hó 27-én.

A Vezetőség.

*Az alapszabályaink értelmében közgyűlésünkön csak azok az indítványok tárgyalhatók, melyeket a közgyűlés előtt tizennégy nappal a vezetőségnek bemutatnak.

Nem anyagiaktól függ

Az újvilágról nagyon sokat beszélnek nálunk is. Csak éppen azt felejtik el igen sokan, hogy jobb kor, igazságosabb rend, tisztultabb emberi társadalom soha nem keletkezett még pusztá vágyakozásból, sültgalamb lesésből, még kevésbé abból, hogy szabadulni akarunk egy letűnt világtól, de önmagunkban megismételjük hibáit. Új kort, jobb világot mindig csak az áldozat és a tömegek önfeláldozása teremtett. Az új világ küszöbén mindig ott állt Krisztus keresztfája, a Nérók gyújtotta szurokfáklya és végtelen sorokban vonultak a vértől gőzölgő arénán keresztül a keresztény mártírok. A magyar megújulások is az áldozatok oltára előtt születtek. Rákóczi oda vitte egymillió hold földjét. Kossuth magyarjai a jeggyűrűt, az ezüst pitykegombot, a gyémántokat, rubintot helyezték el előtte, hogy aztán odaadják a gyémántnál fényesebb anyakönnyet és a rubintnál is drágább magyar vért.

Ilyen áldozatokat követel az az új világ is, amelyért most küzdünk s amelynek önmagunkban való kialakítása a legfőbb feladat. Erre figyelmeztette a nemzetet a honvédekhez küldött üzenetében Kállay Miklós miniszterelnök is, akinek igazságait meg kell értenie végre minden magyarnak. Új világról beszélni és egy letűnt materialista kor önző parancsai szerint élni — képtelenség! Tisztább nemzeti szellemről álmodni és vagyongyűjtésre, jogtalan harácsolásra használni fel a konjunkturát — bűnös képmutatás. Önzetlenséget várni, közösségi gondolatról szavalni és közben a fekete piacon árulni vagy vásárolni — elárulása annak az eszmének, amelyért most egész Európa harcol. A nemzet léte, jövője nem pillanatnyi jóléten, nem anyagiakon mulik, hanem azon, hogy miképpen állunk helyt odakint és itthon.

A magyar társadalom azzal már szerencsére tisztában van, hogy ebben a harcban valóban létünkéről van szó. Azzal az ellenséggel, amely saját népének harmincötmilliók tömegét mészárolta le, nincs kiegyezés. Csak megsemmisülés van, vagy győzelem. Sajnos, annál kevésbé látják egyesek, hogy ilyen véres és végzetes válaszuton csak akkor állhatunk helyt, ha mindenki tud tűrni, áldozni és lemondani, nemcsak a jogtalan haszonról, hanem minden apró egyéni érdekről, kényelemről is.

Nem a vagyonosodás, szerzés, gyarapodás kora ez, hanem a lemondásé. Olyan időszak, amikor mindennek, ami egyéni, el kell merülni, bele kell olvadni abba az egységbe, melyet mi úgy hívunk: magyar közösség. Aki ezt gyengíti, aki ezért nem tud áldozni, elsősorban bűnös. Másodsorban azonban korlátolt és szűklátókörű is, mert mikor csak a saját javát

mézi, csak egyéni szempontjaira van figyelemmel, tulajdonképpen vágja, fűrészeli a fát saját maga alatt is. Az első világháború után az egész magyarság láthatta ennek az igazságnak könyörtelen érvényesülését. Mi maradt meg a könnyen és gyorsan összeharcsolt látszatvagyonokból? Hová tűntek a mesés háborús szerzemények? Ott úsztak el az inflációs idők vad forgatagában, a tőzsdekrachok mindent elsöprő árvizeiben. A végén nem maradt belőlük más, csak a gazdaadóságok, külföldi kölcsönök tengere, az uzsorakamatra kunyerált párszáz pengős hitel, az elárverelt föld, lefoglalt traktor és boletta könyöradománya. S mi maradna a mostani konjunktúra kihaználóinak hörcsögi gyűjtéséből? A megsemmisült országban egyéni egzisztenciájuk porráomlása után várna rájuk jólét helyett a keserves nyomor, a kolchoz-rabszolgaság, a pirosra sült pecsenye helyett a tatárjárás bujdosó magyarjainak tápláléka: a tíz körömmel kiásott gyökér.

Nem anyagiakon mulik a nemzet jóléte! Nem attól függ a holnapunk, hogy át tudunk-e menteni belé néhány mázsa elvermelt búzát, vagy néhány deka feketén vásárolt zsírt, hanem attól, hogy egy összeomló, elkorhadt materialista világ romjaiból ki tudjuk-e menteni az ezeréves magyar erényeket: az önfeláldozást, az önzetlenséget. Fel tudjuk-e önmagunkban gyűjtani azokat a lángokat, melyek a szabadságharc korának áldozati oltáira lobogtak a magyar milliók szívéből? Legfőként meg tudunk-e ujjulni önmagunkban mind, mind, akik egy új világot várunk. Mert ha erre képtelenek volnánk, ha ezt meg tudná akadályozni az önérdékű tévelygők, kisszámú harácsolók leverő példája, akkor az új világ győzelme napján egy társtalan nemzet állana ott, ahol erős nemzetnek kell állani.

A nemzet sorsáért felelős államférfi megmutatta az utat és az irányt. Palotákban és nádtetős kunyhókban, íróasztalok mellett és a gyárak munkahelyén, gazdaportán és falusi cseledházban minden magyarnak meg kell kérdeznie önmagától: élete munkája méltó-e az álmodott, boldog új világra!

Ne feledkezzünk meg róluk!

Mink, akiket hazánk őrt állani szólított a Don mellé, kissé későn, de annál nagyobb örömmel olvastuk Kostyál János kartársunk azon nemes indítványát, melyben javasolja, hogy a hősi halált halt kartársak hozzátartozói a temetkezési segélyben részesüljenek.

Tudjuk, hogy vannak odahaza velünk érző és értünk ag-

gódó kartársak, akik nemcsak, hogy a mi bevonulásunkkal megnövekedett munkakört látják el, hanem meleg szívükkel kapcsolatot igyekeznek teremteni az otthon és az itt harcoló kartársainkkal. Szeretettel teljesítették kívánságainkat és buzdító leveleikkel új erőt öntöttek a küzdők szívébe.

Kedves lapunkkal „Az Erdő”-vel pedig pillanatokig feledtették velünk az itteni kemény megpróbáltatásokat. Valahányszor kezembe vettem és olvastam kedves lapunkat, mindig elém varázsolódott a kárpátokkal koszorúzott és erdőkkel, ligetekkel borított szép hazánk. Ilyenkor önkénytelenül és megilletődve azokra a kartársakra gondolunk, akik kötelességük teljesítése közben hősi halált haltak, és akik ezt a drága megszentelt hazát a Mindenható akaratóból már nem láthatják. Hódolat és tisztelet nemes önfeláldozásukért. Szomorú özvegyeik és árváik szeméből igyekezzünk mink megmaradtak egy egy könnyet letörölni azzal, hogy részesüljenek a temetkezési segélyben, ha tagjai voltak a temetkezési alapnak.

Hiszem, hogy illetékes helyen ezen javaslat meghallgatásra talál és most, amikor a társadalom versengve igyekszik az özvegyeken és árvákon segíteni, mi sem maradunk el mögöttük.

Nem tudhatja senki, hogy melyik pillanatban szólítják őt is a haza szolgálatába, ezért kérem azokat a kartársakat, akik egyesületünkbe eddig még nem léptek be, tovább ne halogassák belépésüket és legyenek tagjai a temetkezési alapnak is, hogy családjukról ily módon is gondoskodjanak.

Ez alkalommal az összes itt kint lévő kartársak nevében köszöntöm innen messze Oroszországból az összes kartársakat, akik szeretettel gondoltak reánk és nem feledkeztek meg rólunk.

Abban a reményben fejezem be soraimat, hogy a mostani nehéz időkben, mikor mindenütt mindenki egyesületekbe és szövetkezetekbe tömörül érdekei védelmére, mi erdészek is még jobban fogjunk össze, hogy új tagokkal gyarapodva meg erősödve érhessük el mindazt, amit célul kitűztünk.

Tábori posta 202/66.

Kartársi üdvözlettel:
Gregán Emil
szkv.

A vadak téli elhullása

Hogy mi okozza erősebb teleken a vadak nagyobbmértvű elhullását, ezt kutatni — úgy érzem — elsősorban a mi feladatunk és kötelességünk s amint a múltban észlelni lehetett, néhányan keresték is az elhullás okát. Én szintén kerestem

már annak idején is, de egy évi megfigyelés alapján nem akartam a dologhoz hozzászólni. Most azonban, három ilyen kemény tél után én is leírom megfigyeléseimet.

Az elmúlt nagy telek — sajnos — bőven nyújtottak ilyen megfigyelésekre, illetve kutatásokra módot, csak élni kellett az alkalommal.

Megfigyeléseim alapján három tényezőt állapítottam meg a szarvasnál az elhullás okául; éspedig: az éhség, a belső élősködő férgek és a betegség.

A legtöbb kárt szerintem az éhség okozta. Ezt több példával is tudnám igazolni, helyszűke miatt azonban csak hármat fogok leírni.

1929-ben, az akkori szolgálati helyemen, közvetlen feljebbvalóim — egy elismert vadász úr — egy kazal lucernát és egy kazal lombtakarmányt tárolt az erdőben vadetetésre. Én, mint kezdő ember érdeklődve kérdeztem, hogy minek ez a rengeteg drága takarmány ilyen kis pagonyba? Ő erre azt felelte, hogy amit a vadakkal észszerűen feleletünk, az sohasem sok és sohasem drága. És igaza volt, mert az akkori tél folyamán csak három szarvastehenet találtunk elhullva, de ezeknél is minden kétséget kizárva meg lehetett állapítani, hogy betegség által pusztultak el. Az egyiknek a tüdeje volt elkorcisosodva, vagyis akkora volt csak, mint egy ököl. A másik kettőnél hashártyagyulladás lett megállapítva.

Második szolgálati helyemen 1940-ben, csak kevés erdei szénánk volt tárolva a vadak részére és a szomorú eredmény nem is maradt el, mert bizony szép számmal találtunk elhullott szarvast. Ezen a télen érdekes megfigyelésre tettem szert. Ugyanis a vadászháznál van egy nádfalu ajtónélküli istálló,

Elsőnek érkezett

borjú. Én három napot jósoltam neki és minden reggel aggódva

melynek a padlása csak keresztbe rakott rudakból van. Ezekre a rudakra, illetve padlásra raktunk föl a nyáron két kocsi lucernát. A padlás olyan alacsony, hogy a takarmányt könnyen el lehet érní.

A hideg beálltával rákapott a lucernára egypár szarvas és szépen bejártak az istállóba amikor kedvük tartotta és amint fokozódott a hideg, úgy szaporodott a rudli létszáma is.

Egy napon beállít valahonnan egy árva, sovány, nyiszlet kis

figyeltem, hogy él-e még. Bár a nagyok állandóan üldözték, de a kis borjú nem tágitott. A bejáraton nem igen tudott bejutni, ezért hát a nádfalon vájt magának lyukat és ott bújt be, de ott is ugrott ki, ha a nagyok észrevették.

Amikor már annyi szarvas látogatta az istállót, hogy békességben nem tudtak meglenni, kiraktunk az istálló elé néhány porciót.

A kis borjú hamarosan kitapasztalta a helyzetet és a kirakott takarmányhoz elsőnek érkezett oda és tőle telhetően igyekezett fogyasztani belőle, amíg a nagyok el nem űzték. És ez a szegény kis pára is megérte a tavaszt és nem fagyott meg a 28°-os hidegben.

Egy délután szintén beállított valahonnét egy jó 12-es bika, ez azonban már hiába tömte tele bendőjét lucernával,

Ő is megérkezett

mert reggelre kimúlt. Későn érkezett. Ez volt az egyetlen szarvas, amit ennek az etetőnek a közelében elhullva találtunk. Úgy érzem, hogy amit a többi etetőnél találtunk elhullva, azok is későn érkeztek oda.

1941/42. telén elhullott vadak sem fagyhattak meg, amit 3 fiatal bikánk bizonyított be.

Ebben az esztendőben sajnos aránylag szintén csak kevés takarmányunk volt tárolva. Munkáshiány miatt még lombtakarmányt sem tudtunk gyűjteni, így tehát tisztán erdei szénával eteltünk.

A nagy hideg beálltakor 3 fiatal bika maradt fönt a tetőn levő boglyánál. Ez a 3 bika kizárólag erdei szénán telelt át, mert az egész hegytetőt majdnem 2 hónapon át vastag zúzmarra és hó borította úgy, hogy még a vágásban levő gallyakat sem tudták a vadak elfogyasztani.

Ezen a télen is mértünk 30°-os hideget és mégis minden reggel a kitaposott szánúton fekvé találtuk őket és csak akkor keltek föl, amikor már egész közel értünk hozzájuk. Bár a szétszórt szénán is voltak fekhelyek, de ott nem sokáig feküdhettek. És mind a három, ha lesóványodva is, de megérte a tavaszt.

A második tényező: a belső élősdiek. Ezek közül csak a szarvas bagócsfégy álcáinak kártételét volt alkalmam megfigyelni számos esetben.

Mivel én ezeket az állásokat nem ismertem, tehát beküldtem néhányat megvizsgálás, illetve megállapítás végett a Kir. Magyar Természettudományi Társulathoz, ahonnan dr. Soós Árpád múzeumi gyakornok úrtól az alábbi részletes választ kaptam kérdéseimre:

„A beküldött „férgék“ a legyek közé tartozó szarvasgarat bagócslégy (*Pharyngomyia picta* Meig.) lárvái. A nyilsebesen repülő s a poszméhekhez hasonló szarvas bagócslegyekkel a nyári hónapokban (június közepétől augusztus közepéig) találkozunk.

Lakmározás után

A forró napok déli óráiban röptükben párosodnak valamelyik kiemelkedő tárgy felett s azután a hímek — sokszor anélkül, hogy egyáltalában vennének magukhoz táblálékot — elpusztulnak, életük tehát mindössze néhány napig tart.

A nőtények röviddel a megtermékenyülés után már ott cikáznak a szarvasok körül s egy alkalmas pillanatban, a már a testükben kifejlődött apró lárvákat befecskendezik áldozatuk orrlyukaiba. Lárva-készletük kiürítése után rövidesen ők is elpusztulnak.

Az orrlyukakba fecskendezett lárvák testüket borító apró horgocskák segítségével felkúsznak az orrjáratba, sőt az orrjáraton át bejutnak a garatba s ott, vagy a légyszájpadlás nyálkahártya redőiben megtelepszének. Itt huzamosabb ideig, a jövő év tavaszáig, tehát 8—11 hónapig tartózkodnak, miközben 1—1,5 cm. nagyságúra növekednek.

Amikor a lárvák elérték teljes kifejlődésüket, leválnak megtelepedési helyükről s az állat tüsszentése alkalmával kijutnak a szabadba, ahol gyorsan a földbe furakszanak, majd bebábozódnak.

Két—három hétig tartó nyugalmi bábállapot után repülnek ki a szarvas bagócslegyek.

Ahol a szarvas bagócslégy nagyobb tömegben fordul elő, nagy károkat okozhat a vadgazdaságokban. Ha egy-egy szarvasba csak kisebb mennyiségű lárva jut be, nagyobb baj még nem keletkezik, legfeljebb a lárvák mászkálása és később megtelepedésük után azok táplálkozásával járó szövetroncsolás.

lások okozta állandó nyílt sebek izgatják. nyugtalanítják az állatot.

Jólehet már ez is kiválthat étvágytalanságot s ezzel járó lesoványodást, ami azután az állatot megint más fertőzésekkel szemben teszi kevésbé ellentállóvá, de ha aztán a lárvák nagy tömegben kerültek be a szarvasba, az étvágytalanság és lesoványodás feltétlenül bekövetkezik, sőt ilyen esetben a lárvák növekedésével lélegzési zavarok lépnek fel, ami ellen először tüszögéssel igyekeznek az állat védekezni, hogy így a lárváktól megszabaduljon, de ha ez nem segít — mint ahogy a legtöbbször történni szokott — végül a lárvák elzárhatják a légutakat és a szarvas fulladásos halálát okozhatja.

Én minden szarvasban megtaláltam ezeket az álcákat és pedig minél erősebb volt a szarvas, annál nagyobb mennyiségben.

Találtunk egy elhullott bikát, melynek a bárzsingja teljesen át volt rágva az álcáktól.

Ezekről az álcákról is készítettem felvételt, de a klisé sajnos nem sikerült.

A harmadik tényező: a betegség egymagában már ritkábban okoz nagyobb károkat a szarvasállományban, de az éhséggel és hideggel párosulva nagyon elősegítheti a szarvas pussztulását.

Az én megfigyeléseim szerint tehát — de a boldogult tanítómesterem szerint is — a szarvas nem fagy meg. Ami rendes etetés mellett elpusztul, az tehát vagy a szarvas bagócslégy álcáinak áldozata, vagy sérülés, belső szervi elváltozás, vagy betegség által pusztul el.

Kostyál János.

Oculi

Tavaszi elején minden valamirevaló vadász — de különösen mi hivatásos vadászok — lázas izgalommal, mint a költő mondja:

„Égre vetve vizsgáló szemünk
Szívdobogva lázasan lesünk.”

Igen, lesünk. Lessük pedig a minden vadásznak legnagyobb élvezetet nyújtó vadászati objektumot: a szalonkát...

A passzionátus vadászok számára egyike aránylag a legköltségesebb vadászatoknak a szalonkáié, sok fáradtságot és nagyon bizonytalan eredményt ígér. Nem lehet szó a legtöbb esetben legfeljebb 1–2 leadott lövésről, amelynek azután még mindig bizonytalan az eredménye, de ha a vadászúr lövése

eredményes volt is, még mindig hátra van a lelőtt szalonkának legtöbbször teljes sötétségben és vaddisznónak való sűrűségben való megkeresése, ami jó vizsla nélkül azt lehet mondani 90%-ban eredménytelen. (Általában szabály, hogy vizsla vagy zseblámpa nélkül szalonkahúzásra el sem szabad indulni.)

Mégis fentebb elmondott nehézségeket leküzdvé minden puskásember szívszorongva lesi Invocábit vasárnapját és elfoglalva előző éveken megszokott „legjobb” helyét, vadászszékére leülve, hűséges vizsláját lába mellé elfektetve, az áhitatos templomi csendben kakatoló fácánkakasok felgalyazása, a rigók esti imájának meghallgatása közben lesi, várja a szívdobogató „kvszt” pisszegést, korrogást és a nyomában megjelenő nagyfejű, hosszúcsőrű vendéget, melynek megpillantásakor mindjárt magunk is kitapasztaljuk, hogy:

„Ide s tova vágva, nyílnál is gyorsabban

Halad a szalonka ott fenn a magasban:

Bíz' a kocapuskás hiába gyújt rája,

— De utoléri a jó lövő puskája.”

Van valami varázslatos a szalonkának már a pusztá megjelenésében is. A vadásznak hevesebben ver a szíve, ha húzáson megpillanthatja, ha pedig lövésére mint kődarab zuhan le tavaszi harasztból készült ravatalára, levett kalappal, megilletődött arccal áll meg előtte és megtört, fekete gyöngyszemébe nézve, igénytelen barna tollruháját szeretettel megsimogatva akasztja aggatójára, szívében mély hálát érezve a Teremtő iránt . . .

A szalonka természetrajzával ez alkalommal nem óhajtok foglalkozni. Azt hiszem azzal mindnyájan tisztában vagyunk. Tudjuk, hogy a tavasz esténkinti ide-oda röpködésüket „húzás”-nak, húzás közben hallatott hangjukat „pisszeg”-ésnek, „korrogás”-nak hívjuk, midőn pedig hosszú, puha csőrét a talajba szúrja és körben forog „doromból”.

Miután több kartársammal beszéltem már, akik a cikkem címéül adott „OCULI” szó jelentőségével, rajtuk kívül álló okok miatt nem voltak tisztában, jelen soraimmal csupán e szócska jelentőségét kívánom tőlem telhetőleg ismertetni, mert hiszen alig láttam még szalonkáról szóló írást, amelynek címe ne ez lett volna: „Oculi”.

Hogy pedig ez mit jelent, minden hivatásos vadásznak tudni kell.

A szalonkahúzás kezdete — természetesen az időjárástól mindig függően — általában március közepére esik és régi vadászaink a naptárnak március—áprilisi latin elnevezésű vasárnapjait vették a szalonka érkezéskjelzőjének. Természetesen ezek a napok nem mindig egyformán, hol előbb, hol később

esnek és így nem is megbízható érkezéscjelzők, mégis még ma is minden szalonkavadász izgalommal várja Invocabit vasárnapját, (ez évben március 14-re esett) mert ekkor már lehet várni a szalonkákat is.

Van egy nagyon szép német versecske, amely a szalonkás vasárnapokat a tapasztalat alapján felsorolja és amely magyarul így hangzik :

Reminiscere :	Keresni gyere.
Oculi :	Itt vannak ni.
Laetare :	Sok jár e ?
Judica :	Fogy száma.
Palmárum :	Trallárum.

Oculi vasárnapja a legszebb huzási időszak, ekkor a szalonkák mint a versecske mondja: itt vannak nil

Azok a kartársaim tehát, akik nem voltak tisztában az „Oculi” szó jelentőségével, ha elolvassák soraimat és fellapozzák a naptárt, mindjárt világosan fognak látni.

Azoktól a kartársaimtól, akik pedig ezt idáig is tudták, elnézést kérek, amiért idejüket soraim olvasásával lekötött időre igénybevettem.

Befejezésül pedig mindnyájatoknak emlékezetébe hozom a szalonka vadászat megfelelő időben való abbahagyására intő és állandóan szemelőt tartandó verset :

„Quasimodó vasárnapján,
Szalonka ül a tojásán. Székelyhidi Vilmos.

Megmásztuk a Hoverlát

Egy októberi napon történt, hogy azon a telefonon keresztül, — melyen addig sok hivatalos utasítás hangzott el — egy kellemes meghívás érkezett. „Nincs kedve helnap megmászni a Hoverlát?” — mondja hivatalfőnököm. „Örömmel” — volt válaszom? — „itt az ideje, hogy ennek a földrajzilag nevezetes hegynek koponyáját megtapossam.”

Még aznap este láza készülődéssel hátizsákomba gyűjtöttem mindazt, ami szükséges ehhez az úthoz. Rajtam kívül két kollegám is meghívást kapott, de az egyik (a kis hamis) holmi nagyfokú elfoglaltság ürügyével védekezve, a számára ferasztónak tetsző kirándulásról elmaradt.

Réggel 7 óraker a Foreszok-i erdészlaknál találkoztunk. Néhány km-t, a Kozmecsek-i erdészlakig — mely a Hoverla lábánál van — erdei vasúton tettünk meg. Remek hangulatban vágunk neki a hegymászásnak. Jó magamat — mint irodai

embert — a viccelődések sorozata ért. Feltételezték rólam, hogy nem bírom majd a hegymászást és a társaság többi tagja, a mentőautó megrendelését tartotta fontosnak. Bár bírtam a csipkelődést, mégis kissé elvesztettem önbizalmamat, hiszen mióta a visegrádi hegyeket nem járom (10 éve), komoly hegymászásban nem volt részem.

Felfelé 5 óra az út, a csúcson 1 óra hosszat tartózkodunk, 3 óra alatt leérünk, tehát délutánra 4 órára érünk vissza. Ez volt a válasz érdeklődésemre. Főnököm — ki rajongója a természetnek és nagy művésze a fényképezésnek — felcsigázta érdeklődésemet, mert szavai szerint, szép látványban lesz részem. Az Égiek velünk voltak, gyönyörű októberi napsütésben volt részünk. Néhány 100 m. emelkedése után valamennyiünkéről lekerült a felöltő és sajnos málhánk ezzel gyarapodott. A felkelő nap sugarai bearanyozták a tájat és máris megkezdtük a fényképezést. Művészi érzékkel megáldott főnököm szebbnél-szebb, felvételre alkalmas tájra lett figyelmes és eredménye egy-egy exponálás volt. Hogy a fényképezésben ne legyen akadályozva, málháját — tiltakozása ellenére — barátommal megosztva magunkhoz vettük. Figyelmes vadőrünk gondoskodott ugyan csomagot cipelő emberről, de a segítséget nem vettük igénybe, hiszen mi turisták és nem kényurak vagyánk. Egyenlőre a Kárpátok luc- és jegenyefenyős erdőinek sudárnövésű szálfái között vezet az út. Egy-egy tisztáshoz érve ellenben látni már, hogy feljebb kurtább és kurtább a fenyők növése. Havasi istállókhöz érkezünk. A nyári hónapokban a havasokon legelő gulyák éjszakai pihenésére szolgál. Az állatok természetesen már nincsenek itt, hisz a legelőt hó borítja. Egy-egy felvétellel ezt is megörökítettük.

Körülbelül 1300 m. tengerszintfeletti magasságot értünk el. A fa növése itt már bizonyítja, hogy a vegetáció végéhez közeledünk. Egy rejtélyes, mondhatnám romantikus helyen vadászkunyhót találunk. Némi gyönyörködés után továbbmenetelnek a fáradtságot még egyenlőre nem érző hegymászók. Lucfenyőt cca 1400 m. magasságig találtunk, de élete itt már csak sinylődés. Évi növekedése, az oldalhajtások bizonyítéka szerint csupán 4–6 cm. Egy 70 éves lucfenyő magassága 4–5 m. A vizenyős helyeken havasi fenyővel találkozunk. Majd vége a fás növényzetnek és már csak füvet, zuzmót és mohát látunk. Az erdőt végképp magunk mögött hagytuk. A napsütéstől védett helyeken már jóval alacsonyabban hóval találkoztunk.

Tekintetemet a Hoverla csúcsának irányítom és azzal vádolódom, hogy minél többet megyünk, annál messzebbre távolodók. Már csak 2 óra hiányzik az elérni remélt időből és még

Ez már a havasok világa

mindig igen magasnak tetszik a hegy csúcsa. Visszapillantunk Kőrösmező felé, de meglátni nem tudjuk, mert a völgyben fekvő községet köd borítja. A község lakossága még nem láthatja, hogy ma milyen szép idő van. A haladás gyorsaságát fokozzuk, különben nem érjük el a célt a kitűzött időre. Nem nagyon örültem ennek az elhatározásnak és tapasztalnom kellett, hogy az iroda elpuhította izmait. Főnököm már messze előttem járt, jobban bírta az iramot kollegámnál is, igaz, hogy málhája ekkor már csak fényképezőgépe és sétabotja volt. Már mindenütt havon járunk pedig kellemesen meleg van. Fizikailag sehogysem értem a dolgot. Meleg van, a hó mégsem olvad? Nem elég magyarázatnak, hogy magasan vagyunk. A föld hideg? Vagy fényvisszaverődés az okozója? Vagy az állandóan fujdogáló szél a felmelegedést akadályozza?

Tovább emelkedünk. Közben keveset beszélgetünk és főleg a havasok világában gyönyörködünk. Már cca 1700 m. magasságban vagyunk. Ragyogó a napsütés, kellemes, szellőnek mondható szél fujdogál, állandóan délkeleti irányból. Az égbolt tiszta, csupán egy-két báránnyfelhő vonulása látható. Néhány sas kering felettünk és mintha csak azt vijjognák: „Mit kerestek ti itt fent, oly közel Istenhez?” Mi pedig bocsánatkérően tekintünk fel rájuk, amiért megjelenésünkkel a madarak világát megzavartuk. Vajjon hol van fészük? Melyik sziklavárból törtek elő, hogy prédájukra lecsapjanak? Szinte éreztük a szelet, mely hatalmas szárnyaik csapkodása következtében keletkezett.

Már eddig is sokat gyönyörködtünk a szembenlevő Piet-

Közel Istenhez!

rosz hegyben. 2000 m. magasságnál ő is feljebb tartja fejét, 22 m-rel. Csúcsa úgy tűnik fel, mint valami hatalmas torta, mely barnás masszából készült, tetejét pedig tejszínhabbal vonták be. A hóból kiálló hatalmas kövek a sütemény díszét képezik, a napsugár pedig bearanyozza, megvilágítja a hegy-csúcsot, mint az esti csillárfény a születésnapra készített süteményt.

Hatalmas mélységű szakadék fölé jutottunk. Hátborzongató érzést keltett, mikor letekintettünk a mélységbe. Mily borzasztó volna oda lezuhanni! Fantasztikus, félelmet keltő képek kerülhetnének a filmszalagra, ha a filmkészítők, filmszínészekkel együtt ide merészkednének. Kocsikerék nagyságú követ gurítunk a mélységbe. Óriási sebeséggel, menydörgésszerű robajjal zúdul lefelé és a fenekére érve, mint a földre hullott meteor, darabokra törik. A Hoverlának végső kiemelkedése következett és bár szemeim csak 10 perces útnak becsülte, mégis 1 óra megfeszített mászással értük el a végcél-t. Hogy itt azután mit láttunk, éreztünk, gondoltunk és hogyan értünk a túloldalon aláereszkedve haza, arról legközelebb számolok be.

Scheili Lipót.

Május havi teendők a méhesben

Az idei április a méhcsaládok fejlődésére igen jó hatással volt, mert nem csak virágport, de kevés nektár felesleget

is tudtak gyűjteni és az anya ennek következtében szorgalmasan petézett, aminek áldásos hatása akácvirágzáskor fog megmutatkozni, ha el nem fagy, vagy az eső el nem mossa.

Figyeljük a családok fejlődését és ahol szükséges, keretek beadásával bővítjük a fészket. A serkentő etetést ne hagyjuk egyszerre abba, hanem még 3—4 napon át fokozatosan csökkentett adaggal etessünk. Május 8—10-e táján a gyengébb családokat egyesítsük, ha sok mézet akarunk.

Az erős családok anyját petezésben korlátozzuk, vagyis 4—5 keretre szorítsuk. A mézkamrába a családot akkor engedjük föl, ha már a fészek utolsó keretét is takarja. Ha az akáccon kívül egyéb kiadós hordás nincs, csak a mézkamrából pergessünk, de tartalékul ebből is tegyünk el 2—2 keret lefedett mézet családonként betelelésre. Csak érett, $\frac{1}{3}$ részben befedett mézet pergessünk.

Építessünk minden családdal annyit, amennyit csak lehet. Cseréljük ki az öreg, hibásan petező anyákat. A rajokat tegyük tiszta kaptárba lehetőleg műlépes keretekre. Ha a raj olyan helyre szállt, hogy befogni igen nehéz, tegyünk föléje egy fiasításos keretet — és ha egyéb körülmények nem zavarják — szépen ráhúzódik. Akácvirágzás előtt csak akkor készítsünk műrajt, ha nagyon erős családjaink vannak, azonban ezektől se vegyünk el 2—3 keret érett fiasításnál többet.

A műrajokat pár napon át híg élelemmel itassuk.

A legapróbb viasz hulladékot is szedjük össze, mert „cseppekből lesz a folyó.

Kostyál János.

Magyar Királyi Földművelésügyi Miniszter.

2681/eln 1943. szám.

I/A—1.

Pályázati hirdetmény

Pályázatot hirdetek tárcám erdészeti igazgatási ágazatánál az egyéb szakszemélyzet (üzemi tisztek) létszámában erdészeti üzemi tiszti, erdészeti üzemi segéd tiszti és erdőkezelési gyakornoki állások betöltésére.

A pályázatra bocsátott állások a 8500/1941. M. E. számú rendelet alapján megállapított illetményekkel a szabályszerű lakbérrel és rendszeresített mellékjárandóságokkal vannak egybekötve.

Ezekre az állásokra azok a teljes korú magyar állampolgárok pályázhatnak:

a) akik az úgynevezett utódállamokban szereztek az ott érvényes szabályok szerint érettségivel azonos értékű erdészeti középiskolai képesítést;

b) akinek az 1934: IV. t.-c. 48. §-ának (2) bekezdésében meghatározott (erdőgazdasági szakiskolai) képesítésük van;

c) akiknek az 1935: IV. t.-c. 48. §-ának (1) bekezdésében meghatározott (alerdész) képesítésük van és emellett az 1883: I. t.-c. 19. §-ának (2) bekezdésében előírt feltételeknek (négy középiskola) is megfelelnek;

d) akik az 1935: IV. t.-c. 48. §-ának (4) bekezdésében meghatározott (erdőőri) szakképzettséget a középiskolai érettségi vizsga letétele után szereztek meg.

A pályázati kérvényhez eredetiben a következő okmányokat kell csatolni:

1. születési anyakönyvi kivonat (keresztlevél);

2. újabb keletű hatósági erkölcsi bizonyítvány, amely a családi állapotot és a politikai megbízhatóságot is igazolja;

3. a magyar honosságot igazoló bizonyítvány, vagy magyar állampolgárság fenntartására való igény szabályszerű bejelentését (opciót) igazoló okmány;

4. az iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány;

5. az erdészeti szakképesítést igazoló bizonyítvány;

6. jó látó, hallóképességét és erdészeti szolgálatra alkalmas erős testalkatot igazoló egy éven belül kelt hatósági orvosi bizonyítvány;

7. az esetleges előző szolgálatot igazoló okmány.

A már államerdészeti szolgálatban álló pályázók csak a 4. és 5. alatti okmányokat kötelesek bemutatni.

Azok a pályázók, akik nincsenek államerdészeti szolgálatban, kinevezésük esetén a jelentkezésüktől számított három hónap alatt a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1939. évi IV. t.-c. rendelkezései értelmében a szülők, valamint mind a négy nagyszülő házassági és keresztleveleit, ha pedig nők, feleségük felmenőiről is ugyanezeket az okmányokat bemutatni lesznek kötelesek.

A pályázóknak sajátkezűleg írt és 2 pengő értékű okmánybélyeggel ellátott folyamodványukat a jelen pályázati hirdetménynek a Budapesti Közlönyben történt megjelenésétől számított 30 napon belül pontos lakcímük feltüntetése mellett kell benyújtani a m. kir. földművelésügyi minisztérium I/A. főosztályánál (Budapest, V. Kossuth Lajos tér 11. szám III. emelet 353.)

Már állami szolgálatban lévő pályázók kérelmüket csak felettes hatóságuk útján terjeszthetik fel.

A pályázati feltételekkel szemben hiányosan felszerelt,

vágy elkésve érkezett folyamodványokat, valamint a törvényes korhatárt már túlhaladt személyek folyamodványait nem veszem figyelembe.

Budapest, 1943. évi április hó.

M. Kir. Földművelésügyi Miniszter.

Pályázati hirdetés

A m. kir. alerdész-szakiskolák első évfolyamára az 1943/44. tanévben 106, az 1944/45. tanévben pedig 110 tanulót lehet felvenni.

A felvételi kérvényeket 1943. évi június hó 1-ig ahhoz a m. kir. alerdész-szakiskolához kell benyújtani, amelybe a pályázó felvételét kéri.

A részletes pályázati feltételeket az érdeklődők postabélyegeken is leróható 40 fillér előzetes beküldése ellenében az esztergomi, a szeged-királyhalomi, vagy a görgényszentimrei m. kir. alerdész-iskoláktól szerezhetik meg.

Egyesületi hírek:

Értesítjük kartársainkat, hogy az első külömbözeti vizsgák Esztergomban április hó 12-én kezdődtek meg. A másik két szakiskolánál is folyamatban vannak. A vizsgák eredményéről jövő havi lapunkban fogunk pontos tájékoztatást adni.

A vizsgákról eddig nyert értesülésünk szerint a vizsgára készülő kartársaknak lelkiismeretes felkészülést ajánlunk, a kiadott tananyag alapján.

Miután vasúti kedvezményes jegyet a választmányi tagoknak, illetve a közgyűlésre utazóknak szerezni a rendkívüli viszonyok miatt nem tudunk, kérjük kedves kartársainkat, hogy külön értesítés nélkül is teljes számban vegyenek részt a gyűlésen.

A közgyűlésnek igen fontos ügyekben kell dönteni, ezért nagyon fontosnak tartjuk a tagok nagyszámú megjelenését.

Eljegyzés. László Mária áll. okl. tanítónő és Scheili Lipót m. kir. erdőőr, faraktár-vezető 1943. évi április hó 25-én tartották eljegyzésüket Rákospalotán.

A mátkapárnak sok boldogságot kívánunk.

A Z E R D Ó

XVII. ÉVFOLYAM

1943. JUNIUS

6. SZÁM.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési díj: egész évre 6 pengő, fél-évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj egyszerismindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények, erdőszolgák stb. a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt, de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesületi tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Tatára küldendők.

A petit betűs vagy táblázatos hirdetések díja milliméterenkint 40 fillér. A legkisebb hirdetés ára 4 P. A támpéldány ára darabonként 1 P.

Ünnepi közgyűlés.

Ha rátekintünk a ritkán, évenként egyszer, egymást követő Mevme. közgyűlésekre, meg kell állapítanunk, hogy a sors itt is mostoha az erdészeti segédszemélyzethez.

Meg volna ugyan a nyers lehetőség több gyűlés tartására is, ha azonban figyelembe vesszük a segédszemélyzeti kar elfoglaltságát és az ilyen kiadásokra rendelkezésére álló csekély anyagi javakat, bekell látnunk, hogy a gyakoribb összejövetel a fentiek miatt pillanatnyilag még nem lehetséges.

Ezt a ritkán történő összejövetelt a Mevme. vezetősége kénytelen pótolni több munkával és még több gonddal. Jól tudjuk, sok a munka, nagy a gond és ezek enyhítésére vajmi kevés segítséget tud nyújtani a kar egyeteme.

A Mevme. vezetőségének intézkedése folytán május 16-án ismét közgyűlésre jött össze a segédszemélyzeti kar szerencsésebb rétege. Tudjuk, meg vagyunk győződve, hogy sokan azok közül, akik nem vehettek részt a közgyűlésen, fájó szívvel mondtak le a részvételről és lélekben ők is ott voltak a Mária utcai közgyűlési teremben Odahaza pedig várják a hírekét, várják az egyesület lapjának, „Az Erdő”-nek érkezését, hogy meg tudják, kiolvassák a közgyűlésen történeteket.

Az erdészeti segédszemélyzeti kar ügye ugyancsak elhanyagolt állapotban volt. Természetes következmény tehát, ha a

kar tagjait a maga teljességében érdeklik a karral kapcsolatos ügyek fejleményei, amit igazol a közgyűlésen megjelentek tekintélyes száma. Az érdeklődést csak fokozza az a körülmény, hogy a lelkes, odaadó munka nyomán elvitázhatatlan eredmények mutatkoznak. Kicsik, nem nagyok az elért eredmények. De, ha ismerői vagyunk a megoldások elé tornyosuló, nehezen elhárítható akadályoknak, az eredmények értékét nem becsüljük le.

A most megtartott közgyűlés az ezt megelőzőknél gazdagabb, termékenyebb volt. A folyó ügyek tárgyalásának szintjéből magasan kiemelkedett az országos elnökválasztás felemelő ünnepi aktusa. A közgyűlés Rónai György ny. m. kir. erdőtanácsos urat, az egri faipari rt. igazgatóját egyhangúlag országos elnökké választotta. (Az ünnepség leírását más helyen találják olvasóink.)

A közgyűlés a megválasztott elnök úr meghívására háromtagu bizottságot jelölt ki. A bizottság felkereste hivatalában a megválasztott országos elnök urat. Közölte az egyhangú megválasztását és kérte, hogy a közgyűlési teremben szíveskedjen megjelenni. Megválasztott elnök úrunk a díszes tisztet elfogadta és a küldöttséggel a közgyűlési terembe ment, ahol tapsviharral, erdész szeretettel fogadták a jelen voltak. Dr. Almády Károly, az egyesület ügyésze üdvözölte mély értékű szavakkal az országos elnök urat, aminek elhangzása után vitéz Szekeres Károly ügyvezető elnök úr tájékoztatta az országos elnök urat a közgyűlés állásáról.

Programot nem adok, mondotta a tájékozódás után az országos elnök úr. Az irva van., Itt arra van szükség, hogy a program azon tételei, amelyikék eddig megvalósíthatók nem voltak, megvalósuljanak.

Lehet, hogy az egyes tételek elérése nem lesz könnyű. Lehet, hogy elnök úrunk megjárandó útja helyenként akadékoskodóan göröngyös lesz, de a kar tagjai szentül hisznek az eredményben, mert tudják, hogy az elnök úr kezében tartja a szükségesség és korszerű követelmény okmányát, ami meggyőző és utat nyit az annyira szükséges igazság érvényre jutásának.

A segédszemélyzeri kar, az egyesület idők óta egy kicsit árva volt, nem volt országos elnöke. Ez az árvaság most megszűnt. Örömtüzek gyuladtak nemcsak a szemekben, hanem a szívekben is, ragyogó fényükkel rávilágítanak az igazság megjárandó útjára, hogy az út bejárása ezen fények segítségével könnyebb, veszélytelenebb legyen.

Ezen a helyen is örömmel és szeretettel köszöntjük elnök úrunkat, szívünk, lelkünk teljes melegével és szeretetével han-

gosan mondjuk, — Isten hozta közénk. — Hisszük, szinte biztosak vagyunk benne, hogy minél tovább és minél jobban megismeri elnök úrunk a vezetés alá sorakozó tagok lelkületét, annál biztosabban meggyőződik arról a különleges jellemről, becsületességről és őszinteségről, ami ennek a karnak, talán minden más foglalkozási ágban elhelyezkedettek felett, különösen értékes tulajdonsága. — Hisszük, hogy elnök úrunknak a díszes tisztje nemcsak sok munkát és gondot fog adni, hanem a végzett munkák sok örömet és meglepedettséget is hoznak.

A közgyűlésen jelen voltak különös örömeire szolgált, hogy dr. Trauer Ervin m. kir. erdőtanácsos úr, vitéz Szekeres Károly ügyvezető elnök urunk meghívására az országos elnök úr beiktatási ünnepélyén megjelent. Ennek az értékes kezdeményezésnek első pillanatra talán meg sem állapítható, kedvező következménye lehet. Az a feltevés ugyanis, hogy az egymás mellett küzdő erdőügyi és segédszemélyzeti kar bizonyos pontokon beérhetetlen távolságban van egymástól. Valami olyan szakadék van az egy fészekbe tartozó, de különböző fokozatok között, aminek talán nincs is neve, amit a mindennapi küzdelemben a maga ártó körülményeivel észre sem veszünk, de ami mégis középen settenkedik, néha elválasztó falként mered. Mennyire sokat érő lenne, ha a teljes közeledést akadályozó fal leépülne. Nemcsak a személyes érintkezés, hanem közérdek szempontjából is bőven gyümölcsöző lenne. Amikor hálás köszönetet mondunk Trauer erdőtanácsos úrnak, felteszszük a kérdést, vajon nem volna-e hasznos a Mevme. közgyűléseken a tiszti látogatás? Úgy véljük, igen. Mert a tisztikar a közgyűléseken keresztül megismerné a segédszemélyzet lelkületét és a megismerés következtében megdőlné a szinte hagyományos, elitelő köztudat, ami csak előnyére lenne úgy a tiszti, mint a segédszemélyzeti fokozatnak.

Saját érdekét, sorsát illetőleg meglehetősen fokú nemtörődömség tapasztalható a kar tagjainak nagyobb részénél. Hiányokat szenved, panaszodik ezek egyik része, a másik rész ezt sem teszi, hallgat. Pedig a panaszkodóknak, a mélyen hallgatóknak volna legnagyobb okuk és szükségük arra, hogy helyzetük javuljon. Mégsem mozdulnak ki szenvedő, őrlődő mívoltukból. Ma már pedig alig hihető, hogy kenyéradója vagy felettese megtiltaná, hogy az egyesületbe, sorsát javítandó, belépjen. A csekély tagdíj fizetése sem tarthatja vissza, mert nehéz elképzelni ma egy embert, aki évi 18 pengőt ne tudna saját jólétének előmozdítására áldozni. Mert azt úgy higgye el minden kartárs, hogy a befizetett tagdíj amellet, hogy az egyesület lagját, az „Erdő“-t a tagdíjban kapja, ezt eltekintve

sem kidobott pénz. Minden fillérje búsas kamattal térül meg az egyénnek és a köznek.

Országos elnök urunk nagyon meglepődött, amikor tudomására jött és kemény magyar szóval mondta: „ez szegyen, hogy a hatezernyi segédsemélyzeti karból csak 1400 tegja van az egyesületnek”.

Mi magunk is azt kérdeztük sokszor és kérdezzük ismételtelen, mert feleletet még nem kaptunk, mi is lehet az ily nagymérvű távolmaradásnak az oka.

Ma túlságosan komoly idöket élünk. Látjuk, hogy a gyenge vagy szétforgácsolódott erök csak megtürten, betegen élnek, legtöbbször eltűnnek a küzdö térről. Ez ösi, természetes törvény, ami vonatkozik az erdészeti segédsemélyzetre is.

Amint már annyiszor tettük, ismételtelen felhívjuk a figyelmüket mindazoknak a kartársaknak, akik még nincsenek az egyesületben, lépjenek be, saját érdekükben teszik. Az egyesületi tagokat pedig arra kérjük, ne mulasszanak el egyetlen alkalmat sem, hanem ha találkoznak bárhol olyan kartárssal, aki még nem tagja az egyesületnek, magyarázzák meg az egyesületbe való belépés szükségességét és egyengessék útjukat a belépés felé, amivel az egyénnek és az egyesületnek tesznek szolgálatot.

Szíjj Ferenc.

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédsemélyzet Országos Egyesületének választmányi, illetve rendes évi közgyűlésének jegyzőkönyve

Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédsemélyzet Országos Egyesülete választmányának, illetve rendes közgyűlésének Budapesten 1943. évi május hó 16-án délelött 9 órakor, a Fővárosi Altisztek Közművelődési és Önszegélyző Egyesülete helyiségében (Budapest VIII. Mária u. 10. I. emelet alatt) tartott választmányi, illetve közgyűléséről.

Jelen voltak: Dr. Almády Károly ügyész, vitéz Szekeres Károly ügyv. elnök, Cservenka Ferenc titkár, Pálmai József főszámvevő, Kiss József, Schwendtner Antal, Varga Pál számvizsgáló bizottsági tagok, ifj. Fekete József és Imre Péter pénztári ellenörök, Szíj Ferenc, Szücs László, Barnóczky István, Gunszt Ferenc, Kovács Antal, Tihanyi István, Tardos Ferenc, Tomka József, Székelyhidi Vilmos, Timár Ferenc, Poprádi Kál-

mán, Poprádi Béla, Hunyadi József, Lóránth István, Pasztorek Sándor, választmányi tagok, Szijártó József, Kéri Zoltán, Bittmann Gyula, Horváth János, Kocsárdi Károly, Gombás László, Temesvölgyi Antal, Pozsonyi József, Szablár András, Bedi Károly, Cselédes Mihály, Fekete József, Bujtás József, Lehoczki Alajos, Dudás János, Honti Pál, Jánszki Lajos, Tölgyes Lajos, Kostyál János, Csuka János, Dévényi Antal, Óri Lajos, Gács György, Fülöp Ferenc, Dombai József, Táncos Károly, Körmendi Antal, Ujlaki Tivadar, Stubnya László, Cselédes Lajos, Vasvári Vilmos, rendes tagok és még néhány olvashatatlan aláíró.

Távolmaradásukat kimentették: Orosz Imre, Scheili Lipót, Daróczi Márton, Cseh János, Hevesi József választmányi tagok.

Ügyvezető elnök: Mielőtt ülésünket megnyitnám, mondjuk el közösen a Nemzeti Imánkat.

Majd így folytatta: Szeretettel üdvözlöm a megjelent kartársakat és vendégeket, az ülést a megjelent választmányi és rendes tagok számára való tekintettel megnyitom és azt határozatképesnek nyilvánítom.

A Jegyzőkönyv vezetésére Szabó Zsuzsa kisasszonyt, jegyzőkönyv hitelesítésére Hunyadi János és Timár Ferenc kartársakat kérem fel.

Kedves Kartársaim!

Közgyűlésünk megnyitása előtt gondolatban szálljunk az orosz mezőkön dicsőségesen harcoló hős csapataink felé. Az orosz pusztákon ma újra magyar legendák születnek, ma ismét megmutatja a maroknyi nép, hogy eszmékért, határai sérthetlenségéért úgy tud meghalni, mint senki más e földön. Hálánk és büszke fájdalomunk elsősorban azoknak szól, akik mindennél többet, az életüket áldozták a hazáért, amivel a honfíú kötelesség és az önfeláldozás legszebb és legragyogóbb példáját mutatták meg az utókor számára.

Itt legelsősorban *vitéz Horthy Istvánról*, a repülő löhadnagyról kell megemlékeznünk, kinek halála példaadás volt, áldozat és megváltás. Példa arra, hogy a magyar közösség komoly időkben, nagy megpróbáltatások alatt komolyabb és szentebb, mint azok a nemzeti közösségek, amelyekről lényegesen többet beszélnek, írnak és töprengenek. A magyar államfő fia, helyettese, a magyar jövővé feltéve őrzött záloga, elsőik között esik el a harcban, amelynek veszedelmét, kockázatát éppen úgy vállalta, mint minden névtelen honvéd bajtársa. Az a nép, amely a Legkedvesebbet, a Legjobbát tudja feláldozni sorsa oltárán, az nem véletlen kegyelme a sorsnak, az ezerszeresen fizetett életéért most is, mint ezer éven át.

A magyarság útját mindig nagy áldozatok, hősi erőfeszítések jelzik, ezek nélkül talán rég elpusztultunk volna, nem érdemeltük

volna meg, hogy ez a lélekszámra mindig kicsiny nép elvégezhesse azt a munkát és betölthesse azt a hivatást, amelyet sorsa a világnak ezen a pontján ráért. Vitéz Horthy István hősi halála roppant kiállítás a most vajdó világ felé: a Duna völgyében államot alkotni, vezetni, rendet tartani csak mi tudunk és nélkülünk, vagy ellenünk nincs élet ezen a földön!

A dicsőség mezején életüket feláldozó Véreink és a munkafrontján elhullott Kartársaink emlékének szenteljünk egy néma percet, hogy valamennyiünk szívből jövő fohásza kísérije őket a magyarok Istenének zsámolyához.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

A világtörténelem folyamán az emberiség nem élt át ilyen sorsdöntő korszakot, mint amilyenben mi élünk most. Ebben az óriási méretű világégésben az aggódó magyar lélek töprengő gondoskodása kettős irányu. Egyrésztől minden erőfeszítése az európai kultúra elsöprésére felkészült vörös rém leküzdésére irányul, másrésztől pedig arra törekszik, hogy a magyar nemzet minél erőteljesebben vegyen részt Európának eljövendő újjászervezésében. Nyilvánvaló, hogy ez a két kérdés szorosan összefügg egymással. Minél nagyobb áldozatokat hoz és minél nagyobb eredményeket ér el a nemzet a háború alatt, annál nagyobb megbecsülésre tarthat igényt a jövőben.

E nagy erőfeszítések közepette nekünk legegységesebb kötelességünk, hogy egyesületünk erkölcsi és szervezett erőit csorbítatlanul őrizzük meg a jövő számára. Mi mindannyian tudjuk, hogy mit jelent a fegyelem és mennyire szükséges az, különösen a mai nehéz és veszedelmes viszonyok között. Ma minden jó magyarnak csak egy kötelessége lehet; dolgozni hűségesen, engedelmesen, kitartóan és fokozottan a nemzet, tehát valamennyiünk boldogulására.

Kedves Kartársaim!

Múlt évi közgyűlésünk és az őszi választmányi gyűlésünk óta eltelt idő alatt, egyesületünk vezetősége lelkiismeretesen és odaadóan teljesítette azt a munkát, mit a kötelesség rótt rá.

Egyesületi életünkben jelentős sikereket hozott az elmúlt esztendő Talán nem oly mértékben, mint azt a közgyűlés és mi valamennyien szeretnénk volna, de a jég megtörtött és kívánságaink egy része meghallgatást nyert és meg is valósult. A még megoldásra váró sérelmeink orvoslására komoly ígéreteink vannak és reméljük, hogy azok is megvalósulnak belátható időn belül.

Mielőtt megnyitó beszédemet befejezném, Mindnyájatokat bajtársi szeretettel kérlek, hogy egyéni szempontokat és sérelmeket félretéve, a közért és csakis a közért dolgozzatok, fogjunk össze, vegyünk részt mindenki erejéhez és tudásához mérten az egyesület felvirágoztatása érdekében végzett és végzendő munkánkban, meglátjuk, becsületes és kitartó munkánkknak kell, hogy eredménye legyen.

A közgyűlés munkájára Isten áldását kérve, a mai rendes évi közgyűlést megnyitom.

Az elmúlt évről a beszámoló felelvasására egyesületünk titkárát felkérem.

Titkári jelentés. Jelentem a választmánynak, illetve a közgyűlésnek, hogy múlt év november hó 22-én megtartott választmányi gyűlésünkön az 1942 május hó 17-én megtartott közgyűlésünk óta történt eseményekről már beszámoltunk, így az egyesület tagjai a választmányi gyűlés jegyzőkönyvének tartalmáról lapunk decemberi számából értesülhettek.

Választmányi gyűlésünk óta örvendetes esemény a különbözőzeti vizsga megtartása, mely folyó év április hónapban lett megtartva a szakiskoláknál. A rendelkezésünkre álló adatok szerint Esztergomban vizsgára jelentkeztek 63-an, ebből visszalépett 29, képesítést nyert 8, pótvizsgára utasított 15, visszautasítva 11. Görgényben vizsgára jelentkezett 25, visszalépett 7, képesítést nyert 9, pótvizsgára utasítva 6, visszautasítva 3, Királyhalmán vizsgára jelentkezett 52, visszalépett 11, képesítést nyert 17, pótvizsgára utasított 16, visszautasítva 8.

Az eredmények azt mutatják, hogy a kartársak nagy része nem vette komolyan a vizsgára való felkészülést és sokan csak gyakorlati tudásuk alapján remélték a képesítés megszerzését. Csak természetesen, hogy a másodéves anyagot, melyről jegyzeteket bocsájítottak a vizsgára készülő kartársak részére, azért adták ki, hogy abból alaposan elkészülhessenek. Ezt igazolja az a tény, hogy mindazok, akik vizsgára jelentkeztek és nem a jegyzetekből készültek még a vizsga előtt visszaléptek, viszont, akik az anyagot komolyan átvették képesítést nyertek.

A következő vizsgára ajánljuk a kartársaknak, hogy a jegyzeteket alaposan vegyék át, mert teljes bizalommal indulhatnak a vizsgára és az eredmény nem marad el.

Minden kartársunknak sok szerencsét kívánunk a vizsga letétele alkalmából és kívánjuk, hogy az életben kitűzött céljaikat elérjék.

A kincstári személyzet ruhajárandósága ügyében illetékes helyen történt kérésünkre azt a választ kaptuk, hogy az államerdészeti személyzetnek a ruha nem törvényes járandósága hanem az esetről-esetre szükség szerint lett eddig engedélyezve.

A legutóbbi választmányi gyűlésen az állami kartársak részéről a hadisegély ügyében tett indítványt a választmány magáévé tette és úgy határozott, hogy a Pénzügyminiszter úrhoz forduljunk ez ügyben kérelmünkkel. Erre vonatkozólag kérjük a közgyűlés határozatát.

Orosz Imre kartársunk az O. E. E.-be testületileg való belépésünket javasolta, hogy érdekeinket eredményesebben tudjuk szol-

gálni. Elgondolása az, hogy az egyesület az O. E. E.-be két vezetőt delegálna, akik érdekeinket képviselnék. A választmány az indítványt magáévá tette. Miután ezen választmányi határozat az egyesület jövőjére nagy kihatással bír, feltétlen szükséges, hogy a közgyűlés minden eshetőséget alapos mérlegelés tárgyává tegyen és hozza meg döntését.

Ebben az ügyben eddigi tájékozódás alapján jelenthetem, hogy az O. E. E. vezetősége ezidőszere nem adhat választ, ha ez a kívánságunk konkrét formában az egyesületükhöz beérkezik, akkor azt az igazgatósági választmány elé terjeszti.

Az erdészeti személyzet részére az O. E. E. nál alapítvány ügyben érdeklődésünkre azt a választ kaptuk: altisztek részére alapítvány nincs biztosítva, csak erdészeti tisztviselők részére.

Egyesületi életünk sajnos még mindig nem fejlődik úgy, amint azt vártuk. Lehet ennek oka a ma nehéz helyzete, amely mindenkit saját gondjaival annyira elfoglal, hogy nem ér rá másra gondolni. A háborús munkatöbblet mindegyikünkre kétszeres munkát ró, amelynek elvégzése emberfeletti munkabírást követel.

Ha mindezeket figyelembe vesszük, akkor érthetővé válik, hogy miért nem haladunk a kívánt mértékben, ennek ellenére azonban vannak esetek, amikor a nemtörődömség is megállapítható. Kértük kartársainkat, hogy a Haza védelmében hősi halált halt kartársaink neveit közöljék és még eddig csak egyetlen esetben tettek ilyen bejelentést. Szeretnénk hinni, hogy talán a sors különös kegyelméből tényleg eddig nincs több halottunk, félünk azonban, hogy ez nem így van.

Érkezett hozzánk egy levél, melyben egy magát megnevezni nem akaró nemes adakozó 100 P t ajánl fel egy hősi halált halt kartársunk hozzátartozóinak.

Felhívom ismét Kartársaim figyelmét Kostyál kartársunk múlt évi közgyűlési javaslatára, hogy a hősi halált halt kartársaink hozzátartozói részére hozzunk mi is áldozatot és részesítsük segélyben. Erre nézve megoldást kell keresnünk és áldozatvállalással segítségére sietnünk a bajbajutottaknak.

Amikor egy gondterhes esztendő ismét letelt és megbízatásunk lejárt szükségesnek tartom, hogy kartársaimat tájékoztassam az eddigi működésünk eredményéről. Az 1940 ben benyújtott emlékiratunk 8 pontban ismertetett kérelmünkből eddig megvalósult a különbözőzeti vizsga és az állameredszetnél a segédtiszi állások. Kérelmünk többi pontja pedig a megvalósulás stádiumában van s nyugodtan merem állítani, hogy csak a mai viszonyok késleltetik azok megvalósulását. Az általunk lefektetett célkitűzés ha nem is valósult meg, de le van fektetve és így nyugodtan jelenthetem, hogy megtettük azt, amire vállalkoztunk, ami ezen érdemes karnak meg hozza a szebb jövőt.

Hálás szeretettel köszönjük meg illetékeseknek megértő és jó-

indulatu támogatásukat és kérjük, hogy az erdészeti személyzetet szeretetükben tartsák meg és teremtsék meg azt a helyzetet, amely alkalmas a nyugodt országepítő munkára.

Kartársaimat pedig arra kérem, hogy az általunk kitűzött és nehéz viszonyok között kitaposott úton haladjon biztos célja felé, hogy ezáltal egyesületünket és ezen keresztül minden kartársunkat egy boldogabb szebb jövő felé vezesse és egyesületünkön belül pedig megindulhasson a természetes folyamatos emelkedés, mely végül is kitűzött céljaink teljes megvalósulásához vezet.

Ennek első lépése érdekében az országos elnöki tisztség betöltését láttuk szükségesnek, akinek személyén keresztül lapunk szakfrókkal való ellátása is biztosítottnak látszik, amire a tisztújítás alkalmával teszünk javaslatot.

Végül engedjétek meg, hogy megköszönjem mindnyájatok szíves támogatását és arra kérjelek Benneteket, hogy a jövőben is tartassatok meg jó emlékezetetekben.

Ügyvezető elnök felkéri a főszámvevőt jelentése megtételére:

Tisztelt Választmány, illetve közgyűlés, kedves Kartársak!

Tisztelettel jelentem az 1942. évi pénzügyi gazdálkodásunk eredményét.

1942. évi zárszámadás

1941. évről maradvány	---	---	---	---	11 040 P. 33 fill.
1942. évi bevétel	---	---	---	---	13 055 . 63 .
					<u>Összesen: 24 095 P. 96 fill.</u>
Levonva az 1942. évi kiadásokat	---	---	---	---	10 312 . 93 .
Készpénz maradvány 1942. december hó 31 én					13 783 P. 03 fill.
Levonva az Emlékműre befolyt és átmenetileg kezelt					<u>435 . 20 .</u>

Tehát egyesületünk készpénzvagyona 1942.

december 31 én --- --- --- --- --- 13.348 P. 83 fill.

A fenti számadás szerint az elmúlt év eredményeként 2742 70 pengő tiszta jövedelem mutatkozik.

Az előirányzott 12 900 pengővel szemben 12 055.63 pengő folyt be, melyből 2000 pengőt a Földművelésügyi Miniszter úr Óméltósága jóindulatu támogatásából kaptunk, így tehát tényleg csak 11 055.63 pengő a bevétel, végeredményben tehát 1 844 37 pengővel kevesebb a bevételünk az előirányzottnál.

Kiadási előirányzat volt 9 918 pengő, mellyel szemben felhasználtatott 10 312 93 pengő, vagyis 394 93 pengővel több az előirányzott összegnél. Itt figyelembe veendő a múlt évi közgyűlés által megszavazott havi 50 pengő lakbér, mely a költségvetésben nem szerepel.

Amint tehát a kedves Kartársak látják, a bevétel alig fedezte az egyesület legszükségesebb kiadásait, tehát ha felhasználtuk volna mindazokat az összegeket, amelyeket a közgyűlés engedélyezett, akkor a bevétel nem fedezte volna a kiadást.

Tudom, hogy háború van és a tagok jórésze be van vonulva, így a jövőre nézve csak még rosszabb kilátásaink lehetnek, ép ezért a folyó évi költségvetésünk összeállításánál a legszükségesebb összegeket vettük fel, de még így is félek, hogy az állandó drágulás a költségvetés kereteit túlhaladja. A költségvetés és ezen keresztül egyesületünk biztosítása végett szükségesnek tartanám a tagdíjaknak kissé mérvű felemelését, mellyel tehermentesítenénk a hadbavonult kartársainkat és áldozatot vállalnánk helyettük az egyesület jövőre való átmentésében.

A Földművelésügyi Miniszter úr Öméltóságának az egyesület iránt megértő támogatását a folyó évben is szándékunk van kérni és reméljük, hogy Öméltósága jóindulatát nem vonja meg tőlünk.

Több ízben felhívtuk kartársainkat kötelezettségeikre, sajnos azonban felhívásunk nem talált kellő megértésre, amit a folyó évi eddigi befizetések igazolnak. Hangsúlyozottan kell ismételnem a vállalt kötelezettségek teljesítésének szükségességét, mert az egyesület fennmaradása csak a tagok megértésén múlik. Ha a tagok nem teljesítik köteleességüket, úgy az egyesület fenn nem tartható, a szépen indult és eredményes egyesületi élet megszűnik és ezzel együtt erdészei segédszemélyzetnek és az egyesület lelkes megalapítóinak munkája meddő marad.

Érdekképviselőnk megszűnése azt hiszem egyedülálló volna az országban és szégyene volna az erdészeti segédszemélyzetnek.

Az 1942. évi zárszámadás felülvizsgálására folyó évi március hó 14-én Tatán Kiss József, Varga Pál és Schwendtner Antal számvizsgálók, Fekete József és Imre Péter pénztári ellenőrök jelentek meg és a zárszámadást felülvizsgálták. Felkérem a számvizsgáló bizottságot jelentésének megtételére.

Schwendtner Antal kartárs a számvizsgáló bizottság nevében megteszi jelentését.

Tisztelt választmányi, illetve közgyűlés!

Az 1942. évi úgy a bevételi, mint a kiadási tételeket egytől-egyig a szabályszerű okmányok alapján tételről-tételeire megvizsgáltuk és azt rendben találtuk. Így kérem a tisztelt közgyűlést, hogy a vezetőségnek a felmentvényt hálás köszönetünk nyilvánítása mellett megadni szíveskedjék.

A közgyűlés a felmentvényt egyhangulag megadja.

Jelentem, hogy a legutóbbi közgyűlés óta az egyesületünkben felvételüket kérték 145-en, névszerint:

1942. május hó 17-től: Ughy Antal Keszthely, Horváth Ferenc

Bakonyszombathely, Dancs Imre Zalaegerszeg, Csernai János Keszthely, Krémer István Belye, Kisházi Szűcs Vendel Pápakovácsi, Blahary Ernő Trebusafejérpatak, Jakubcsák Zoltán Felsőszinevér, Réplyuk István Brusztura, Bus József Kelebia, Horváth József Kelebia, Kerepesi Miklós Tompa, Kertész János Szatmárhegy, Prém Béla Sátorrét, Salamon Ferenc Nyirád, Várközi János Pélmenostor, Gajda Gábor Láposbánya, Zilai János Bogyszló, Kocsis Zsigmond Szatmárhegy, Antonik Mihály Alsókerepecz, Nagy János Devinér, Magyar András Bedrögszentmária, v. Bene Ferenc Lővéte, Borhy Dénes Gödöllő, Daliás Dániel Sárespatak, Botván József Debrecen, Berger Ede Nagykovácsi, Ódor Imre Salgótarján, Szilva László Bárapáti, Bányász Mihály Kolozsvár, Láhmer Frigyes Magyarsárd, Török István Gyula, Rigán Gusztáv Szamosfalu, Máthé Mózes Kolozsvár, Kozma József Lovászpataka, Gál János Lovászpataka, Csedő László Csikmenaság, Simunovits Antal Bogyán, Kirkovits Gyula Rőjlőkuszály, Róbel Gusztáv Kőrösmező, Mihályka Gyula Kőrmend, Tóth Mihály Kemely, Zantleitner István Agostyán, Lakatos László Esztergom, Gillányi János Kelebia, Gillányi Ferenc Kelebia, Tóth Pözsi Pál Tompa, Kucsó Márton Tompa, Szekulics Antal Kelebia, Imhoff István Mekényes, Modván Lajos Szatmárnémeti, P. Szabó Imre, Monostorpályi, Gyetroszky László Alsófernezely, Bitter János Gyarmatpuszta, Mihályka Ernő Léva, Kránitz György Újkér, Varga István Bakonyszombathely, Tippman József Apatin, Scherlein Alajos Tarján, Kiss Béla Misztótfalu, Szabó József Sajtókál, Somogyi Ferenc Vérteskethely, ifj. Daróczy Márton Laposnya, Darabont János Alsóböldöny, Horváth József Oltárc, Keresztzei Imre Görgényszentimre, Makovszky József Ravaszmező, Örendi Erich Görgényszentimre, Poczsonyi József Görgényszentimre, Brodák József Felsőgalla, Kugli József Császár, Gaál János Szárd, Szabó László Nagycenk, Juhász Lajos Gács, Györy Sándor Ratosnya, Raposa Ferenc Ratosnya, Varga Sándor Szin, Trecska József Gyöngyösoroszi, Dudás Lajos Trebusafejérpatak, Horváth János Kőszeg, Scheineder Ferenc Áriavölgy, Szabó Árpád Galgó, Rába Lajos Zalaszántó.

1942. december hó 23-tól: Füssy István Alsógalla, Cserepes István Párkányháza, Desics István Egyházasköfalu, Horváth Ottó Letenye, Bedi Károly Pakod, Csányi Sándor Brusztura, Fábrián Sándor Ratosnya, Deák Mihály Ratosnya, Györy Oszkár Marosvásárhely, Csikvári Rudolf Pusztavacs, Gábor Ferenc Debrecen, Musitz István K. Kóha, Sutter Miksa Bábolna, Horváth Lajos Balatonkiliti, Kovács Sándor Lelesz, Horváth Imre Kutas, Csata Albert Gyimesbükk, Simon István Mezőhegyes, Bálint Dezső Kisszállás, Wurczinger Rezső Velény, Bánovszky János Nyárjas, Mókher János Csöprönd, Bráz Mihály Kosna, Varga József Nagyberezna, Lázár Péter Árpádhalom, Ambrus Ferenc Tusnádfürdő, Vermester Béla Tiszabogdány, Puskás Béla Tiszabogdány, Mándzics János Tiszabogdány, Takács László

Tiszabogdány, Wolf Béla Kecskemét, Szenek József Szikra, Szóráth Miklós Szikra, Lukács Imre Alpár, Farkas Gáspár Lakitelek, Kelemen Béla Szikra, Szabó István Vámosbalog, Varga László Vámosbalog, Karácsonyi Imre Vársonkolyos, Horváth Vendel Kemenesszentpéter, Süle József Garbocbogdány, Boldányuk István Tiszabogdány, Füst István Sebespuszta, Brenner Sándor Sokorópátka, Kiss János Kászon-újfalu, Gyűjtő Imre Csikszentgyörgy, Adorján Imre Csikszentimre, Farkas József Gércse, Pálity Tamás Bezdán, Kugli Ernő Kozorapuszta, Gorjanac József Monostorszeg, Periskics János Monostorszeg, Arany József Monostorszeg, Peják János Monostorszeg, Posits Péter Monostorszeg, Szabó Jenő Vének, Juhász Novella Ferenc Királysalmec, Takács István Apácapuszta, Gémesi Mátyás Tatabánya.

Kilépésüket jelentették 5 kartárs, névszerint: Mész Mihály Nagytálya, id. Gunda Mihály Szentlászlópuszta, Orbán József Csikszentgyörgy, Dezsimeczki János Kőrösmező, Traxler Ferenc Bustyaha.

Elhunyt a múlt évi közgyűlés óta 10 kartárs, névszerint: Bräuer Herman, v. Somos Ferenc, Körmendi Gyula, Vaczula Ferenc, Kolb Gyula, Hermann Ferenc, Horváth János Vitnyéd, Bögözy Gyárfásné Budapest, Kocsis Pál Hínód. Hősi halált halt: Pauza László.

Ismertetem az 1943. évi költségvetést:

Költség előirányzat 1943. évre.

Bevétel	P.	f.	Kiadás	P.	f.
Tagdíjakból	10 000	—	Tiszviselők tiszteletdíja	3 096	—
Befratási díjakból	200	—	Iroda fenntartás	600	—
Előfizetési "	300	—	Ügyész tiszteletdíja	400	—
Jelvényekből	100	—	Szaklap előállítására	4 000	—
Hirdetési díjakból	200	—	Lapelőfizetésekre	42	—
Kölcsön törlesztés	240	—	Leltári tárgyak beszerz.	50	—
Temetkezési segélyre	1.000	—	Nyomtatvány és irodaszer	200	—
Egyébb bevételekből	300	—	Sajtókamarai tagdíjra	180	—
Összesen: 	12.340	—	Gyűlések költségeire	1.000	—
			Utiköltségekre	400	—
			Írói tiszteletdíjakra	600	—
			Temetkezési segélyre	1.000	—
			Postatakp. kez. költsége	200	—
			Előre nem látható kiad.	500	—
			Összesen: 	12.268	—

A költségvetés várható eredményéből láthatják a kartársak, hogy az előbb elmondott agályaim nem alaptalanok.

Tisztelettel kérem a Közgyűlést a költségvetés elfogadására. Amikor megbízatásom lejárt, a kartársaknak irántam megnyilvánult bizalmát megköszönöm.

Ügyvezető elnök megköszöni a számvizsgáló bizottságnak táraidőzését és felteszi a kérdést, van-e valakinek hozzászólása.

Miután a közgyűlés tagjai nem kívánnak hozzászólni, így a számvizsgáló bizottság jelentését egyhangúlag elfogadottnak nyilvánítja.

Ügyvezető elnök felkéri a titkárt a letárgyalandó ügyek előterjesztésére.

Titkár: Örömmel jelenti, hogy egyesületünk vezetőségének felkérésére az országos elnöki tisztséget Rónay György ny. m. kir. erdőtanácsos, az egri faipari vállalat rt. vezérigazgatója volt szíves vállalni. A bejelentést a jelenlévők kítörő örömmel fogadták. Kéri a közgyűlést egy bizottság kijelölésére, akik a közgyűlésre az erdőtanácsos urat meghívják. A közgyűlés Szij Ferenc, Sikrai Ferenc és Poprádi Béla kartársakat jelöli és kéri, hogy a háromtagú bizottság a közgyűlés egyhangú határozatáról erdőtanácsos urat azonnal értesítse és a közgyűlésre meghívja.

A bizottság azonnal távozik.

Ügyvezető elnök: Addig míg a bizottság az országos elnökkel megérkezik, folytatjuk gyűlésünket.

Titkár: Kéri a közgyűlés határozatát, hogy a pénzügyminiszter úrhoz hadisegély ügyben kérelemmel forduljon-e az egyesület. Néhány hozzászólás után úgy határozott, hogy az ügyben a kérelem beadása tárgytalan.

Az Országos Erdészeti Egyesületbe testületileg való belépésünket a közgyűlés nem tette magáévá.

Kostyál kartárs múlt évi indítványát a közgyűlés akként tette magáévá, hogy az egyesület vezetősége tegyen lapunkban egy felhívást közzé arra nézve, hogy mindazok a kartársak, akik a hazáért hősihalált halt kartársak hozzátartozóinak segítséget akarnak juttatni, jelentsék be egy lapon ezen szándékukat az összeg megjelölésével. Ezen kötelező bejelentésük és az abban vállalt összeg mindaddig és mindannyiszor fennál, ahány esetben az egyesület tagjai közül valaki hősihalált hal. Ezen kötelezettség teljesen független az egyesülettel szemben vállalt egyéb kötelezettségtől, így ennek keresztülvitele teljesen különválasztandó és külön kezelendő az egyesület egyéb ügyeitől.

Titkár arra kéri kartársait, hogy ki-ki tehetsége szerint olyan összeget ajánljon fel, hogy a segítség tényleg komoly segítség legyen. Az esedékessé váló összeget pedig minden halálozás után, — mely lapunkban minden esetben közzé lesz téve, — pontosan küldjék be.

Az egyesület adminisztrációs munkája az utóbbi időben igen felszaporodott, ezért kéri a titkár, hogy a munka gyors és pontos elvégzésére egy kisegítő alkalmazását havi P. 50 díjazásért a közgyűlés engedélyezzen.

A közgyűlés titkár javaslatát egyhangúlag magáévá teszi és a havi P. 50.-s kisegítő alkalmazásához hozzájárul.

Titkár az ügyvezető elnökkel egyetértve kéri közgyűlést, hogy a titkár fizetését havi P. 10 felemelni és az ügyvezető elnök fizetését havi P. 10.-vel leszállítani rendelje.

A közgyűlés a javaslatot egyhangúlag magáévá teszi.

Titkár rámutat az 1943. évi költségvetés várható tiszta egyenlegére, mely P. 72 egyenleget mutat, ha az előirányzott összegek tényleg be is folynak. Az állandó áremelkedések miatt a jelenlegi tagdíjak mellett nem látja biztosítottnak az egyesület jövőjének zavartalan működését, ezért kéri a közgyűlést járuljon hozzá a tagdíjak felemeléséhez.

Többek hozzászólása után a közgyűlés úgy határozott, hogy 1943. év július 1-től a tagdíjakat évi P. 18-ben állapítja meg, a lapelődízetési díjakat évi P. 6-ről évi P. 9-re emeli.

Ügyvezető elnök az ülést felfüggeszti addig, míg az országos elnök megérkezik.

Rövid idő múlva óriási lelkesedés közepette lép a közgyűlési terembe Rónay György erdőtanácsos úr és elfoglalja az elnöki széket.

Dr. Almády Károly ügyész emelkedik szólásra: Igen tisztelt Igazgató Úr! Amikor itt örömmel és meleg szeretettel üdvözljük, engedje meg kedves Elnök Úrunk, hogy megpróbáljam megmagyarázni, hogy mi vezetett bennünket, amikor egyhangúlag meghívtuk egyesületünk élére.

En ezt az egyesületet nem régen, pár éve ismerem csak mint egyesületet, de az egyes tagjait több évtizede és merem állítani, hogy ennél magyarabb, kötelességtudóbb fajtát és osztályt nem lehet találni. De olyan apátlan, olyan árva ez az osztály, hogy nem tudja a helyét, a támaszát megtalálni. Egy ilyen támaszt keres Elnök Úrunkban. Keres egy olyan embert, aki lélekben hasonló, magyar és kötelességtudó. Tisztelettel és szeretettel kérjük Elnök Úrunkat, ezért a fajtáért olyan lelkesen és szeretettel dolgozzon, mint amilyen szeretettel fogadjuk mi Elnök Úrunkat és reméljük, hogy akkor ez a nemzet, amelynek mi is egy kis része vagyunk, boldogulni fog.

Rónay György országos elnök: Igen Tisztelt Uraim! Erdész kötelességet teljesítek. Az erdő jövőjét, sorsát vélem szolgálni akkor is, amikor az Önök megbízatására, megkérésére megjelentem az Önök színe előtt, hogy az Önök élén küzdjek azokért a célokért, amelyeket a MEVME. zászlójára irt. Ismerem őket, ismerem a külföldet is és merem állítani, hogy amit ez az egyesület a zászlajára irt olyan kérések, amelyeknek jogosságát megtagadni nem lehet. Engedjék meg Uraim, nem kutattam, hogy mi vezette Önöket, hogy éppen engem és nem

mást kértek fel az egyesület elnökéül. Mivel az erdészetet szolgálom most is, ezzel is kötelességet vélek teljesíteni, hogy a magyar erdőgazdaság jövőjét személyzetével, a rajongóival oda-vigyük ahová kell.

Igen Tisztelt Uraim! Annak, hogy a magyar erdésznek a sorsa nem ott van ahol kellene, annak részben mi is okai vagyunk és oka még az erdészetnek az az eddig még fel nem ismert jelentősége, amely miatt úgy a múltban, mint közelmúltban az eddigi állami és politikai szervezetek nem tudták méltányolni ennek az erdőgazdaságnak a szükségleteit és jelentőségeit, benne a mi hivatásunknak a fontosságát és méltányolni a mi követeléseinket és kívánságainkat. Az erdő maga is oka volt ennek, de okai vagyunk mi is Uraim! Szomorúan hallottam, hogy még nincs mindenki itt ebben az egyesületben, akik ide tartoznak, sőt vannak olyanok, akik elérték az egyesület közreműködésével amit akartak és még sem léptek be. Különleges a mi pályánk. Ezt nem szemrehányásként mondom, hiszen az erdő szeretete, az erdő szolgálata olyan különös egyénkévé alakít bennünket, hogy mondhatnám a világon mindenütt, így nálunk is egy egész külön kasztot képez az erdészeti szak. Úgy a birtokos, mint az erdőmérnök és az erdész különleges hivatásuk következtében egy bizonyos elzárt, öntudatos hivatásrendet képviselnek és elzárkóznak többnyire attól, hogy a nyilvános életben az érdekeiket képviselve harcoljanak. Ezért az erdő a százéves vágásfordulójával a mi eszményünk és tragikumunk és mert nem tudjuk szét osztani a kapzsi jelennek és jövőnek az érdekét, azért a jelen nem igen becsül meg bennünket. Küzdeni kell az erdőért és ebben a küzdelemben a magunk érdekei többnyire háttérbe szorulnak. Eddig még nem tudtak megbecsülni ezért bennünket. Ha a jövőbe nézünk, biztatónak látom a helyzetet. Olyan jelenségek vannak ebben az óriási világégésben, amely szerint abban az építőmunkában, amely most következni fog az erdő jelentősége egyre növekedik. És ha itt kellőképpen kiemeljük a hivatásunkat, akkor én a jövőt biztatónak látom. Tehát ha mi nem feledkezünk meg a mi kötelességünkről magunkkal szemben, akkor bizom benne, hogy a legközelebbi néhány év elfogja hozni mind azt, amit kívánunk.

(Közben megérkezett dr. Trauer Ervin m. kir. erdőtanácsos és elfoglalta helyét.)

Én szívesen felajánlom a közreműködésemet, mert ismerem az erdészt, ismerem az egész gondolkodását és az nem lehet más, mint amilyen maga az erdészeti pálya. Konzervatív, de építő-konzervatív.

Nem akarok programot adni. Én végig olvastam a mult-

jukban a MEVME. nek a célkitűzéseit és a harcukat, remélem, hogy csekély személyemmel is oldaluk mellé, élükre állva elfogjuk érni mindazt, amit el kell érünk, mert ezt kívánja nem csak egyén, hanem az erdőgazdaság érdeke és sorsa is.

Ügyvezető elnök: Mélyen Tisztelt Erdőtanácsos Úr! Úgy a magam, mint az egyesület nevében hálás szívvel köszönöm meg az előlegezett jóindulatát. Köszöntöm megegyeszer, Isten áldását kívánva működésére.

Titkár: A tisztikar megbízatása ismét lejárt. Annak idején, a múlt évben bejelentette a tisztikar, hogy az egyesület éléről távozni óhajt, ha megfelelő vezetők jelentkeznek. Kéri a közgyűlést jelölje az új tisztikart.

Szij Ferenc: Kedves Elnök Úrunk, Titkár Úrunk, Számvevőnk!

Azt hiszem, hogy az ülés jelenlevő mindegyik tagjának a gondolatát tolmácsolom, amikor azt kérem, hogy most, amikor a tisztikar távozása súlyos következményekkel járna az egyesületre, azt kérem mindnyájunk nevében, maradjatok egyelőre még azon a helyen, ahol olyan sok az érdemek, olyan szép a munkátok, hogy azt kifejezni nem tudjuk. Ezért kérek benneteket, hogy most, amikor még nincs a helyzetünk tisztázva, vezessétek tovább az egyesületet mindaddig, amíg el nem éritek célotokat, hogy azután nyugodtan haladhasson tovább az egyesület a felemelkedés útján. (Élénk helyeslés.)

Elnök: Nagyon szépen köszönöm a tagok megnyilvánuló bizalmát a vezetőség iránt. Mi is tudjuk, hogy ma nincs más választás, mint helyen maradni, miután azonban mi is csak egy évet vállaltunk és a kényszerítő körülmények úgy adódtak, hogy nekünk vinni kell az igát, ha akarjuk, ha nem, így az általános óhajnak engedve, az egyesület vezetését továbbvisszük. (Lelkes éljenzés és taps.)

Titkár: a közgyűlés határozata szerint ügyv. elnök: vitéz Szekeres Károly, titkár: Cservenka Ferenc, főszámvevő: Pálmai József, ügyész: dr. Almády Károly, pénztári ellenőrök: Fekete József és Gábris József.

A választmány tagjai: Szij Ferenc, Daróczy Márton, Szücs László, Gunszt Ferenc, Scheili Lipót, Weinrauch Gyula, Timár Ferenc, Orosz Imre, Lóránt István, Poprádi Béla, Poprádi Kálmán, Pasztorek Sándor, Dévényi Antal, Tardos Ferenc, Dombay József, Tarnay Gusztáv, Kovács Antal, vitéz Altay Emil, Székelyhidy Vilmos, Hunyadi János, Hevesi József, Barnóczy István, ernyei Nagy Domonkos, Kostyál János, Kiss Géza, póttagok: Tihanyi István, Koszován János, Tomka József, Hermes Sándor és Hauk Ferenc.

A Z E R D Ó

XVII. ÉVFOLYAM

1943. JULIUS

7. SZÁM.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési díj; egész évre 9 pengő, fél-
évre 4.50 pengő, negyedévre 2.25 pengő. — A tagdíj évi 18 pengő. Belépési díj
egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy
még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények,
erdőszolgák stb. a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 9 pengőt,
de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesü-
leti tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó leve-
lezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez; Tatára küldendők.

A petit betűs vagy táblázatos hirdetések díja milliméterenkint 40 fillér.
A legkisebb hirdetés ára 4 P. A támpéldány ára darabonként 1 P.

Hetvenöt év

Magyarország Főméltóságú Kormányzója június hó 18-án volt hetvenöt éves és népe, amely úgy összeforrt vele, mint soha még államfővel a történelem során, meghatottan néz fel nemes fenkölt alakjára. Tudja, hogy minden gondolata, érzése és cselekedete az övé, hozzátartozik, neki köszönheti az életét, az ő bölcsesége ad eligazítást minden megpróbáltatásban. A katonanemzet benne látja minden katonai erény megtestesülését, a politikus nemzet pedig azoknak az államférfiui képességeknek a teljességét, amelyeknek végeredményben köszönhetjük, hogy megint erős és alapos reményt várhatjuk a mostani válság megoldását. Horthy Miklós vezetett minket, ő volt az ideál, az ő utmutatását igazolta az idő.

Felnézünk Főméltóságú Kormányzó Urunkra és megerősödünk magyarságunkban. Hiszünk abban, hogy a jó Isten tartotta meg hetvenötéves korára ilyen erősnek, nagynak és töretlennek, mert meghallgatta a kérésünket: vele és általa akarunk eljutni a szebb, boldogabb életbe. Ő a példa a harcban, helytállásban, munkában és sorcsapások elviselésében, az ő személyéből árad az a misztikus hatalom, amely összefogja a lelkeket és megszázszorozza népe erejét.

Születése napján jobban ragyognak a szemek, szebben zengnek a harangok, ünnep van Magyarországon, boldog, ujjongó ünnep, hálaadás vitéz Horthy Miklósért és alázatos nagy könyörgés: maradjon velünk!

vitéz Szekeres Károly.

Kedves Olvasók!

Az „Erdő“ szerkesztősége, illetve a „Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületé“-nek t. Vezetői régen kérnek arra, hogy lapjuk részére néhány cikket írjak.

Ezen kedves és megtisztelő kérésnek én eddig azért nem tettem eleget, mert hivatali elfoglaltságom nappalaimat teljesen lefoglalja, estéimet pedig, melyek gyakran a késő éjszakákba nyulnak, főleg kedves Olvasóim részére irt nagyobb munkáim kötik le.

Mivel a *Szerkesztőséggel*, illetve az *Egyesülettel* szemben érzett szeretetem állandóan fokozódó viszonzásra talált, örömmel teszem félre hosszabb lélegzetű munkáimat, hogy régi ígéretemet beváltsam.

Előre is hangsúlyozom, hogy mint régi erdészcsalád sarja és az erdők szerelmese, legszívesebben erdőgazdasági vonatkozású cikkeket írnék. De mivel jelenlegi hivatali beosztásom az írászatal mellé köt, és más téren foglalkoztat, ezért a gazdasági teret azoknak kell átengednem, akik külső gyakorlatban vannak, és így közvetlenül személyes tapasztalataikat vethetik papírra embertársaik okulására. Úgy érzem, az én munkaköröm egy vérbeli erdész részére nehezebb téren, az erdővédelem terén mozog, és a legszárazabb, de egyuttal a legnagyobb körre, az *erdőnek az emberi károsításoktól való megővésére terjed ki*.

Az erdőt különféle károsítók ellen védjük. A károsítókat életteleneke és élőkre oszthatjuk fel.

Az élettelen károsítók közé tartoznak a a légkörből származó hőmérsékleti kilengések, a szélsőséges légáramlások, a villámcsapások és a tulságos nagymennyiségű különféle csapadékok: a talajból származó károsítók közé pedig a nagymértékű talajnedvesség, költőség, lazaság és a talajtakaró káros elváltozásai.

Az élő károsítók közé sorozhatók a gyomok, az élősködő növények, az emlősök, madarak és rovarok, végül a károsításban mind ezt tulszárnyaló ember.

Ennek, a *teremtés koronájának károsításaival és az ellene való védekezésekkel kívánok cikkeimben foglalkozni*.

Azokat a részeket, melyeket a nem kizárólag erdészeti vonatkozású forrásmunkákból vettem, csak keretnek kívánom felhasználni. Ezt azután ebben a munkakörben nyolc év alatt szerzett tapasztalataimmal szeretném kitölteni azért, hogy abból az ország bármely részében lakó olvasóm a részére szükségesekeket felhasználhassa.

Hs kitűzött célokat csak részben is elérem, örömmel végzem munkámat.

Budapest, 1943. évi június hó 21.

Dr. Trauer Ervin
m. kir. erdőtanácsos.

Az ember erdei károsításai

Dr. Trauer Ervin.

Az ember az erdőben tudatlanságból, kapzsiságból, leggyakrabban pedig rossz szándékból követ el károkat. Ezer és ezer hold számra esett már áldozatul erdőállomány a rendszertelen és mérték nélküli fahasználatnak, alomszedésnek, az újraerdősítés helytelen vagy megkésett végrehajtásának, avagy teljes elmulasztásának. Hasonlóképpen a rossz vagy meredek helyen fekvő erdő, avagy a jobb helyen lévő is a mértéktelen, illetve fiatal korban való legeltetésnek és a kizárólag erdőként hasznosítható területek meggondolatlan kiirtásának.

A kapzsi vagy rablógazdálkodással tönkre tett erdőrészek azután elkopárosodtak, és a magasabb fekvésűek ilyen állapotban már nem tudtak gátat vetni az elemi csapások által okozott károknak. Ezek az erdőrészek nemcsak önmaguk pusztultak el, hanem ilyen állapotban a hirtelen hóolvadások vagy tavaszi záporok lerohanó vizét nem tudták felfogni, sőt az azzal hömpölygő hordalékot még a maguk talajából is gyarapítva ezzel a mélyebben fekvő és egyéb művelésre alkalmas területeket is elárasztották, miáltal azok is tönkre mentek.

Miután az erdő nemcsak a tulajdonos, hanem a köz szempontjából is érték és mivel ahhoz, hogy a kis csemeték hatalmas és kivágásra érett fává felnövekedhessenek, több évtized, sőt két-három emberöltő is szükséges, az ezalatt véletlenül vagy szándékosan okozott károsítás is hosszú időn át érezteti hatását. Ezért az erdő talaja és faállománya a károsítások megakadályozása céljából fokozottabban védelemre szorul.

Károkat az erdőben akár tudatlanságból vagy gondatlanságból, akár szándékosságból nemcsak idegenek, hanem a tulajdonos, illetve az annak jogait gyakorló más személy is előidézhethet. Ezért gondoskodott hazánkban az 1935. évi augusztus hó 1.ével életbeléptetett „Az erdőkről és a természetvédelemről szóló 1935: IV. tc.” (a továbbiakban röviden „T.”-vel jelölve) az idegenek károsításai ellen a tulajdonos érdekében, a tulajdonos, illetve annak jogait gyakorló más személynek károsításai ellen a köz érdekében, az erdők fokozottabb védelméről.

Az ismertetett bevezetésnek megfelelően az erdőben okozható emberi károsítások két csoportra oszthatók: 1. a tulajdonos és 2. az idegenek károsításaira.

Ilyen alapon intézkedik a T. is az erdők okszerű kezeléséről és védelméről, és az előírásainak megtartására a tulajdonost, illetve a jogait gyakorló más személyt büntetések kilátásba helyezésével kötelezi. Büntető rendelkezéseket tartalmaz, továbbá azokkal a nemtulajdonosokkal szemben is, akik a közérdekű előírásokat nem tartják

meg, vagy akik mások érdekében a tulajdonosoknak okoznak károkat.

Vannak végül mind a tulajdonos, mind az idegenek által elkövethető olyan károsítások is, melyekkel a köz. vagy magánérdek nem szenved nagy hátrányt. Ezeket a törvény teljesen büntetlenül hagyja, vagy csak az illetékesek kifejezett kívánságára bünteti.

(Folyt. köv.)

A sörétlövés gyakorlati vizsgálata

Irta: Gyulavári János. Sopron

A vadászokat elsősorban a sörétes puskák érdeklik, mert tájnyomórészt ezzel vadásznak. A koratavasszal hozzánk érkező hosszú-őszerű barátainkat a szalonkákat, ősszel és télen a tapsifüleseket és a fácánokat sörétes puskával üdvözljük és az egész év folyamán szorgalmasan írtjuk vadjainkra káros madarakat és prémeseket színfén a sörétes puskával köszöntjük. Az év hátralévő részében vadászunk csak golyós fegyverrel, őzre, szarvasra és ha módunkban áll tuzokra, siketfajdra, zergére stb. De sokszor a vadász golyós fegyver hiányában a golyóval elejtendő vadakat is a sörétes fegyverből lött. Ideál, Brenecke vagy Gyöngygolyóval ejti el. Megállapíthatjuk tehát azt, hogy a vadász gyakorlati fegyvere a sörétes puska. Rá akarok a továbbiakban mutatni arra, hogy a vadász leghasználatosabb fegyverének a sörétes puskának mit kell tudnia és mit követelhetünk a jó sörétes fegyvertől. A legtöbb vadásztól — ha megkérdeztem — hogyan lő a flintája, a legritkább esetben kaptam válaszul számszerű lötechnikai adatokat, tehát voltaképpen nem ismerik az illetők fegyverüket. A sörétes fegyver löképeségének ismerete nem csak illő dolog, hanem vadgazdasági szempontokból egyenesen fontos is, mert számtalan lőtávolságon túl célbavett vad pusztul el szörnyű kínok között és a varjak martaléka lesz. Tehát már ezért is ismerjük meg fegyverünket abból a célból és szempontból, hogy az mit tud és mit kell tudnia a jó fegyvernek.

A sörétes fegyvernek löképesége úgy távolsági, mint hatásfokban sokkal szűkebb határok közé szorítkozik, mint a golyós fegyverek hatásfoka. Tudjuk azt, hogy a sörétes töltényben sok száz apró golyó (sörét) van és amelyeknek mind más és más iránya, röppályája van a levegőben, így tehát sohasem egyforma a sörétlövés löképe az egymásután leadott lövéseknél. A sok-sok apróbb-nagyobb golyót (sörétet) a löporgáz munkája, a lövedék előrehaladása, vibráció (csörezgés), föld vonzóereje (gravitáció), a légellenállás, csőtengely helyzete, röpsébség és razancia (nyult röppálya) befolyásolják és annak egyenletességét nagyban megzavarják. A lövésről-lövésre való eltérések tudományos megvilágításával itt foglalkozni nem kívánok, mert ez kö-

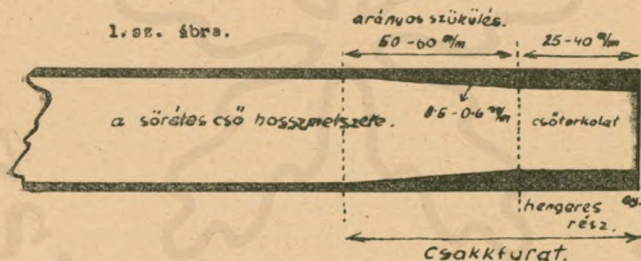
tetre terjedő fejtegetés és számítás sorozata lenne, itt csupán a gyakorlati irányelveket akarom megismertetni, amelyek segítségével minden vadász megismerheti — talán 20 éve birtokában lévő — puskáját és annak munkáját.

Minden vadász ismerkedjen meg puskájának:

- a) ‰-os lősűrűségével (szórásával),
- b) találati pontjának fekvésével és
- c) puskájának átütőerejével.

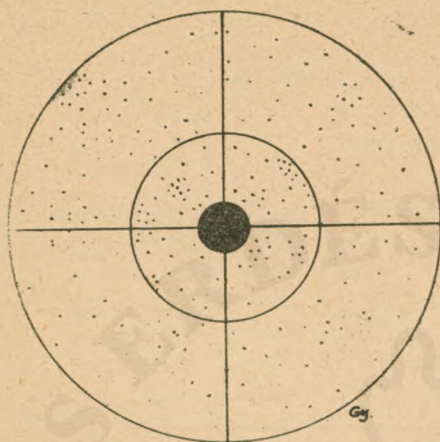
A lősűrűség, tehát a sörétszemek bizonyos sűrűségű eloszlásának elérésére a sörétes puskák csöveit az u. n. „esokk” (ang. choke) furattal készítik. A csokkfurat is különböző mértékű lehet, ami kaliberekben belül is más és más. Ennek az említett furatnak lényege az, hogy a konustól (a lötténykamra és csőfurat találkozási pontja) a cső torkolat felé a furat arányosan szűkül. Nagy általánosságban a legszűkebb csokkfuratú csövek, amelyekből a 10-es, 12-es és 14-es sörét egyaránt jól löhető, azok, amelyeknél a csövek végén a hengeres rész 2,5—4 cm. és az előtte lévő szűkülési rész 0,5—0,6 m/m között van és annak hossza 5—6 cm. A csokkfurat vázlatos képe:

Melléklet a "Sűrétlövés gyakorlati vizsgálata" c. értekezéshez.

A modern fegyverek mind csokkfurattal készülnek. A híres és széles körökben elterjedt magyar gyártmányú Frommer-puskák a jól sikerült csokkfuratnak köszönhetik kitűnő löképüket és teljesítményüket.

Miután megismerkedtünk a lősűrűséget biztosító furattal a esokkfurattal, állapítsuk meg tulajdonunkat képező puskáinknak ‰-os lősűrűséget (löképét). Sajnos, először erszényünket kell kinyitnunk ehhez. Vegyünk 30 darab fehér, erős és gyűrődésmentes csomagoló papírost, legalább 100×100 cm. nagyságban, ezekre rajzoljunk — miután átlókkal meghatároztuk a középpontjukat — mindegyikre egy-egy 75 cm. átmérőjű kört és ezen körön belül a közös középponttól egy-egy 35 1/2 cm.-es átmérőjű kisebb kört, a köröket 2 átlóval 4 részre osztjuk és az átlók metszési pontjára egy 3 cm. átmérőű fekete pontot (kört) rajzolunk fekete tussal.

Ha ezzel elkészültünk, vegyünk gyáritöltésű, új töltényekből 10 darab 10 es, 10 darab 12 es és 10 darab 14 es kemény söréttel töltött patronokat. A ‰-os lökép meghatározásához szükséges tudni azt, hogy az egyes kaliberekben az egyes sörétnagyságokból hány darab sörét van a hüvelyekben. Nem kell megijedni most attól, hogy én a sörétszemek megolvasását fogom javasolni, ez nem szükséges, ugyanis meg van határozva, hogy a

kaliber:	12 ben	16 ban	20 ban
a 10-es sörétből	198 drb.	173 drb.	155 drb. van és a
12-es sörétből	332 „	290 „	259 „ „ „ „
14-es sörétből	694 „	606 „	540 „ „ „

Hegy aztán az egyik vagy másik töltényben 5 szemmel több vagy 8 szemmel kevesebb van, az a gyakorlatban nem határoz és nem befolyásolja a löképvizsgálatát sem. A löcsürőség meghatározásához az általam felsorolt sörétnagyságokon kívül más számozású és nagyságú söréttel is lehetünk, nevezetesen 8 assal vagy 6 ossal is, de itt már el kell árulnom azt, hogy a goromba söréket a csokkeső széjlebb hordja és ne várjunk sűrű löképet és még arra is felhívom a figyelmet, hogy a csokkfurat finom furatát a durva nagysörét erősen igénybeveszi, azaz rontja huzamosabb használat mellett. Miután megcsináltuk a lölapokat és megvettük a gyári új töltényeket, azokkal és puskánkkal együtt kimegyünk egy lőtérre vagy más biztosított helyre és ott a lölapokat rajzszegekkel simára egyenként kifeszítjük. A kifeszített lölaptól számítva lemérünk 35 méter távolságot az az u. n. *sörétlövés normatávolság*. Az előagy alatt feltámasztott (puhára kell támasztani!) puskánk jobbcsövéből kilövünk 1—1 darab 10-es söréttel töltött patronot, minden egyes lövés külön lölapra, pontosan a fekete körre (pontra) célozva, a meglőtt lapot levesszük és ráírjuk fent: *jobbcső (10-es sörét) 35 méter*. Ilyen módon 5 lölapunk lesz a jobbcsővel meglöve, 5 a balcsővel a 10-es söréttel. Ezt csináljuk tovább a 12-es és 14-es söréttel töltött töltényekkel is; 5 darab a jobb, 5 darabot a balcsőből kilöve és a lölapokon megjelölve a puskacsövet, sörétnagyságot és távolságot. A lövés művelet befejezésével összerakjuk a lölapokat és otthon megállapítjuk az eredményeket. Egy ál-

talam kidolgozott példából mindenki meg fogja érteni a lövésesség %-ának és fedés arányának kiszámítását. Elővesszük példának okáért a 10-es söréttel és balcsővel meglőtt 5 darab lölapot, amelyet a legáltalánosabban elterjedt kaliberű puskával a 16ossal löttünk tele 35 méterről és egyenként vizsgálat tárgyává tesszük. Mint már az előzőekben megadott sörétszám táblázatból kiolvasható a 16-os kaliber töltényében (65 m/m.) 173 darab 10-es sörétszem van, ebből a számból kiindulva megállapítjuk azt, hogy puskánk balcsőve (jelen példában l) a 75 cm.-es körben összesen hány söréttel lőtt be? Példáról lévén szó, tegyük fel, hogy az első lölap 75 cm.-es körében összesen 137 lyukat találunk, míg a 35 $\frac{1}{2}$ cm.-es körben 63 szemet lőtt lyukat, ezen adatokat felírjuk magunknak a következőképpen:

Lőeredmények.

Kaliber: 16 — balcső 5 lövés — 10-es sörét — 35 méterről.

Lölap száma:	Sörétszemek száma:	Lyukak száma a		A puská % ₀ -a	A fedés aránya	Megjegyzés
		75 cm-es körben:	35·5 cm körben:			
1.	173	137	63	79	2·17	Feltámasztva
2.	173	133	65	77	2·04	-
3.	173	130	62	75	2·09	-
4.	173	138	66	80	2·09	-
5.	173	136	59	79	2·30	-
Össz	—	674	315	390	10·69	Feltámasztva

Ha most a 75 cm-es körben lévő (137) találatok számát osztjuk a töltényben lévő (173) sörétek számával, megkapjuk a puská %₀-os lökéességét, amelynek képlete: $\frac{75 \text{ cm. körben lévő találatok száma}}{\text{a töltényben lévő sörétek száma}}$

ez jelen esetben $= \frac{137}{173} = 79.01\%$, tehát az első esetben (kerekén kell számolnunk) 79%₀ ot lőtt a puskánk. Most pedig megállapítjuk a fedés arányát, azt, hogy fegyverünk lövmagja (központi sörétraja) milyen arányban áll a 75 cm-es körben szórt találatok számához. Ennek meghatározására el kell osztanunk a 75 cm-es körben lévő szemek számát (137) a 35·5 cm-es körben lévő találatok számával (63), tehát $\frac{137}{63} = 2.17$. A példában felvett esetben egy igen komoly lö-

képességű puskával állunk szemben, amelynek magas %₀-a és inkább a középpont felé sűrített löképpel rendelkezik. A puská egy igen jól lövő vadászt feltételez. Befrjuk azután hasonló módon mind az 5 lölapon talált eredményeket és kiszámítjuk a hozzájuk tartozó függvényeket, ha most az egyes rovatokat összegezzük és elosztjuk az ese-

tek számával, azaz 5-tel, megkapjuk puskánk balcsövének átlagos teljesítményét (tudását).

Az átlagos azért is fontos, mert a sörétlövés, mint már említettem lövésről-lövésre más és más, a helyes norma eredmény, mint teljesítmény csak így átlagolással állapítható meg, amely annál pontosabb — természetesen — minél több lövésből átlagolunk, megjegyzem azonban a gyakorlati vadásznak az általam proponált 5 lövés csövenként teljesen elegendő és megnyugtató eredményt ad. A 79—80 %-os puskák gyakorlott kezekbe valók, kezdőknek nem ajánlom! Az átlagos puskák % a 56—65% között mozog. A magas százaléjú puska téli, mezei hajtásokra, vízre, galambra való, erdőben rossz eredményeket fogunk vele elérni, erdőben 50 legfeljebb 56 %-os fegyver a legmegfelelőbb, egyenes és a szélek felé terjedő lömaggal. Itt e helyen említtem még meg azt, hogy a puska magja, tehát a 35 5 cm-es körben lévő szemek törik legjobban a vadak csontjait (maglövés,) míg a szélek felé eloszló szemek a 75 cm-es körön kívül már nem bírnak olyan elevenerővel, átütőerővel és öltőhatással. A sörétlövés hatósugara magas százaléjú fegyvereknél maximumán 50 méter, míg az alacsonyabb százaléjú puskáknál 35—40 méter a határ, a túllövések haszontalan brillirozások és vadroncsolást eredményeznek és nem vadásziasak!

A fegyverünkkel kapcsolatos vizsgálat második állomása annak találati pontjának meghatározása. Ezen célból felállunk 20 méterre és egy fehér papírlapba lövünk, amelynek közepére egy fekete pontot festünk, *pontosan* erre célozva közepes söréttel (10—12-es) egy lövést adunk le szabadkézből és a bal és jobbesőből külön-külön. Megnézzük a lölapot, amelynek beszórt felülete 20 méteres tánciáról lévén szó ca. 30—35 cm. átmérőjű lesz, most egy kört rajzolunk arra a legsűrűbben beszórt részre és ez lesz tulajdonképpen a találati helyzete a fegyvernek, amelynek viszonya a megcélozott fekete ponttól vagy balra, jobbra, alatta vagy felette lesz, illetve lehet. A találati helyzet (maglövés, lásd az előzőkben!) normális elhelyezkedése a 35 méteres távolsági (sörétlövés norma távolság!) viszonylatban ca. 10—13 cm felüllövést kell mutatnia, ha ellenben a 20 méteres távolságnál a megcélozott ponttól több mint 6—8 cm. fel- vagy alüllövést észlelünk, vagy jobbra-balra hord puskánk, ezen a hibán a *szakképzett* fegyverműves a célgomb helyzetének megváltóztatásával könnyen tud segíteni, *magunk semmiesetre "ne segítsünk"!* A találati pont pontos tudása sok-sok tölténypoeseklástól, bosszúságtól óvja meg a vadászokat, az első különösen a mai tölténymizériában felette indokolt. Jobb tehát és sokkal olcsóbb a találati pont megállapítása érdekében 5 darab töltényt ellőni, mint ennek ~~nem~~ tudása hiányban évenként talán — 200 — vagy ennél is több patront elpuffogatni a levegőbe.

(Folyt. köv.)

Szomoru esetek...

Szomoru kötelességet teljesítettem ma, amikor a tavasz simogaté melegét élvezve pagonyom Igen nagy részét bejártam, A fiatalosok nagy $\frac{1}{6}$ -a elfagyott. Igen komoly kár érte a bübb, a lucfenyő csemetét, fiatalos erdőrészeket. Már megtisztított állományok május 21.-ig kifejlődött levele, fiatal hajtása a völgyektől cca 50-70 méter szintkülömbségig fagyott el. Ezt vettem fel részletesen havijelentésem számára. Erdész szívemet bizony alaposan elszomorította a látvány. Siralmasan néznek ki a domboldalak. Junius elején olyan az erdő képe, mint ősszel, bőség idején. Bakonyi pagonyunk uralkodó faneme a bükk. Teljesen rozsdavörös. A zsenge, üdezöld leveleket összeaszott, vörös rongyokká tépte az egymásutáni három éjjel - 3° ra süllyedt higanyállás. - Amint figyelem a tagokat, az egyaránt is felveszem, soha jobbkor nem lehet megállapítani azt. A rozsdavörös szín bükköt, az üdezöld gyertyánt, a fekete kőrist, a se nen vörös, se nem zöld pedig juhart mutat. Legjobban ellenállt a gyertyán. A juharnál is érdekes a fagyás. A karélyos levelek széle megbarnult, míg a levél közepe megtartotta zöld színét. Így olyan a juhar messziről, mint amikor a festő vízfestékkel zöldrefestett papirosát annak száradása előtt átmázolja világosbarna szinnel. Nem is barna, de zöld sem.

Szóval ilyenformán fest erdők az elemicsapás után. Csemetékertűk állapota éppen ilyen siralmas. Az előbbi fanemek kicsi példányai ugyancsak megszenvedtek, míg az égernek csak legzsengébb levelei fagytak el, az idősebb, erősebb leveleket már nem tudta megbénítani.

Ezeket vettem papírra, amikor utam egy szakadék peremén készített cserkészuton vezetett fel egy magaslat felé, ahova azon szándékkal igyekeztem, hogy onnan is szétnézzek. Igen lassan, csendben járom az erdőt ha időm megengedi. Különösen délután, vagy kora reggel, a vad nyugalmát, megkezdett vagy be nem fejezett táplálkozását feleslegesen erdész.zajjal nem szeretem megzavarni. Ha csendesen megyek, megfigyeltem sokszor s szelet kap a vad, ha nem lát, neszemet nem hallja ugyan figyel, nyugtalankodik, de igen gyakran gyorsan megnyugszik és folytatja elhagyott pihenését, vagy a lefelést.

Amint egyik meredek lépcsős szakasz végén megállok, hogy ziháló tüdőmet egy kissé megpihentessem, dögsgzag csapja meg orromat. Rókatanya közelében vagyok, villant át agyamon. Kísrőkák vannak az előttem lévő kotorékban-gondolom - s kis várakozás után a barlang közelébe lopakodom. Kettő ismert bejárata üres, tehát a család nincsen kint. Mivel az egyik bejárat pontosan a cserkészutban van, szándékom van kikerülni azt, nem akarom zavarni a kísrőkákat most. Majd a magaslatról gyönyörködöm játékukban.

Siralmas kép tárult szemeim elé a magaslatról. Nem csak er-

dész, de vadász-szivem is kapott szúrást, mely a jelen sorok megírására készítetett ott fenn, a magaslaton, közelebb lévén Istenhez! A kotorék körül szanaszéjjel kistrókák mozdulatlan tetemei. A zöld döglegyek száza rajzanak rajtuk. Rókatemető van szemem előtt.

Nem kell sokáig töprengenem, gyorsan kitalálhatja az ember. Éhenpusztult a kis rókanépség. Ellőtték anyjukat, nincsen ki eleséggel táplálja őket, be kell következni a legrettenetesebb halálnak- az éh-halálnak! Borzasztó még rágonolni is.

Vadász-szivem a magaslat padkáján diktál, vádol, dorgál, igazságért kiabál

Tizennégy évvel ezelőtt láttam egy szopós malacai közül kilőtt vadkocát. Igen fiatal, kezdő gyakornok voltam, véleményt nyilvánítanom nem volt szabad, amikor a bérlő ur boldogságtól sugárzó arccal mesélte el a nagy élményt. Amikor először anyjukhoz, majd szanaszét rohanó kis malacokról beszélt, keserű lett szám ize s hányinger kerülgetett. Akkor éreztem már, hogy igen csunya dolgoknak voltam fűtanuja. Tizennégy év után ismét találkoztam ezzel a keserű szájjal, ezzel az utálatos hányingerrel a saját pagonyomban.

Ha duvadról, ha ragadozóról van is szó, azt hiszem nem egyedül én vagyok ezen a nézetben, egyenesen leketlenség, barbárság lelőni fiait, kölykeit tápláló, szoptató anyát. Nem a XX század bármilyen rangú, rendű emberéhez méltó cselekedet. Ha valaki puskát kap, vesz a kezébe, annak körültekintéssel, nagy gonddal kell azt kezelnie. Meg kell néznie, mire sűti el fegyverét. Az a sörétraj, vagy golyó igen könnyen elindul útjára, de elindítója már ritkábban gondolja meg, hogy mi lesz annak a következménye. Meggondolatlanul beledurrant a rókába, s amikor a tetemhez ér látja és nagy szakértelemmel megállapítja, hogy „szoptatott a rühös”. Szerinte befejezést nyert az ügy. Pedig a folytatása ezután következik a kotorék mélyén. Ártatlan kis Isten teremtmények hosszú napokig kínlódnak, éheznek, majd amikor összeszedték a bőség idejéről megmaradt bűzlő fslatokat is, éhenpusztulnak.

Vagy elindul a sörétraj 80—100 lépésre futó, repülő vadra. Hullik a szőre, tolla, „kapott a bűdös” jelzővel száll, fut tovább. Farában, hasában 1—2 szem söréttel. Ég, sajog a seb, lázas lesz a vad, jönnek a döglegyek, a nyú s élve emésztik Isten teremtményét, a meggondolatlan ember bűnének következtében.

A napokban egy szarvasborjú került be hozzám. Bal combján kisebb sérülés mutatja az első napi teljes szédülés okát. Sántasága gyorsan elmúlik, jön utánna mint hű vizslám. A kullancsok százaiktól megszabadítom, de viselkedése, gyors szédülése nekem gyanús. Ággodalmamat feleséggemmel is közlöm már a borjú fogságának második napján. Kicsi farkát gyanusan rázogatja, belső bajára gondolok. Lábának sebét begyógyította feleségem gondos keze, magam pedig tétőtől-talpig vizsgálgatom, hol van rajta segíteni való. Ilyen vizsgá-

lódásom alatt a kis farkot is szemügyre veszem s elszörnyülködve veszem észre, hogy a kis farkát is sérülés érte és a sebben nyüzsgő a nyű. Az operációnak ott nyomban nekiláttam. A farkcsigolya és a bőr közül már teljesen kiették a hust a nyűvek. Megvolt oldva a rejtély. Ezért szelidült meg olyan feltűnően egy nap alatt! Kereste, kérte szó nélkül az ember segítségét. Mit szenvedett ez a nyomorult kis állat segítségemig? Éő husában annak maróí, emésztői. Elképzelni is rettenetes. A bolha, poloska, tetű csipése, jelenléte undort kelt bennünk. Hát akkor képzelje el valaki, micsoda kín lehet a saját testében nyüzsgő, másfélcentiméteres nyűvek kínzó állandó rágása. Százával a tüsszúrás, a pillanatra meg nem szűnő kínok tömege!

És van ember, aki mindezzel mit sem törődik. Van ember, aki 3 pengőért, vagy pár kiló husért, vagy pláne élvezetből, hogy puszkája durranjon, előidézi mindezt.

„Amit nem akarsz magadnak, te sem tedd azt másnak!”

Ez a más lehet ám egy róka is, egy disznó, vagy egyéb vad, nem előírás az aranymondásban, hogy az ember legyen!

Íróasztalomban őrizek egy gömbgolyót kissé deformálva. Koronás szarvasbika testéből került hozzám. Egyik kartárs lötte agyon, váltotta meg a bikát szenvedéseitől. Mind a négy lába el volt löve! A csonkokon, a földbe 10—15 cm-re szúródó csontokon jött át a határon hozzánk. Mire a kartárs ráakadt, a határárkon keresztülmászva, áthaladt egy elég meredek oldalon is. A velő helyén sár, a hus csafatokban, az inak pedig rendületlenül húzzák magukkal a már különben leszakadt alsó lábszárakat. Ezenfelül felsőtestében is ott éget, sajog a gömbgolyó. És nem vadászó, illetve orvvadász lötte bele ezeket, hanem egy vadászterület tulajdonosa!

Képzelet sem kell hozzá költői, mint ordítana ez az ember, ha neki kezeit-lábait eltördelve, combjában golyóval kellene nem egy kilométert, hanem csak 5—10 lépést mennie. Nem a környék, hanem az egész megye meghallaná majd üvöltését s a lelketlenségről tudomást szerezne a világ. De ez a tizenkettes egy mukkanás nélkül túrta a művelt ember cselekedetét.

Felesleges tovább folytatnom. Akinek ezek a példák, ezek a valóban megtörtént szomorú esetek nem elég ómenek, annak úgy is minden hiba. Csupán megkérdem: miért van minderre szükség? Miért túrjuk ezt? Egy olyan vadőr, aki vadőrnek született, nem teszi ezt meg, aki pedig megteszi, az nem vadőr, hanem sintér. Az illetékesek — mi hisszük — fel eszmélnék végre arra, hogy kinek a gondjaira bízzák féltve őrzött vadjainkat s mielőtt puskát adnak kezébe, megállapítják, hogy a bizalmat, melyet előre előlegeznek neki, megérdemli-e? A rostálás mikor lesz meg? Mikor lesz vége annak, hogy a környék leghirhedtebb orvvadászából vadőr lehet? És mikor lesz vége annak, hogy *ezekkel* az inkvizíciókorabeli barbárokkal egy kalap alá vonnak bennünket mondhatnám naponta, holott akkora ür

válasz el bennünket ezektől, mint amekkora űr tátog Sanfranciskó és Budapest között!

Egyik cikkemnek azt a címet adtam: „Akinek nem inge, ne vegye magára“. Ma is ezt mondom. Dolgozatom kemény hangja azoknak szól, akik talán nem is olvassák lapunkat, de rajtunk keresztül tudomást kell, hogy szerezzenek súlyos bűneikről. S ha alázatos szívvel nem mea-culpáznak, ki kell vétetni kezűkből a fegyvert.

A szegény borzasztó kinokat minden jajszó nélkül kiálló vadak ismételt S. O. S. jelzését fogtam s adom tovább, hogy a magyar Erdészeti és Vadászati segédszemélyzet Szombathelytől Zágonyig meghallja, felvegye, s ha kell, tolmácsolja illetékeseknek.

Célomat elértem, ha csak egy vadat mentettem meg vele a fent vázolt borzasztó kinoktól, melyet ember jajszó nélkül kiállani sohasem tudna, vagy helyet adnék vele csak egyetlen tisztességés, becsületes beleváló rátermett erdőőrnek, vadőrnek!

Szűcs László.

Képzettebb kezekbe a magyar vadállományt

Irta: Székelyhídi Vilmos fővadász.

Országunk vadászati gazdaságának főcélja csak az lehet, hogy az erdészeti és mezőgazdasági érdekek tekintetbe vételével államháztartásunknak az elérhető legmagasabb jövedelmet biztosítsa. —

Mindig — de különösen a mai is súlyos időkben — fokozott figyelemmel kell fordulnunk vadállományunk felé, mint olyan termelési ág felé, amelynek fontos szerepe van az ország közellátásában és ezen keresztül a belső front biztosításában.

Országunk még mai is a vadászok paradicsomkertje, amelyet igazol az a tény, hogy Magyarországon évente 3—4 milliónyi különböző rendű vadat ejtenek el. A háromosztendőnként feldolgozott és legutóbb kiadott vadászstatisztika szerint három év alatt magyarországon a következő mennyiségű vad került terítékre:

20.140 szarvas, 3511 dámvad, 2000 vaddisznó, 41.031 őz, 250 muflon, 3.009.691 mezei nyul, 93.103 üregi nyul, 340 tuzok, 330.000 fácán, 650.000 fogoly, 20.000 fűrj, 20.000 vadkacsa, 6000 vadliba, 14.000 erdei szalonka és 4200 sárszalonka.

Prémes vadak; 5000 róka, 700 vadmaoska, 1200 borz.

Fenti mennyiségen kívül nagytömegű élő tenyészvadat is visznek ki tőlünk minden évben külföldre.

Ezek a számok a Felvidék, Erdély és Délvidéki részek visszatérte óta egyre növekedőben vannak. A vadászatnak tehát sporton-tuli jelentősége van, ha fentebb felsorolt vadak pénzbeli ellenértékét tekintjük.

Természetesen kiváló vadászati lehetőségeink magas színvonalú vadászati kultúrával járnak együtt, amelyek ápolása, megőrzése, korszerű fejlesztése és az utókor számára való átmentése a paszionátus vadászokon kívül, egy a vadász kultúránknak megfelelően képzett, kellő tudással és vadászetikával rendelkező hivatásos vadász karnak a kötelessége.

Sajnos azonban — mint ezt már a legilletékesebb tényezők megállapították — egy a követelményeknek mindenben megfelelő hivatásos vadász kar nem állt a múltban és nem áll jelenleg sem rendelkezésre. Ezt mi hivatásos vadászok magunk érezzük legjobban. Tudjuk — és megvalljuk nagyon szégyeljük — hogy hiányok pótlására kellett a múltban is cseh és steyeri vadászokat győnyörű háánkba behozni, mert hiszen egy komoly vadgazdaságot eredményre vezetni csak megfelelő felkészültséggel és képzettséggel lehet. Ehez azonban tanulni kell, mert hiszen a vadászat mesterség, még pedig nagyon nehéz mesterség.

Gróf Csekonics Endre Ur írja: „Külföldön kinevetnek bennünket ha hallják, hogy milliókat érő vadállományunk ápolására nincs szakszerűen képzett személyzetünk.” Ez az állítás azt hiszem 100 % -ban igaz is. Ebben azonban nem mi hivatásos vadászok vagyunk a hibásak. Mi tanulni szeretnénk, mert minél nagyobb tudásra vágyunk, a helyzet azonban jelenleg az, hogy közülünk azok akik nehéz, de szép hivatásunkat életcélként tűzték ki maguk elé, mesterségüket értik is, lassan-lassan kénytelenek ezt az általuk napyon szeretett pályát elhagyni, mert elűzik őket azok a betolakodott egyének, akik a mesterséget csak könnyű kenyérkereseti lehetőségnek nézik és vadőri oklevelüket csak azért igyekeznek megszerezni, hogy megélhetésüket biztosítsák.

Mi magunk e helyről is kérjük az illetékes tényezőket, állítsanak fel 1 éves vadőri szakiskolát, ahonnan majd 3 évi gyakornokos és utáni felvétel és a szakiskola elvégzése után, olyan hivatásos vadász kar kerülne ki, akik a külföldi vadászvendégek előtt is megállják a helyüket.

Ezt követnie kell természetesen a fizetés, nyugdíj és címkérdések megoldásának is, mert a mai szégyenteljes helyzetünknek — amikor nagyon sok kártársam kanászkonvenciónak megfelelő bérért látja el sokszor életveszélyes szolgálatát — meg kell szüntetnie.

Mi hivatásos vadászok kérjük a magasabb képzettség elnyerésének lehetőségét, és ha ezt megkapjuk ígérjük, a magyar hivatásos vadászok megállják világviszonylatban is a helyüket. Akkor talán nem leszünk majd gazdasági cselédeknek minősítve, nem kell nyugalmazott csendőrökkel helyünket betölteni — csak azért, mert ezek olcsók — és nem olvasunk olyan orcánkat szégyenpirba borító hirdetéseket, hogy „Szakvizsgázott vadőr, aki a kertészeti, és szobainási teendők ellátásához is ért, 1-ére felvétetik.”

Tudják az illetékesek nagyon jól, hogy az erdészet és a vadászat érdekei sokszor kerülnek egymással szembe. Éppen ezért, na meg azért is, mert a mai fokozott erdészeti munkatöbblet semmi időt nem hagy az erdészeti személyzetnek, a vadak gondozását nem lehet teljesen az erdészeti személyzetre bízni. Más az erdészet és más a vadászat. Ezt látni legjobban a kincstárnál, ahol van külön erdészeti és van külön vadászati hivatal. Az erdőt kezeljék az erdészek, a vadat pedig majd szeretjük, tenyésztjük és óvjuk mi, akik erre érzünk Istentől kapott adottságot.

Kérjük tehát vadászurainkat és az illetékes hivatalos fórumokat, vegyék egy kicsit a mi sorsunkat is a kezükbe.

Fáradtságukért becsületes magyar munkával fizetünk, jóindulatukért pedig a magyar társadalom hűséges és kötelességtudó zöldgalléros gárdájának minden tagja a jó Isten nagy templomában, az erdőben rója le örök háláját, kérve mindnyájukra Szent Hubertus áldását.

Esztergomi m. kir. alerdész szakiskola évváró ünnepélye június 6-án

Pár mondatba akarom önteni azt a magasztos érzést, ami bennünk van, bennünk él ezen a napon. Két év minden örömét, szenvedését elfelejtettük egyszerre. Nem törődünk mással, csak a mai ünnep nagyszerűségével.

*

Félnyolc óra. Te Deumra megyünk, hogy hálánkat lerójuk az Istennek, hogy két éven át vezetett bennünket, irányította útjainkat.

Mise után 10 órakor kezdetét veszi az ünnepség. Az ünnepségre váratlanul érkezett a minisztériumból Rabó Gyula erdőtanácsos úr, továbbá ott voltak az iskola igazgatója, tanárai, a meghívottak és a tanuló ifjóság.

A Hiszekegy eléneklése után a szakiskola igazgatója beszámoló előadást tart. Megemlékezett azokról a katonákról, akik a szakiskola padjaiból kerültek a Haza szolgálatába. Továbbiakban a május hónapban lefolyt tanulmányútról emlékezett meg és hangoztatta a nyelcnapos út tanulságos és felejthetetlen élményeit. Majd sor került az index kiosztására. Végül búcsút vett a másodévesektől és Isten áldását kérte elkövetkezendő munkájukra.

Az igazgató úr beszédét követően Komáromi Dezső a másodévesek nevében búcsúzott és köszönetét fejezte ki az igazgató úr és tanár urak fáradtságos munkásságáért. S ígérte, hogy becsülettel, magyar erdészhez méltóan fogjuk viselni és állani a sors minden romboló kísérletét. Azután az elsőévesekhez fordult és meleg, megható

szavakat intézett hozzájuk s intette őket, hogy mindig jó példával járjanak elől, úgy a városban, mint a jövő ifjúsága előtt. A beszéd végén átnyújtja az elsőéveseknek az egyesület zászlaját. „Most pedig átnyújtom ezt a zászlót, mely szolgáljon intelmül. Ha bajba vagytok, nézzetek rá és erőt merítetek belőle. Ilyen szent címerrel ékesített zászló alatt harcoltak kint a fronton azok az erdészek, akik az életüket is feláldozták érte. Mi is küzdünk közös összetartással a belső fronton, a munka frontján, az áldozat frontján, hogy útat mutassunk az áldozatos munkára.”

Az elsőévesek nevében Berghold György válaszolt és többek közt a következőket mondja: „Az elsőévesek nevében ígérem, hogy a zászlót mi is becsülettel fogjuk szolgálni, s ami szépet és jót töltek tanultunk, azt mi is maradandó értéknek fogjuk a következő évfolyamnak átadni.” Végül tolmácsolta az első évfolyam irántunk érző meleg, őszinte szeretetét és útravalóul az elsőévesek jó kívánatát.

Következőkben elszavalom Sajó Sándor „Magyarnak lenni...” c. költeményét.

A műsor befejező számaként az énekkar elénekel három erdész nótát, utána Himnusz zárja be az önképzőkör utolsó ülését.

Amíg a jelenlévők elhagyják a termet, összegyülekezünk és elindulunk az utolsó útra... „Ballag már a vén diák” hangjai mellett megkezdődik a ballagás. Első útunk a másodéves tanterembe vezet. A szívünk a torkunkban dobog, elérzékenyülünk, elhalkul a dallam s mindenkinek eszébe jut valami, ami neki kedves volt, ami lelkébe, szívébe vésődött, s amitől fájó a búcsúzás. Tanteremből lejövet az iskola útjain át a hálókba és a nappali termekbe vonulunk, hogy megegyszer felidézzük a multat.

*

A búcsúzás véget ért! Tizennyolc igaz magyar erdész búcsúzott el az iskolától, tanáraitól, szolgálatvezetőjétől. Tizennyolc erdész lépi át a mai napon az élet küszöbét, hogy tudásával, munkájának teljes latbavetésével küzdjön a szebb erdész jövőért. Tudjuk nem paradicsomba megyünk! Nehéz, súlyos, háborús borzalmakkal átítatott időben hagyjuk el az iskola falait. Nem tudjuk, hogy a sors keze hogyan nyúl majd bele — ugys gyér — sorainkba, de bárhogy történjen, becsülettel, magyar erdészhez méltóan állunk szembe vele.

Meg kell emlékeznem azokról a tizenkét hozzánk tartozó testvérünkről, akiket a nemzet érdeke — a másodév elején — elszóltott közülünk. Ők becsülettel és elszántan állják katona sorsukat.

Gévai Miklós.

Vadóri állást keres fiatal, nős szakvizsgázott vadőr 12 hónapi harctéri szolgálattal, igen erélyes és mindenkor megbízható. 5 éves gyakorlattal. Bemutatkozásra elutazik. Bővebb felvilágosítást ad Németh Lajos urad. fővadász Salköveskut.

Egyesületi hírek:

Felkérjük kartársainkat, hogy a feleslegessé vált különbözőfű vizsgához szükséges jegyzeteket és tankönyveket ajánlják fel azon kartársainknak, akik vizsgára készülnek. A felajánlásnál vegyék figyelembe azt, hogy a jegyzetek csak korlátolt mennyiségben állottak rendelkezésre, így tehát csak a kartársak segítségével biztosíthatjuk a vizsgázók részére a jegyzeteket. Azok a kartársak, akik csak kölcsön adják jegyzeteiket azok is jelentsék be ezen szándékukat.

Akik jegyzetekre igényt tanrtanak jelentsék be szándékukat hogy a felajánlás sorrendjében a jegyzetek átvételéről értesíthessük.

Felhívjuk a kartársak figyelméj arra, hogy az 1943. évi május hó 16-án megtartott közgyűlés a tandíjakat 50 %-kal felemelte.

Közgyűlésünk határozata értelmében felhívjuk kartársainkat, hogy a háboruban hősihalált halt kartársaink hozzátartozóinak segélyezésére ajánljanak fel egy összeget, mely esedékessé válik mindannyiszor, ahányszor ezt lapunkban közöljük. A felajánlás egyszerű levelező lapon is történhet. Tekintettel az ügy komolyságára kérjük kartársainkat, hogy ki-ki tehetségéhez mérten ajánljon fel egy összeget.

Jelen lapunkhoz befizetési-lapot is mellékelünk és kérjük kartársainkat, hogy esedékes tagdíjjaikat beküldeni szíveskedjenek.

Kiss Leizer Mária és Horváth Imre alerdész 1943. június hó 13-án, pünkösdvasárnap délután 4 órakor esküdtek örök hűségét a kapuvári rom. kat. plébániatemplomban.

Szakály Rózsika és Frang István m. kir. alerdész június hó 20 án tartották eljegyzésüket. Zalabéren.

Fodor János alerdész és Tóth Piroska Miskolcon tartották eljegyzésüket június hó 13 án.

Pénztári beszámoló

Április hó folytatása: Szemes Ferenc Piliscsaba 10, Szalay Lajos Erdőháza 3, Pál János Sopron 24, Posits Péter Monostorszeg 8, Peják János Monostorszeg 14, Berger Ede Nagykovácsi 14 50, Juhász Novella Ferenc Királyhelme 14.

Máj. és jún. hó: Takács István Apácafalva 14, Lami József Bernecebaráti 20, dr. Thébias Gyula Fügöd 3, Szilva László Kisbárapáti 5, Cservenka Ferenc Tata 38, Nádaskay Richárd Budapest 20, Daróczy Márton Esztergom 5, Gráczel Imre Sopronkövesd 3, Tardos

A Z E R D Ó

XVII. ÉVFOLYAM

1943. AUGUSZTUS

8. SZÁM.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési díj: egész évre 9 pengő, fél-évre 4.50 pengő, negyedévre 2.25 pengő. — A tagdíj évi 18 pengő. Belépési díj egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények, erdőszolgák stb. a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 9 pengőt, de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesületi tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szemleli részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Tatára küldendők.

A petit betűs vagy táblázatos hirdetések díja milliméterenkint 40 fillér. A legkisebb hirdetés ára 4 P. A támpéldány ára darabonként 1 P.

Szalmaláng.

A szalmaláng könnyen és hirtelen lobban. Élete csak nagyon rövid ideig, egy-két pillanatig tart és azután elalszik. Pernyét és hamut hagy hátra, amelyet gyöngye szellő is elmozdít helyéről. Igen sokszor az emberben is támad olyan lelkesedés, amely mint a szalmaláng, hirtelen lobban, hamar elalszik s nyoma sem marad.

Egyesületünk fennállása óta eleinte mint közkatona, később mint választmányitag hosszú időn át és kartársaim megtisztelő bizalma folytán immár három éve mint ügyvezető-elnök sok-sok választmányi, illetve, közgyűlésen vettem részt. Gyönyörködtem a nagy lelkesedésben, amelyet egyik-másik gyújtó erejű beszéd, felszólalás hirtelen váltott ki a jelenlevők lelkéből. A jelenlevőknek tetsző beszédet hatalmas éljenzés, taps jutalmazta, s a lelkesedés pirja virágozott ki az arcokon. Hittem és reméltem, hogy a lelkesedők tette, áldozatra is készek a szent ügyért. Később kitűnt, hogy a nagy lelkesedés kartársaink legnagyobb részénél csak szalmaláng volt.

Legutóbbi választmányi illetve közgyűlésünk alkalmával is, amelyen a felszólalók az egyesületbe való tömörülés és azon belül az összefogás szükségességét, hasznosságát és előnyét hangoztatták s meggyőzően indokolták. Altalános helyeslés, fejbólogatás, taps jutalmazta itt is a szívből jött beszédeket és hozzászólásokat. Szeretném hinni és remélni, hogy most nem volt szalmaláng a lelkesedés. Hiszem, hogy most

ezután a gyűlés után olyan lesz az eredmény, aminőre a Mevme. jogosan számít.

Be kell ugyan látnunk, hogy a mai nehéz háborus időkben az egyesület nem tudja nehéz és hasznos szép feladatát és célkitűzéseit úgy megoldani ahogyan kellene és szeretnénk valamennyien, de ha összefogunk és a kitűzött cél elérése érdekében zászlónk alá állunk, hiszem, hogy az eredmény még a mostani nehéz idők dacára sem maradhat el.

Ha valóban hivei vagyunk a tömörülési és egyesülési eszmének, akkor erkölcsi és anyagi erőnkhez képest támogassuk a Mevmét! Ha akarjuk, csodálatos lesz az eredmény! Ne csak szóval, hanem tettel bizonyítsuk be hűségünket és áldozatkészségünket a Mevme. iránt, amely hazánkért, nemzetünkért, édesmindannyiunkért dolgozik céltudatosan, eredményesen.

Ha nem így cselekszünk, akkor a lelkesedésünk csak képmutatás, semmit sem érő szalmaláng!

vitéz Szekeres Károly.

A továbbképzésről

Szederjei Ákos m. kir. erdőmérnök.

A jó pap holtig tanul, — szól a bölcsmondás. Így van ez a jó erdészszel is. Mindannyiunkra reánk fér e a holtig tanulás.

Ma minden rohamlépésben fejlődik. Az erdészeti tudományok sem álltak meg. Ezért nem elég, jól, rosszul elvégezni a szakiskolát, vagy letenni a szakvizsgát, hanem lépést kell tartani az erdészet fejlődésével.

Most az a kérdés, hogy miben is áll ez a lépés tartás? A felelet könnyű. Az időközben megjelent szakkönyvek, szaklapok, kutatások stb. szóval minden az erdészettel összefüggő mű megismerése és a mások vagy saját eredményeinek, kísérleteinek a feljegyzése.

Természetesen ez így szépen hangzik, de nehéznek látszik a kivitel. Gondolom sokan azt felelik erre, nem lehet ezt így csinálni. Nincs erre idő. Sok pénzbe kerül stb.

Tévedés! Nem kerül sok pénzbe. Időt mindig kell szakítani erre. Csak rajtunk mulik, hogy e téren is akarunk eredményt elérni, vagy pedig nem.

Itt van mindjárt az erdészeti és vadászati segédszemélyzet szaklapja Az Erdő. Nálunk Szinevéren, — az altisztikar közösen járhatja — (a névre szóló többi példányon kívül,) pár fillérbe kerül. Ugyancsak közösen rendelték meg az alerdész különbözőzeti szakvizsga tananyagát tartalmazó könyveket (az összes 18—20 P) Az erdőhivatalnak és vezetőjének sok erdészeti és vadászati szaklap jár. Ezeket bárki megkaphatja olvasásra. Azt hiszem majdnem minden erdőmér-

nőknek van több szakkönyve és szívesen veszi, ha altisztjei ezeket tanulmányozzák. Nemesak szívesen adja ezeket oda, de szívesen segít is azok megértésében, elsajátításában.

Nálunk Szinevéren úgy oldottuk meg, hogy az előbb említett különbözőzeti vizsga anyagából mindenki elvállal egy vagy két tárgyat, ezekbe jobban belemerül és ő adja le ezt a közös órán a többieknek.

Aki aztán tovább akarja képezni magát, az elkéri az arra vonatkozó szakkönyvet, vagy szaklapot és természetesen a megértéshez kap magyarázatot is.

Igy értük el két év továbbképző munkájával, hogy ma már többen önállóan csinálják az erdőművelési tervet, építkezési költségvetéseket, favágási tervet stb.

Ha már valaki annyira van egy-egy tárgykörben, hogy azt a többieknek is átadhatja, úgy az erdőőri értekezletek keretében önálló előadással lép fel. Így nemcsak a kitűzött tárgyat sajátította el, hanem előadó készsége is gyarapszik. Mondhatom nagyon ügyes előadásokat hallottunk ezideig is és nem egyet vendégeink is nagyon megdicsértek.

Tervbe vettük, hogy ezeket az előadásokat később a nyilvánosság elé is adjuk, „Az Erdő”-ben. Csak ezideig az volt a hiba, hogy nem lehetett az egy-két órás előadást egy rövid cikk keretébe öszszehozni.

Az elméleti továbbképzéssel párhuzamosan kell járni a gyakorlatnak is. Olyan előadásokat, amelyeket kint szemléltetőbben lehet előadni, mint pl. ültetésről, a mérésről, nyomolvasásról stb., — kint a helyszínen tartunk. Tapasztalatból írhatom, hogy ezek a gyakorlatban is bemutatott előadások sokkal maradandóbbak és többet érők.

A továbbképzést és a tudás gyarapítást szolgálja a védkerületek közötti látogatás. Az emberi hiúsággal jár, hogy mindannyian szívesen mutatjuk be eredményeinket, munkáinkat és mindig különbet, szebbet akarunk elérni. Nemcsak a látogatónak, a tanulni akarónak, de az előadónak is előnyösek ezek a kirándulások. Fokozzák a munkakedvet és a tenni akarást.

Ezek mellett szükségesek a közös tanulmányutak is. Ezeken a hivatal minden tagja részt vesz és egy-egy védkerület munkáját tekintik meg. Ilyenkor a gyakorlati bemutatókon tanulják meg azt, amit a saját védkerületben mint különleges munkát nem végeznek, pl. tutajozás, bányafa vágás.

Nagyobb szabású tanulmányutak, amikor a szomszédos erdőhivatalokba, vagy a távoli üzemekbe mennek át. Ezeken a közös, idegenben csinált utakon, nemcsak a szaktudás bővül, de elmélyül a bajtársiasság és az együvé tartozás tudata is. Különösen jó, ha egy-ferma ruhákban, kalapban, fegyverrel megy mindenki. Ezzel is az együvé tartozás, összszokás érzése növekedik.

A tanulmányutakon látottaknál kis, rövid emlékeztető írást jó

összeállítani, amit mindenki megkap és bejegyzí saját élményeit és meglátásait is. Nagyon ajánlatos a tanulmányutakat úgy vezetni, hogy egy alkalommal hasonló dolgokat lássunk. Pl. Az idei utunk neve: Technikai tanulmányut. A Taracvölgyi erdei vasut berendezéseit és a Taracközi fűrészüzemet néztük meg. Egészen más pl. az erdőművelési tanulmányut. Ültetések, csemetekertek, felszabadítások stb. tanulmányozása. Ez a módszer azért jó, mert minden munkamozzanatról egyszerre több képet kapunk és több oldalról világítunk rá az egyes problémákra. Így könnyű az összehasonlítás.

Annak idején Sopronban is sokat jártam tanulmányutakra. Ha összehasonlítom az akkori, fiatal gondtalan fejjel végigcsinált utakat a maiakkal, azt tapasztalom, hogy az utóbbiak többet érnek. A végzett, már kint a gyakorlatban dolgozó ember egész más szemmel nézi a bemutatottakat, mint a még gondtalan fiatal ember. Ezt látom gyakornokainknál is, akikből egyet-kettőt magunkkal szoktunk vinni.

Ennyit dióhéjban az erdészeti irányú továbbképzésről. Ehhez nem kell más, csak akarat. Nem hiszem, hogy volna olyan hivatalvezető, aki az ilyen irányú segítséget visszautasítaná, ha erre altisztí kara felkéri.

A másik, de ugyancsak szükséges irány az általános színvonal emelését célzó előadások. Ezek két részre oszlanak. Az első a praktikus, állandóan szükséges dolgok megismerése, pl. az üzemi távbeszélő vonal és készülékek ismerete, elsősegélynyújtás elsajátítása stb. Ezekre gyakran van szükség, sohasem árt, ha tudjuk. Vagy lehet általános előadás tárgya, az általános gazdasági helyzetről, a pillanatnyi harctéri erőviszonyok stb. Különösen a kulturától távolesőknek nagyon előnyösek az ilyen tárgyú előadások. Így megeshet, hogy a végeken lakók többet ismernek és világosabban látnak, mint a városi kollegáik, akik könnyű szórakozással, mint mozi, kugli, kvaterkázás stb. töltik el szabad idejüket. A második irány a nemzeti önértéket felkeltő és ébrentartó előadások. Ezekre különösen nemzetiségi vidékeken van nagyon nagy szükség. Fontosságukra talán reá sem kell mutatnom, — ezt minden magyar erdésznek érezni kell!

Mi, akiket a távoli végekre rendelt a köteleesség, az országépítő mánkával tartozunk édes Hazánknak. Ezt örökre szeretném minden erdész szívébe belevésni!

Nekünk a hivatásunkkal jár, hogy olyan vidéken dolgozzunk, ahol rajtunk kívül nincs más nadrágos ember. Mindenki a mi viselkedésünket figyeli. Nekünk kell jó példával előljárni. Ma az alerdész vasárnap délután, vagy esténként nem ülhet össze a tanítóval, vagy a bíróval kvaterkázásra. Ma országépítő munkát kell végeznünk! Ma nem zugolódni kell, ha valakit a végvárakra helyeznek, hanem örömmel és lelkesedéssel kell végezni az országépítést. A magyar alerdész karnak nagy és gyönyörű hivatása van. Ebből senki sem vonhatja ki magát.

A továbbképzés és az országépítés nemcsak szükséges, de kötelességünk is! Ezt kéri az erdész tisztikar, az erdész altisztikartól.

Valamit a selejtezésről

A berlini nemzetközi vadászati kiállításon mi magyarok igen szép eredménnyel vettünk részt. A kiállított gazdag vadászati anyagunkat, mely újból csak dicsőséget hozott — mint annyi máskor — a magyar vadászatnak, irigyelte és joggal irigyelhette a félvilág. A sok szép elismerés, értékes díjjal azonban hazahoztuk onnan Göring birodalmi miniszterelnök mondását, megállapítását is, hogy a mezőgazdasági kultúra fejlődésével az európai vadállomány minősége csak romlani fog.

Ma már Nimród vadászújságunk hasábjain is mind gyakrabban jelennek meg cikkek, melyek a romlással, a vad trofeájának minőségi romlásával foglalkoznak s tanácsokkal látják el azokat, akik segíthetnek vagy hivatottak segíteni a katasztrófálisan közelgő bajon. Nekünk, erdészeti és vadászati segédszemélyzetnek is részt kell vennünk e munkában, A gyógyszer, az eljárási módot majd ismertetik a vadászati lelkes mesterei, mi pedig végrehajjtuk a jónak ajánlott módszert.

Hamarosan rá fog kerülni a sor a selejtezésre, melynek végrehajtásánál igen nagy szerep vár reánk.

Tudatában vagyok annak, hogy kemény fába vágom fejszemet, amikor a selejtezésről akarok írni. Kényes, nehéz dologba fogtam, ami sokkal nehezebb, mint amilyennek az első pillanatban látszik. A jó selejtezés a lelkiismeretes munka csúcspontja. Igaz vadászembert, hozzáértő szakembert kíván. A selejtező el lehet arra készülve, hogy saját kárán sokat tanul. Amikor selejtező szemé fürkésztve jár, figyel a vadat, dolgozik agya, lelkiismerete pedig — ha jól végzi munkáját — folyton állítja eléje a kérdőjeleket, melyeket csak a határozott tudás, az igazi szakember tud 100 százalékosan kielégíteni, megválaszolni!

Nekünk inkább a sutavad (szarvastehén, őzsuta) selejtezése jut, mely bár kevesebb vadászati örömet, élvezetet nyújt a leglőbb esetben városban lakó, időben igen szegény területtulajdonosnak, bérlőnek, de annál nagyobb és alaposabb szakértelmet kíván. Mert: a sutavad selejtezése, sokkal nehezebb, mint az agancsos vadé. Így a trofeát nyújtó vadat meglövi, vagy vendégével meglöveti a tulajdonos, bérlő, a sutát pedig meglöveti személyzetével, ha arra rá is lehet bízni.

Saját tapasztalataim alapján szerzett adatokkal, megfigyelésekkel szeretnék valamit a sutavad selejtezéséről közreadni.

Nagyrészt erdészek is vagyunk. Tudjuk, hogy a faállomány sorsa sokban, igen sokban tőlünk függ. Ha kijelölöm a vastag, nem kívánt fanemet a vékonyabb, de tenyészési céljainknak jobban megfelelő fa érdekében és eltávolítottam helyéről jót, jól cselekedtem. Jót tettem, mert nemesebb, több hasznot hozó, nagyobb értéket képviselő állományt nevelek. A vadászat terén ugyanez áll. Ha kilövöm a terü-

let jól bőgő, hangoskodó, de tenyészteni nem kívánt bikáját — viseljen bár sokágú aganesot — helyesen járok el, mert helyébe nemesebb törzs, ma talán még gyengébb, de értékesebb anyaga kerül. Nemesebb vérből, nemesebb utódok fejlődnek s ha sikerül a két nemjótulajdonságainak összehozása és szaporítása, idővel — mert máról holnapra nem lehet eredményt elérni — olyan vadállományunk lesz, amelyen a tenyésztési elveknek minőségileg teljesen megfelel.

A számszerűség szabályozása pedig már nem probléma, nem kell ahhoz már más, csak jó puskás, jó puska.

Hogyan selejtezzünk? Sokkal nehezebb kérdés, mint az, hogy hogyan tisztítsunk. Rendelkezésemre álló szakirodalom 4500 oldalán olyan kevés adatot találtam erre vonatkozólag, hogy teljesen a saját tapasztalatom, sokszor keserű percekkel szerzett tapasztalatom utján jónak látottakat kell leírnom. Nem ujak ezek, sőt azt sem állítom, hogy csak ez a leghelyesebb selejzeti mód. Én így látom jónak, ezért merem másoknak is ajánlani.

A fenti szakirodalom minden egyes esetben a selejtezésnél a meddő sutát említi legelőször. Részben igaz, mert a meddő, vagy túl keres, nem szaporodik, nincsen rá szükség, lelövendő De melyik, miről állapítható meg a meddő sutavad? A meddőség legjobban arról állapítható meg, hogy a vad mellől hiányzik borja, gidája. De vigyázzunk, mert ez még nem elég! Hiányozhat az ez évi szaporulata elhullás, elvetélés stb. ok következtében is. Még az sem biztos, ha határozottan tudom, hogy ez évben nem volt vemhes. A mellé körülmények miatt nem lett az, de az idén hozhat utódot a világra! Szerény véleményem szerint egyedüli biztos jele a meddőségnek az évről-évre megfigyelt vemhességihiány. Mi tudjuk azonban azt, hogy milyen nehéz ennek megállapítása, sok területen egyenesen lehetetlen. Valósággal anyakönyvet kell vezetnünk vadjainkról, ami egy vadaskertben igen, de egy nyílt területen nagyon bajosan, átváltó területen pedig egyáltalán nem vihető végbe. Tehát meddőnek csak évek során át megfigyelt vad nevezhető és lőhető nyugodt lélekkel.

Állományunk érdekében 10 drb. suta lelövését bízták rám. Alapos, tökéletes munkát szerettem volna végezni. Körültekintéssel, gonddal végeztem feladatomat. Mielőtt az első golyót utjára engedtem, megismerkedtem a 10 halálra ítélttel. A 10 suta közül 5 gida nélküli volt, 1 sutának valószínű volt gidája, de időnap előtt elpusztult, vagy ragadozónak esett áldozatul, 4 suta pedig véznaasága következtében került a listára. Az első 5 suta közül 2 tényleg meddő volt évekig ismerve, a másik háromban, bár az évben nem hozott egyik sem gidát a világra, volt gida, a 6. ban nemtaláltam magzatot. Ez bizonyítja hogy nem meddő az a suta minden esetben, amellyel nem szalad gidája. Bizonyítva látjuk ezzel is, hogy a meddőség csak évekig tartó megfigyeléssel állapítható meg. De a meddő sutával csak számszerűségi apasztást, nem pedig az állomány minőség-

gének javítását végezzük. A meddő már nem rent az állományon, ha csak meddő üzekedésével lekötött jóvérű bak kárbavesztett energia pocskolását és ezzel bekövetkező öröklési, nemesítési veszteséget nem nevezzük annak. Ott, ahol az ivararány nem szabályoztatott, ott e tény határozottan káros.

A sutasелеjtezés tulajdonképpen a véznatestű, egészségtelen kinézésű, gyenge, fejletlen, visszamaradt egyedek kiválogatásából áll. Állományunk nemesítéséhez feltétlenül szükségesnek tartom a gidák lövését. Különösen a kettő, vagy három gidát ellő suták jó szaporodási hajlamára való tekintettel ellőném mellőle az egyik, vagy nem ritkán a kettő *gyengébb* gidáját. A gyenge gida — különösen télen — terhére van anyjának, mely körülmény a jövő nemzedékre kihatással lehet!

Feltétlenül figyelembe kell vennünk selejtezéskor azokat a sutákat, melyek későn ellenek, gidáikkal együtt. Sokszor látunk „akkora mint egy nyul” gidát késő ősszel. Ezek a gidák hogyan néznek egy szigorúbb tél elé? Kinlódás számukra a telelés, megviseli anyjukat is az örökös aggodalom, sőt az őzállomány többi, egészséges tagjait is háborgatja, nyugtalanítja, idegesíti, pihenésében zavarja sokszor hetekig tartó meg nem szűnő siránkozásával.

A jól fejlett, nagytestű suta a tenyészanyag. Ezek közül csak egy esetben kell kiszednünk egy-egy példányt, ha látjuk, hogy a védlések ezeknél az egyedeknél tulságosan hosszúra nyulnak, borzasak, fázós kinézésűek, mert ezek az egyedek az u. n. kullancsszereiők, mételyesek. Ezt a tulajdonságukat öröklik utódaik is, akár az ember. Egyikünket a kullancsok, szunyogok majd megesznek, másikunk pedig csak mosolyog kinlódásunkon.

Nyugalom, sok-sok idő, rátermettség, éleslátás szükséges a selejtezéshez. Gondos, lelkiismeretes munkával „mi is” tudunk a fentiek szigorú betartásával szép eredményt elérni!

A sánta, nem ép egyedeket nem említtem, mert azok minden körülmények között kilövendők.

A tehének kiválogatása sem nehezebb. A borjas tehát, különösen a jóborjas könnyen felismerhető. Télen, selejtezés idején hűségesen lohol utána borja, sőt gyakran előző évi fia, lánya is. A hitványtestű, lesoványodott, kiöregedett (lógó-fülű) meddő tehének kerüljenek legelső sorban a lőlapra, csak azután a véznábbtestű ünők, borjak. Természetesen kivételt kell tennünk és figyelembe kell vennünk a vezértehen fontos szerepét. A vezértehenet akkor sem löjjük el, ha az bármilyen öreg, mert vezető szerepére a „rudli”-nak sokszor pótolhatatlan szükségé van. Igaz ugyan, hogy szemfülességéért mi magunk is sokszor átkokat szórunk feléje, de viszont nem szabad figyelmen kívül hagynunk azt sem, hogy az egész családot ő őrzi, az ő ébersége ment meg gyakran nem egy családtagot. És milyen jó szolgálatot tesz az ő szemfülessége olyan helyen, ahol a határon sorban ülnék a gödörnimródok.

Olvastam, hallottam már, hogy a csapat harmadik, negyedik darabja legtöbb esetekben meddő tehen. Ezt én nem látom beigazolva, mert már nem egy esetben a meddőnek vélt harmadik tehenet, bár nem volt borju mellette kilőttem s meggyőződtem az ellenkezőjéről.

Jó törzsből származó, egészséges anyaállat által ellett, jóbikától való borjú örökli szülei kiválóságát. Ezek a tehenek, ezek a borjak feltétlen kíméletet érdemelnek. Vannak még születési bűnök, melyek egyes darabokat feliratnak velünk a bélistára. Pl. Láttam egyik elhagyott völgyben egész bögés alatt meghuzódó tehen, borju és hitvány, nyekergő, de űző kölyökbikát. Ezek utóda — mert rendszerint ezek az állatok megtartják a megszokott helyüket — feltétlenül kilövendő, mivel ez a degenerálódás kezdete.

Ez volna nagy vonásokban a mesterséges selejtezés. A természet selejtezéséről nem beszélek. Különösen a Kárpátokban selejtez ily módon a medve, a farkas, a hiuz. Ők aztán alapos selejtezői a nagy Természetnek!

A selejtezés kapcsán még valamire szeretném felhívni Kartársaim figyelmét. Ne feledkezzen el egyik sem arról, hogy a selejtezés a legjobb vérebtanítási alkalom. Ne csak saját magára, hanem közélébe lakó vérebes kartársára illetve annak kutyájára is gondoljon. Gazdája mind egyikünknek szívesen belemegy abba, hogy vérebnevelés szempontjából egy-egy vadat rosszul löjjünk a vérebnek. Kölcsönös a munka, mert tanítási alkalomért később a kutyát adja viszont szívesen kölcsön a szomszédban, vagy a környéken lakó kartárs. Mi itt a Bakonyban ezt megtesszük és igen szép eredménnyel. És ezzel kapcsolatban még valamit. Az erdő és vadöröknek szükségük van a környéken lakó kartársakkal fenntartani a barátkozást. Néha-néha összejönni, megbeszélni az eseményeket, nálunknál okosabbak véleményét kikérni, tanácsot kapni valamire sok esetben megfizethetetlen, felbecsülhetetlen. Nálunk igen nagy bűn az, hogy Noé atyánknak igen hív gyermekei vagyunk. Ezek az összejövetelek ha poharazgatással végződnek is, nem baj, az erdőt járó embernek szórakozása mondhatnám semmi sincs, de a mértéktelenül poharazgatókat rendre inti a náinál rendesebben viselkedő kartárs, igyekszik mindenhez hozzászólni és állítom, hogy ha nem tud valamit, a legközelebbi összejöveteelig ha kell lex konból is, de felhajszoja, hogy ne maradjon ő sem alul. Így nemesedik, élesedik az az annyit csépel, sok esetben okkal csépel, de ma már divattá lett és tulzásba vitt vizeslepedő teregetése erre a karra. A józan visszatartja, az okosabb tanfija, tanáccsal ellátja és az ismételten visszaesőt kirekeszti a kar. Így történik meg akaratlanul is a karunkban annyira óhajtott és szükséges selejtezés! Degenerált, satnya egyedek itt is károsak, ezért saját magunknak kell igyekeznünk, hogy minél egészségesebb, nemeesebb, használhatóbb legyen a „gárda”. Ha majd vége lesz ennek az

áldatlan állapotnak, s bevezetjük a formaruhát, mely külsőleg is egy családba von bennünket, meglátjuk, hogy kevesebb korbácsütés éri karunkat. Mert azt a formaruhát nem viselheti ám mindenki! Arra nem varrhatja ám fel „mindenki” az ezüst cserlevelet, mint ma, amikor sokszor az urasági inasnak olyan az egyenruhája, mint valamikor a főerdész uré volt! És nem irányíthatja ám a területet, a 10.000 holdat a „János”! Hogy akkor is lesz selejt anyag, tagadhatatlan. A felső tizezerben nincsen? Van!

1943. július 1-én megjelent egy szakkikk, melyből szószerint idézem az alábbi sorokat: „De erre nem alkalmasak ám a vadászókból vagy csőszből átvett, hanem csupán izigvérig vadászember erdő és vadőrök, akik a gondjukra bízott őzállomány helyes kezelésével teljesen tisztában vannak. De hol vannak sajnos ezek az emberek? Én ma egyet sem ismerek ilyet.” Pedig ugye nyugodt lélekkel, tisztelettel üzenhetjük a cikk írójának, hogy igen is van még erdő és vadőr, aki érti mesterségét, sőt nem egy, hanem sok-sok, igen sokszor jobban, mint némely terület-tulajdonos, vagy vadászbérlő!

Szücs. László.

A sörétlövés gyakorlati vizsgálata

Írta: Gyulavári János, Sopron.

Folytatás.

Végezetül még röviden ki kell térnem a fegyver harmadik vizsgálatára az átütőerő megállapításának ismertetésére. Az átütőerőt a régiak „Brand”-nak hívták, azt mondták — még ma is hallom a Sopron környékén lévő németajkú községekben néha — jó brandja van az én puskámnak és amikor átnézett rajta az ember, vastag vörös rozsdát talált a csövekben. Nem ajánlom senkinek ezt a „brand”-ot, Isten mentsen tőle mindenkit.

Az átütőerőt a helyesen fűrt csokk és a lőpor összjátéka adja meg a fegyvernek. A vadászias sörétlövés szabálya: Lőjjünk azzal a legkisebb söréttel, amely az illető vad esontjait törli. Azt, hogy puskánk ennek a követelménynek mennyire felel meg, azt az átütő erőpróbával állapítjuk meg. 20 darab 15 m/m vastag, száraz papíroslemezt szedünk elő 75x75 cm. nagyságban, ezeket egymás mögé 3 cm.-es sorköztávolságban felállítjuk az első kéregpapiros közepére egy fekete pontot rajzolunk tussal. Felállunk 12-es söréttel töltött puskával a normatávolságra (35 méter!) a pontra célzunk és az eredménynek legalább 10—12 darab tábla átlövése 40 % ban kell, hogy legyen. A %-os eredményszámot az előzőekben (a puska %-os teljesítménye fejezetben) már említettem. Ha puskánk a 10—12 darab papírslemezt átlötte (maglövés), akkor az ölképessége jó. Az átütőerő fokozása a lőpor esetleges nagyobb adagolásával nem érhető el és éppen az ellenkezőjét érjük el annak, amit ezzel elérni akartunk,

t. i. a nagyobb löporadag okozta nagyobb löpergáz nyomására a sörétraj még jobban szétszóródik és a kívánt maglövés még rosszabb lesz, eredményképpen az átüőerő is gyöngébb lesz és a sörétraj hamarabb hull holtan alá. Teljesen téves és helytelen ilyen okoskodásra alapozott u. n. „téli” töltények fabrikálása és használata kielégítő eredmény helyett csak veszélyt rejthet a vadász számára, mert a fokozott, brizáns gáznyomás miatt esetleg széldobja puskánkat és ráadásul leviszi ujjainkat is szerencsés esetben. Egyébként a gáznyomás gyakorlati tudnivalóiról egy későbbi cikkemben fogom kedves vadásztestvéreimet tájékoztatni.

Igyekeztem kedves magyar vadásztestvéreim rámutatni arra, hogy mennyire fontos a „szerszámnak” alapos ismerete egyrészt azért, mert ennek megismerése révén sok-sok haszontalan költségekől kímélhetjük meg magunkat, tölténypocséklás mottója alatt, másrészt a sorok között elrejtve tartottam azt, hogy a vadász kezében a puska a védetlen vaddal szemben mindig hatalmat és abszolút fölényt jelent amivel lelkiismeretlenül visszaélnünk soha nem szabad. Nem lehet szerintem egy vadásznak sem az a célja, hogy — csak azért, hogy vadászszomszédját ámulatba ejtse — 80 meg 100 méterekre „lövi” a nyulat, mert ez egyenlő a leglelkiismeretlenebb vadroncsolásokkal és állatkinzásokkal. *A vadásztaktika szabályai nem írott törvények!*

Vége.

Vissza várjuk!

*A multban egy csillaggal több jött az égre,
Megjelent nekünk fényével Szent István este.
Azóta mi valakit olyan nagyon várunk,
És azóta van nekünk nemzeti gyászunk.*

*Visszavárjuk és imádkozunk érte,
Mert a nemzetét Ő nagyon szerette.
Kérjük az Istent adja vissza nekünk,
Mert Ő volt minden vigaszunk reményünk.*

*Akkor egy csillaggal gazdagodott az ég,
Egy nagy férfival pedig szegényedett a nép.
Teste kripta kemény falai között pihen,
De szelleme továbbra is élni fog a népben.*

*Nem feledi el a nép angyali jóságát,
Nemzetéért bátran áldozta fel magát.
Gyászünnepünk azóta Szent István napja,
Mert akkor hősi halált halt a felhők királya.*

*Ő volt a nemzetünk vitéz mintaképe,
Szent-Istvánkor szállt fel utoljára gépe,
Azóta angyali szárnyakon járja a felhőket,
És védi a harcoló magyar repülőket.*

*Meghalt, de azért mégis itt van köztünk,
Vitézségével a mi kormányzó helyettesünk.
Ott áll erős bástyaként Buda várának falán,
A hősi halált halt vitéz nagybányai Horthy István.*

Dombay József.

Augusztus havi teendők a méhesben

Augusztus a méhészeti év tulajdonképpeni kezdete. E hónap első hetében a méhcsaládokat okvetlenül vizsgáljuk át, hogy elég népesek e, lehetőleg idei keiesű, de legfeljebb 2 éves jól petéző anyjuk legyen, a fészekben kifogástalan dolgozósejtes lépeik, meleg lakásuk és elegendő élelmük legyen.

Ha valamelyik családunk anyátlan, de még elég népes, tartalék anyával anyásítsuk meg. Ugyanezt tegyük a hiányosan petéző, öreganyás családokkal is, mert ezek az öreg anyák a tél folyamán rendszerint elpusztulnak, ami tavaszig sokszor az egész család pusztulását is, okozza, de ha a család meg is marad, tavasszal az anyát sokkal drágábban tudjuk beszerezni mint ősszel, ha nem akarjuk a családot kisöpörni.

Anyák neveltetésével mos már ne kísérletezzünk, mert ez eredményre csak hosszúra nyúló ősz és kedvező hordás mellett vezet. Legokosabb az anyátlan családok valamelyik gyengébbel egyesíteni, vagy több családhoz elosztani.

A kevés élelemmel bíró családokat is most etessük fel, hogy legyen idejük a kapott élelmet befedelezni. Etetni legcélszerűbben 1:07 arányú, egészséges családoktól pergetett mézzel lehet. (1 kg mézhez 7 dcl. víz.)

Az etetéssel nagyon vigyázzunk. Csak késő este etessünk és az élelemből el ne csepegtessünk, mert rablást idézünk elő, ami végzetes lehet egész méhállományunkra. Mint minden bajnak, úgy a rablásnak is sokkal könnyebb elejét venni, mint a meglévő rablást megakadályozni.

Augusztusban jelennek meg a halálfejű, vagy boszorkány lepkek. Rakjuk fel tehát időben a fogasszűkítőket, hogy ne háborgathassák méheinket és ne dézsmálhassák azok mézkészletét. Tudnunk kell ugyanis, hogy egy ilyen lepke, képes egy teás kanál mézet fölszívni egyszerre.

Heresejtés lépeket most már ne tűrjük meg a fészekben, mert ez hátráltatja a tavaszi fejlődést, ha valami oknál fogva ott maradnának.

Kostyál János.

Pályázati hirdetés

Pályázatot hirdetek a tárcám államerdészeti altiszti személyzetének létszámában üres I. oszt. altiszt m. kir. erdőőri állásokra.

A pályázatra bocsátott állások az 1941. évi 8500 M. E. számú rendelethez csatolt 15. és 19. számú kimutatásban megállapított illetményekkel, a szabályszerű lakbérrel és a rendszeresített mellékjárandóságokkal vannak egybekötve.

A kinevezés az 1927. évi 3000. M. E. számú rendelet 10. pontja alapján egyelőre ideiglenes minőségben történik, de két évi kifogástalanul eltöltött szolgálat után végleges jellegűvé válik.

A pályázók közül kizárólag csak azoknak a kérelmét veszem tárgyalás alá, akik:

1. szakképesítésüket az 1935. évi IV. t. c. 48. §-ának 1. pontjában foglaltaknak megfelelően szerezték meg;

2. szakképesítésüket az 1935. évi IV. t. c. 48. §-ának 2—4. pontjaiban foglaltaknak megfelelően szerezték meg ugyan, de az 1931. évi III. t. c. és az 1938. évi IV. t. c. illetve az 1942. évi XIV. t. c. értelmében az alábbi a) és b) pontokban előírt feltételeknek; vagyis

a) a honvédségnél, határőrségnél, folyamőrségnél vagy csendőrségnél szolgált vagy szolgálatban lévő azok a legénységi állományú egyének, akik katonai szolgálatuk alapján a közszolgálatban való alkalmazásra igényt szereztek és erről az érdekelt miniszter által kiállított igazolvánnyal rendelkeznek;

b) a Vitézi Rend tagjai és az 1914—18. évi világháborúban arcvonalbeli szolgálatot teljesített vagy ebből kifolyólag megrokkant egyének;

3. a Kardos és koszorus tűzkereszt tulajdonosai.

A pályázati kérvényhez eredetiben vagy hiteles másolatban a következő okmányok csatolandók:

a) általában:

1. születési anyakönyvi kivonat (keresztlevél);

2. három hónapnál nem régebb keletű hatósági erkölcsi bizonyítvány, amely a családi állapotot és a politikai megbízhatóságot is igazolja;

3. a magyar állampolgárság igazoló bizonyítvány, esetleg a magyar állampolgárság fenntartására való igény szabályszerű bejelentését (opciót) igazoló okmány;

4. iskolai végzettséget igazoló okmány ;

5. az 1935. évi IV. t.-c. 48. §-ában előirt szakképzettséget igazoló bizonyítvány.

6. a jó látó, hallóképességet és erdőőri szolgálatra alkalmas erős testalkatot igazoló újabb keletű hatósági orvosi bizonyítvány ;

7. az esetleges előző szolgálatot igazoló okmány ;

b) az igazolványosoknál :

az a) alatti okmányokon kívül a 3. és 4. alattiak kivételével az 1931. évi III. t.-c. alapján kiállított igazolvány ;

c) a Vitézi Rend tagjainál :

az a) alatti okmányokon kívül a Vitézi Rend főszéktartósága által kiállított igazolvány, vagy annak hiteles másolata ;

d) az 1914—18. évi világháboruban arcvonalbeli szolgálatot teljesített 45 éven aluli egyéneknél az a) alatti okmányokon kívül a Károly csapatkereszt viselésére jogosultságot tanúsító igazolvány, esetleg ennek hiteles másolata ;

e) a világháboruban arcvonalbeli szolgálatból kifolyólag rokkanttá vált nem hivatásos 45 éven aluli katonai egyéneknél az a) alatti okmányokon kívül rokkant járadék élvezetét, illetőleg az ellátásra való igény nélkül hadirokkanttá történt nyilvánítást tanúsító lap hiteles másolata ;

f) a világháboruban rokkanttá vált hivatásos katonai állományból származó egyéneknél az a) alatti okmányokon kívül igazolvány arról, hogy a világháboru alatt szerzett sérüléseiből kifolyólag rokkanttá váltak és sérülési pótdíj élvezetében állanak.

g) a kardos és koszorus tűzkereszt tulajdonosainál az a) alatti okmányokon kívül igazolvány arról, hogy ennek a kitüntetésnek jogos tulajdonosai.

A pályázóknak *sajátkezüleg írt* és az alábbi kivétellel 2 pengő értékű okmánybélyeggel ellátott folyamodványukat a jelen pályázati hirdetésménynek a Budapesti Közlönyben történt megjelenésétől számított 30 napig bezárólag *pontos lakcímük* feltüntetése mellett, a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez címezve a miniszterium I/A. főosztályához (Budapest, V. Kosuth Lajos tér 11 sz. III. em. 312. ajtó) kell benyújtani.

Az igazolványosok, valamint a fenti c) d) e) f) és g) pontokban említett elsőbbségi igényjogosultak folyamodványai ezek mellékletei az 1931. évi III. t.-c. 17. §-a, illetve az ennek a törvénynek végrehajtása tárgyában kiadott 1931. évi 11.720/17. H. M. számú Utasítás 2. rész II. pontja alapján illetékmentesek.

A tényleges katonai szolgálatban álló igazolványosok köz-

vetlenül, a közzolgálatban álló pályázók felettes hatóságuk, a szolgálatban nem állók pedig Budapesten a székesfőváros polgármestere, vidéken pedig az illetékes főispán utján tartoznak kérvényeiket benyújtani.

A pályázat alapján ideiglenesen kinevezendő altisztek alkalmaztatásuk időpontjától számított hat hónap alatt úgy a szülők, mint a négy nagyszülő házassági és keresztleveleit, ha pedig nők, feleségükről és annak felmenőiről is ugyanezeket az okmányokat bemutatni kötelesek.

A pályázati feltételeknek meg nem felelő, nem sajátkezűleg írt, hiányosan felszerelt, vagy elkésve érkezett folyamodványokat nem veszem figyelembe.

Budapest, 1943. évi június hó 19-én.

M. kir. Földmivelésügyi Miniszter.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter kiadványaként megjelent: vitéz Nemeskéri Kiss Géza—Félix—Glóser Dezső dr. Liszy Edward: „A hivatásos vadász” című szakkönyv. (Két kötet, 600 oldal.

Ára fűzve 7. P.

Megrendelhető a M. kir. Földmivelésügyi Minisztérium Házipénztára (Budapest, V., Kossuth-tér 11.) útján a vételár előzetes be-
küldése mellett. Postai szállítás esetében a portóköltség 90 fillér.

Megjelent „A hivatásos vadász” című szakkönyv.

A vadászat és a vadórképzés, valamint a vadászati szakigazgatás terén régóta érzett hiány a megfelelő szakkönyv.

E hiányt kívánja pótolni a m. kir. földmivelésügyi miniszter kiadványaként megjelent: „A hivatásos vadász” című szakkönyv, melynek szerzői: vitéz Nemeskéri Kiss Géza kir. vadászmeister, Félix Endre ny. tanár, Glóser Dezső m. kir. főerdőtanácsos és dr. Liszy Edward min. titkár.

A szakkönyv az alábbiakra tagozódik:

1. Általános vadászati ismeretek.
2. A hazai vad és vadászata.
3. Lőismeret, fegyver- és lőszertan.
4. A vadászkutyafajták leírása, nevelése és idomítása.
5. A vadászatról szóló 1883: XX t.c., valamint az azt kiegészítő és módosító törvények és rendeletek ismertetése.
6. Függelék. A vadászatra vonatkozó egyéb tudnivalók.

A szakkönyv (I—II. kötet, fűzve, 600 oldal) megrendelhető: a M. kir. Földmivelésügyi Minisztérium Házipénztára (Budapest, V.

Kossuth-tér 11.) útján, 7 P. (Hét) vételár előzetes beküldése mellett. Postai szállítás esetében, külön 90 fillért kell bérmentesítési díjként befizetni.

Azonnali belépésre erdőlegénynek ajánlkozom az alerdézi iskolához szükséges 1 évi gyakorlat megszerzése végett, javadalmazással. 19 éves magasnövéssű jó megjelenésű fiatalember vagyok. Cím: ifj. Fekete Sándor Józsa, (Hajdu m.)

A tihanyi Apátság Erdőhivatala, Szántód Somogy vm. pályázatot hírdet erdőőrri állásra. Bővebb felvilágosítást levélben ad.

Vennék 1 drb Jóhajtó kutya-kölyköt. Szíves megkeresést kér Szép Gyula erdőőr Nagykapornok. A kutyaért elmegyek.

Az Országos Vizsla Club és a Magyar Véreb Egylet folyó évi augusztus hó 2-től, augusztus 12-ig bezárólag, hivatásos vadászok, erdészek, erdőőrök, vadőrök, úrvadászok és kutyakedvelők részére ingyenes vadászkutyaidomító és vérebvezető tanfolyamot tart Gödöllőn. Jelektkezni lehet levélben az Országos Vizsla Club titkárságánál Budapest, VIII, József körut 31/b.

Egyesületi hírek:

Erdősi József ny. erdőőr Arló, július 1-én elhunyt.

Pasztorek Antal ny. urad erdész, Drégelypalánk július hó 7-én elhunyt.

Nevezettek a temetkezési segélyalapnak tagjai voltak. Kérjük kartársainkat, hogy az esedékes hozzájárulást beküldeni szíveskedjenek.

Szerkesztői üzenetek

Horváth Isiván Újkér. Tagdíjhátraléka 1943. év végéig 1 50 P, temetkezési túlfizetése pedig a mai napig 4 50 P.

Huszthy Lajos Szentes Tagdíjhátraléka 1943. év végéig 9 P, temetkezési túlfizetése a mai napig 2 P.

Tájnel János Gödöllő Tagdíjhátraléka 1943. év végéig 9 P, temetkezési túlfizetése a mai napig 3 P.

Treier Ferenc Somogyudvarhely. Tagdíjhátraléka 1943. év végéig 8 P, temetkezése a mai napig rendezett.

Bánki László Pilismarót. Tagdíjhátraléka 1943 év végéig 2 50 P.

Fazekas Ignác Telki. Tagdíjtúlfizetése 1943 év végéig 6 P.

Ifj. Daliás Dániel Esztergom Tagdíjtúlfizetése 1943 év végéig 6 P.

Id. Daliás Dániel Sóskut. Tagdíjhátraléka 1943 év végéig 8.50 P, temetkezési hátraléka a mai napig 2 P.

- Lukács József Sopronkövesd. Tagdíjhátraléka 1943. év végéig 14.50 P.
- Németh János Bakóca. Tagdíjtúlfizetése 1943. év végéig 3 P, temetkezési hátraléka a mai napig 50 fillér.
- Fila József Kecskemét. Tagdíjhátraléka 1943 év végéig 24.50 P.
- Varga Lajos Rédic. Tagdíjhátraléka 1943 év végéig 20 P.
- Kováts József Veszprém. Tagdíjhátraléka 1943 év végéig 50 f, temetkezési hátraléka a mai napig 3 P.
- Cseh Ferenc Eplény. Tagdíjhátraléka 1943 év végéig 34 P.
- Németh Lajos Nagy-Gyón puszta tagdíja 1944. év augusztus hó 31-ig rendezett, temetkezési túlfizetése a mai napig 50 f.
- Sárkány János. Bajót Tagdíja 1944. év március hó 1-ig rendezett.
- Pfaflsics Gyula Szenfa. Tagdíja 1946 év március hó 31 ig rendezett.
- Neumann Károly Vigánt. Tagdíjtúlfizetése 1943. év végéig 50 f, temetkezési hátraléka a mai napig 150 P.
- Scheily Antal Babrony. Tagdíjhátraléka 1943 év végéig 7.50 P.
- Sümegei János Budafapuszta. Tagdíja 1945. év február hó 31-ig rendezett.
- Özv. v. Bézi Imréné Debrecen. Tagdíjtúlfizetése 1943 év végéig 2.20 P., temetkezése a mai napig rendezett.
- Berger Ede Nagykovácsi. Tagdíja 1944. év március hó 1-ig rendezett.
- Horváth István Baja. Tagdíjhátraléka 1943. év végéig 56 60 P., temetkezési hátraléka a mai napig 11 50 P.
- Hugli Ernő Bezdán. Tagdíja 1944. év március hó 31-ig rendezett.
- Hutter István Parasznya Tagdíjhátraléka 1943 év végéig 40 P.
- Gerencsér Rezső Nagykanizsa. Tagdíjtúlfizetése 1943. év végéig 50 P.
- Komáromy László Kecskemét. Tagdíja 1943. év végéig rendezett, temetkezési túlfizetése a mai napig 2 P.
- Malusinszky Pál Kistarcsa 1943. évben befizetett tagdíjra 18 P., temetkezésre 4 P.
- Köveskúti Imre Nevicke 1942. évi július havi befizetése eiszámolva.
- M. J. Körösmező. Leközlés végett hozzánk beküldött „Memento Mori“ című cikke nem volt laközölhető
- Komáromi László Alsószentkirály. Hazánk erdejében előforduló gombák ismeretét tárgyaló könyvek beszerzését illetőleg tájékoztatással nem szolgálhatunk. Próbáljon budapesti antikváriusoknál érdeklődni.
- Huszthy Lajos Szentcs. Az 50%-os tagdíjemelés folyó hó július hó 1-től lépett érvényben.
- Elsik Rudolf Görgényszentimre Tagdíjhátraléka 1943. végéig 50 fillér. Tóth Ödön Mátraderecske, Tagdíjhátraléka 1943. végéig 17.50 P. temetkezése a mai napig rendezett.

A Z E R D Ó

XVII. ÉVFOLYAM

1943. SZEPTEMBER

9. SZÁM.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési díj: egész évre 9 pengő, fél-
évre 4.50 pengő, negyedévre 2.25 pengő. — A tagdíj évi 18 pengő. Belépési díj
egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorú nyugdíjasok vagy
még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények,
erdőszolgák stb. a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 9 pengőt,
de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesü-
leti tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó leve-
lezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez; Tatára küldendők.

A petit betűs vagy táblázatos hirdetések díja milliméterenkint 40 fillér.
A legkisebb hirdetés ára 4 P. A támpéldány ára darabonként 1 P.

Magyar program

„Eget földet rázó mennydörgések, pusztító elemi csapá-
sok idején a legnagyobb emberi erőforrás a lélekjelenlét. Hét-
köznap i értelemben véve csak muló pillanatot értünk ez alatt.
Am a lélekjelenlét gyökerei igen mélyen be vannak ágyazva
az ember értelmi és érzelmi világába. Lélekjelenléttel csak az
rendelkezik, akiben van öntudat, önbizalom és hit. Aki bátran
szembenéz az emberi erők fölött álló elemek vad játékával, a
legsúlyosabb viharral is, aki nem veszt i el fejét sem úgy, hogy
idő előtt összetörik a rázkódások alatt, sem úgy, hogy erejét
megaladó feladatokra vállalkozik. Aki számot velett önma-
gával s a számvetés után hittel néz bele a jövőndöbe, mert
tudja, hogy a fergeteg talán megfogja tépázni, talán károkat
is zudít reá, de egyszer mégis csak elmúlik. És aki megállta
a helyét a legveszesebb pillanatokban, az előtt ismét ott áll
majd a napsütéses holnap.

Amikor népeket, nemzeteket, sőt egész földrészeket vé-
szes fergeteg pusztít, a nemzetek legnagyobb ereje is a lélek-
jelenlétben, illetve ennek gyökereiben: az önismeretben, ön-
bizalomban, tisztánlátásban és hitben van. Két és fél hónapja
már, hogy a fővárosban elhangzott Kállay miniszterelnök be-
széde, amelyet a magyar helytállás hitvallásának jelöltek meg
annakidején. A magyarság megmaradásának nagyvonalú
programja volt az a beszéd, amely szilárdan, határozottan,
félreérthetetlenül mutatta az utat a jövőndő felé. A hivatás-

tudatát teljesen átérző magyar és a felelősségtudattól áthatott államférfi azt mondotta, hogy minden veszély közepette is töretlenül akarjuk átadni utódainknak örökségünket, a magyar nemzetet és az ezeresztelendős magyar államot. Ez a legfőbb cél, ez az a központi vezető gondolat, amelynek érdekében mindent vállalnunk kell és mindennel szembenézni hajlandók vagyunk. Mert ennek a népnek az élet csak akkor jelent értéket, ha az magyar élet, függellen élet szabad élet.

Kállay Miklós miniszterelnök beszéde annakidején olyan mélyen belevésődött a lelkekbe, hogy a magyar közvélemény újra és újra visszatér rá, s az ország felelős vezetőinek újabb megnyilatkozásait is az akkor elhangzott szavakkal hozza párhuzamba.

Igy fogta fel, így értékelte a nemzet azt a megnyilatkozást is, amely legutóbb Debrecenben hangzott el, s -- hasonlóan a miniszterelnöki beszédhez -- ugyancsak a magyar helytállás hitvallása volt. Az Alföld szinmagyar metropolisában az önismeret, önbírálat és önbizalom legmagasabb légkörébe való felemelkedés szükségességét hangoztatta a nemzetvédelmi propaganda miniszter. Azt mondotta, hogy a mi programunk csak egy lehet: minden körülmények között megmaradni magyarnak, csakis magyarnak és semmi másnak. Az ezeréves nemzet itt a Kárpátok medencéjében számtalan próbáltatáson, szörnyű viharokon ment már keresztül. De sem erőszak, sem csábítás nem tudta elsöpörni a föld színéről. Megkapaszkodott a rögbe, amelyet őseink karddal szereztek meg. Védelmeszte vére hullásával, művelte verejtékével, virágzó gazdasági és szellemi életet plántált rá. Belekapcsolódott az európai élet lüktetésébe, fejlődésébe, eszmevilágba, de sohase oldódott fel benne. Kulturnép voltunk Kelet és Nyugat határán s lelkületükben ápoltuk és örítettük mindkettőt. De mindezekben a lényeg, a döntő, mindig magyarságunknak, nemzeti sajátosságainknak megőrzése volt. Ez adta az erőt, az alapot, amelyre politikai rendszerünk, társadalmi, kulturális és gazdasági életünk felépült.

Most, a világot rázó vihar közepette is, magyarságunkban és lélekjelenlétünkben kell keresni a legfőbb erőforrást. Ki kellett végre mondanunk azt, amit a nemzetvédelmi propaganda miniszter mondott: a magyar sors nem élettelen függvénye az ilyen, vagy olyan európai megoldásoknak. A magyar nép sohasem mondott le és sohasem hajlandó lemondani arról, hogy sorsát a maga erejére és hitére támaszkodva formálhassa. A vihar átsüvít rajtunk is, de a magyar sors egyedül a mi lélekjelenlétünkben, a magyar lelkierőnek, kitartásnak és önbizalomnak a függvénye. Az egyeseknek és

a nemzet összességének helytállása fogja eldönteni, hogy milyen élet jut a nemzetnek osztályrészül a vihar elmulása után.

Merjünk magyarok lenni, — ezt hirdette a nemzetnek Teleki Pál, erre mutatott utat annak idején Kállay Miklós miniszterelnök és ebben foglalta össze beszéde lényegét Antal István is. A nemzeti közvélemény megérti ezt a szót, s ahogy ezer esztendőn keresztül vállalta a magyar sorsot, úgy meri és akarja vállalni a jövőben is."

A nyugdíj

Ez a szó sok embert tesz meglegedetté, de a magánuradalmi erdészeti személyzet arcára csak keserű mosolyt tud varázsolni különösen azóta, amióta ránk kényszerítették az úgynevezett 20 filléres cselédkönyvecskéket.

Hazánkban sajnos, — ezt már mások is megállapították — kétféle mértékkel mérnek: az egyik kap, a másik nem, vagy ha kap is, csak mosolyognivalóan keveset. Mert kérdem tisztelettel ki ne mosolyogna azon, — aki hallja — hogy 40 évi nehéz, sokszor életveszélyes szolgálat után egy szakképzett erdész 19.20 P. azaz tizenkilenc pengő 20 fillér nyugdíjat kap az O. M. B. I., ha hetenkint beragasztja könyvecskéjébe a 20 filléres bélyeget.

Amikor ezeket a könyvecskéket ránk kényszerítették, egyesületünk vezetősége annakidején, de azóta is, többször tett lépéseket ennek a téves intézkedésnek orvoslására, sajnos azonban ígéreteknél egyebet a mai napig nem kaptunk. Mi nyugodt természetű, megfontolt és várni tudó emberek vagyunk, de ezek az ígéretes és az utánuk következő hosszú hallgatás azt az érzést ébresztik fel bennünk, mintha az illetékes urak nem tartanának érdemesnek bennünket arra, hogy ezzel az életbevágóan fontos ügyünkkel foglalkozzanak. Hogy mennyire érdemesek vagyunk erre, lapunk szűkre szabott terjedelme miatt csak egy példával próbálom igazolni.

Bizonyára tudják az illetékes urak is, hogy a magánuradalmaknál az erdészeti egybe van kapcsolva a vadászattal, ennél fogva az erdész vadász is, vagyis egy személy végzi kettőnek a munkáját és ennél fogva nem csak a fatolvajok, de a vadászok bosszújának is ki van téve. Ez utóbbiakkal kapcsolatban legyen szabad feltennem egy kérdést: van-e még egy társadalmi réteg, amelyik annyi vért és életet áldozna hivatása teljesítése közben, — a reá bízott értékek védelme folytán — mint az erdészeti és vadászati személyzet. Nincsen.

Mi soha nem tudhatjuk ha otthonról el megyünk; látjuk-e

még egyszer családunkat, mert soha nem tudhatjuk, melyik szikla, bokor, vagy fa mögül ütnek le, lőnek agyon, vagy job-bik esetben; sebeznek meg bennünket.

A fentiekből könnyű kiolvasni, hogy dolgozunk-e annyit mint az államkincstári erdészeti személyzet. Vajjon, miért nem kapjuk meg mi is ugyanazt a nyugdíjat? Vajjon miért nem tartanak minket érdemesnek erre az illetékes urak. Nagyon szeretnénk tudni annál is inkább, mert ha bennünk van a hiba, mielőbb szeretnénk kiküszöbölni magunkból.

Az idők változnak s az idők változásával változnak a felfogások is, és mi remélni merjük, hogy illetékes helyen meghallgatásra fog találni szerény kérésünk amit egyesületünk vezetősége most készül benyújtani a Nagyméltóságú Földművelésügyi Miniszter Úrhoz, és ami nem lehet más a nyugdíjra vonatkozóan mint az, hogy törvényileg, vagy rendeletileg biztosítsák a magánuradalmi erdészeti személyzet részére is ugyanaz a nyugdíj, mint amit az államkincstári erdészeti személyzet kap. A fentebb elmondottak alapján az igazságos elbánás is ezt követeli. Mi bízunk az illetékes urak igazságos elbánásában és ha ezt rövid időn belül megkapjuk, nem fogjuk többé azt a rémképet magunk előtt látni; amint az erdőmunkások, az őket irányító erdészszel együtt, minden hét végén előveszik nyugdíj könyvecskéiket és ki-ki beragasztja a maga 20 filléres bélyegét, hogy azután 40 évi ragasztás után az erdész is ugyanazt a nyugdíjat élvezhesse, mint a felelő-ség nélkül dolgozó napszámosok.

Kostyál János.

Hivatásos vadászok erkölcstana

Irta: Székelyhidi Vilmos.

„Erdő az én templomom,
Vihartört fa az oltárom,
Ott imádkozom...”

Hogy valakiből jó hivatásos vadász lehessen, erre először szü-letni, azután nevelődni kell. Ha valakiben már a születésénél meg-van az adottság, csak nevelődni kell, ami azonban jó vadásztanító mellett szintén megy, mert hiszen a korrekt módon űzött vadászat-nak egymagában is jellemképző, nevelő hatása van. Éppen ezért, hi-vatásos vadász elnevezés alatt nem a vadíró puskást, hanem a va-dak birodalmában kintlakó vadászt kell érteni, aki hivatásánál fogva élete legnagyobb részét az erdőn, Isten szabad ege alatt tölti, vigyázva a gondjaira bízott vadra, tanulmányozva azok életét, életkörülményeit.

A vadászat oly régi, mint maga az emberiség. Az ősmagyarok-nak még létfenntartást biztosító vadászat, hosszú évszázadok alatt

nemes mesterséggé alakult át, amelynek szokásai áhítatos szertartásokká váltak. Ezeket a szertartásokat Isten legszebb templomának — az erdőnek — minden zöldgalléros ministránsa kell, hogy tudja és azokat a legnagyobb áhítattal be is kell, hogy tartsa.

Tudjuk jól, hogy ősmagyar elődeink pusztai népek voltak, akik a vadászatot, halászatot ősfoglalkozásként űzték, mert erre megélhetésük biztosítása céljából szükségük volt. Az ősgermánok erdei népek lévén, inkább vadásztak erdőben csupa kedvtelésből is, mert hiszen náluk nem ez volt az egyedüli megélhetési mód. Talán ide vezethető vissza a mai németek fejlettebb vadászati kultúrája is. Éppen nemrégiben olvastam gróf Csekonics Endre úr egyik írását, amelyben összehasonlíja a német és magyar vadász megjegyzéseit, amikor azonos körülmények között, leszen ülve, megpillantják az erdőből kiváltó szarvasbikát. A német vadász — gróf Csekonics Endre szerint — így írja azt le:

„És akkor méltóságosan tovább húzott az erdők királya a magas fák között és fehéren villogtak pompás koronájának végei.”

A magyar vadász ugyanez esetben elég gyakran ezt mondja:

„Ni, ott megy a bűdös, ezt pofonlövöm.”

Azt hiszem, ehhez nem kell semmiféle magyarázat.

Hajdan azért nálunk is nagy ünnep számba ment egy-egy vadászat, míg ma ez sokszor nem egyéb, mint husszerzési alkalom. Ilyen körülmények között könnyen feledésbe mennek régi, szép idők vadászati szertartásai is, nekünk hivatásos vadászoknak, Nímród apánk késői unokáinak azonban főkötelességünk ezeket a szép hagyományokat ápolni, életben tartani és utódaink számára megőrizni.

Szeretnék tehát a vadászetikával foglalkozni márcsak azért is, mert a legilletékesebbek megállapították — de magam is úgy érzem, hogy a legiőbb kívánnivaló itt van hátra. (Örülnék, ha ezen igyekezetemben minél többen jönnének segítségemre és lapunk hasábjain cikkek, esetleg nemes vita keretében állandóan napirenden tarthatnánk ezen hálás és tudást adó szép témát)

Mindig mások (kenyéradó gazdánk, hivatali feletteseink, stb.) vannak hivatva elbírálni egyéniségünket. Hogy ezen bírálat ránk nézve kedvező legyen, főkívánalom a szavainkban való feltétlen bizalom; tehát minden esetben igazmondónak kell lennünk, mert a vadászurnak talán a legkellemetlenebb az, amikor bizalmas vadászának jelentésében csalódnia kell, a magunk számára pedig a legnagyobb megalázást jelenti, ha szavainkat kétségbe vonják. Általában legyünk jellemesek és jellemünk legyen olyan, hogy az megbecsülést vívjon ki számunkra. Így megalázásban soha nem lesz részünk, de azt nem is szabad túrnunk.

Maga a vadászat szertartásszerűen ünnepélyes aktus, amely úgy gondolkozásban, mint viselkedésben egész embert kíván, hiszen a vadászat gyakorlása már a régmúlt időben is a kiváltságos egyének

előjoga volt, amely az ifjúságban is erkölcsnemesítő hatást váltott ki. Hálásnak kell tehát sorsunkkal szemben lennünk, hogy nekünk ezen minden nehézsége mellett is szép és nemes pálya élethivatásként jutott és méltónak kell lennünk a „hivatásos vadász”-név viselésére.

Fentiek előbocsátása után kezdem a legelején, a vadászúrnál való jelentkezésen és az erdők királyának a szarvasnak vadászata közben történő viselkedésén.

A vadászurat „vigyázz” állásban Vadászüdv köszöntéssel fogadva, rövidesen tesszük meg jelentésünket, kerülve a mostanában divatos és vadásziatlan kifejezéseket. Jelentésünk egész időtartama alatt, balkezből tartott, levett kalappal álljunk úgy, hogy fegyverünk bal mellünk előtt függőleges helyzetben lógjon bal vállunkon. Vadászurunknak nagyon kellemetlen érzést okoz az, ha ilyen alkalmakkor fegyverünket vállunkon keresztbe vetve „jágerosan” lógatjuk, miközben annak csöve éppen reá szegeződik. A földellen fővel való jelentés megtisztelését jelenti a vadászurnak és nem jelent szolgáló megalázkodást, tiszteletadása ezenkívül az éppen kezdetét vevő vadászatnak is, amely mindenkor ünnepélyes aktus kell, hogy legyen. Jelentésünk alatt kalapunkat azért is tartjuk leeresztett balkezünkben, mert mindig számíthatunk arra, hogy vadászurunk kézfogásával tüntet ki, amikor is jobbkezünk szabad kell, hogy legyen.

Az igazvadász nemes élvezete az egyedüllét. Ne zavarjuk tehát sohasem a természet szépségeiben, vagy a vadak megfigyelésében elmerülő vadászurat felesleges közbeszólásokkal, megjegyzésekkel, mert ez fegyelmezetlenség. Nekünk pedig minden esetben fegyelmezettnak kell lennünk. Ha a vadászur kezd velünk beszélgetést, szerényen, tele illetudással válaszoljunk és ha véleményünk nem egyezne, ezt őszintén megmondjuk, azonban semmiesetre se bocsátkozzunk vitába.

Mikor a szerelemtől a bikák szíve megmozdul és hangjuktól orgonálni kezd az erdő, ezt az időt „bögési idő” nek, a „bikabögés” utánzását „hívás”-nak, az utánuk gyalogszerrel való lopakodást „cserkészés”-nek nevezzük. Cserkészés közben mindig alkalmazkodjunk a vadászúrhoz. Nem mindenki bírja úgy a gyaloglást, hegymászást, mint akinek ebben nagy gyakorlata van, az erőltetett tempó pedig befolyásolja a leadandó lövés biztonságát. Rossz lövés által pedig csak dédelgetett vadunknak okozunk emberfeletti szenvedést, magunknak az utánkereséssel pedig sok aggodalmat és felesleges munkát. Ha a vadat „lövésre hoztuk”, sohasé bíztassuk a vadászurat, hogy lőjjön már. Elég annak a saját vadászlázát leküzdeni és akaratában semmi szin alatt sem szabad befolyásolni annál inkább sem, mert későbbi sikertelenség esetén könnyen minket okozhatnak. A „rálövés” helyét, úgyszintén a „jelzés”-t mindig pontosan meg kell jegyezni. Ha a vad „tűzben rogyott” volna, a ravatalán „dermedt”-en fekvő vadnak kalaplevéve egy néma percnyi „tiszteletadás” jár.

Utána a vadászúrnak „Vadászúvdözlettel” szó kíséretében átnyújtjuk a kissé bevérezett örömgalyat a „löret”-et.

A „löret átnyújtása akként történik, hogy annak levágott vége nézzen balkezünkben tartott kalapunk tetejéről a vadászúr felé. Itt is azért kell a kalapot balkezében tartani, mert annak átvételekor, illetve után a vadászúr vadászával kezét szokott fogni, erre tehát számítania kell. A löret átnyújtása után kivesszük a „gyöngyfog”-akat és azt is átnyújtjuk a vad elejőjének. Ezután következnek a vad „feltörése”, aminek precízen és gyorsan kell megtörténnie. Feltörésnél — amennyiben a helyzet megengedi — a zsigereket mindig balra kell elhelyezni. Szemelőtt tartva azt, hogy ezen művelethez nem szabad hentesmódra nekitürkőzni, annak úgy kell megtörténnie, hogy kabátunk újvégződése tiszta maradjon. A dermedt vadon való átlépés is tilos és csunya dolog, a lött vadat halottnak kijáró végtisztesség illeti meg, tehát ha annak a másik oldalára akarunk jutni, azt mindig meg kell kerülni.

Ha a vad lövés után „összerogyott” és utána „csülökre kapott” volna, úgy a „rálövés” mint a „kilövés” helyét megjelöljük és vérebbel való „keresés”-ét 2—3 óra elteltével kezdjük meg, időt hagyva a megbetegedésre, legyünk itt különös tekintettel a vad „jelzésére”. A vad véres nyomát „vércsapa”, sebesülten való fekvési helyét „sebágy”-nak hívjuk, a sebzett vadat „kegyelemlovés”-sel váltjuk meg szenvedéseitől. A feltört vad szíve, mája, tüdeje és nyelve a gégével képezi a „vadászrész”-t, amely mindig a kísérő hivatásos vadászt illeti, akinek segítségével a vad elejtetett. Ha a teljes feltöréshez valami ok miatt nincs időnk, a vadat „megléljük” és a heréket (bikánái) eltávolítjuk. Ha több vad került egy nap lelovásra, az egymás mellé rakott napi vadászeredményt „terfték”-nek hívják.

Nagyon sokat lehetne erről a témáról még írni, azonban úgy érzem, értekezésem így is túl hosszúra nyulott. Jól tudom azt is, hogy jelen elmefuttatásommal régi és nagy gyakorlattal rendelkező kartársaimnak nem tudtam új és előttük ismeretlen dolgokat mondani, mégis bátor, vagyok hinni, hogy néhány fiatal kartársam lelkében az általam elmondottak termékeny talajra hullottak és ha már nem halunk többet ilyen kifejezéseket, hogy „esett, mint a rongy” vagy „löttem mint a tökört” stb. akkor tudni fogom, hogy az általam elmondottak az igazi hivatásos vadászok lelkében jó helyre hullottak és ott gyökeret is vertek.

Erdőört, szakvizsgázottat, erélyeset, vérteshegy-i fővadász területünkre október 1-re felveszünk. — Sajátkezüleg írt pályázatok, egyszerű okmánymásolatokkal, — melyek vissza nem küldetnek — rövid életrajzzal, fizetési igénnyel, esetleg fényképpel. Gróf Szécsen Miklós Erdőhivatala, Mór címre küldendők.

Néhány szó a gleditschia (lepényfa) mag forrálásáról

Amikor azon célból fogok tollat, hogy folyó év tavaszán alkalmazott, az eddigi szokásos eljárástól eltérő és szakkönyvben sem található eljárást, a lepényfa, vagy Krisztus tövis (gleditschia tri oantos) mag forrálásának módozatát az érdeklődők szíves tudomására hozhassam, úgyhiszem, közhasznú munkát végzek.

Éppen ezért távol áll tőlem az a gondolat, hogy írói képességet csillogtassak.

Szerény soraimmal a gyakorlati életben szerzett egyéb tapasztalataim közül a forrálásnál nagy óvatosságot kívánó gleditschia magnak a vetéséhez való előkészítésénél általam alkalmazott forrázási módozatának eljárását és annak eredményét kívánom közölni, melyet a következőkben jelölhetek meg:

A mag forrálásához szükséges vizet felforralva és a tűz felett tartva egy már előre elkészített 15 kg. gleditschia magot ritka szövésű zsákba öntöttem s belemártottam a forrásban levő vízbe, majd 15 másodpercen át abban állni hagytam. A jelzett idő leteltével a zsákot maggal együtt a vízből kiemeltem és kicsorogtatás után a zsákba belenyúltam a magot kézzel jól átkavargattam a vizet pedig a tűzhelyről leemeltem. Miután hőmérőm nem volt a 45—50 fok Celsius meleget a kihülésben levő víznél kézzel érzékeltem, majd ráöntöttem az előbb forrított magra és rajta hagytam a vizet teljesen kihűlni.

A kihülés után egy 75 $\frac{m}{m}$ átm. lyukbőségű cséplőgép rostán átrostáltam egy edény felett, amikor is a forrítás következtében megduzzadt magvak a rostán fennmaradtak, míg a forrításra meg nem duzzadt érzékellen magvak a rosta alatt elhelyezett edényben hullottak alá. Így megőrtént azok szétválasztása.

Ekkorára már ismét forrott egy másik edényben a víz, amibe az előbb írottak szerint ismét belemártottam a rostán áthullott magot s abban 20 másodpercig állni hagytam, majd ismét leszűrtem. Fentebb írt módon megállapítottam a víz hőfokát és azt ráöntve a magra azon ismételtén időt adtam a teljes lehülésre. Mikorra a víz teljesen lehült, a magvak nagyobb része ismét duzzadtabb lett. Ezután újból átrostáltam a magot, vagyis a duzzadtabbakat a kevésbé duzzadtaktól elkülönítettem.

Fenti eljárás szerint következett a harmadik forrítás, melynél a mag már 30 másodpercig állt a forró vízben. Amikor teljes lehülés után a magról a vizet leöntöttem azt állapíthattam meg, hogy még mindig voltak olyan magvak, amelyekre nem volt kihatással a háromszori forrítás sem.

A háromszori forrítás alkalmával nyert megduzzadt magvakból

külön-külön elvettem 200—200 szemet. Ugyanesek elvettem a még mindig kőkeményességgel bíró (érzéketlen) magból is ugyanannyit, az eredmény megállapíthatása végett. Ezután az egész visszamaradt magmennyiséget jól összekeverve elvettem.

E r e d m é n y :

I. forrázású duzzadt magból elvetett 200 szemből kikelt 174 szem, vagyis 87 százalék.

II. forrázású duzzadt magból elvetett 200 szemből kikelt 153 szem, vagyis 76 5 százalék.

III. forrázású duzzadt magból elvetett 200 szemből kikelt 116 szem, vagyis 58 százalék.

A visszamaradt kőkeményességű magból, melyből szintén 200 szemet vettem el csak 5 szem kelt ki.

Fentiekből láthatjuk tehát, hogy a többszöri forrázásnál százalékkunk folyton romlott. Ha pedig a kelési százalékba beleszámítjuk a III. forrázás után visszamaradt érzéketlen szemeket is, a százalékban kifejezett eredményünk igen-igen megromlik, vagyis csupán 56 százalék lesz.

Ezek szerint, ha megelégedtem volna csak az első forrázással, úgy sok mag csak a következő év tavaszán kelt volna ki. Ha pedig az első forrázást számottevően erősebbé teszem, úgy véleményem szerint egyharmada a magnak megfő, egyharmada a magnak éppen alkalmas forrázást kap, míg egyharmada pedig nem fog reagálni a forrázásra ha csak igen esős tavasz nem jár, de még ebben az esetben is a mag egyrésze csak a következő év tavaszán fog kikelni.

Szerintem ezek a különböző reakciók onnan származhatnak, hogy az alkalmas időben beérett magvak csiraképessége sokkal tökéletesebb, mint az őszi hideg által siettetett érésű magvaké. Amely mag a korai őszi hidegek beállta által siettetve van beérni, az már nem természetes érésű; hanem külsőhántás következtében érik. Ezek gyengébb magvak, melyek nagyobb forrázás esetén megfőnek s így csiraképességüket elvesztik. Természetes, hogy a még gyengébb ébredésű (érésű) magvak nagy százaléka meggy tönkre a forrázásnál, ha azt egy, de jó erős forrázással csiráztatjuk elő.

Nem állíthatom azt, hogy egyszeri forrázással nem lehet egyenlő kelésű gleditschia vetést felmutatni, de azt igen, hogy 100 m². területre 2.5—3 kg. vetőmag alkalmazása mellett csak kettő, de inkább háromszori forrázás esetén biztosíthatjuk a sikert. Ha ugyancsak csemetekerti vetésnél egyszeri forrázásnál 100 m². terület bevetéséhez felhasználunk 4 kg. vetőmagot, ily vetési mód mellett kat. holdanként 57 55 kg. vetőmag többletet használunk el, amely a mai magas fűmág áratok tekintve 4 pengős egységár mellett — nem szólván az elvetésnél jelentkező drágább munkáról is — 230 20 P. többlet kiadást jelent.

Megjegyezni kívánom, hogy eljárásom, valamint annak ered.

ményét jelentettem hivatali főnököm Ferenczy Ferenc m. kir. erdőtanácsos, erdőfelügyelő Úrnak, ki azonnal felismerte eljárásom gyakorlati jelentőségét s megállapította, hogy a bevetett területet védelembe, az elvetett magmennyiség eljárásom eredményeképpen igen szép s az egész területen egyenlő sűrűségű vetést eredményezett. Ez a körülmény buzdított ezen soroknak közérdekből való megfrásására.

Már most remélni vagyok bátor, hogy sokan olvassák szívesen soraimat s adott esetben, ha szükség lesz rá eljárásom értékes útbaigazításul szolgálhat.

Nyékládháza, 1943. évi július hó 6-án.

Nemes György
m. kir. erdőőr.

Láttam, mint a cikkről hivatali főnöke.

Miskolc, 1943. évi augusztus hó 2-án.

P. H.

Ferenczy Ferenc
m. kir. erdőtanácsos, erdőfelügyelő.

R e n d e l e t

A m. kir. földművelésügyi miniszter 38.000/1943 F. M. számú rendelete a vadászati tilalmi idők megállapítása tárgyában.

A vadászatról szóló 1883: XX. törvénycikkben meghatározott vadászati tilalmi idők módosítása tárgyában kiadott 1925: XXIV. tc. 1. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §.

1. Tilos vadászni:

a) szarvasbikára október hó 16. napjától szeptember hó 1. napjáig,

szarvastehénre és szarvasborjúra február hó 1. napjától szeptember hó 1. napjáig;

b) dambikára és szikaszarvasbikára november hó 16. napjától október hó 1. napjáig,

dámtehénre, damborjúra, szikaszarvastehénre és szikaszarvasborjúra február hó 1. napjától október hó 16. napjáig;

c) őzbakra október hó 16. napjától május hó 1. napjáig,

őzsutára és gidára január hó 1. napjától november hó 1. napjáig;

d) zergére egész évben;

e) mullonra egész évben;

f) mezei nyúlra január hó 16. napjától október hó 16. napjáig;

g) sikelfajdkakasra május hó 16. napjától április hó 16. napjáig;

Sikelfajdtőjőre és jércére egész évben;

h) nyírfajdkakasra május hó 16. napjától április hó 16. napjáig,

nyírfajdtórára és -jércére egész évben;

i) császármadárakra november hó 1. napjától augusztus hó 16. napjáig;

j) tuzokkakasra június hó 1. napjától április hó 1. napjáig, tuzoktórára és -jércére egész évben;

k) fácánkakasra január hó 16. napjától október hó 16. napjáig, fácántyúkra egész évben;

l) fogolyra egész évben;

m) fűrjre, harisra és vadgalambokra (kék és örvös) január hó 1. napjától augusztus hó 1. napjáig;

n) gerlére január hó 1. napjától július hó 16. napjáig;

o) erdei szalonkára április hó 16. napjától augusztus hó 16. napjáig, kivéve a visszacsatolt kárpátaljai, valamint keleti és erdélyi országrészeket, melyeken május hó 1. napjától augusztus hó 16. napjáig;

p) mocsári szalonkára április hó 16. napjától július hó 16. napjáig;

r) kis- és nagy kócsagra, kanalas gémre, üstökös gémre, batlára (fekete ibiszre), fekete gólyára, gólyatölcsre, gulipánra, godára, bibicre, és dankasirályra egész évben;

s) a kacsák minden fajára és az r) pontban említett vízimadarakon kívül egyéb vízimadarakra általában április hó 1. napjától július hó 16. napjáig;

t) vándorsólyomra ráró sólyomra és hollóra február hó 1. napjától október hó 1. napjáig;

u) éneklő madárakra, reznek-túzokra, ugartyúkra, kis vércsére, vörös és kék vércsére, egerész-ölyvre, barátkeselyűre, fakókeselyűre, döngkeselyűre, kígyászölyvre, darázsölyvre, közönséges seregélyre, valamint a sasok és a baglyok valamennyi fajtájára egész évben;

2. Nem terjed ki az előbbi bekezdés u) pontjában említett tilalom a szőlőkben és gyümölcsösökben található közönséges seregélyre.

2. §.

A tilalmi idők alatt nem szabad sem a vadak fiait, sem a madarak fészkeit szándékosan érinteni, vagy tojásaikat elszedni. Madarak tojásainak szedésére a földművelésügyi miniszter ad, — kizárólag vadtenyésztés céljából — engedélyt. Ilyen engedélyt a vadászati jog bérlelője csak a bérbeadó hozzájárulása mellett kaphat.

3. §.

1. Tilos vadászni:

a) mindenféle vadra hajtókutyával (agárral, kopóval, tacskóval, vagy más hajtóebbel) január hó 1. napjától augusztus hó 1. napjáig;

b) mindenféle vadra fényező alkalmazásával, valamint repülőgépről, gépkocsiról, általában motoros járműről vagy járművel egész évben;

c) mindennemű csükkösvadra és medvére söréttel, és postával vagy vágott ólommal — beleértve a kegyelemlovást is — egész évben ;
d) hasznos vadra hajtókkal április hó 16. napjától augusztus hó 1. napjáig ;

e) hasznos vadra lesgödörből — kivéve az átvonuló vízimadarakat — egész évben.

2. Az előbbi bekezdés a) pontjában említett tilalom nem terjed ki a kotorékkel végzett kotorékmunkára, továbbá a vizslával, a pórázon vezetett vérebbel és a vércsapára bevezetett tacsókkal, vagy friss disznó (medve-) nyomra eresztett, úgynevezett disznós-kutyával való vadászatra.

4. §

1. Ez a rendelet az 1943. évi augusztus hó 1. napján lép hatályban; hatálybalépésével a 160,000/1941. F. M., a 20,000—1942. F. M. és a 36,724/1943. F. M. számú rendeletek hatályukat veszítik.

2. Nem érinti ez a rendelet a Magyar Szent Koronához viszszaadott keleti és erdélyi országrészen a vadászat szabályozásáról szóló 3,940/1941. M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 158,120/1941. F. M. számú rendelet (Rendeletek Tára 1941. évfolyam 2211. oldal), valamint a Magyar Szent Koronához visszatért kárpátaljai területen a vadászati jog gyakorlásának szabályozásáról szóló 194,100/1940 F. M. számú rendelet (Rendeletek Tára 1940. évfolyam 2073. oldal) rendelkezéseit.

Budapest, 1943. évi július hó 14.

báró Bánffy Dániel s. k.
m. kir. földművelésügyi miniszter

Kinevezések

A m. kir. földművelésügyi miniszter az államerdészet egyéb szakszemélyzet létszámába Csekon János (Eszkáros) m. kir. erd. üzemi tisztet a IX. fizetési osztályba m. kir. erd. üzemi főtiszté, Deáky Dezső (Kaposvár) és Szerdahelyi István (Kassa) m. kir. erd. üzemi segédtiszteket a X. fizetési osztályba m. kir. erd. üzemi tisztekké, Godián László (Nagybánya) és Kleiser József (Ungvár) ideiglenes minőségű m. kir. erdőkezelői gyakornokokat a XI. fizetési osztályba m. kir. erd. üzemi segédtisztekké, Kiss Zoltán (Ungvár), Dudinszky Sándor (Taracköz) és Szálka László (Taracköz) I. osztályú altiszteket ideiglenes minőségű m. kir. erdőkezelési gyakornokokká kinevezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter az államerdészeti egyéb szakszemélyzet létszámába a X. fizetési osztályba Gráf József (Ujvidék) és Hábián Elek (Ujvidék) miniszteri irodatiszteket, Hornyánszky Antal (Miskolc), Harihovszky József (Miskolc) és Hohrek István (Kerekhegy) műszaki altiszt, m. kir. földerdőröket, valamint Hidvéghy Ernő (Bustya-

háza) szakaltiszt, m. kir. főerdőrt m. kir. erdészeti üzemi tisztelké; továbbá a XI. fizetési osztályba Szódi István (Gödöllő) és Syllaba Ernő (Zilah) szakaltiszt, m. kir. főerdőröket m. kir. erdészeti üzemi segédtisztekké, Orosz László (Zalaegerszeg) képesített alerdészti ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtiszté, Neverkla Lipót (Patakujfalu), Szörényi József (Kaposvár) és Gunszt Ferenc (Ungvár) szakaltiszt, m. kir. főerdőröket m. kir. erdészeti üzemi segédtisztekké, Misky Szilárd (Sátoraljaújhegy) városi alerdészti és Rajnai Ferenc (Szekszárd) járási erdőrti ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtisztekké, Dózsa János (Kaposvár) szakaltiszt, m. kir. főerdőrt m. kir. erdészeti üzemi segédtiszté, ifj. Magyar Miklós (Nyíregyháza), városi erdőrti ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtiszté, Borosnyai Sebestyén (Havasmező) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőrt m. kir. erdészeti üzemi segédtiszté, Nemes József (Marglterdő tanya uradalmi fővadászt ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtiszté, Süle József (Garbócbogdány), Kovács József III (Királyhalom), ifj. Pravecz Antal (Békéscsaba), vitéz Nagybozsoki József (Hámor) és Szalontai Béla (Tiszabogdány) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőrtöket m. kir. erdészeti üzemi segédtisztekké, Timár Ferenc (Piliszentlélek) kir. közalapítványi erdőrti ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtiszté, Fenyvesi Ferenc (Kaposvár), Deme Gábor (Valkó) és Jánosi Emil (Ungvár) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőrtöket m. kir. erdészeti üzemi segédtisztekké, valamint Biró Sámuel (Zetelaka) járási erdőrti ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtiszté; végül Altrichter Károly (Oroszlány) uradalmi alerdészti, Gerencsér Géza (Marosvásárhely) városi erdőtisztet, Jávori József (Iloba), Szelei József (Kolozsvár), Felsőbányai Tibor (Csontos), Scheili Lipót (Kőrösmező) és Filisi János (Alsószinevér) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőrtöket, Tardos Ferenc (Bodrogszentmária) uradalmi alerdészti, Szakács István (Nagybánya) és Hámori József (Rahó) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőrtöket, Bajna Antal (Szolyva) képesített alerdészti, Tamás János (Bácsordas) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőrt, Tőke János (Bácsordas) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőrt, Tőke Sándor (Téglás) képesített alerdészti, Kilyádi Gyula (Telkibánya) uradalmi alerdészti, Szabó József (Bajót) képesített alerdészti, Máthé Ferenc (Dombhátfürdő) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőrt, Róka Tibor (Budaörs) képesített alerdészti, Kékesi István (Libánfalva) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőrt, Gerencsér Rezső (Nagykanizsa) városi erdőrt, Patyi László (Kapuvár) képesített alerdészti, Várfalvi Imre (Szatmárnémeti), Dánosi Imre (Maroshévíz), vitéz Kertész Károly (Bruzstura), Szemmelweis Géza (Csikszereda), Fodor János (Szén), ifj. Sziklai Gyula (Sajólászlófalu), ifj. Antal Mihály (Sándorfalu), Mojzer Károly (Ipolyág) és ifj. Laczy István (Kecskemét) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőrtöket, Praveczy András (Recsk) képesített alerdészti, Tardosi György (Budapest), Puska Zoltán (Bükkszentkereszti) és Németh Árpád (Nagybánya) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőrtöket, Kiss

László (Debrecen) városi napibéres erdőőr, Németh Emil (Kecskemét) képesített alerdész, Nagy Lajos (Szolnok) képesített alerdész és ifj. Tóth Mihály (Lyuta) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőőr ideiglenes minőségű in. kir. erdőkezelési gyakornokokká kinevezte.

A kinevezett és előléptetett kartársainknak egyesületünk nevében őszinte szívvel gratulál a Vezetőség.

Szeptember havi teendők a méhesben

A július első felében lehullott több-kevesebb csapadék sok reményre adott okot, mert a tisztosfü-palánták, a fehérhere, napraforgó stb. erőteljes fejlődésnek indultak és jó hordással kecsegtettek. Sajnos, az azután beállott és most is folytatódó szárazság a virágokkal együtt elégette a méhészkedők reménységét is, mert ha kapunk is szeptember első hetében esőt, mire a mézelő növények magukhoz térnének, addig megjönnek a hideg, deres éjszakák, hogy mindent leszüretljenek.

Nagyon helyesen cselekedett tehát, aki augusztusban elvégezte az etetést, mert az augusztusban felsegített családok, a legtokéletesebben készülhetnek fel a télre.

Szeptemberben, a szarvasbögés miatt kevés kartársnak van ideje a méhekkal bajlódni, aki még teheti, igyekezzen az elmulasztott etetést e hó első napjaiban pótolni annál is inkább, mert bögés után egy kicsit késő van már etetni, mivel a hidegek miatt a kapott élelmet sem beérlelni, sem pedig befedelezni nem tudják. A sok fedetlen méz a tél folyamán megromlik, vagy megikrásodik, ami szomjúságot idéz elő. Legyen minden családnak inkább több, mint kevesebb ételme, mert nem tudhatjuk, hogy a tél milyen korán fog beköszönteni és hogy milyen hosszúra fog nyúlni. A kaptár nagyságához és a család erősségéhez mérten 7–8 keretben 10–15 kg. mézzel kell egy-egy családnak rendelkeznie.

A gyenge népességű családokat — a jobb anya meggyásásával — előbb egyesítsük és azután etessük nagy 1–2 kg-os adagokkal. Az etetésnél legyünk nagyon elővigyázatosak, nehogy rablást idézzünk elő.

Ha szeptemberben valamelyik családnál heréket figyelünk meg, haladéktalanul bontsuk szét mert; vagy ályanyás már, vagy öreg az anya, vagy a legjobb esetben még nem ályanyás, de anyát vesztett. Az ilyen családot egy gyengébb anyás családdal egyesítsük. Biztosság kedvéért az anyát pár órára anyazárkába tehetjük, hogy az ályanyás család népe meg ne ölje.

A kaptárak és kasok fenékeszkáit tartsuk tisztán, hogy a moly és méhtetű ne tenyészhessen a lehullott törmelékben.

A kaptárak repedéseit jól tömjük be enyves gipsszel, vagy prapalisszal, hogy a szél és a hideg ne tudjon a repedéseken át a kaptárba hatolni.

Akinek kasos méhészete van, ne fojtsa le a családokat, hanem dobolja ki és a kidobolt méhekkel erősítse fel a gyengébb családokat.

Az őszi esők és a hideg éjszakák az egereket telelőhely keresésére ösztönözik. Ha még nem raktuk volna fel a fogaszűkítőket, most már ne késlekedjünk vele, nehogy ezek a rágcsálók befészkeljék magukat a méhcsaládokhoz.

Kostyál János.

Pályázati hirdetés

Máramaros vármegye közigazgatási bizottságának gazdasági albizottsága pályázatot hirdet a Máramaros vármegye területén lévő államerdészeti kezelés alatt álló és a vármegyei erdészeti segédszolgálati szervezet kötelékébe tartozó erdőknél szervezett üresedésben lévő és betöltésre kerülő 7 (hét) kerületi erdőőri állásra.

Pályázhatnak azok a feddhetetlen előéletű 20 életévüket betöltött egészséges egyének akik az 1935. IV. t. c. 48 §. 1—4 pontjában előírt valamelyik szakképesítést megszerezték és az 1939. IV. t. c. 5 §-ában előírt feltételek szerint keresztény származásukat igazolni tudják. Román nyelv ismerete kívánatos és ezt a kérvényben meg kell említeni.

A 3 pengős okmánybélyeggel ellátott és a szükséges okmányokkal felszerelt saját kezűleg írt pályázati kérelmeket Máramaros vármegye közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságához címezve 1943. évi szeptember hó 30. ig kell a m. kir. erdőfelügyelőséghez Máramarossziget benyújtani.

Az állások javadalmazása az államerdészeti m. kir. I. osztályú altiszterdőrök mindenkori illetményeivel megegyező törzsfizetés, lakáspénz, családipótlék, ruhaáltalány, irodaiáltalány, valamint az évenként megállapított utiáltalány.

A pályázati kérvényekhez a következő okmányokat kell csatolni:

1. Születési és házassági anyakönyvi kivonat;
2. Újkeletű erkölcsi bizonyítvány;
3. Iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány;
4. Magyar állampolgársági bizonyítvány;
5. Szakképzettséget igazoló bizonyítvány;
6. Újkeletű hatósági orvosi bizonyítvány;
7. Eddigi szolgálatot igazoló bizonyítvány;

8. Keresztény származást igazoló bizonyítvány ;

9. Katonai igazolvány ;

A kinevezés ideiglenes jellegű és csak egyévi kifogástalan szolgálat, valamint a tiszta keresztény származás okmány-szerű igazolása után válik véglegessé.

Hiányosan felszerelt vagy elkésve érkezett kérelmek nem lesznek figyelembevételre.

Máramarossziget, 1943: évi augusztus hó 7-én.

Olvashatatlan aláírás
főispán, elnök.

Egyesületi hírek :

Felhívás!

Ismétlen felhívjuk azon kartársaink figyelmet, akik az alerdésszel különbözőzeti vizsgát letették, hogy jegyzeteiket ajánlják fel azon kartársak részére, akik ezután fognak vizsgára menni, hogy ők is kelően felkészülhessenek.

Május hónapban megtartott közgyűlésünk határozata értelmében a tagdíjak : egézsztagdíj évi P. 18 —, féltagdíj és előfizetési díj évi P. 9-re emeltetett.

Eljegyzések. Császár Erzsébet és Mohácsi András alerdész augusztus 23-án tartották eljegyzésüket Lakocsán.

Grapka Éva és ifj. Kosma Mihály alerdész július hó 31-én tartották eljegyzésüket Losoncon.

Papp Annuska és Peidl Péter július hó 31-én tartották eljegyzésüket Sásdon.

Esküvő. László Mária áll. elemi isk. tanítónő és Scheill Lipót m. kir. erdőkezelési gyakornok, faraktárvezető augusztus hó 21-én tartották esküvőjüket a rákospalotai róm. kat. plébániatemplomban.

Állás kereslet és kínálat

32 éves róm. kat. vallású, nős, szkv. erdőőr külső és Irodalmunkákban 18 éves gyakorlattal rendelkezik, azonnali belépésre állást keres. Cím a kiadóban. (544/1943)

A veszprémi Székeskáptalan erdőigazgatóságaiban megüresedett 2 erdőőri állás folyó év október 1-én betöltésre kerül 45 éven aluli szakvizsgázott róm. kat. vallású erdőőrökkel. Szolgálati bizonyítványok-

A Z E R D Ő

XVII. ÉVFOLYAM

1943. OKTÓBER

10. SZÁM.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési díj: egész évre 9 pengő, fél-
évre 4.50 pengő, negyedévre 2.25 pengő. — A tagdíj évi 18 pengő. Belépési díj
egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy
még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények,
erdőszolgák stb. a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 9 pengőt,
de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesü-
leti tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó leve-
lezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Tatára küldendők.

A petit betűs vagy táblázatos hirdetések díja milliméterenkint 40 fillér.
A legkisebb hirdetés ára 4 P. A támpéldány ára darabonként 1 P.

A magunk útján — előre

„Kállay Miklós miniszterelnök sorsdöntően nehéz pillan-
atban szólott ismét a nemzethez, talán a legnehezebb és
legválságosabb pillanatban, amelyet eddig ismer az emberiség
történelme. Körülöttünk mindenütt viharfelhők borítják az eget,
végső kifejléséhez közeledik a világháború, szörnyű energiák
robbanásig megfeszülve igyekeznek legyűrni egymást és új
képet adni a világnak. Kis nemzetünk Európa egyik legexpo-
náltabb pontján állva, lelke mélyéig várakozással eltelve fi-
gyeli az események alakulását.

Az egység, a fegyelem és a hivatástudat parancsát for-
mulázta meg újból a miniszterelnök beszédében, azt a pa-
rancsot, amelyet a történelmi szituáció, az egész világot meg-
töltő feszültség ad ki minden nemzet számára. Megrendítően
erőtéljes, messzezengető szavakban mondta ki, hogy a magunk
sorsa, a magunk jövője mindenekelőtt önmagunktól függ a
nagy világégésben, mint ahogy ezeréves történelmünk során
mindig és minden válságos helyzetben csak önmagunkra kel-
lett számítanunk. Egyedül álltunk minden történelmi viharban,
erőink megbomlása, az egység megingása mindig hosszú vál-
ságos periódusokat jelentett, amelyekben néha már-már a
romlás szélére kerültünk, a felemelkedést, a nemzeti megerő-
södést pedig mindig az egység helyreállása hozta meg. Ezer-
éves történelmünknek legfőbb tanulsága, hogy a széteső, szét-
húzó nemzetnek nincs jövője, nincs ereje ahhoz, hogy szem-

beszálljon veszedelmekkel, megpróbáltatásokkal, míg az egyseges nemzet a legsúlyosabbnak látszó szituációban is megtalálja a kivezető utat. Most érkezett az az óra, amelyben minden eddiginél nagyobb hasznát vesszük történelmünk tanulságainak, annak a belátásnak, amelyre sok évszázad tragikus eseményei vezették a nemzetet.

Feszült figyelemmel követjük a körülöttünk tomboló világháború eseményeit, igyekszünk tájékozódni azoknak minden részletéről, hogy következtethessünk eljövendő helyzetek kialakulására, de hangsúlyozzuk: az egész mélységesen felkavarodott világmindenség horizontján elsősorban, vagy egyedül a magyar jövő alakulása érdekel bennünket. Az eljövendő új világba bele akarunk illeszkedni, abban megakarjuk teremteni magunknak azt a helyet, amely ezeréves küzdelmeink, ősi kulturánk jogán megillet bennünket. És tudjuk, hogy nemzeti céljainkat csak minden erőnk megfeszítésével, céltudatos latbavetésével érhetjük el. „A magyar célokból egy jottányit sem forgácsolhatunk el, minden erőnket a magunk létének biztosítására kell fenntartani.” — mondotta a miniszterelnök és a hivatásának, történelmi feladatainak tudatában élő nemzet mélységes együttérzéssel fogadja ezeket a szavakat. Ez az egyszerű, tiszta és mindenki által felismerhető politikai igazság ma egész életünket meghatározza, minden egyéni és közös erőfeszítésünknek egyetlen magasrendű célt ad.

Még nem tudjuk, mit hoznak reánk a most következő napok, vagy hónapok, de tudjuk, mit kell tennünk, mit követel meg tőlünk a nemzet életének gondja, fajtánk szeretete, a jövőnkörül való gondoskodás. Tudjuk, hogy zárt sorokban kell állnunk a hivatott vezetők mögött, akik követni tudják a világesemények kábító kavargását, feltudják ismerni az összefüggéseket katonai erőfeszítések és politikai megmozdulások között, akik tudják, nagy nemzetek hatalmas küzdelmeinek idején milyen veszedelmek fenyegetik a kis népeket.

A magunk útja, a magyar sors útja tisztán, felismerhetően vezet ezer esztendő eseményein át a múltból a jelenbe és a jövőbe, ezen az úton kell járnunk tovább, mert ez az egyetlen, amelyen megközelíthetjük nemzeti céljainkat. Nehéz időkben, a mostanihoz hasonló válságos helyzetekben egyesítenünk kell minden erőnket, amely ezen az úton megtarthat és előbbre vihet bennünket, — ez a miniszterelnök beszédének és az egész történelmi szituációnak tanulsága, értelme parancsa minden magyar számára!”

Erdőrendezéstan elemei című litográfia 3 P. + portó előzetes beküldése mellett beszerezhető Bornemissza Ferenc alerdész Pilisszentlászló.

1. A tulajdonos erdei károsításai

Dr. Trauer Ervin.

Az erdőkről és a természetvédelemről szóló 1935: IV. t.-c. (a továbbiakban röviden „T”-vel jelölve) alkotója okult a mult tapasztalatain és érezte, hogy az 1879: XXXI. t.-c.-nek hiányos rendelkezése volt az, mely az erdőgazdálkodást általánosságban csak a kötött forgalmú erdőkben szabályozta, míg a magánszemélyek erdeinél a fenntartást csak a talajminőség szerint feltétlen erdőtalajon álló erdőkre és a véderdőkre írta elő. A nem feltétlen erdőtalajú erdők fenntartását vagy kiirtását pedig teljesen a tulajdonos szabad elhatározására bízta. Erdőgazdaságtörténetünk szerint ugyanis azok az erdők, melyekkel a régi törvény hatálya idején tulajdonosaik törvényes korlátozások nélkül, szabadon rendelkezettek, a kiméltlen használat következtében tulnyomó részben a pusztulás útjára jutottak.

Az új törvény alkotójának szeme előtt tehát már az lebegett, hogy az erdők fenntartását talajuk megóvása, a természeti erők megfékezése és egyensúlyban tartása, valamint az ember testi és lelki felüdülése miatt elsősorban közérdekű szempontok követelik meg, miért is érezte, hogy az erdőgazdálkodás szabályozásánál a jövőben tulajdoni — és talajminőség szempontjából megkülönböztetést tenni általánosságban nem lehet.

Ezért az új törvény, bár a jogos magánérdeket sem tévesztette szem elől, a közérdek teljes kielégítésére törekedve, az erdők fenntartása és a helyes erdőgazdálkodás érdekében meszemenő korlátozó intézkedéseket tett.

Tekintettel arra, hogy az olvasók között akadhatnak olyanok is, akik az új történyt még nem ismerik, ezért a továbbiak könnyebb megértésé végett — ennek vázlatos ismeretét feltétlenül szükségesnek tartom, valamint a továbbiakban állandóan szóba kerülő erdőgazdasági üzemterv („üzemterv”) rövid leírását is.

A „T” első címében meghatározza azokat a földterületeket, melyek minden vonatkozásban (erdők) és azokat, melyek csak büntető vonatkozásban: („szabad erdők”) tartoznak hatálya alá. Megállapítja a véderdők fogalmát, rendelkezik azok kijelöléséről, valamint az erdők határainak határjelekkel való biztosításáról és az erdők törzskönyvezéséről. Előírja mindazokat a szabályokat és irányelveket, melyeket az erdők használatánál és általában az erdőgazdálkodásnál (erdőápolásnál, tartamos gazdálkodásnál, legelőgazdaságra berendezett erdők-nél, az erdők legeltetésénél, a véderdők használatánál, a bányá-

művelés, gazdasági- és szállítóberendezések, mezőgazdaságilag művelhető földek, lakóházak, birtok és vadtenyésztés céljaira szolgáló földek igénybevételénél, erdőkikebelezésnél, erdőterület cserénél, váltógazdálkodásnál) feltétlenül követni kell, továbbá, melyekkel az üzemterv rendelkezéseinek is összhangban kell állania. Az erdők védelme érdekében általában tiltja az olyan műveletek tűrését, melyek az erdők fenntartását veszélyeztetik. Rendelkezik az erdőkben a vadállomány, a kártékony rovarok és élősvíró növények káros elszaporodásának és az erdei tűzveszélynek meggátolása, a faállományok minőségi védelme és nemesítése és az erdei lopások megakadályozása érdekében. Az erdők fenntartását és az okszerű erdőgazdálkodást az üzemterv szerinti gazdálkodás általános kiterjesztésével is biztosítani kívánja és az erre vonatkozó rendelkezések is előírja. Megszabja a megengedhető rendkívüli fahasználat legmagasabb mennyiséghatárát és az engedélyezés feltételeit. Az erdőgazdasági személyzettartás tekintetében egyfelől az irányítás és kezelés szakszerűségének, másfelől az erdősítésnek a biztosítására törekszik azáltal, hogy részletesen szabályozza a személyzettartási kötelezettséget, annak módját, az erdészeti alkalmazottak alkalmazhatóságának feltételeit, hatósági felelősségüket, közbiztonsági közzé való nyilvánításukból folyó jogait és kötelezettségeiket, valamint szolgálatukat. Rendelkezik a vármegyei közös erdészeti segédszolgálati szervezetről és az erdészeti alkalmazottak szolgálati címének védelméről. Végül előírja az erdők államerdészeti kezelésbe vételének feltételeit, megállapítja a kezelés végrehajtó szerveit, azok tennivalóit, a kezeléssel kapcsolatos terheket és kedvezményeket, valamint a kezelés megszűnésének feltételeit.

A *második cím*ben az erdőknek, az erdőgazdasági közérdeket sértő elaprózódása érdekében, kisebb birtoktestekre való megosztását hatósági engedélyhez köti és az erre vonatkozó szabályokat megállapítja.

A *harmadik cím*ben segítséget kíván nyújtani az erdőtulajdonosnak, illetve az erdei termékek tulajdonosának vagy szállítójának, hogy az erdei termékeket az erdőből olyan esetekben is elszállíthassa, amikor az erdő kedvezőtlen fekvése miatt az elszállítás nehézségekbe ütköznék, sőt esetleg lehetetlenné is válnék. A segítség nyújtás abban áll, hogy a „T” egyrészt hatósági engedéllyel lehetővé teszi igazolt kényszerítő szükség esetén a mások területén és magánútjain az átszállítást, másrészt, hogy a szállításra a folyók, patakok, csatornák, stb. szállítóerejét is fel lehessen használni.

A *negyedik cím*ben meghatározza azokat a területeket, melyeket közérdekből kell befásítani. Egyben megállapítja a

kijelölés és végrehajtás szabályait, a munkák végzéséhez nyújtható állami támogatás módját és mértékét, valamint a munkák végzésének elkülönítését és a kijelölt területeknek befásításuk utáni kezelését.

Az *ötödik cím* a közbirtokosságoknak, a volt úrbéres birtokosságnak vagy ezek csoportjának a telepeseknek, valamint a külön hatósági rendelkezéssel közös erdőhasználatra kötelezett közösségeknek jogképes szervezetté alakítását, gazdasági ügyvitelét, vagyonkezelését és hatósági ellenőrzését szabályozza.

A *hatodik cím* foglalkozik a természet azon különleges vagy ritka alkotásainak, melyekhez nemzeti — vagy földtörténelmi emlék fűződik, avagy, melyeknek egyéb tudományos szempontból megbecsülhetetlen és pótolhatatlan értéke van, továbbá történelmünk azon kedves természeti tanúinak, melyekhez emlék, monda vagy rege kapcsolódik, valamint a kipuhtuló félben lévő vadon tenyésző állat — és növényfajoknak és végül a tájképi szépség megóvására, a vadon tenyésző állatok számára nélkülözhetetlen források és patakok tisztaságának és hozzáférhetésének biztosítására szolgáló tájrészletek kijelölésével és törvényes védelmével. — Mivel ezek a természeti ritkaságok leginkább erdőterületen találhatóak, sőt a legtöbb esetben magának az erdőnek részei, az ezekkel kapcsolatos rendelkezések is azért kerültek az erdőkre vonatkozó jogszabályokkal közös törvénybe. — Mivel az üdülőforgalom is legtöbbször az erdőben lévő helyeket érinti, ezt a részt is a „T” keretein belül ez a cím szabályozza.

A *hetedik cím* az erdőrendészeti hatóságokat, a jogorvoslatokat, bizonyos esetekben a rendes bírói út igénybevételét és az erdészeti igazgatást tárgyalja. — Erdőrendészeti ügyekben elsőfokon a törvényhatóságok közigazgatási bizottságának gazdasági albizottsága és a m. kir. erdőigazgatóság, másodfokon a földművelésügyi miniszter jár el. — Az erdészeti igazgatás hármas tagozatú. Alsófokú szerve a m. kir. erdőfelügyelőség (erdőfelügyelőségi kirendeltség;) középfokú szerve a m. kir. erdőigazgatóság, főhatósága a földművelésügyi miniszter. A m. kir. erdőhivatalok az állami erdőgazdaságok vagy a kiterjedtebb államerdészeti kezelés alatt álló erdőgazdaságok kezelését végzik.

A *nyolcadik cím* az erdészet területén a jogrendet sértő vagy veszélyeztető büntetendő cselekményeket, az erdőrendészeti áthágásokat és erdei kihágásokat, valamint azok megtorlását tárgyalja, melyekkel a későbbiek során még részletesen foglalkozunk.

A *kilencedik cím* a közérdekű erdészeti és természetvédelmi célok előmozdítására szolgáló Országos Erdei Alapról

szóló rendelkezéseket, és pedig az Alap jövedelmét, kiadásait és általában az alap kezelését tárgyalja.

Végül a *tizedik cím* azokat a rendelkezéseket tartalmazza, melyeket részben tárgyuknál, részben átmeneti és záró jellegűknél fogva az előző címek alá sorozni nem lehetett. Így közli azokat a rendelkezéseket, melyek az adómérséklésre, adó- és illetékmentességre, a fürdő- és úttörvény módosítására, a megváltási és kisajátítási jogra, a bányászatra, erdőgazdasági közösségek alakítására, erdőbirtokossági társulati kötvénykibocsátásra, erdőingatlan elidegenítésre, csere-erdőtelepítésre, átmeneti fahasználatokra és átmeneti erdészeti személyzeti létszámra, alföldi erdőtelepítésre és fásításokra, végül a korábbi jogszabályok hatályon kívül helyezésére és a törvény végrehajtására vonatkoznak.

Az *erdőgazdasági üzemtervről* röviden a következőket jegyezzük meg: Hosszabb időre (20 évre) készül. Általános leíró részből, táblázatokból és egy gazdasági térképből áll. A leíró rész az erdőbirtok, termőhelyi, fatenyésztési viszonyait tárgyalja és az eddigi, valamint a jövő gazdasági alapelveket rögzíti. A táblázatok minden erdőrészletre kiterjedően a területi, talaj- és faállomány viszonyokat ismertetik, a következő tíz évre pedig a fő-, elő- és mellékhasználatokat, esedékes felújításokat és a megépítendő szállító berendezéseket (úthálózatot) írják elő. A táblázatok egyúttal az évenként végrehajtott munka bevezetésére is tartalmaznak rovatokat. A gazdasági térkép végül az egész erdőt és annak beosztását ábrázolja.

Az üzemtervet a tizedik évben felülvizsgálják és ilyenkor új előírásokkal, illetve táblázatokkal látják el, a húsz év letelte után pedig minden erdőről új üzemtervet kell készíteni.

Minden erdőről az üzemterv készítését megelőzően még egy *üzemrendezési tervezet* is készül. Az üzemrendezési tervezet jegyzőkönyv alakú. A készülő üzemterv kereteit foglalja magába és egyúttal az üzemtervet készítő erdőmérnök elgondolásával szemben vagy azt meghaladóan az erdő tulajdonosának külön kívánságát is kifejezi. Mind az üzemrendezési tervezet, mind az üzemterv hatósági jóváhagyást igényel. A jóváhagyás után már nemcsak a „T” általános, hanem az üzemterv részletes előírásainak megtartása is mind az erdőtulajdonosra (tényleges birtokosára), mind a jogait helyette gyakorló más személyre (haszonbérelőre, haszonélvezőre, favásárlóra, stb.) büntetés terhe mellett kötelezők. Amíg pedig egy erdőre az üzemterv még el nem készült, részben az erdészeti igazgatás szervei által, részben az erdőrendészeti hatóság által kiadott és az *üzemtervet pótló rendelkezéseket* kell ugyancsak büntetés terhe mellett alkalmazni.

(Folyt. köv.)

Üzenet az alerdész-különbözetire készülőknek

Az 1240/1942. M. E. sz. rendelet alapján megtartott alerdész különbözeti szakvizsgán páran már túl vagyunk s boldogan nézegetjük azt a papírost, mely hosszú keserves éveknek a gyümölcse. Különösen azok várták — jogosan — e percek, akik annak idején a Tatáról Esztergomba helyezett erdőgazdasági szakiskolába készültek, de annak ajtaját bezárta előttük a másfél évtizedig rájuk oly súlyosan nehezedő miniszteri rendelet. De minden elmúlik egyszer... A tizenötödik után megjött a tizenhatodik év is a maga miniszteri rendeletével. Sokszor bár lassan, de a bajra, a sebre megérkezik az orvosság, a gyógyír. S ha valakiben megvan az akarat, segíthet magán.

Az esztergomi szakvizsgának magam is szenvedő alanya voltam, s az ott észleltek, a látottak kényszerítenek arra, hogy az alábbiakat telve igazi jóakarattal közreadjam mindazoknak, akiknek még nincsen késő.

Egyesületünk (MEVME) tagjainak a kiadott jegyzeteket önköltségi áron megküldte, szaklapunk „Az erdő” 1942. 8. számában pedig a szakvizsga anyagát a 14—16. oldalon bőségesen ismertette. Ennek dacára a felkészültség hiányos volt, amit legjobban a vizsgák eredménye bizonyít. Sajnos, igen kevés segédeszköz állt rendelkezésére a vizsgázók legtöbbszörének s bizony ez okozta nem egy értékes, az életben megbecsült karitásunk bukását, vagy legjobb esetben visszalépését. Mint említettem, véleményem szerint a segédeszközök, az instruktor hiánya volt a legnagyobb baj. Egy előkészítő tanfolyam sokkal többet használt volna, mint azt ma bárki is hiszi. Alaposabb képet kapott volna a vizsgabizottság a vizsgázó tehetségéről, tudásáról, mert bizony még 5—6 kérdés sem mutathatta be az illető tudását. Az elért osztályzatok között sokszor olyan eltérések vannak, amiket sem az alsó, sem a középiskolák bizonyítványaiban rendszeresen nem találhatunk meg. Távol áll tőlem a kiadott jegyek igazságosságának kétségbe vonása, csupán azt szeretném a fentiekkel mondani, hogy amennyiben egyáltalán számíthat az életben, tisztább, a szemet és ezzel az emberről alkotott rossz-benyomású véleményt lehetett volna simábbá, hűbbé tenni.

Még vissza van egy turnus, talán a legnagyobb számú. Az erre készülőknek tehát valamit az alábbiakban, miből készüljenek. Nem ijeszteni akarok, csupán röviden csak azt üzenhetem, hogy *komoly szaktudást követelnek!* És... hiába van

15, vagy 20 éves gyakorlata az embernek, igen könnyen kaphat olyan kérdést, melyre ő nem, de az elsőéves tanuló kiégítő feleletet adhat. Furcsa, de így van.

1. *Erdőműveléstan és erdővédelemtan.* A kiadott szakiskolai jegyzet a második részt, vagyis az erdővédelemtant tárgyalja. Az erdőműveléstani részt, alapjában véve könnyen kezeljük. Pedig a kérdések nem mindig bizonyultak könnyűnek. Régi ismereteink felújítása, újabb szaktudás szerzése felette fontos, hogy baj ne történjen. Szükségét látom az „Erdőgazdasági Alapismeretek” című könyv alapos áttanulmányozásának, mely a szerzőnél, Dr. Trauer Ervin erdőtanácsos úrnál Budapest, VI. Hegedüs Sándor utca 22 sz. alatt megrendelhető. Négy részre osztja könyvét. I. Erdőtenyészet, növénytanra, II. Erdőműveléstanra, III. Erdővédelemtanra és IV. Erdőhasználatlanra. Ebben a könyvben nincsen egyetlen mondat sem, melyet felületesen lehetne kezelnünk.

Az erdőgazdasági szakiskolák részére Balás Emil úr által írt „Erdőműveléstan” áttanulmányozását csak ajánlani tudom. Részletesebb adatok birtokába jut a tanuló. Tóber Samu úrtól származó „Erdőgazdasági éghajlatlan alapfogalmai” című könyvet, mely 94 oldalon ismerteti a légkört, az időjárás adatokat, az éghajlatot, az éghajlat és növényzet egymásközi viszonyát alapos átnézésre ajánlom.

A fenti könyvek Buzárovits Gusztáv könyvnyomdájában láttak nyomdafestéket. Sajnos, hogy hol szerezhetők be, nem sikerült megtudnom. Erdőgazdasági szakiskolát végzett ismerősétől igyekezzék minden komolyan készülő beszerezni.

2. *Erdőgazdasági üzemtan elemei.* Ez az a tantárgy, melyhez a legkevesebb segédeszköz áll rendelkezésre. Ha valakit erdőőrnek tekintett felettese, aki elől elzárták az üzemtervet, aki csak léctartónak volt alkalmazva, aki a bussola, vagy távcsöves-vonalzó alkalmazásakor „úgy sem érti” alapon lett kezelve, annak felette nehéz e tantárgy, mert ezt könyvből elsajátítani szinte lehetetlen. Lehetetlen azért, mert pl. Heron az ő elméletét nem 6 elemre, vagy 2 középiskolát végzetteknek állította fel. Vagyis az összerendezőkkel való mérés módját, az üzemterv nem kissé bonyolult készítési módját csak úgy elsajátítani instruktor nélkül nem lehet. Szerény véleményem szerint egy előkészítő tanfolyamnak e tantárgy bővebb ismertetése és a gyakorlatban való hasznosítása miatt a tisztikar látta volna legnagyobb hasznát.

A kiadott jegyzeteken kívül „Erdőbecslés és erdőrendezéstan alapelemei” c. könyvet, melyet Katona István igazgató úr írt és ugyancsak Buzárovits nyomtatott, a legnagyobb figyelemmel ajánlom forgatásra. Az üzemtervvel is alaposan meg kell

barátkoznia minden egyes tanulónak. Tehát nem nagy vonásokban kell azt ismerni, hanem beszélni kell annak rovatairól éppen úgy, mint a rovatosnapló kevésbé komplikált fejvartáról. Nem ismeretlen előttünk, hogy az üzemtervet csak okl. erdómérnök vezetheti, de ha tudnia kell azt egy alerdésznek is, meg kell vele ismerkedni még akkor is, ha az el van zárva. Az építkezést is e tantárgy tanítja. A jegyzetek alapján megismerkedünk a köművesek által használt habarccsal, az ácsok munkájával. Pár padlásnak megmászása, pár órai ács tereferé e nem ördögi dologgal is tisztába hozza a készülőt.

A térképezésnél az egyezményes-jelek megszerzése okozott sokaknak nehézséget. Minden falúnak van leventeoktatója. Szívesen segítségére siet a hozzá fordulóknak. Tessék csak lemásolni, alaposan megismerni azokat, hogy a térképolvasás gyors és pontos legyen.

3. *Vadászatgazdaság és vadászattan (fegyvertan)*. A kiadott és bőséges tartalmu, könnyen megérthető jegyzeteken kívül a m. kir. F. M. házipénztáránál (Budapest, V., Kossuth-tér 11.) megrendelhető „Hivatásos vadász” című 600 oldalas, 2 kötet könyv alapos áttanulmányozását saját érdekében ajánlom a különbözetire készülőknek. A hazai ragadozómadarakkal megismertet bennünket Szemere Zoltán „A Magyarországon előforduló ragadozómadarak meghatározója” című könyvében, mely 78 oldalon alapos és részletes adatokkal szolgál. Nyomatott a Stephaneum nyomda R. T. által Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28 sz.

4. *Törvények*. A jegyzeteken kívül meg kell szerezni „Az Erdőkről és a természetvédelemről szóló 1935. IV. t. c.” című füzetet. Kókai Lajos könyvkereskedőnél Budapest, IV. Kameramayer Károly utca 3. sz. kapható. A szakiskola által követelt fontosabb részeket a legnagyobb örömmel bárkinek szívesen kijelölöm. A kijelölt részt azután alaposan meg kell tanulni!

5. *Védelmi szolgálattan*. A kiadott jegyzeteken kívül mást nem követelnek.

Kenyeret keresni, családi gondokkal sokszor keservesen küzdeni és felülrá tanulni nem kis feladat, saját magam tapasztaltam. Túlfeszített, idegörlő munka. De a fáradalmakat, a lemondást, az átvirrasztott éjszakák nehézségeit gyorsan feledtetni a bizonyítvány, mely előbb vagy utóbb csak meghozza a jól megérdemelt emberségesebb bánásmódot, a nagyobb karaj kenyeret, a nyugdíjat, a rendesebb munkakört.

Szélesebb látókörű, már végzett kartársaimat pedig felhívom lapunk utján valamire. Fogja meg ki-ki közelében lakó vizsgára készülő barátja, kartársa kezét és legyen segítségére a netán mutatkozó akadályok leküzdésénél. Ne csak a pohár

csengő szava, hanem a gyertyafény keserű játéka is kell, hogy összehozza ezt a jobb sorsra érdemes erdész-gárdát. Mert a gyertya meglelt gyujtva s annak pislákoló fénye sokaknak életet jelent.

Erdész-szívem minden szeretetével kívánom, hogy ez a gyertyafény, mely sokaknál hosszú évtizedekig váratott magára, minden kartársat kíséren az életbarlangján keresztül végig fényével. Nem kívánunk villanyfénytől vakító csillárt, még csak Aladdin csodalámpát sem, hanem megelégszünk az egyszerű faggyugyertya fényével is.

Szücs László.

Egyesületi hírek:

Ismételten felhívjuk kedves kartársaink figyelmét, hogy azok, akik különbözeti vizsgát már letették jegyzeteiket bocsássák az ezután vizsgázó kartársak rendelkezésére, hogy ezzel lehetővé váljék számukra a különbözeti vizsgára való készülés.

Kérjük, hogy egy levelezőlapon tegyék meg bejelentésüket és mi értesítjük az igénylő kartársakat, akik közvelen fognak azután a felajánlással érintkezésbe lépni.

Felkérjük kartársainkat, hogy tagsági-díjakat felszólítás nélkül is fizessék be, hogy ezáltal az amugyis sok munkánkban segítségünkre legyenek. A pénz biankó csekkapon is beküldhető 54.672 csekkszámára MEVME. Budapest címmel.

Kinevezés: Szöllösy Sándor kartársunkat Kolozsvár thj. szab. kir. város Polgármestere 9. fizetési osztályba erdészeti üzemi főtisztté kinevezte és megbizta az erdőgazdaság vezetésével.

Eljegyzés: Pordán Béla és Zsöllői Teruska július hóban tartották eljegyzésüket Bakonybélben.

Esküvő: Töröcsik S. Mária és Német Kálmán folyó évi szeptember hó 18-án d. u. 5 órakor tartották esküvőjüket a jászkarajenői rom. kat. plébánia templomban.

Esküvő: Szakály Rózsika és Frang István m. kir. alerdész szeptember 7-én 18 órakor esküdtek örök hűséget a zalabéri rom. kat. templomban.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 38.400/1943. F. M. számú rendelete a vadászati tilalmi idők megállapításáról szóló 38 000/1943. F. M. számú rendelet egyes rendelkezéseinek a módosításáról. A vadászatról szóló 1883:XX. törvényekben meghatározott vadászati tilalmi idők módosítása

tárgyában kiadott 1925:XXIV. t.-c. 1. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem: 1 §. A vadászati tilalmi idők megállapításáról szóló 38.000/1943. F. M. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1943. évfolyam, 159. szám) 1. §-a (1) bekezdésének f) pontjában foglalt rendelkezés akként módosul, hogy mezei nyúlra január hó 16. napjától október hó 1. napjáig tilos vadászni. 2. §. A jelen rendelet a kihirdetésének napján lép hatályba. Budapest, 1943. évi szeptember hó 2-án, Báró Bánffy Dániel s. k., m. kir. földművelésügyi miniszter.

Kolozsvár thj. sz. kir. város polgármestere.

40.436/1943. szám.

Pályázati hirdetés

Kolozsvár thj. sz. kir. város erdőgazdaságában rendszerezett (2) kettő főerdőőri állásra pályázatot hirdetek.

Pályázhatnak az 1935:IV. t. c. 48 §-ában előírt képesítést szerzett, fedhetetlen előéletű 24 életévet betöltött egészséges egyének.

A főerdőőri állás illetménye az állami rendszerű szakaltisztai állás után járó mindenkori fizetés, családi pótlék és lakáspénz, évi 28 ürm. tűzifa és 3 khold föld, vagy annak készpénzváltása.

A pályázati kérelemhez a következő okmányokat kell mellékelni:

1. Születési anyakönyvi kivonat,
2. Házassági anyakönyvi kivonat,
3. Szülők születési anyakönyvi kivonata.
4. Nyilatkozat arról, hogy a pályázó nem esik az 1939: IV. t. c. hatálya alá,
5. Újkeletű hatósági erkölcsi bizonyítvány,
6. Illetőségi vagy állampolgársági bizonyítvány,
7. Szakképzettséget igazoló bizonyítvány,
8. Eddigi működést igazoló bizonyítvány,
9. Újkeletű hatósági orvosi bizonyítvány,
10. Katonai igazolvány.

A pályázati kérvényeket Kolozsvár thj. sz. kir. város polgármesteri hivatalában 1943. október 31-én 12 óráig kell beadni. Kolozsvár, 1943. szeptember 13-án.

KELEDY s. k.
polgármester.

A kiadmány hitelül:
Kolozsvár, 1943. szept. 20.
Olvashatatlan aláírás
kiadó v.

P. H.

Szerkesztői üzenetek

- Párizs Antal Karád Tagdíja 1944. év május hó 1-ig rendzett.
Frang István Szántód Tagdíjhátraléka 1943. év végéig 0.50 P.
Malmos Mihály Miskolc Tagdíjhátraléka 1943. év végéig 12 P.
temetkezésihátraléka a mai napig 3 P.
Kósa József Csolnok Tagdíjhátraléka 1943. év végéig 23 P.
Garamszegi Sándor Diósgyőr Tagdíjhátraléka 1943. év végéig 15.70 P.
Mátrahegyi János Mátraszentlászló Tagdíjhátraléka 1943. év végéig 0.50 P. temetkezési túlfizetése a mai napig 1.50 P.
Csabi Pál Pusztaavacs. Tagdíjtúlfizetése 1943. év végéig 4.40 P. temetkezése a mai napig rendezett.
Sipos József Szécsisziget. Tagdíjhátraléka 1943 év végéig 10P.
Horváth József Kelebia. Tagdíja 1945. május hó 31 ig rendezett.
Sebők Sándor Budapest. Tagdíjtúlfizetésük 1943. év végéig 2-2 P. temetkezésük a mai napig rendezett.
Nagy István Nézsa. Tagdíja 1944 év március 31-ig rendezett.

Pénztári beszámoló

Július hó folytatása ; Baqi József Kelebia 20, Rigány Gusztáv Szamosfalva 18, Csák Gyula Zalaaháláp 6, Fülöp Ferenc Visegrád 6, Kocsis Zsigmond Szatmárhegy 25, Mocsári József Réde 10, Horváth József Bustyaháza 15. Pusztafalvi János Nagybocskó 50, Zachar György Parád Óhuta 8, Balikó György Devcser 11, Lents Miklós Bükkaranyos 9, Lőrincz Ferenc Dés 13, Józsa Kálmán Veszprémmarsány 12, Juhász János Miskolc 7, Dombai József Ungvár 30, Mihályka Gyula Kőrmend 6. Maár Károly Felsővisó 5, Nagy Mátyás Kassa 6, Hoscsuk Péter Felsővisó 5, Gallovist János Felsővisó 5, Lestyák Mihály Püspökhatvan 4.50, Nagy Ferenc Tahí 5, Kapoli Pál Letenye 4.50, Kadlok György Nagyréde 8, ifj. Fekete Sándor Józsa 4, összesen : 1978.10 P.

Augusztus hóra : Pikó Zsigmond Köröstoma 32, Balásházy Bertalan Budapest 6, v. Sükei Lajos Felsőrákos 6, Imhoff István Döbrököz 9, Éberhardt József Füle 3, Molnár András Hódmezővásárhely 10, Tamás Jenő Nagyberki 20, Dubek József Gyöngyöshalász 10, Hunyadi János Pilismarót 9, Horváth István Baja 5, Grellneth János Pátkapuszta 2, ifj. Bukri József Losonc 16, Tihanyi András Diósgyőr 9, Cservenka Ferenc Tata 37.50, Géző Illés Ladomér 8.50, Izing István Kőrösmező 3, Salamon Ferenc Zengővárkony 8, Bánfay Mihály Diósgyőr 3, Huszár István Losonc 28, Putnoki Antal Ungvár 6, Nagy Sándor Orosháza 6, Kasza József Pécs 1, Neverkla Lipót

Fenyvesvölgy 20, Tihanyi István Kerepes 16.50, Beöthy Andor Budapest 9, Tömösközy Györkö Vilmos Lámpásvölgy 10, Murányi János Gyöngyössolymos 8, Vancsura Antal Baja 7, Balásházy Bertalan Budapest 3, Vadász József Ungvár 13, Peidl Péter Palé 4, Kovács Sándor Árpádtető 4 20, Spingár János Letenye 10, Spingár Vilmos Mór 10, Gémesl Mihály Tatabánya 3, Pagonyi Zoltán Szany 6, Halomházi Pál Görgényszentimre 10, Erdő Károly Pilisszentlélek 5, Szmollen Lajos Takcsány 6, Vörös Lajos Bakonyháza 6, Kokályi Ferenc Kőrösmező 3, Stubnya Viktor Mexikó 6, Czibor Ferenc Karosberény 3 75, Czepezauer Pál Miskolc 9, Teier Ferenc Somogyudvarhely 6, Csabalik Gyula Diósgyőr 9, Erdősi Imre Pilisszentlászló 20, Schóbert János Hetvehely 16, Toldi Imre Terebesfejrpaták 6, ifj. Fintics Virág József Vajszló 10, Havasi Lajos Alsólendva 2, Molnár Andor Beszterce 50, Tomisán György Gyertyánliget 30, Bekes Dezső Putnok 10, Schalk János Szűcs 12, Cicikán Klrec Koszopolyána 4, Erdélyi János Tompa 10, Farkas Lajos Döbrököz 20, Nikita József Felsővisó 4.50, Bálint Desző Kisszállás 1. Nádaskay Richárd Budapest 20, Mohos József Telki 9, Kiss Ferenc Pécs 1, Takács Mihály 9, Baranyi Ferenc Tiszabábolna 6, Ihlye Tivadar Nagycenk 60, Fischer Géza Alcsut 5.25, Lents Miklós Bükkaranyos 2, Motruk Jenő Kőrösmező 9, Kugli József Császár 18, Szalczser Antal Tosókberénd 16.50, Lehótzky Alajos Gödöllő 10, Ughy József Hont 1, Princesz József Beregkisfalud 10, Ábel Ferenc Sándormajor 10, Bitter János Bükkszentlászló 1, Csekey János Ecseg 10, Hess János Zagyvaróna 10, Cziller József Dombó 9, Szemes Mihály Görömbölytapolca 18, P. Szabó Imre Monostor 10, v. Nagy Lajos Veszprémvarsány 14, Mengyi István Kosna 10, Csata János Kozmás 3, Lovász József Almásfüzitő 10, Dr. Thóbiás Gyula Alsófűgösd 3, Frigyesi József Kán 19, Tóth István Szakonyfalu 20.

Augusztus hó folytatása: Mókher János Csöprönd 10, Szanyi Mátyás Bakonybél 9, Szabó István Vitnyéd 20, összesen: 986 25 P.

September hó: Tájnel János Gödöllő 3, Párizs Antal Karád 20, Kósa József Csolnok 4, Horváth István Baja 7, Dubek József Gyöngyöshalász 10, Igali György Budapest 20, Malmos Mihály Miskolc 5, Prém Béla Réde 9, Kovács Antal Csapod 5, Sikra Ferenc Budapest 15, Halomházi Görgényszentimre 13, Berze Lajos Gödöllő 13, Körmöcy Illés Békéscsaba 9, Kasza József Pécs 1, Cservenka Ferenc Tata 63, 50, temerini dr. gróf Szécseny Miklós Uradalma 9, Bittmann Gyula Réde 14, Varga Ferenc Kőhóvölgy 16, Füstli Molnár Sándor Füzesabony 8, Sándor Károly Tar 20, Mátrahegyi János Mátraszentlászló 5, Kardos Iván József Szajkierdő 5.75, Garamszegi Sándor Diósgyőr 20 Págyi József Perecseny 18 Nagy László Leordina 20, Antal György Nagyvisnyó 3.50, Pagonyi Zoltán Szany 6, Tarafás

Mihály Alsóság 15, Vörös Rezső Bánhida 7.50, Mikóczy György Lyuta 20, Bornemissza Ferenc Pilisszentlászló 6, Horváth Károly Zalaapáti 10, Kiss József Nagyhajmás 9, Naszvadi István Páki 10, Szalay Tivadar Bustyaháza 20, Nádaskay Richárd Budapest 20, Csabi Pál Pusztavacs 30, Sipos József Szécsisziget 30, Kovács János Nova 10, Horváth József Kelebia 20, Traub Sándor Jánka 4.50, Paszterek Sándor Mogyorósbánya 15, Járasi János Rudabányácska 14, Grellneth János Pálkapusztá 2, Papp István Méhes 18, Vörös Ferenc Küldoromlás 20, Varga János Radnótfája 2, Nagy István Nézsa 4, Bárány Sándor Kisújszállás 12, Sebők Sándor Budapest 40 P.

Kartársi üdvözlettel:

Pálmai József

főszámvevő.

Országos vizslaverseny

Az Országos Vizsla Club (Budapest, VIII., József körút 31/b.) Iolyó hó 8-án Fóton a gr. Károlyi uradalom területén rendezte meg ezévi Országos vizslaversenyét.

Ragyogó időben, nagyszámu előkelő közönség előtt 30 különféle fajtájú vizsla versengett az értékes tiszteletdíjakért, érmekért és oklevelekért.

Győztesek: dr. Dusa József „Csitri“ nevű magyarvizslája, Elekes Béla „Arg“ nevű németvizslája.

A győztesek között külön versenyt tartunk októberben a Földművelésügyi Miniszter úr tiszteletdíjáért, melyet a *legjobb vizslának* adományozott.

Országos Vizsla Club.

Állás kereslet és kínálat

32 éves róm. kat. vallású, nős, szkv. erdőőr külső és irodai munkákban 13 éves gyakorlattal rendelkezik, azonnali belépésre állást keres. Cím a kiadóban. (544/1943)

A veszprémi Székeskáptalan erdőigazgatóságaiban megüresedett 2 erdőőri állás folyó év október 1 én betöltésre kerül 45 éven aluli szakvizsgázott róm. kat. vallású erdőőrökkel. Szolgálati bizonyítványokkal, keresztlevéllel felszerelt pályázati kérvényeik Káptalani Erdőhivatal Veszprém, Jókai Mór utca 48 sz címre küldendőek szeptember hó 20-ig. Javadalmazás ugyanott megtudható.

Erdőri szakiskolát vagy szakvizsgát tett erdőőr, középkoru, nős, lehetőleg kis családú, az erdészet terén minden tekintetben gyakorlott, aki ért a méhészet kezeléséhez is, folyó év november hó 1-től felvétetik. Alánlatok bizonyítvány másolatokkai lehetőleg fényképpel és fizetési igények feltüntetésével küldendők uradalmi Intézőség címére Torna, Abauj Torna m.

A m. kir. Földművelésügyi miniszter kiadványaként megjelent Glóser Dezső—dr. Liszy Edward szerzőktől: „A hivatásos vadász” II. kötet (jogi rész) című szakkönyv **kifogyott.** (Visszatartott példányok — kizárólag a vadőri szaktanfolyamra jelentkezők részére — rendelkezésre állanak. I.—II. kötet füzve 7 P. + 90 fillér portó-költség.)

„A hivatásos vadász” I. kötet (füzve 376 oldal, vadászati rész című szakkönyv, amelynek szerzői vitéz Nemeskéri Kiss Géza, Félix Endre, Glóser Dezső, továbbra is a m. kir. földművelésügyi minisztérium házi pénztára (Budapest, V. Kossuth-tér 11.) útján rendelhető meg 450 P. vételár előzetes beküldése mellett. Postai szállítás esetében külön 70 fillért kell postaköltségre beküldeni.

Megjelent az Erdészeti Zsebnaptár két kötetben. Ára 28 pengő. Megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesületnél Budapest V. Alkotmány-u. 6.

Most jelent meg! **Az állati lélek.**

Írta: Dr. Fenczik István ny. miniszter. Átnézte: Nikolits György főszerkesztő. Előszóval ellátta: Dr. Kolosváry Gábor egy. m. tanár. — Az erdész, aki az erdőt és természetet járja, szintén nem nélkülözheti ezt az összes állatokkal foglalkozó állat-lélektani vadászkönyvet, mely igen érdekes előadásban tárgyalja az állatok lelki, szellemi, szerelmi életét és egyéb megnyilvánulásait, figyelemmel Darwin, Dupont, Civier, Brehm, Raimarus és még sok kiváló világhírű természetfilozófus elméleteire. — A szakkönyv bolti ára: 12 P. 50 f., de a MEVME. tagjai és Az Erdő olvasói a könyvet **10 P. 40 f.** előzetes beküldéssel szerezhetik be a **Vadászati Utmutató kiadóhivatalában**, Budapest, VI., Szinyei Merse utca 11 sz. — Telefon: 111—491. Postacsekk: 38.466 szám.

Mesterséges és Természetbeni Fácántenyésztés

Irta: Dr. csicseri Orosz Károly György Mezőhegyes.

A munka kimeríti teljes mértékben a természetes és mesterséges volier tenyésztést, tenyészanyag kiválasztását tojás, kezelést, csibenevelést, fácán és fogoly, fácánok különböző betegségeit és az ellene való védekezést. A munka 1939. július havában jelent meg, tele illusztrációkkal.

Ára 3·20 P.

Beszerezhető a szerzőnél.

KNÉBL FERENC

PUSKAMŰVES

Budapest, VIII., Baross-utca 17.

Telefon : 134—475.

Fegyver, lőszer, javítások
jutányosan!

Távcsövek, dűvadcsapdák, bőrárúk
nagy választékban!

Amíg a háború tart, árjegyzékkel nem szolgálhatok.

Egyesülésben rejlik az erő

Mindennemű nyomtatványt olcsón és izléseesen készít

»Révai«-könyvnyomda

Tata, Fazekas-utca 23 szám.

Cégtulajdonos : PATAKY JENŐ.

Telefon : 177

A Z E R D Ő

XVII. ÉVFOLYAM

1943. NOVEMBER

11. SZÁM.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési díj: egész évre 9 pengő, fél-
évre 4.50 pengő, negyedévre 2.25 pengő. — A tagdíj évi 18 pengő. Belépési díj
egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy
még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények,
erdőszolgák stb. a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 9 pengőt,
de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesü-
leti tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó leve-
lezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Tatára küldendők.

A petit betűs vagy táblázatos hirdetések díja milliméterenkint 40 fillér.
A legkisebb hirdetés ára 4 P. A támpéldány ára darabonként 1 P.

Meghívó.

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete

1943. évi november hó 14-én délelőtt 9 órától Buda-
pesten a Fővárosi Altisztek Közművelődési és Ön-
segélyző Egyesülete helyiségében, VIII., Mária-utca 10
I. emelet tartja

választmányi ülését.

TÁRGYSOROZAT:

Elnöki megnyitó.

Titkári jelentés.

Pénztári beszámoló.

Esetleges indítványok*

Tata, 1943. október hó.

*Alapszabályaink értelmében választmányi ülésünkön csak azok az
indítványok tárgyalhatók, melyeket a választmányi ülés előtt tizennégy
nappal a vezetőségnek bemutatnak.

2. A tulajdonos büntetlenül elkövethető erdei károsításai

Dr. Trauer Ervin.

Az erdőkről és a természetvédelemről szóló 1935: IV. tc. azon intézkedésével, hogy az okszerű erdőgazdálkodás és az erdők közérdekű fenntartása céljából minden erdőre az erdőgazdasági üzemterv alapján való szakszerű kezelés és őrzés biztosítására az erdőgazdasági személyzettartást is kötelezővé tette, úgyszólván teljesen kizárta annak lehetőségét, hogy az erdő tulajdonosa (tényleges birtokosa) ezen rendelkezések bevezetése után erdejében bármily káros cselekményt vagy mulasztást végezzen, illetve elnézzen. Így tehát az erdőtulajdonosnak (tényleges birtokosnak) saját erdejében végezhető, illetve tűrhető olyan cselekményeiről vagy mulasztásairól, melyekért büntetés nem jár, csak a „T” hatályba lépése előtti időkből, illetve életbelépése óta csupán azokon az erdőingatlanokon beszélhetünk, ahol a „T” életbeléptetését követő rendkívüli idők és körülmények miatt az üzemterv szerinti gazdálkodást bevezetni és annak előírásai végrehajtásához legalább a megállapított létszámú erdőgazdasági személyzetet alkalmazni még eddig nem sikerült.

Az elmondottak figyelembe vételével az erdő tulajdonosának (tényleges birtokosának) az üzemterv szerinti gazdálkodás bevezetéséig, illetve a szükséges erdőgazdasági személyzet megállapított létszámának szolgálatba állításáig büntetlenül elkövethető, illetve elnézhető cselekményei vagy mulasztásai az egyes erdőgazdasági munkák szerint csoportosítva a következők:

A helytelen erdőművelésből akkor származhatnak ilyen károk, ha a tulajdonos (tényleges birtokos) a talaj- és faállományból álló erdejében a talaj termőerejét nemcsak, hogy nem fokozza, hanem egy állapotban való fenntartására sem törekszik, az állomány ápolási munkálatokat pedig elhanyagolja.

A talaj termőerejét a televényképződéssel fokozhatjuk. Ellenkezője a dúsloombozatú fák ültetésének mellőzésével, a lehullott lomb elhordásával, a mértéktelen legeltetéssel, a záródás megbontásával, a vágások és tisztások késői betelepítésével következik be.

Az állományápolás ellen pedig vét a tulajdonos (tényleges birtokos), ha nem a termőhelyi viszonyoknak megfelelően választja meg erdejében a tenyészendő fafajokat, de nem választja ki helyesen a magtermő fákat, nem gyűjti össze, nem raktározza és nem veti el megfelelően a felújítást szolgáló magvakat, vagy nem neveli, kezeli és nem ülteti el helyesen a cse-

metéket, nem végzi el idejében kellő mértékig a szükséges pótlásokat. Nem szabadítja fel erdejében a fiatalost a gyomnövények és gyomcserjék, valamint a magról keltek nyomása alól, azaz nem alkalmazza kellő időben a tisztításokat. Elhanyagolja, illetve üzleti alapon és nem az általános elveket szem előtt tartva (korán, gyakran és mérsékelten) végzi a gyérítéseket, a természetes felújítást megelőzően pedig nem ritkít szakszerűen. Továbbá, ha helytelenül választja meg az üzemmódot, és a megválasztottat még helytelenebbül alkalmazza.

A felsorolt károsítások ellen úgy védekezhetünk legjobban, ha az erdőt szakszerűen, illetve az erdőműveléstan szabályai szerint kezeljük, és a „T” előírásait pontosan megtartjuk.

A *helytelen erdővédelemből* az által származhatnak ilyen károk, ha a tulajdonos nem alkalmaz megfelelő képzettségű, vagy elegendő számú személyzetet (erdőmérnököt, tisztviselőt, altisztet és szolgát). A személyzeti kiadások csökkentése céljából végzett létszámapasztás, vagy járandóság leszállítás rendszerint több kárral és hatványozottabb összegű jövedelem csökkenéssel jár. A kevés személyzet miatt a gazdálkodás kapkodó és fölületes lesz, a védelmi szolgálatot és ellenőrzést elhanyagolják, s a szakképzettség hiánya miatt a gazdálkodás tervszerűtlenül, illetve oktanul folyik. Ha az ápolási és védelmi munkákat nem végzik el kellő időben, szabályszerűen, illetve szakszerűen, ezek miatt az erdőgazdaságban egy-egy elhibázott lépés évtizedekre menő kárt okoz.

Helytelen erdővédelmi intézkedésnek kell minősíteni még azt is, ha a környék szegényeit az erdei munkaalkalomból és a fölös, nélkülözhető erdei termékekből (gally- és hulladékfából) nem részesítik.

A legeltetést, mint mellékhasználatot legcélszerűbb az erdőből kizárni, mert ez a leggondosabb felügyelet mellett is túlkapásokra vezethet. Jobb ennél az állattartásra jogosultaknak az erdőből rét-, kaszáló- vagy szénajárandóságot adni. A látszólag nagy mellékjövedelemmel járó legeltetésből még egyéb kár is származik. A talajt a legelésző állatok összedöngölik, a felújításhoz szükséges magvakat felszedik, a felszínhez közel-futó gyökereket felsértik, a fák kérgét ledörzsölik és azzal a fákat beteggé teszik, sőt azok fejlődésében visszaesést idéznek elő, az állományok értékét csökkentik, a fiatal állományokat pedig teljesen tönkre teszik. Ezekből látható, hogy a legeltetés feltétlenül több kárt okoz, mint amennyi hasznot hajt.

Ugyanez mondható a vadászatra is, mert ha a vadállomány túlságosan elszaporodik, a faállomány minőségileg leromlik, sőt teljesen tönkre mehet.

A felsorolt helytelen erdővédelemnek megszüntetése és annak szükségessége bővebb magyarázatot nem igényel.

A helyes erdővédelemhez tartozik még az erdő megkedveltetése a nép minél nagyobb rétegeivel, de főleg a gyermekekkel. Beléjük kell oltani az erdő szeretetét és tiszteletét, hogy abban nemcsak egyéni tulajdont, hanem nemzeti vagyont is lássanak. Ez legkönnyebben kirándulások, majálisok rendezésével érhető el. Ilyenkor rövid ismeretterjesztő előadásokat kell tartani.

A fentiekhez hasonló károk *helytelen erdőhasználatból is származhatnak*. Így például a helytelen döntéssel nemcsak a ledöntött fának a minősége romlik, de az állva maradó megsérítésével nagy károk származhatnak abból, hogy ágait, gallyait összetörik, kérgüket lehorzsolják s ezáltal a fákat beteggé téve egyúttal utat nyitnak a különféle kórokozó gombáknak és rovaroknak.

Ugyanígy káros a helytelen közelítés és szállítás azért, mert a kitermelt fánál minőségi és mennyiségi veszteség állhat elő, az állvamaradó fáknál pedig a felszínhez közel futó gyökerek és a törzsek alsórészén lévő kéreg könnyen megsérül. A munka kiméletlen végzésével azonkívül a talajtakaró is felszaggatható. Ez meredekebb helyeken talajcsuszamlásokra, vízmosások képződésére és kopárosodásra vezethet, a felújítást azonban minden körülmények között megnehezíti.

Anyagi veszteség származhat abból is, ha a termelt fa felkészítése kellő szakértelem, illetve megfelelő ellenőrzés nélkül folyik. Így, ha az értékeesebb faanyagból kevésbé értékes választékokat termelnek, másszóval, ha a szerfának is alkalmas anyagot tűzifának dolgozzák fel.

A vágások kitarításának késleltetésével, illetve elmulasztásával nő a gomba- és rovarkár, továbbá a tűzveszély, a felújítás később nehezebben és nagyobb költséggel végezhető, a már meglévő vagy létesített fiatalosban pedig a későbbi szállítással sok kár okozható.

A helytelen erdőhasználatból származó felsorolt károsítók ellen is a leghatásosabban úgy védekezhetünk, ha az erdőt szakszerűen, illetve az erdőhasználatban szabályai szerint kezeljük.

Az előzőekben elmondottak csak töredékét alkotják azoknak a számtalan károsításoknak, melyeket a tulajdonos (tényleges birtokos) erdejében oktalan takarékoságból vagy esetleg rosszhiszeműen is elkövethet. A felsorolt cselekmények, illetve mulasztások, bár a közérdeket is sértik, mégis elsősorban az erdő tulajdonosára (tényleges birtokosára) károsak. Ezért voltak a múltban teljesen büntetlenek, és ezért nem büntetik általában

azokat ma sem addig, amíg a kiküszöbölésük céljából készült üzemterv, illetve annak életbeléptetéséig az erdészeti igazgatás szervei, vagy az erdőrendészeti hatóság által kibocsátott üzemtervet pótló rendelkezések nem gátolják. (Folyt. köv.)

Őszi gondolatok

Ősz van... Viharos szelek szava jelezte jöttét és amit a szelek, viharok sugtak, abba belehalványodtak a téli álmukra már készülődő fák levelei. A vizparti fákon ökornyál libeg, mint vőfélyek kalapján a sokszínű szallag és a deres hajnalok hideg csókjától sok színben pompázó fák mégegyszer — talán utoljára — igyekeznek szépek lenni.

A tarlók helyét elfoglaló barna, meleg szántásokban halál les a vackában heverő nyúlra és az elhomályosodó tavak tükrei felett egyre sűrűsödő ködben téli vendégek, fekete tollruhás varjak, kiabálnak a tegnap még gondtalanul szunyogokat kapkodó frakkos fecskék és a féllábon búslakodó gólyahad helyett.

Ők elmentek... Nem akarták látni a természet, a kenyeret adó jó öreg föld nagy haldoklását, nem akarták látni ravatalán a dércsipe fák hullott haraszijából borított szemfedél alatt tetszhalott álmát alvó és tavaszvégi feltámadást váró nagy halottunkat: a nyarat... Elmentek egy verőfényesebb, melegebb vidék felé, bennünket pedig itthagytak megküzdeni a szüreték végét leső téllal.

Árván maradt ereszeink alatt fecskéinknek nemrégiben még meleg, puha kis fészke és félre csapva, mint részeg ember kalapja, árván szomorkodik nádfedeles kis házak rozzant kéményein a hosszú őszi esők által agyon áztatott gólyafészek.

Bucsuzik a tegnap még ragyogó, de utolsó útjára már elkészült természet... Hosszabbak lesznek az árnyékok, őszi szelek zörgetik a határban hagyott, megsárgult kukoricaszárak leveleit és a későnkelő nap tüzes ragyogása is kezd betegesen halványsárga fényüvé válni.

A természet haldoklásának láttán, mikor hideg, hóharmatos hajnalokon ködfátyolba burkolt cserkészutakon járok, valami fojtogató érzés vesz rajtam is erőt... Talán a vándormadarak titokzatos nagy érzése, vagy a gyertya és krizantém illatu halottak napján az elmulásra való fájó emlékezés okozza ezt?... Nem tudom!...

Gondolkozom sok mindentről, gondolataim azonban — talán az őszi hervadás, talán lelkivilágomat befolyásoló egyéb körülmények következtében — komorak és sötétek.

Gondolkozom a hivatásos vadászok helyzetén is és itt is mindent-mindent sűrű őszi ködben látok... Fázom...

Kifelé igyekszem hát a szenvedések zürzavaros ködén előretörő és szebb jövőbe belevilágító napsugarakra és őszi gondolataimmal idemenekülök szeretett Egyesületünkhöz, ahonnan nagy esélettségünkből való feltámadásunkat várhatjuk; talán mi hivatásos vadászok is. Megpróbálom leírni aggodalmaim okozóját és az ország vadállományában rejlő milliós nemzeti értékekre örökődő hivatásos vadászok nevében szépen, könyörögve kérem Egyesületünk Vezetőségét és mindazokat akiknek módjukban van a segítség, segítsenek rajtunk hiszen nagyon keveset kérünk mi. Becsületos magyar munkánkért, magyaros megbecsülést, semmi egyébét.

Hónapok óta figyelem a vadászujságok hirdetés rovatait és azt tapasztalom, hogy azok mindjobban kartársaim által közzétett állástkereső hirdetésekkel vannak tele. Az állást, kenyeret kínáló hirdetések azonban teljesen megszűntek. Ezen sajnálatos ténynek két főokozóját, a következőkben látom:

A mai súlyos időkben a vadászat mind jobban üzletté válik, amely üzletből — eltekintve a kevés kivételtől — igyekeznek a területtulajdonosok minél kisebb befektetéssel, mennél nagyobb hasznot biztosítani maguknak. Nem alkalmaznak tehát egyáltalán vadórt, ha azonban ezt mégis megteszik, nem szakemberre, hanem vadorzóból előléptetett „olcsó János“-ra bízzák területeik gondozását.

Bizonyosságul szolgáljon a „Nimród Vadászlap“ legutóbbi számában megjelent egyik hirdetés, amelyet szószerin- is közlök kuriozumnaként.

„Igen erélyes, szorgalmas, józan és becsületos vadórt keresek mielőbbi belépésre. Olyan egyének ajánlatát kérem fizetési igényeik feltüntetésével, kik a külső gazdasági munkák ellenőrzésében jártasak és éjjeliőrséget is vállalják. Cím: Uradalmi Főintézőség Szakolyikert, u. p. Nyíradony.“

Azt hiszem ehhez mindenféle megjegyzés felesleges. (Mindenesetre innen is üzenem a hirdetés közzétévőjének, hogy máskor csak akkor tegyen vadászlapban hirdetést közzé, ha szakv. vadórra van szükség. Ha gazdasági munkák ellenőrzésében jártas olyan egyént keres, aki az éjjeliőrséget is vállalja, forduljon bizalommal a gazdasági munkaközvetítő hivatalhoz. Így legalább nem hoz szégyent az ország igaz vadászai előtt, egy a szolgálatáért meghalni is mindig kész karra.)

A másik főokozója az állatalanságoknak — véleményem szerint — a vadóri iskola túltermelése. Akkor ugyanis amikor vadórt senki sem alkalmaz, felesleges minden évben 40, esetleg 80 embert tanfolyamra bocsátani, akik a tanfolyam elvég-

zése után ugyan bizonyítvánnyal, de kenyér nélkül állnak az élet kapujában, kényszerülve éhező családjuk fentartása érdekében feljebb közölt hirdetésbeni feltételek mellett, kanászkonvencióért elszegődni.

Ez lehet ugyan érdeke a vadászni nagyon szerető, azonban azért semmi áldozatot nem hozó egyes kocavadászoknak, semmiesetre sem kívánatos azonban ezen állapot fentartása; világhírű vadászati kulturánk megfelelő színvonalon tartása érdekében.

Szüneteltetni kellene tehát a vadőri szakvizsgákat mindaddig, míg szakemberben kereslet is lesz és akkor végre hivatásos vadászokat kereső hirdetéseket is olvashatunk. Akkor is azonban — régi óhajunknak megfelelően — meg kell állapítani a tanfolyamra való felvételnél a felső korhatárt 30 évben, mert meg kell szünnie annak a tőrhetetlen állapotnak, hogy magas nyugdíjat élvező csendőrök kiüthessék szánkból a kenyeret. Jobblétünk biztosítása érdekében lehetne talán az államnál is vadőri állásokat rendszeresíteni, amely tény által tehermentesítenék, az amugyis túlonnan lekötött erdészeti személyzet, a vadászattal kapcsolatos tennivalóktól.

Sok sérelmünk volna még, ez alkalommal azonban csak még egy — az erdészek és hivatásos vadászok közös óhaját magába foglaló — kérdést pendítek meg: a tölténykérdést.

Vitathatatlan, hogy legelső sorban nekünk van töltényre nagy szükségünk, mert a ragadozók irtásán kívül sokszor életünk megvédéséhez is elsőrendű kellék. A töltények elosztásánál még sem gondolt ránk senki. Mi nem vásárolhatunk 4—5 szörös árákon „feketén”. Valamit tenni kellene tehát.

Elgondolásom szerint jó volna ha Egyesületünk beadvánnyal fordulna illetékes helyre, amely beadványban tagjai részére valamelyik lőszerkereskedésen keresztül, sürgősen igényelne megfelelő mennyiségű kész patront, gyutacsot és serétet. Nem hiszem, hogy kérésünkkel elutasítanak bennünket, ha ez mégis megtörténne, legalább azt kellene kérni, hogy fegyverkereskedésekben elsősorban az erdészeti és vadőri kart elégítsék ki lőszerrel.

Lehet, hogy elgondolásaim nem mindenben helyesek, ha azonban kartársaim valami jobbat tudnak, álljanak elő elgondolásaikkal.

Ha közös erővel fogjuk meg dolgainkat, Isten segítségével minden tervünk sikerülni fog és az őszi köd, amely jótékony fátyolt borít a múlt nehéz küzdelmeire, talán eloszlik és akkor a mi számunkra is megjön a nehezen várt és új életet jelentő, virágillattal telített, madárdalozó tavasz.

Székelyhidi Vilmos.

Az ártéri erdőgazdálkodásról

A nagyobb folyamok, folyók, patakok szeszélye ellen védekező emberiség, a víz romboló erejének megfékezésére lapályosabb helyeken töltéseket, gátakat emelt, vagy pedig a folyó közelében lévő természetes talajalakulatokat választotta védelmi vonalul az árvíz ellen. Az ilyen lapályos, mélyenfekvő területet áradások alkalmával legtöbbször víz borítja. A töltés, gát, vagy magasabb talajszint által, valamint a folyó által hátrált terület az ártér. A folyómeder száraz részét a meder szélig, hullámtérnek nevezik. Az árteret épen azon oknál fogva, miután a legnagyobb áradások mindig a vetések idején vannak, ősszel és tavasszal, mezőgazdasági célra nem igen használhatják. Ebből következik azután, hogy az ilyen terület, miután más művelési ág nem érvényesülhet rajta, megmarad az erdőgazdálkodás céljaira.

Az ártéri erdők Magyarország erdőterületének elég csekély hányadában szerepelnek, úgy, hogy nem is igen foglalkozik az ártéri erdészettel a szakirodalom, de az erdészeti tudomány sem.

Pedig éppúgy megvan a maga jelentősége az ártéri erdészetnek is, mint például az Alföld, vagy szikfásításnak. Amellett, hogy igen sok esetben a leghasznavehetetlenebb helyen is tud állandó hasznot biztosítani, bizonyos tekintetben véderdő jellegével védelmet nyújt a partromlások, jégnyomások ellen.

Az ártéri erdőgazdálkodás egy egészen különleges, speciális ága az erdészetnek. Különleges azért, mert flórájában, termőhelyi viszonyaiban és üzemi munkálataiban is sokféleképen eltér az egyéb helyen fekvő erdőtől az ártér.

Erről szeretnék némi ismertetőt adni, mivel kartársaim között aránylag elég kevés azoknak a száma, akik ártéren praktizálhattak, és mint természeti érdekesség is talán sokakat érdekel.

A kimondottan ártéri területnek fő fanemei: a fűz és éger. Ma már amióta erdészkezek nyúltak bele a Duna-Tisza-Dráva menti ősrenetegyekbe, igen sok helyen látni gyönyörű kocsányos-tölgy, amerikai-kőris, kanadai-nyár, szil, sőt akác erdősítéseket is. Ezek azonban csak a magasabb, kevésbé áradásos helyeken tenyésznek. A mélyebb fekvésű helyeken még ma is a fűz, és éger dominál. Mégpedig azért, mert ezeken a helyeken úgyszólván lehetetlen erdősíteni, mesterséges úton. Legfeljebb kanadai nyárt lehet dugványozni, de azt is legtöbb esetben úgy lehet csak végrehajtani, ha a munkás csónakból dolgozik.

De segít ezen a természet és olyan buja sarjakat nevel

a fűzből és égerből, hogy pár év alatt áthatolhatatlan sűrűségű erdő keletkezik a vizenyős helyen. Ahol pedig sarj nincs, oda a víz viszi a magot. Lerakja az iszapba, kikel, a termékeny öntvénybe gyökeret ver, hogy évtizedek múlva kiirthatatlan rengeteggé váljon.

Az ártéri erdők nagyrésze természeténél fogva sarjerdő üzemben van kezelve. Ez különösen a partok közelében ajánlatos is, mert a folyó szeszélyes. Nem elégszik meg sorsával, újabb utakat keres magának és folyton mossa, szagatja, osromolja a partot, ám itt legtöbbször álljt vezényelnek neki a földben hagyott tuskók gyökerei. Ezért aztán a sarjerdő majdnem állandó hullámteret biztosít a folyónak.

Igen érdekes természeti szépségei vannak az ilyen partmenti erdőknek. Aki járt már ilyen helyeken, bizonyára el tudott órákhosszat gyönyörködni az öreg viharvert, jégnyomásoktól százféléképen elsanyargatott fűzfák különféle alakulatain, A távoli szigetek szín pompája tündéri panorámát nyújt. A vizi-növények élénk sárga virágai, a nefelejtszönyegek apró égszínkék virágai, különféle diszletét adják az ilyen ecsetre való tájnak. Talán sehol a világon nincs annyi természeti szépség, mint éppen a két végleten: a havason és az ártéren.

Az ártéri talaj ásványi anyagokban igen gazdag, de nagyon sekélyek a szintkülönbségek és így nem minden fa marad meg itt. Váltakozó a vízállás is és így egyszer túlságosan nedves, máskor túlságosan száraz a talaj.

A kitermelés igen nehézkes. A fát itt is télen döntik és készletezik fel, s miután a legolcsóbb elszállítási mód a vízi szállítás, legtöbbször hajón szállítják el az anyagot. Nagyon elővigyázatosnak kell lenni azonban a munkálatoknál. Az ártéri erdésznek egy igen nagy ellensége van, amit csak a legkritkább esetben sikerül legyőznie s ez az árvíz. Láttam több esetben 2—3000 ürm³. tűzifát, 600—800 drb. rönköt egyszerre útrakelni s tehetetlenül kellett nézni, mint úszik el az egész évi keserves munka eredménye. A tapasztalat sokféle módszert eszelt ki védekezésül. Legokosabb dolog a faanyagot már a termelés közben emelkedettebb helyre szállítani. Ez azonban sokszor a rossz út, fuvarosok, stb. hiánya miatt nem lehetséges. Ilyenkor a vágásban hagyják a fát. Ha jön az árvíz az ártéri erdész csónakba ül, kimegy a vágásba, vesz pár száz folyóméter hosszú drótot, úgy, hogy a vágást körülérje. A drótnak egyik végét (jó erős drótnak kell lennie) hozzáerősíti egy lábbon álló erős fához, és a vágás legszélső úszó fadarabjaihoz vezetve mindegyik tefejébe egy „U” szeggel beleerősíti és folytatja ezt mindaddig, amíg a vágást körül nem érte. Itt újra egy erős fához köti a másik végét. Ezáltal a vágás egy úszó kerítést kap,

melyből elég nehezen tud kiszabadulni fadarab, ha csak a víz alá bukva el nem tud úszni. Sebes folyásban természetesen ez az eljárás sem ér semmit, mert a nagy nyomás elszakítja a drótot. Van többféle védekezési mód is, de ezek felsorolása hosszas lenne.

Ügyelni kell akkor is, amikor a faanyagot a hajórakodóhoz közelítik ki. A hajó rakodó helyét úgy választják ki, hogy a partmosásos helyeket jó messzire kikerülik. Megtörtént már számtalan esetben, hogy 100–200 ürm³. tűzifa, vagy nagymennyiségű rönkö partomlás következtében beleszakadt a folyóba máról holnapra. Keresnek tehát erősen begyökeresedett, magasabb fekvésű partrészt, s annak környékén a vízfolyást alaposan szemügyre veszik. Ha forgókat, örvényeket látnak, nem tesznek oda fát hosszabb időre.

Ha megválasztották a rakodó helyét és a faanyag készleteze van, a hajóba rakást minél gyorsabban el kell végezni, amihez manapság nem is kell nagy biztatás, mert a fa igen keresett cikk lett. Még a fűzfa is, amit jól fel tudnak használni némely iparágban. Így pl. hazai németjeink elegáns lábbelije a „klumpa” is fűzfából készül. Nagyobb részben azonban a gyufagyárak, faragók vásárolják fel. A fűzvegyőről nem is szólva, aminek egyre nagyobb jelentősége lesz a deszka és a szeghiány miatt a csomagoló eszközök készítésénél.

Sok ismertetni való volna még az ártérrel kapcsolatban, azonban rövidre kell szabnom dióhéj-tájékoztatómat, mert a vadászattal foglalkozó kartársaim megsértődnének ha erről a tárgyról elfeledkeznek. Mert az ártér áthatolhatatlan sűrűségénél pompásabb nagyvadas területet elképzelni nem is lehet. Bőven van dagonya is, a magasabb helyeken pedig elképzelhetetlen változatosságban terem mindenfajta növény. Hatalmas, füstös 12.—18.-as bikák, amelyek szeptember október táján bögik itt el szerelmi dalaikat, nyugogtan növesztik agancsaikat egész éven át, mert az örök ellenség az ember, nem szívesen hordozza erre puskáját, de főképpen a szúnyogcsipések ellen nem jól vértezett bőrét. A szúnyogok milliárdjainak elviseléséhez ugyanis, igazán szenvedélyes, talpig vadász kell. Maga a vad is sokat szenved a szúnyogcsipéstől. Sokszor megfigyeltem szarvasokat, amint a szúnyogok elöl a dagonyához menekültek, s ott a mocsárban a vízben órákig tartózkodtak olyanformán, hogy csak az orr, szem, fül és agancs állt ki a vízből.

Apró vad is bőven akad különösen télen. A szederindával benőtt erdő igen jó rejtekhely és jó védelem az időjárás ellen. Az Apatin környéki ártéri erdőkben a vadmacska sem

ritkaság, mivel az ősnádasok igen jó élet-lehetőséget biztosítanak számára.

A vizi vadak Eldorádója az ártér. Ha kibújik az ember a görcsös parti fűzfák alól, egy-egy holt ág, vagy lassan folydogáló mellékág partján, a kacsák ezrei egetverő hápogással és berregéssel tűnnek el a nemkívánatos vendég elől.

Röviden ismertettem tehát az ártér életét. Specialitásánál fogva ugyan még igen sok, nem eléggé közismert dolog van. amit érdemes volna nyilvánosság elé hozni, de elfoglaltságunk ilyen rövid közleményekre enged csak szorítkozni. Ha azonban kartársaim erre vonatkozó ismereteket óhajtanak szerezni még, bizonyára van a szakirodalomnak erre vonatkozó műve is.

Tamás János

m. kir. erdőkezelési gyakornok.

M. kir. Földművelésügyi Miniszter

38.184/1943. szám

III/B.

Hirdetmény.

Jelentkezés a vadőri tanfolyam és szakvizsgára.

A vadőri szakvizsga letételének megkönnyítése céljából, gödöllői m. kir. Vadászati Hivatalnál 1944. évi január—március hónapok folyamán — a jelentkezők számára — képest több — kéthetes előkészítő tanfolyam (nagy- és apróvadás) nyílik meg, amelynek elvégzésével a hallgatók a vadőri szakvizsgára becsáttatnak. A tanfolyamon való részvétel kötelező. A tanfolyam és szakvizsga időtartama 17—18 nap.

A vadőri tanfolyamra való felvétel iránti kérvényt mielőbb, de legkésőbb 1943. évi november hó 15-ig a m. kir. földművelésügyi minisztériumhoz (Vadászati Osztály, Budapest, V. Kosuth Lajos-tér 11. sz.) kell benyújtani. A kérvényt, — az igazolt szegénység esetét kivéve — 50 filléres okmánybélyeggel kell ellátni.

A kérvényhez eredetben, vagy hiteles másolatban (magyar fordítással együtt) csatolni kell:

1. a huszadik életév betöltését igazoló születési anyakönyvi kivonatot;

2. az elemi népiskola legalább negyedik osztályának sikeres elvégzését igazoló bizonyítványt;

3. a feddhetetlen előéletet igazoló — hat hónapnál nem régebb keletű — hatósági erkölcsi bizonyítványt ;

4. az ép, erős, egészséges testi és szellemi fejlettséget igazoló hatósági orvosi bizonyítványt ;

5. a szolgáltató vadászterület-tulajdonos (esetleg megbízottja) vagy a terület bérlője által kiállított — és az illetékes járási vadászati tudósító, illetőleg a községi elöljáróság igazoló záradékával ellátott — szolgálati bizonyítványt arról, hogy kérelmező legalább három éven át megszakítás nélkül — *vadászatiilag megfelelően gondozott és nagyságú vadászterületen* — hivatásos vadőri (erdőőri) gyakorlati szolgálatot teljesített.

A tényleges katonai szolgálatot nem lehet a gyakorlati szolgálat megszakításának tekinteni. Nyugdíjas csendőrök, amennyiben legalább tíz évi igazolt csendőrségi szolgálattal rendelkeznek, 1½ évi vadőri gyakorlati szolgálattal is felvehetők.

M. kir. erdőigazgatóságok által kiállított szolgálati bizonyítványt, külön igazoló záradékkal ellátni nem szükséges.

A szolgálati bizonyítványban fel kell tüntetni a vadászterület: a) helyét (megye, község) b) nagyságát (kat. holdban), c) jellegét (apró- nagyvadás voltát) d) idegen anyanyelvű magyar állampolgárnál az előadások megértésének biztosítása céljából a magyar nyelvnek szóban és lehetőleg írásban való tudását is igazolni kell.

Hiányosan felszerelt és elkésztetlen benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek.

A vadőri szakvizsgát megelőző egy-egy előkészítő tanfolyamra, tanfolyamonként legfeljebb 40–40 hallgató vehető fel.

Kérvényezők az előjegyzésről, illetőleg a felvételtől és a tanfolyamra való jelentkezés és a szakvizsga közelebbi időpontjáról megfelelő értesítést nyernek.

A tanfolyam ingyenes, a vizsgadíj 30 (harminc) pengő. A vizsgadíjat az írásbeli szakvizsgát megelőzően a vizgabizottság elnökének kezéhez kell lefizetni. A vizsgadíj lefizetése alól felmentésnek helye nincs.

A vadőri tanfolyam és szakvizsga tananyagának előkészítő tanulmányaihoz a vezetésem alatt álló minisztérium kiadványát: vitéz Nemeskéri Kiss Géza—Félix Endre—Glóser Dezső—dr. Liszy Edward: „A HIVATÁSOS VADÁSZ” I.—II. kötet című szakkönyvet kell felhasználni. Megrendelhető a M. kir. Földművelésügyi Minisztérium Házipénztára (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11 sz.) útján hét pengő vételár előzetes beküldése mellett, amelyhez postai szállításnál további 90 fillér póstaköltséget kell befizetni.

A tanfolyam és a szakvizsga tartama alatt a hallgatók díjmentesen elszállásolásban részesülnek, amelyet a felvétel

iránti kérvényben kell kérelmezni. Élelmezésükről maguk tartoznak gondoskodni. Intézkedés történt azonban, hogy a hallgatók az élelmiszerjegyek beadása és az önköltségi ár (napi mintegy 4.80—5 P.) megtérítése ellenében, a tanfolyam étkezéjében meleg élelmezésben (reggeli, ebéd és vacsora) részesüljenek.

Az étkezés tényleges költségeiről a hallgatók a helyszínen, a díjmentes elszállásolásról pedig a felvételi értesítésben nyernek tájékoztatást.

Budapest, 1943. évi augusztus hó 31-én.

M. kir. Földművelésügyi Miniszter.

Egyesületi hírek:

Ismételten felhívjuk kedves kartársaink figyelmét, hogy azok, akik különbözeti vizsgát már letették jegyzeteiket bocsássák az ezután vizsgázó kartársak rendelkezésére, hogy ezzel lehetővé váljék számukra a különbözeti vizsgára való készülés.

Kérjük, hogy egy levelezőlapon tegyék meg bejelentésüket és mi értesítjük az igénylő kartársakat, akik közvetlen fognak azután a felajánlással érintkezésbe lépni.

Felkérjük kartársainkat, hogy tagsági-díjakat felszólítás nélkül is fizessék be, hogy ezáltal az amugyis sok munkánkban segítségünkre legyenek. A pénz biankó csekklapon is beküldhető 54.672 csekkszámra MEVME. Budapest címmel.

Eljegyzés. Daróczy Erzsébet és Liszkay László áll. tanító október hó 30-án tartották eljegyzésüket.

Allás kereslet és kínálat

Keresek olyan fiatal elerdészt, ki IV. középiskolával, alerdész szakiskolából jeles, vagy jó bizonyítvánnyal mostanában került ki és a különbözeti vizsgához szükséges jegyzetekkel rendelkezik, előkészítőnek a különbözeti vizsga letételéhez magas díjazás és ellátásért. Ajánlatokat a kiadóba kérek 650/1943. szám alatt.

A magyar szlovák határmentén fekvő uradalom erdőgazdaságában egy üzemi tiszt- erdész és egy erdőőri állás kerül folyó évi december hó 1-én — esetleg előbb, vagy később

ben — betöltésre. Az erdésznek az erdészeti középiskolát végzett, intelligens, jó megjelenésű és modoru, distinguáltabb egyénnek, az erdőőrnek szakvizsgázottnak, egyszerűbb magyar, becsületes embernek kell lennie. Mindkettőnek a szlovák nyelvet is bírnia kell, az erdésznek szóban és írásban is, kinek a szlovák hatóságokkal is érintkeznie kell. Csak öskeresztény, fedhetetlen, józan előéletű magyar állampolgárok, akik megfelelő gyakorlattal rendelkeznek és 40 évnél nem idősebbek, egészséges és komoly emberek pályázhatnak. Az erdésznek az irodai teendőket: könyvvitel, ügyvitelt, levelezést stb. értenie, kedvelnie és felelőség mellett vállalnia kell és írógépen is kell írni tudnia. A kérvények kellően felszerelve és egy fényképpel el látva legkésőbb folyó év november hó 15-ig az alábbi címre benyújtandó. Az állások folyó évi december hó 1-én betölten dők. Fizetési és egyéb feltételek a kérvények kézhezvétele után közölve lesznek. Néhai Báró Örökösei uradalma Palást, via Ipolyság Hont megye.

A Pécsi Székeskáptalan mecseki erdőgazdaságban megüresedett 1 erdőőri állás folyó évi november hó 15-én betöltésre kerül. Pályázhatnak 40 éven aluli r. kat. vallásu szak képzett erdőőrök. Keresztlevéllel, és szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt kérvények Káptalani Erdőhivatal Hetvehely (Baranya megye) címre küldendők november hó 15-ig, ahol a javadal mazás is megtudható.

Medve, farkas, hiúz, szarvas, vaddisznó, siketfajd vadászatában és gondozásában teljes jártassággal bíró *fő vadászt* és *vadőrt* keresek *azonnali belépésre* 40 ezer holdas erdélyi birtok *önálló kezelésére. Kiválóan jó fizetés és jövedelem.* Stocz vadászati iroda, Budapest VI. Vilma királynő út 16. I. I.

Szerkesztői üzenetek

Hessz József Iharkút. Tagdíja 1943. év végéig rendezett, temetkezésnél hátraléka a mai napig 3.50 P.

Schmidtmaier Ferenc Bajna. Tagdíjhátraléka 1943. év végéig 9 P.

Bodor József Németlukafa. Tagdíja 1945. április hó 31-ig rendezett.

Stift Kálmán Csatárimajor. Tagdíjtúlfizetése 1943. év végéig 1 P, — temetkezési túlfizetése a mai napig 9 P.

Stift Géza Csatárimajor. Tagdíjtúlfizetése 1943. év végéig
7.50 P. — temetkezésnél a mai napig 9 P.

Héjjas József Mecsekalja. Tagdíjtúlfizetése 1943. év végéig 1 P.

Deák László Debrecen. Tagdíjtúlfizetése 1943. év végéig
2.50 P. — temetkezési túlfizetése a mai napig 1.50 P.

Duschanek József Marcaltó. Tagdíjtúlfizetése 1943. év végéig 15 P. — temetkezésnél a mai napig 3 P. a túlfizetése.

Farkas Vendel Zalaszántó. Tagdíja 1944. április hó 31-ig rendezett.

Ifj. Vörös István Oltárc. Tagdíja 1944. év március hó 31-ig rendezett.

Vér Zoltán Tápiószecső. Tagdíjra 74 P-t, — temetkezésre 24 P-t könyveltünk.

Szabó Vendel Szentpéterföldre. Tagdíjtúlfizetése 1943. év végéig 3.70 P.

Pénztári beszámoló

Szeptember hó folytatása: Horváth Vendel Kemenesszentpéter 9, Maár Károly Felsővisó 15, Szabó Márton Esztergom 4, Gera József Kisszállás 20, Varsányi József Lovasberény 10, Nemes György Nyékládháza 11, Szakony István Budnya 20, Hessz József Iharkut 20, Varga Ferenc Mátraszele 20, Ochs Lajos Dolha 9, Schmidtmaier Ferenc Bajna 10, Gordásy Gyula Szatmárhegy 11, Tóth Hermann Péter Balatonendréd 26 P. Szeptember havi befizetések összesen: 867.75 pengő.

Október havi befizetések: Gál József Sepsibodok 8, Stupperger István Karapancsa 10, Varga István Bakonyszombathely 6'50, Medvecz József Erzsébetbánya 6'50, Poprádi Béla Budapest 18, Bodor József Nemetlukafa 20, Stift Géza Csatárimajor 30, Stift Kálmán Csatárimajor 30, Hevesi József Ujvidék 11, Héjjas József Mecsekalja 10, Kothay Mihály Drégelypalánk 6, Rakonczay Ferenc Radostyán 20, Tippmann József Apatin 20, Horváth József Réde 6, Kerényi Ferenc Lillafüred 6, Miltenyi János Gödöllő 7, Orosz Imre Szombathely 30, Grellneth János Pálkapusza 2, Kasza József Pécs 1, Csitkovics József Dunaharaszti 8, Román Sándor Bustyaháza 10, Schilling György Dunabogdány 5, Schöbert János Hetvehely 9, Hunyadi József Marabopuszta 16, Bóznér János Szekszárd 3'60, Czintos József Csikcsotaszeg 10, Deák László Debrecen 5, Fischer Géza Alcsút 6'75, Duschanek József Marcaltó 20, Kokály Ferenc Körösmező 4, Toldi Imre Trebusafejérpatak 6, Wágner Lajos Körösmező 10, Dubjuk P. György Felsővisó 6'50, Szabó János

Kóspallag 10, Kurali János Szokolya 10, Kazál János Szokolya 10, Zalavári Ferenc Szala 10, Hunyadi József Süttő 6, Farkas Sándor Jászszentlászló 12, Farkas Vendel Zalaszántó 20, Karabélyos Gyula Felsőzibnice 6, Cservenka Ferenc Tata II. 3750, ifj. Vörös István Oltárc 20, Bósze József Bakktüttös 8'50, Vér Zoltán Tápiószecső 100, Szabó Vendel Szentpéterföldre 18, Lutter Miksa Bábolna 20, Gere Antal Pilismarót 20, Németh Ferenc Héreg 16 P.

Kartársi üdvözlettel:

Pálmai József

főszámvevő.

A m. kir. Földművelésügyi miniszter kiadványaként megjelent Glóser Dezső—dr. Liszy Edward szerzőktől: „A hivatásos vadász” II. kötet (jogi rész) című szakkönyv **kifogyott**. (Visszatartott példányok — kizárólag a vadőri szaktanfolyamra jelentkezők részére — rendelkezésre állanak. I.—II. kötet fűzve 7 P. + 90 fillér portó-költség.)

„A hivatásos vadász” I. kötet (fűzve 376 oldal, vadászati rész című szakkönyv, amelynek szerzői vitéz Nemeskéri Kiss Géza, Félix Endre, Glóser Dezső, továbbra is a m. kir. földművelésügyi minisztérium házi pénztára (Budapest, V. Kossuth-tér 11.) útján rendelhető meg 4'50 P. vételár előzetes beküldése mellett. Postai szállítás esetében külön 70 fillért kell postaköltségre beküldeni.

Most jelent meg! **Az állati lélek.**

Irta: Dr. Fenczik István ny. miniszter. Átnézte: Nikolits György főszerkesztő. Előszóval ellátta: Dr. Kolosváry Gábor egy. m. tanár. — Az erdész, aki az erdőt és természetet járja, szintén nem nélkülözheti ezt az összes állatokkal foglalkozó állat-lélektani vadászkiadványt, mely igen érdekes előadásban tárgyalja az állatok lelki, szellemi, szerelmi életét és egyéb megnyilvánulásait, figyelemmel Darwin, Dupont, Civier, Brehm, Raimarus és még sok kiváló világhírű természettudós elméleteire. — A szakkönyv bolti ára: 12 P. 50 f., de a MEVME. tagjai és Az Erdő olvasói a könyvet **10 P. 40 f.** előzetes beküldéssel szerezhetik be a **Vadászati Utmutató kiadóhivatalában**, Budapest, VI., Szinyei Merse-utca 11 sz. — Telefon: 111—491. Postacsekk: 38.466 szám.

A Z E R D Ö

XVII. ÉVFOLYAM

1943. DECEMBER

12. SZÁM.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: VITÉZ SZEKERES KÁROLY

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési díj: egész évre 9 pengő. fél-
évre 4.50 pengő, negyedévre 2.25 pengő. — A tagdíj évi 18 pengő. Belépési díj
egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy
még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények,
erdőszolgák stb. a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 9 pengőt,
de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesü-
leti tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó leve-
lezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Tatára küldendők.

A petit betűs vagy táblázatos hirdetések díja milliméterenkint 40 fillér.
A legkisebb hirdetés ára 4 P. A támpéldány ára darabonként 1 P.

Békesség...

a földön a jóakarátú embereknek.

*Amikor az isteni Üdvözítő megszüle-
tett, egy tényes csillag jelezte a pásztorok
útját, akik gondolkozás nélkül siettek a szent
Családhoz.*

*A mi kis családunk a MBVME. is szere-
tettel hív Benneteket és arra kér, hogy min-
denki, aki e családhoz tartozik, siessen zász-
lónk alá, hogy szeretetben egyesülve segít-
sünk egymáson.*

*Kellemes karácsonyi ünnepeket és bol-
dog újévet kíván a* *Vezetőség.*

Faállománybecslés grafikus úton

Irta : Rónay György.

Az egy erdőrésztelen álló faállomány fatömegét az erdészet már ösdődök óta úgy állapítja meg, hogy a mellmagasságban centiméter, vagy páros centiméter fokokban felvett törzseknek kiszámítjuk a körlapösszegét. Ebből a körlapösszegeből, ha a törzsszámmal elosztjuk, megkapjuk az átlagos körlapu, illetve az átlagos vastagságú fát és e vastagság alapján kikeressük az állományban ennek a mellmagassági vastagságnak megfelelő u. n. átlagfát. Ezt, vagy ha többet döntöttünk, ezeket megköbözük és az így nyert átlagos fatömeget szorozzuk a törzsek számával. Az eredmény adja a felvett faállomány fatömegét.

Ennél az eljárásnál tehát abból a feltevésből indultunk ki, hogy a körlap alapján kiszámított, ledöntött és megköbözött átlagfa átlagát adja az általa képviselt többi fa fatömegének; másszóval egyszerűen feltételeztük, hogy a körlapátlagfa egyúttal fatömegátlagfa.

Hogy ez az eljárás milyen természeti törvényen, illetve milyen matematikai feltételen alapszik, azzal az erdészet sokáig nem törődött. Egyszerűen feltételezte, hogy mivel a körlap játssza a legnagyobb szerepet a fatömeg megállapításában, a körlapátlagfa fatömege esik legközelebb az állományt alkotó fák fatömegátlagához.

Kopeczky volt az, aki 1899-ben a faállományok tömeggörbéjével kísérletezve rájött arra, hogy az egyöntetű faállományt alkotó fák fatömegei körlapabszcisszára felrakva egy egyenesben fekszenek.

Dr. Walek Károly a soproni műegyetem nagynevű professzora 1913-ban — felkérésemre — elméleti, azaz matematikai alapon kimutatta, hogy a körlapátlagfával való faállomány-

Az Országos Vizsla Club második ismeretterjesztő előadóját december hó 7-én (kedden) 17 órai kezdettel tartja meg (Budapest, VIII. József körút 31/b 1/2) tanácsstermében Belépés díjtalan. Előadást tartanak: Dr. Forti János: A magyar vizsláról és a drótszőrű sárgavizsláról — Müller Albert vetített képeivel. — Jilly Bertalan: Az angolvizsla munkája. Tenyésztelepak téli berendezése. A vizslák téli etetése. Az Országos Vizsla Club kéri sajtát, valamint a Szövetségbe tömörült Egyesületek és az Országos Állatvédő Liga tagjait, valamint lapunk t. olvasóit, jelenjenek meg minél nagyobb számban az előadóestén, barátait és ismerőseiket is hozzák magukkal, az Országos Vizsla Club szívesen látja őket. Esetleg elküldendő meghívókat a Club díjtalanul bocsát rendelkezésre.

becslés csak akkor adhat helyes eredményt, hogyha a faállományt alkotó fák fatömegei mellmagassági körlapjukkal az egyenes egyenlete szerint változnak.

A tömegegyenes, ez az egyöntetű (egykorú, vagy közel egykorú) faállományokban fellépő természeti jelenség a faállományokban folyó életküzdelemnek az eredménye s Kopeczky kísérleteinél került először napvilágra, pedig amint látjuk alapját képezte és képezi az összes körlapátlagfával történő régi becslési eljárásoknak.

Ennek tudatában a m. kir. Erdészeti Kísérleti Állomáson még 1913-ban folytatott kutatásaim eredményeképpen megállapítottam, hogy a faállományokban dülő életküzdelem folyományaképpen fellépő tömegegyenesek — grafikusan ábrázolva — alsó meghosszabbított részükkel mindig valamivel a 0 pont előtt metszik a körlapot jelző x tengelyt és hogy ez a cé-vel jelzett metszési pont tág koron és termőhelyi jóságon belül alig változik.

E megállapítás alapján módomban volt azután kiszámítani és táblázatokba foglalni a természetben előforduló összes egyenesek adatait és megadni bármely állományra vonatkozóan a mellmagassági és centiméterekben kifejezett vastagságokra az egy fára eső fatömeget. Ezáltal a tömegegyenesben rejlő természeti jelenséget a legegyszerűbb, legpontosabb és a leggyorsabb faállománybecslés szolgálatába állítottam és a körlapátlagfával való faállomány-becslés és annak minden módozata (Hartig, Draudt és Urich) elvesztette gyakorlati jelentőségét.

A következőkben ismertetem ezt a tömegegyenessel történő faállománybecslési eljárást akkor, ha ilyen táblázatok nem állanak a rendelkezésünkre.

Ilyen esetben csak egy félív milliméter-papírosra van szükségünk és eljárásunk a következő.

Miként minden nagyobb pontosságra törekvő faállománybecslési eljárásnál, itt is felvesszük a kérdéses erdőrészlet faállományának, vagy — ha az túl nagy kiterjedésű, — a kör- vagy szalagpróbával felvett próbaterület összes törzseinek mellmagassági vastagságát cm, vagy páros cm fokok szerint.

A faállománynak ilyen felvétele után *nincs szükségünk sem körlapátlagfa-számításra, sem ilyennek a faállományban való felkeresésére, hanem egyszerűen minden vastagságtól függetlenül kikeresünk az állományban egy vagy két, véleményünk szerint átlagos növésű mintatörzset és azt — ha szabad — ledöntjük és kétméteres szakaszonként megköbözzük. Ha ilyen átlagfát döntenünk nem szabad, magasságmérővel megállapítjuk a kiválasztott 1 vagy 2 mintafának a magasságát és mellmagassági vastagságát.*

Egy 90 éves lucfenyő-állomány törzsenkénti felvétele.

Mellmagassági átmérő cm	Törzsszám		A fatömegegyenesről leolvasott vastagfa-fatömegek	
	db		egyenként	összesen
16	1		0.140	0.140
18	3		0.190	0.570
20	12		0.246	2.952
22	9		0.310	2.790
24	23		0.380	8.740
26	33		0.456	15.048
28	48		0.534	25.632
30	45		0.620	27.900
32	40		0.716	28.640
34	40		0.820	32.800
36	29		0.921	26.709
38	17		1.037	17.629
40	12		1.150	13.800
42	11		1.277	14.047
44	9		1.400	12.600
46	2		1.540	3.080
48	—		—	—
50	2		1.825	3.650
52	1		1.982	1.982
Összesen: 337 db			238.709 m ³	

Az így nyert adatokat feljegyezve, hazamegyünk és az íróasztalunkon állapítjuk meg *grafikus úton* minden vastagsági fokra nézve az egy fára eső átlagos fatömeget.

E célból egy félív nagyságú milliméter papiroson felveszünk egy tengelyrendszert, mégpedig úgy, hogy a vízszintesen felvett abszcissza-tengelyen felrakjuk a körlapbeosztásnak megfelelően az előforduló mellmagassági vastagságok *körlapértékeit*; a függőleges ordinátára pedig felrakjuk lehetőleg nagy mércével a fatömeget jelző beosztást. Utána felrakjuk a választott és ledöntött mintafának a fatömegét. Ha ilyent nem döntöttünk, akkor a választott mintatörzsek fatömegét azoknak mellmagassági vastagsága és magassága alapján a törzstömegtáblákból olvassuk ki, s ezt a fatömeget rakjuk fel.

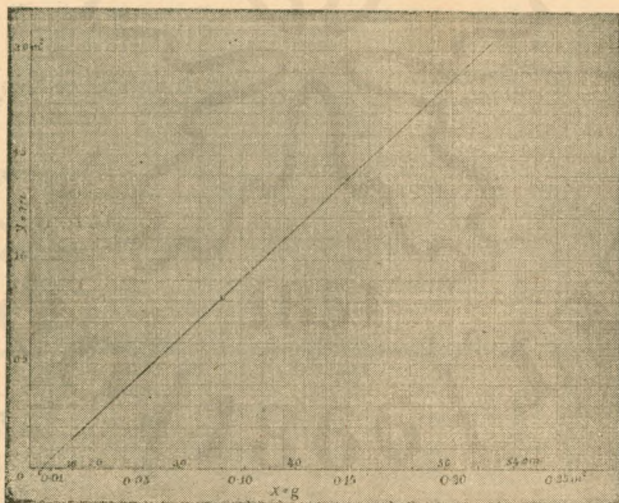
Ilyen módon megkapjuk a kérdéses faállomány tömegegyenesének egyik pontját. Mivel az egyenes meghúzásához még csak egy pontra van szükségünk, ezt a pontot a c pont, vagyis az a pont adja, ahol a faállományok tömegegyenesei alsó meghosszabbított részükkel az x tengelyt metszik. Ezt a c pontot vagy a túloldali táblázatból vesszük ki, vagy pedig egyszerűen kiszámítjuk.

A faj megnevezése	Termőhelyi jóság	Korhatár	c értéke m ³	Megjegyzés
		év		
1. Lucfenyő (<i>Picea excelsa</i>)	I—II.	70 évig	0.0036	Ebben a kimutatásban a termőhelyi jóságot az I., II. stb. számmal jelzett termőhelyi osztály jelöli ugyan, de elég, ha azokat egyszerűen úgy értelmezzük, hogy az I. th. osztály feltűnően jó, a II. th. osztály jó, a III. th. osztály közepes és a IV—V. th. osztály rossz, illetőleg egészen silány termőhelyet jelent.
	III—IV.	80 évig		
	I—II.	71 éven felül	0.0056	
	III—IV.	81 éven felül		
2. Jegenyefenyő (<i>Abies alba</i>)	I.	70 évig	0.0036	
	II—IV.	80 évig		
	I.	71—81 évig	0.0056	
	III—IV.	81—120 évig		
	II.	81—120 évig	0.0066	
	I.	81—120 évig	0.0070	
I—IV.	120 éven felül	0.0120		
3. Erdei fenyő (<i>P. silvestris</i>)	I.	70 évig	0.0036	
	II—V.	80 évig		
	I.	71—80 évig	0.0056	
	IV—V.	81 éven felül		
	III.	81 éven felül		0.0066
I—II.	81 éven felül	0.0120		
4. Tölgy (<i>Quercus</i>)	I—V.	60 évig	0.0036	
5. Bükk (<i>Fagus silvatica</i>)	I—V.	60 évig		
6. Éger (<i>Alnus</i>)	I—V.	60 évig		

A lúcfenyő állományok szerkezetének tanulmányozásából ugyanis kitűnt és meg is állapítottam, hogy azoknak tömeg-egyenesei az átlagos körlap 6–8%-ában, átlagosan tehát 7% ban metszik az x tengelyt. Eszerint $c = g \cdot 0,07$, ahol a g az átlagos vastagságnak megfelelő körlapot jelenti. Ezt az átlagos vastagságot nem kell hosszú eljárással kiszámítani, hanem elégséges, hogy ha azt felvételi jegyzőkönyvünk alapján egyszerűen úgy állapítjuk meg, hogy kikeressük, alulról a legvastagabb törzstől kiindulva, hogy milyen vastagsági fokba esik az egész törzsszámnak 40–42%-a. A törzsszám eloszlás törvényszerűségéből tudjuk ugyanis, hogy a faállományokban az átlagos vastagsági törzs a törzsszámnak felülről számítva 58–60, alulról számítva 40–42%-ában fekszik.

A mi esetünkben már most $337 \times 40\% = 135$. Ezt a 135. törzset alulról számítva, a 32 cm vastagsági fokban találjuk. s így 32 cm alkotja a faállományunk átlagos vastagságát, melynek körlapja $0,0804 \text{ m}^2$ és ennek 7%-a pedig $0,0056 \text{ m}^2$.

Erre a $c = 0,0056$ körlap-értékre irányítva húzzuk meg a 16 cm-nek megfelelő körlapérték felett kezdve a faállomány tömegegyenesét.

Ebből az ábrából láthatjuk, hogy a szabadon választott és a mellmagasságban 34 cm vastag mintafának $0,820 \text{ m}^3$ -ben megállapított fatömegét a 34 cm vastagságnak megfelelő $0,091 \text{ m}^2$ körlapértékre raktuk fel és ezt a pontot összekötöttük a $0,0056 \text{ m}^2$ értékű c metsző vagy kezdőponttal.

Erről a tömegegyenesről azután minden egyes vastag-

ságra nézve leolvashatjuk csaknem 3 tizedesnyi pontossággal az egy fának a fatömegét. Az így megállapított faegyedek fatömegét szorozva a megfelelő vastagsági fok törzseinek a számával, megkapjuk a vastagsági fok egész fatömegét.

A vastagsági fokok fatömegét azután — értékmegállapítás esetén — az érték-osztályoknak megfelelően tetszés szerinti vastagsági ill. érték-osztályokba csoportosíthatjuk, s az egész állomány fatömegét, illetve értékét a vastagsági fokok, vagy értékosztályok fatömegének, illetve értékének az összege adja.

A minta-törzs vagy mintatörzsek fatömegét rendszeren csak 7 cm vastagságig vesszük fel, ami által az ú. n. vastagfa fatömegét kapjuk.

Ha az állomány fatömegén kívül annak értékét is pontosan akarjuk megállapítani, tanácsos már a felvételnél a szabályosan és hengeresen nőtt törzsektől eltérő és inkább nagyobb $\%$ -ban tűzifát szolgáltató rossz növésű törzseket a jegyzetben elkülönítve felvenni, hogy módunkban legyen a normális növésű törzseken szemmel megállapított szerfa hosszúságát, vagy ennek alapján a szerfa $\%$ -ot tekintelbevéve, akár minden vastagsági fokban a szerfát, illetve az egyes szerfa-választéknak mennyiségét megállapítani.

Ha gyakran kell álló erdőt, illetve faállományok fatömegét megállapítanunk, így pl. az erdőrendezősi hivatalokban, tanácsos erre a célra megfelelő pontosságú, állandó beosztással ellátott rajztáblát készíttetni és azon a cm-es mellmagassági vastagságoknak megfelelő körlapértékek ordinátáit előre állandósítani. Az ilyen táblára azután gyorsan felrakhatjuk a mintatörzs értékét és krétával hamar kihúzzhatjuk a c értéknek megfelelő kezdőponthoz irányítva az egyenest. Az egyes vastagsági fokok fölötti fatömegértékek leolvasása és feljegyzése után egyszerűen letörölhetjük a már felhasznált tömegegyenest, hogy a táblára más tömegegyenest rajzolhassunk.

Mint ebből az eljárásból és példából látjuk, a tömeg-egyenessel történő ez az állománybecslési eljárás nagyon egyszerű és gyors és amellet — gondos munka mellett — a *legpontosabb is*. Főbb előnyei a következők:

1. *Körlapösszegek és átlagfák számítására nincs szükség.* A törzsek mellmagassági átmérőinek felvétele után rögtön a mintatörzsek döntéséhez foghatunk és nem kell az ügyis drága külső munkaidőből 1–2 órát hosszadalmas számításokra fordítanunk.

2. *Mintatörzszül bármely vastagsági fokba tartozó fát választhatunk. Függetlenek lévén a vastagságtól, könnyebben találhatunk átlagos növésű fát, amely a pontosságot biztosítja.*

3. *Az állomány fatömegét — a körlap átlagfával történő*

régi becslési eljárástól eltérően — vastagsági fokként, vagy tetszés szerint alkotható vastagsági, illetve értékosztályok szerint kapjuk meg.

4. Sokkal kevesebb mintatörzs döntésére van szükség, mint bármely más hasonló pontosságra vezető becslési eljárásnál. (Tömeggörbe, Kopetzky-féle tömegegyenes, stb.)

5. Ha a mintatörzseket helyesen választjuk, az eljárás a pontosság tekintetében semmi kívánni valót nem hagy hátra.

Ha meggondoljuk még, hogy az egyes vastagságokra ilyen módon megállapított fatömegek segítségével módunkban áll a törzstömegtáblázatokból az állomány fa magassági görbét is megszerkeszteni, illetve minden egyes vastagsági fokra a magasságot is meghatározni, be kell látnunk, hogy a szóbanforgó állománybecslési mód — bár a legegyszerűbb — magában foglalja az összes faállománybecslési eljárások előnyeit és gyorsan megad minden eszközt és módot ahhoz, hogy a faállományt választéki és értékei szerint elemeire bonthassuk.

Megjegyzem végül, hogy ezt tömegegyenessel, vagy Rónay-féle tangens törzstömegtáblákkal való becslési eljárást előnyösen használhatjuk még olyan faállományokban is, amelyekben korra vagy magasságra nézve egymástól nagyon eltérő csoportok vannak. Ilyen állományokban sem előnyös és nem is kell körlapátlagfa számításával, ezzel a most már idejét múlt eljárással bajlódunk, hanem egyszerűen minden ilyen külön felvett csoportra meghatározzuk a tömegegyenest, illetve — a tangens törzstömegtáblákkal dolgozva, — az illető csoport tömegegyenesének a tangensét, s így a mintafa kiválasztásánál itt is szabadulhatunk az átlagos vastagsághoz való megkötöttségtől, és kihasználhatjuk a tömegegyenes fentiekben megadott összes előnyeit.

Ha ugyanis elfogadjuk és használjuk a körlap alapján kiszámított átlagfával való becslést, el kell fogadnunk a tömegegyenest is, mert azzal, hogy körlapátlagfával dolgozunk, már úgy is a tömegegyenesben rejlő törvényszerűségekre építünk.

Magasan díjazom mindazon kartársakat, kik közvetlenül vagy közvetve tudomást szereznek. Fenyő, nyár, fűz, éger, puha és egyéb kemény tűzfáról, mely kiván termelve vagy kitermelése folyamatban van, a száítási igazolvány megvan vagy megszerezhető. Szíves értesítésüket, Szijártó József Budapest VI. Csengery u. 56. kérem.

Medve, farkas, hiúz, szarvas vaddisznó, siketfajd vadászatában és gondozásában teljes jártassággal bíró fővadászt és vadőrt keresek azonnali belépésre 40 ezer holdas erdélyi birtok önálló kezelésére. Kíválóan jó fizetés és jövedelem. Storez vadászati iroda, Budapest, VI. Vilma királynő-út 16. I. I.

Nyomok a hóban.

Karácsony volt...

Régen volt...

Borus volt már az este is. A távolból egészen jól hallatszott az oroszlányi templom harangja. Először a nagy, aztán a kicsi. Estére harangoztak.

— Hó lesz! — mondta az öreg Pallag.

— Hó lesz! — ujjondott fel a lelkem.

A harang zúgása hol erősebb, hol gyengébb volt, de meg lehetett különböztetni minden kondulását. Még a kis lélekharangot is egészen jól hallottuk, amikor megálltunk, pipára gyujtani. Pallag lassan, gondolkodva tömögette teneketlen pipáját. Az enyém már égett is, mire befejezte. Lassan, megfontoltan a szájába vette a csutoráját, megpróbálta előbb, szelele vajjon, s csak aztán sodorta össze a dohányzacskóját.

— Hó lesz, — mondta megint, mikor megsercent a gyujtó. Bütykös hüvelykujjával lenyomogatta jól a dohányt, meggyújtotta, aztán még egyszer megnyomogatta, de most már gyengébben, csak úgy a körmével. Mikor végre a pipa már vidáman füstölt, és a fedelet is rácsattantotta, becsipve vele egyuttal a gyujtó parázsló végét is, megszólalt harmadszor is:

— Hó lesz! — És azzal ballagtunk csendesen tovább, hazafelé a sötétben. Mint afféle időjáró emberek szűkszavuk voltunk mindketten máskor is. Az erdőben felesleges a sok szóbeszéd. Ezer dolog van, ami az ember figyelmét lefoglalja. De ma még a rendesnél is nagyobbakat hallgattunk. Csak az öreg dörmögött néha, mikor a vízmosta uton belebotlott valami gödörbe. Mire a pipánk kiégett, már otthon is voltunk.

— Aztán hány órákor? — kérdezte az öreg.

— Mint rendesen.

— Jó éjtszakát!

— Jó éjtszakát!

*

Alig pitymallott, mikor másnap hajnalban már az ablaknál voltam. A szokatlan világosság ébresztett fel. Kint fehér volt minden. Sietve kapkodtam magamra ruhámat, mert tudtam, hogy az öreg mindjárt itt lesz. Hallottam is már az utcaajtó kilincsenek nyikorgását. Mintha kicserélték volna. A pipa, persze, a szájában lógott, de olyan vidáman mosolygott a pipaszár mellett, mintha lakodalomba indulna, vagy még inkább, mintha onnan jönne.

— Megmondtam, úgy-e? Így volt ez mindig, ahányszor az oroszlányi harangokat hallottam. De ma elcsipjük az ipsét! Én már tudtam, ki az az ipse. Rég fájt már rá az öreg-

nek a foga, de fájt az enyém is. Tegnap is éppen utána járunk, meg járunk már hetek óta, de mindig ott kerestük, ahol éppen nem volt. Csak másnap reggel láttuk, hol kellett volna keresnünk, mikor világossal rábukkantunk éjtszakai garázdálkodásának nyomaira, a hatalmas túsókra. Tudtuk mindig, hogy az ipse volt az, mert a feltúrt földben látszott a csapása. Ezt meg már úgy ismertük, mint a tenyerünket. Sok terhelte már a lelkét: gyökerestül kiforgatott csemeték, fenekestül kiforgatott makk-kulturák, ahol szépen sorbavette az elültetett makkot, ahogy a napszámosok szépen sorban lerakták, járhatatlanná tett cserkészutak, no meg főképpen a sok hiábavaló fáradság, korahajnali felkelés, néha kintéjtszakázás, ami mind az ipse kedvéért történt.

— De ma elcsipjük az ipsét! — mondta diadalmasan az öreg, és még hozzátette: — Hacsak meg nem tanult tegnap óta repülni. Akkor is csak le kell szállania valahol, és ahol leszáll, ott nyomot hagy!

Vidáman dörzsölgette kezét, mintha már látná is a hatalmas vadkant, amint otromba nagy teste elnyújtózik a vérrel befecskendezett fehér hóban.

Csak az igazi erdőjáró ember tudja, micsoda jelentősége van a frissen esett hónak. Amint a fehér takaró elterült a földön, az egész erdő egyszerre nagy, nyitott könyvvé alakul át, amelyen kuszán futnak össze-vissza a sorok. Ezekből a hozzáértő ember sok mindent, csaknem mindent ki tud olvasni. Az éjtszaka utonállói már nem rejtegethetik bűnös mesterségüket. Minden lépésükről beszámol a nagy könyv, amelybe ők maguk írják be hitelesen minden cselekedetüket, de még gondolataikat is, mint valami szerelmes kislány a naplójába.

Itt baktatott egy nyúl. A csapás már kissé elmosódott, de még egészen jól ki lehet venni a nyomok helyét. Nem volt sielős dolga, mert ime, azt a kis bokrot is körüljárta, és csak úgy ment tovább. Amonnan, mint valami gyöngysor, jön egy egészen friss csapás. A koma járt erre. Mikor utja a nyúlét keresztezi, hirtelen szögben rátér erre, és követi. De nem meszse, mert ime, itt megállt gondolkodni; látni is lompos farkának nyomát a hóban. Most hirtelen letér a felvett csapásról a régi irányba. Nagyon réginek találta már a csapást, nem érdemes utána menni. Ki tudja, hol jár azóta a tapsifüles!

Lépten-nyomon új csapásokra bukkanunk, egyiknek-másiknak utána is megyünk egy-két lépést, de aztán iparkodunk tovább, mint aki tudja, hogy mit akar. Egyszer csak felvillan szemünk: erős, nagy állatok nyomára bukkanunk.

— Egy koca három malaccal, — mondja az öreg, — de

ezeknek talán ma hagyjunk békét, mert az ipse nincs közöttünk. Gyerünk csak tovább a Kalodavágásnak.

Szaporán lépegettünk a hóban. Máskor az öreg sosem mulasztotta el, hogy példázódjék holmi öreg lábakról, meg hogy nem jó sietni, ha az ember pipázik, de ma úgy loholt, dohogott, pöfögött utánam, mint a lecskédi vicinális a nagyátvágásnál. Csak mikor rábukkantunk a keresett nyomra, akkor törölte meg izzadt homlokát.

— Úgy látszik, ma szerencsével járunk. Ha nem ismerném olyan jól, nem is hinném el, hogy az ipse járt itt. Mert az volt. Holtbizonyos, hogy az volt. Mégpedik nem is olyan régen, mert a nyom egészen friss, szinte meleg még. De most merre? ... Itt nincs, az bizonyos, mert egyenest ment, és még arra is ráért, hogy egyet-egyet bökjön az ormányával. Csakis amott lehet a szálásban. Mert olyan disznót még az öregapám sem látott, amelyik tisztáson feküdjék el nappalra.

Lion, az öregnek mindenese, egyideig figyelmesen hallgatta gazdájának fejtegetéseit. Úgy látszik, ő is azon a nézetten volt. Mikor azonban az öregből csak nem akart kifogyni a szó, Lion egyszerűen leheveredett a puha hóba, és élvezett a maga módján, magasra tartott orral szimatolgatva a levegőt. Az öreg még mindig a csapást nézte és tanakodott. Inkább magának beszélt, mint nekem. Nagyon el volt mélyedve gondolataiban, látszott a módjan, ahogy pipáját szivogatta. Kiegett már, nem is füstölt, de az öreg csak szitta hűségesen, még sercintett is egyet-egyet úgy a foga közül.

— A szálásban mégsem lesz, hanem vagy a Bírótemetőnek ment át, vagy a Somhegynek. Itt lesz. Én mondom, hogy itt lesz. A minapában is ott találtam meg a fekvését. Egy ökor is elfért volna benne. Fogadni mernék hogy ezen ment le, aztán ott elkanyarodott. Akár ne is menjünk a csapásán, mert minek rázassuk tele a nyakunkat hóval. Majd ráakadunk a csapásra amott túl.

Úgy látszik Lió elunta a hosszas várását, mert már előbb felkerekedett és elkezdte a közeli apró galagonyabokrokot vizsgálgatni, hátha akad valami érdekes egyiknek-másiknak a tövében. Úgyet sem vetettünk rá. Csak akkor néztünk körül, amikor megindultunk. Vagy ötven lépésnyire előttünk állt. Előrenyújtott nyakkal, kissé lehajló farokkal, egyik hátsó lábát felemelve mereven állt és nézett egy embermagasságú galagonyabokor tövébe.

— Nézze csak, Lion áll. Ugyan mi lehet előtte? Az hiszem fácán.

— Nem hinném, mert akkor másképpen állana. Ahogy én

ismerem, a szárnyas vadat nem így állja. Nyúl lesz az! Akkor emeli a hátsó lábát.

— Menjünk oda, nézzük meg!

— Minek az? meglátjuk innen is. Előre, Lion! . . . Prr! . . . Prrr! . . . Mi a csoda van veled? . . . Hallod-e! Lion, prr! . . . Ezt nem értem. Máskor elég, ha . . .

Mint a harangkongás, úgy zúgott fel egyszerre Lion mély hangja: hau . . . hau . . . hau . . .

Elakadt a lélekzetünk. A bokor töve megmozdult, egy nagy fekete tömeg emelkedett fel belőle. Ott ült az ispe. Boszszúsan rőfögött az ugató kutyára, de máskülömben annyira nem vette semmibe sem, hogy még csak fel sem állt egészen.

A hatalmas állat oldalával felénk fordulva, legfeljebb ötven lépésnyire a ritka bokor tövében ült. Az öreg — mert előttem állt — célba kapta puskáját, s mielőtt meglepetéséből felocsudtam, már pattant is a lövés. Tisztán láttam, amint a disznó lapockája porzott a bevágódó golyó nyomán. Pompás lövés volt, úgyannyira, hogy mikor a vadkan elvágódott, majd utána megint felugorva néhány lépésnyire tőlünk nehézkesen eltörtetett a hóban, mindketten fölöslegesnek tartottuk még egyszer rálőni.

— Nem viszi messze. Nem adok neki száz lépést! — mondtuk szinte egyszerre. Csak Lion volt más véleményen. Dühös ugatással kísérte a kant, mindenáron meg akarta állítani, de kint a tisztáson ez nem sikerült neki. Már eltévesztettük szem elől, de az ugatás még mindig távolodott, egyre távolodott, végül egészen elhalt. Nem hirtelen, nem egyszerre, hanem lassan nyelte el a távolság. Értetlenül bámultunk egymásra.

— Magas lett volna a lövés? . . . Tünődött az öreg.

— Nem. Egészen biztosan láttam, hogy jó volt. Nem is lehetett volna már jobb.

— De hát akkor? . . . Nem értem . . . Nem értem . . .

Lassan kinyitotta ócska lefosóját, kivette a kilőtt patront, megnézegette kívül, belül, mintha tőle kért volna tanácsot. Aztán megvetőleg eldobta, Ki volt az löve egészen becsületesen!

— Gyerünk! Drága lesz ma a jó csizma! Ezt utól nem érjük estig sem, úgy nekilődült.

— Majd elvállik mindjárt. De . . . nézze csak, hol a vérnyom?

— Azám ni! Ejnye, hogy a . . .

A folytatását nem írom le, mert egyrészt nem is tudnám, olyan cifra volt, másrészt meg az öreg nem szokta megváltoztatni szavait, ha erőt vett rajta az indulat. Tarkójára taszította zsíros kalapját és zavartan, tanácstalanul vakargatta üstökét.

— Egy csöpp sincs!... Ejnye már no... Hát elhibáztam volna?... De nem hibáztam el! Ugy-e, látta, hogy [nem hibáztam el?

— Akár meg is eszköszöm rá.

— Hát akkor miért nem vérzik?... Ezt mondja meg, miért nem vérzik!? Ha még valami umódi puskám volna, aki csak olyan lyukat üt, mint a gombostű! Ejnye no!... Hm!... Talán megijedt. Mert azt mondják, hogy disznóöléskor is nem jó a disznót megijeszteni, csinján kell vele bánni, mert más-külömben nem adja le vérét... Hogy az a csillagokban trónoló... Mindjárt káromkodom, pedig nem vagyok istentelen ember. De ez már mégis csak sok!

Ütemes lihegésre lettünk figyelmesek. Lion loholt vissza-felé a hóban. Hozzánk érve elvágódott, néhányszor meghengeredett, csúszott a havon egy kicsit, közben bele-belehabzsolt, aztán elnyújtózott és lihegett tovább.

— Beszélj már, no, — riadt rá az öreg —, hol hagytad a disznót?

De Lion csak nem válaszolt. Az öreg odament hozzá, megforgatta, jól megnézte minden oldalról.

— Ezen sincs vér. Egy szikrányi sincs. Boszorkányság! Mondtam én azt mindig, hogy ezzel a disznóval nincs minden rendjén. Akárki akármit mond, boszorkányság.

Pedig dehogy mondta. Csak most szorultságában kapaszkodott ebbe a gondolatba. De igaz is, ilyent még nem értünk meg. Hogy egy becsületes tizenhatós golyó után ne legyen vérnyom! Hozzá még hóban! — Ekkor egy ötletem támadt:

— Nézzük csak meg a vackát, hátha ott találunk valamit!

— No nézze, hogy rámpirít. Persze, hogy ezen kellett volna kezdenünk.

Alig birtam nyomon követni, úgy megindult. De Lionnak még jobb lába volt, úgyhogy mire odaérkeztünk, ő már rendkívüli érdeklődéssel szaglálódott a bokorban. Az öreg dühbe-gurult:

— A zanyját! Hát nem összetapos itt mindent?... Eredj a fenébe!

Azzal oldalba legyintette. Lion elvakkantotta magát a szokatlan bánásmódra, és elős ijedtében beleugrott a bokorba. Csak kihajlik ám egy jó hüvelykvastagságu ág és csendesen ledől. Utána a másik. Az öregnek szája is tátva marad:

— Hát ez meg micsoda?... Tyű, az áldóját... Nézze... ezt nézze! Hát nem disznaja volt ennek a disznónak? Alig van pár ág az egész bokorban, hát nem ellövök belőlük kettőt?... Világos. Az öregnek rozsdás lefoséja nem express, és két hüvelykvastagságú galagonyaág éppen elég volt ahhoz, hogy a

golyó már ne hatoljon be a sűrű télibundán keresztül a disznó vastag bőrébe. Az bizony szárazon vitte el irháját. Az öreg búsan nézte hol a bokrot, hol a vackot. Aztán egyet rándított a vállán, hogy a puszkasíj feljebb csússzék, és szó nélkül megindult hazafelé. Én meg utána. A menetet Lion rekesztette be lekonyult fülekkel, farokkal. Ő is restelte magát. Sokáig ballagtunk szóltanul, míg egyszer csak az öregből ki nem tört az elkeseredés:

— Csak legalább hó ne volna! Ha valaki erre jön, mindjárt meglátja, hogy mi történt, és rám ismer a csizmám nyomáról!

Azzal mérgesen rúgott egyet a tegnapi még annyira várt havon. Sólyom.

Köszönet érte.

Csapadékterhes sötét fellegekből permetezve hullt az áldás Budapest jól kövezett utcáira, amikor hosszú és kellemesnek nem mondható utazás után végre megérkeztünk. Fájó emlékezéssel gondoltam kint harcoló bajtársainkra, akik bőrig átázott ruháikban, csontig átfázva harcolnak ilyenkor is a lövészárkok és harcszintér véráztatta földjén. Gondolatban sokszor közöttük vagyok és szinte érzem az Ő átázott ruháikat és fogvacogva velük didergek. Mennyi, de mennyi szenvedés az Ő osztályrészük és mindez értünk, testvéreikért, bajtársaikért, fegyvertársaikért.

A Mária utcán végig ballagva ilyen fájó gondolatokkal foglalkozva érkeztem meg a választmányi ülésre ahol a kártársakkal folytatott rövid beszélgetés után megkezdődött a választmányi ülés.

*

Az ülés lefolyásának ismertetésével nem foglalkozom, mert hiszen azt teljes részletességgel az ott felvett és lapunk más helyén közölt jegyzőkönyv tárgyalja. Én csupán a választmány szülte érzéseimet szeretném rögzíteni, ami tudom nem sikerül úgy, amint azt én akkor éreztem.

*

A választmány résztvevői nagy érdeklődéssel hallgatták Titkárunk beszámolóját és mikor nehezen megtakarított kis vagyunkánk hova fordításáról szólt, örömmel vettük tudomásul a felvetődött borvásárlási tervet. Természetesen egyöntetűen magunkévá tettük az életre való gondolatot, ami mint megtudtuk, szeretett Elnök urunktól származott. Elnök urunk vállalta a bor

ügylettel való munka oroszlárészét is, önzetlenül, karunk iránt érzett szeretetből. É ritkán tapasztalt nagy-nagy önzetlenségen, e ritka szép és még ritkábban tapasztalt emberi tulajdonság láttára szerettem volna Elnök urunknak valami nagyon szépet, valami igen nagyot mondani a nemes egyszerűséggel felajánlott fáradozásért, melyet Elnök urunk a bor és hordó beszerzésénél és majdan kezelésénél felmerült munkákkal magára vállalt.

Nem tudom miért, de valami engem úgy megfogott, valami különös érzés lett úrrá rajtam úgy, hogy szinte szólni sem tudtam, amikor szerény javaslatommal előálltam. Pirulva és megszegyenülve ültem le Elnök úrunk szerény, de nagyon határozott visszautasítására és arra gondoltam, bár az a jóságos Isten sok ilyen derék magyar urat adna ennek a szegény Hazának. Sok ilyen önzellen és érdemeiért semmit, nem váró magyar urat, aki előre haladt kora dacára szellemi fiatalságával oly sok kérdést vitt már előbbre rövid elnöksége alatt és akiben — én úgy érzem — megtaláltuk a velünk érző, bajainkat jól ismerő és szívből segíteni akaró agilis Elnököt.

Mivel ott nem tudtam hangot adni gondolataimnak ezúton mondok a magam és a választmányon részt nem vevő kartársaim nevében őszinte hálától áthatot köszönetet a rólunk és kis vagyonunkról való gondoskodásáért és arra kérjük, hogy tartson meg Bennünket továbbra is igaz szeretetében és segítsen problémáink megoldásában.

Bükki.

Égyesületi hírek

Ismételten felhívjuk kedves kartársaink figyelmét, és kérjük, hogy akik a különbözőzeti vizsgát letették jegyzeteiket bocsássák az ezután vizsgáló kartársak rendelkezésére, hogy ezzel lehetővé tegyék számukra a különbözőzeti vizsgára való készülést.

Kérjük, hogy egy levelezőlapon tegyék meg bejelentésüket és mi értesítjük az igénylő kartársakat, akik közvetlen fognak a felajánlókkaal érintkezésbe lépni.

Felkérjük kartársainkat, hogy tagsági díjakat felszólítás nélkül is fizessék be, hogy ezáltal az amúgy is sok munkánkban segítségünkre legyenek. A pénz plancó cseklapon is beküldhető az 45.672 csekk-számiára MEVME. Budapest címmel.

Kérjük kedves kartársainkat, hogy addig, míg az egyesület a tőltény ügyben felhívást nem tesz közzé, ne igényeljének és ne küld-

jenek ilyen címen pénzt az egyesülethez. A kérvényünk még elinté-
zést nem nyert, tehát nem tudjuk, hogy kapunk-e és ha kapunk mennyit.

Kérjük kedves kartársainkat, hogy levelezéseiknél a pontos cí-
met olvashatóan adják meg, hogy elő ne fordulhasson az, hogy ol-
vashatatlan aláírás miatt a beérkezett levelet elintézni nem tudjuk.

Nyomdatechnikai okokból a választmányi gyűlésünkről
szóló beszámolót, valamint a szerkesztői üzenetet és a
pénztári beszámolót a januári számunkban közöljük.

Különfélék

Lőrincz József hgi erdőőr, kedves kartársunk 1943. évi február
hóban a Don-menti harcokban elűnt.

Üzenet: Nagybányára m. kir. erdőkezelési gyakornok segéd-
hivatalvezető: Levelei nem a papírkosárba jutnak, de, mert olvasha-
talan az aláírása, válaszolni a legjobb akaratunk mellett sem tudunk.

Esküvő. Szrupek Paula és Szabó József m. kir. erdőkezelési
gyakornok f. évi november hó 10 én tartották esküvőjüket a pilisszán-
tói róm. kath. templomban.

Az Országos Vizsla Club november 9.-én tartotta meg ezidei
első ismeretterjesztő előadását, amelyen nagyszámú előkelő közönség
jelent meg.

Előszőr Felix Endre, az OVC. idomítási irányítója szakszerűen
ismertette a vadászkutya fajtákat, azok rendeltetését és ennek meg-
felelő csoportosítását, s az egyes csoportok munkáját. Kitűnő elő-
adásával értékes támpontokat adott a vadászkutyaival vadászni szán-
deközőknek kutyájuk megválasztására.

Utána Mikósy András erdőmérnök, — aki az ideai vizslaidomító
tanfolyamon mint a gyakorlati vizslaidomítás előadója kiváló eredmé-
nyeket ért el, — ismertette előadásában a szabályos vizslaidomítást
és annak alapeleveit. Előadásába szorosan kapcsolódtak, azt nagy-
szerűen támasztották alá Dózsa Dezső alezredesnek az előadó útmu-
tatásai szerint felvett és a vizslaidomítást remekül szemléltető szebb-
nél-szebb művészi mozgóképei. A vizslatulajdonosoknak és a vizsla-
ügynek nagy hasznára lenne, ha ezt a kitűnő mozgóképet az elő-
adásból vett megfelelő feliratokkal kiegészítve mint oktató mozgó-
képet a mozgóképszínházakban is elő lehetne adni.

Az előadások és mozgóképek osztatlan tetszést arattak.

